הארץ

1.20 ש"ח יום א' כ"ו בשבט תשמ"ח, 14 בפברואר 1988 VOL.69/20911 FEBRUARY 14 1988
(כולל מע"מ ובאילת 1.00 ש"ח)

עט לתת ועט לקחת!
השי האידאלי ש'קונה' כל לקוח...
ב-60 אג'
כולל פרסום!
ל-1000 יח'

03-597718
03-862666
יעד מוצרי פרסום

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: רני רהולית, מזכיר חברת העובדים על הוויכוח בממשלת העבודה בנושא כמל תפקידים
(עמ' 2)

★

טופאנו — המנהל האמנותי בתיאטרון העירוני חיפה
(עמ' 3)

★

ספינות בריה"מ נגחו ספינות של ארה"ב שחדרו למי"מה בים השחור
(עמ' 4)

★

זינוק דרמטי בכוחו של דולר על חשבון ברש
(עמ' 4)

★

תעודת הוקרה לנער ערבי שהציל ילד יהודי בגליל
(עמ' 5)

★

מאות שוטרים ערוכים בגולן מחשש להפרות סדר ביום השנה להחלת החוק הישראלי
(עמ' 5)

שרות הארץ

מזג האוויר

מעונן חלקית ועדיין יתכן גשם מקומי.
- ירושלים: 6־14.
- תל אביב: 10־18.
- חיפה: 11־17.
- באר שבע: 8־16.

הגולן 7־15, נהריה 10־16, טבריה 11־21, נצרת 8־13, עפולה 9־16, שומרון 7־13, נמל תעופה לוד 9־17, יריחו 8־21, עזה 11־18, אילת 9־21.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5851	+0.0003
נוסעים	1.5840	+0.0003
שחור	1.6300	0.0100

שער הסל

יציג	1.7162	−0.0012

בגליון זה 14 עמודים

נציגים של יהודי איטליה יחרימו ביקורו של שמיר

– יבוא מחר לרומא ● מוחים על מדיניות הדיכוי בשטחים ● יגישו לאורח עצומה ל"הכרה הדדית של ישראל והפלשתינים"

מאת חולה ליברטנמה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). בצעד חסר־תקדים יחרימו נציגים רבים של קהילות יהודיות באיטליה את קבלת הפנים לראש הממשלה, יצחק שמיר, בבואו מחר לרומא, וזאת במחאה על מדיניות הדיכוי בשטחים. כך מסרו מקורות יהודיים בבירת איטליה.
שמיר אמור להגיע לשם מחר לפני הצהריים, לביקור עבודה של 48 שעות, על־פי הזמנתו של ראש
(סוף בעמוד 7)

דקת דומיה במלאת 5 שנים לרצח אמיל

כ־8,000 מאוהדי תנועת "שלום עכשיו" קיימו אתמול עצרת מחאה בסמוך למקום מגוריהם של שמיר ופרס בירושלים, תחת הסיסמה: "להפיל את חומות האטימות". הנואם המרכזי בהפגנה, עורך "אל פאג'ר", חנא סניורה, הגדיר את גרינצווייג: "להם, גיבור וקורבן יהודי שגם אנו שותפים לו". ראה עמוד 3. (תצלום: רחמים ישראלי)

עקב חילוקי הדעות בין המערך לליכוד על תכנית השלום האמריקאית:

מקורבי שמיר ופרס: המערך יפרוש או יוקדמו הבחירות

הדבר תלוי במידה רבה בנחישות דעתו של הממשל לעמוד מאחורי התוכנית וכן בתוצאות שיחותיו של שולץ במוסקווה בנושא זה לפני צאתו למזה"ת

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

חילוקי הדעות בין המערך לליכוד סביב תכנית השלום האמריקאית יובילו לפרישת המערך מהממשלה או להקדמת הבחירות, כך אמרו אמש מקורביהם של שמיר ושל פרס.
הדבר תלוי במידה רבה בנחישות דעתו של הממשל האמריקאי לעמוד מאחורי התוכנית, וכן בתוצאות שיחותיו של מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ במוסקווה בנושא זה טרם צאתו למזרח־התיכון.
במערך מקווים שהפעם לא יוסוג שולץ מיוזמתו ושיביע בגלוי את דעתו על סרבנות הליכוד. במקרה כזה יוכל המערך להאשים את שמיר גם במשבר ביחסי ישראל־ארה"ב.
גורם בליכוד אמר כי שמיר לא יצטער אם המערך יפרוש מהממשלה, ואפשר שאף יתמוך בהקדמת הבחירות לחודשי הקיץ, מעד שאינו מקובל על המערך בגלל הייעודים הצפויים של רבים מבוחריו מהמערך אז.
(סוף בעמוד 2)

רשמית: שר החוץ האמריקאי יבוא לישראל ב־24 בפברואר

פקידי שולץ לא צופים התקדמות רבה מביקורו בשל הקרע שמיר — פרס

שמיר: "מישהו" פתאום הופיע, בלא החלטה משותפת, והחליט על דעת עצמו להשתמש בתרופה הכל־יכולה של ועידה בינ"ל; אולם אנו מבענו מעם ישראל ומדינת ישראל לבלוע תרופה זו

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ ג'ורג' שולץ יצא בשלהי החודש לסבב של שיחות במזרח התיכון כדי לקדם את תהליך השלום. לישראל — כך נמסר רשמית — יגיע ב־24 בחודש. פקיד בכיר במשרד החוץ מסר ל"הארץ" כי מטרת הסקור תהיה לנסות ולגשר על הפערים העקרוניים הקיימים בין הצדדים — ובתוך ממשלת ישראל. "עדיין מוקדם מדי לדבר על פרטים, על מועדים או על מקומות כינוס, כאשר אין הסכמה על העקרון שקובע כי יש לדון על פתרון הבעיה במקביל להסדר הביניים", אמר הפקיד.
סבור כי השיבות ביקורו של שולץ תהיה בעצם הצעד וב"הקרנה לאחור כי קיימת פעילות אמריקאית אינטנסיבית". אבל במחלקת המדינה מצפים להתקדמות מעטה במיוחד נוכח אי ההסכמה העמוקה הקיימת בין שמיר לפרס.

לרכך את שמיר

קרע זה בממשלת ישראל סוקר אתמול בהרחבה בעתונים האמריקאיים הראשיים. ציטוטים רחבים מתוך הראיון שנתן שמיר ל"קול ישראל" ושבו תקף בחריפות את פרס שימשו בסיס לפרשנות הסמויה שאינה צופה התקדמות רבה אפילו בעקבות ביקור שולץ. עם זאת, אמר הפקיד, שולץ ינסה לשכנע את הצדדים על המחיר של עצירת תהליך השלום.
המנהיגי ארהארד שהאמריקאים אשר הביע התלהבות לשמוע משולץ על הרעיונות האמריקאיים החדשים. מקור אמריקאי מסר כי ארה"ב תנסה לשכנע את בריה"מ להשמיע עמדותיה כלפי תפקידה של הועידה הבינלאומית ובכך להפכה לקבילה יותר בעיני שמיר. המקור הוסיף בתשובה לשאלה כי בשום מקרה אין מדובר בתכנון צעד אמריקאי סובייטי שיתעלם מן העמדות של הצדדים בשטח. "ארה"ב לא תעשה כל צעד ללא צדדי כקריאה לקיום ועידה בינלאומית, לפני שתושג עליו תמימות דעים בין הצדדים. אבל השאלה בשום מה משום שאפילו העקרונות רחוקים עדיין מהסכמה".

שני נערים נהרגו מאש צה"ל בעת התפרעות מתפללים בשכם ביום ו'

2 חיילים נפצעו קל מאבנים שזרקו המתפרעים ● הפרות סדר קשות בסוף השבוע ברצועה ● שביתת המסחר בשטחים נמשכת ● גם תושבים בשכם וברמאללה הצטרפו ל"עוצר מרצון"

מאת אורי ניר ואיתן רבין

שני נערים נהרגו שלשום בתקרית אלימה בתום תפילה במסגד הגדול של העיר העתיקה בשכם, ולשווה שלושה נפצעו, מאש חיילי צה"ל. שני חיילים נפצעו קל מפגיעות אבנים בתקרית זו. גם במקומות אחרים בגדה היו תקריות אלימות בתום תפילות יום ו'.
אתמול היה שקט יחסי בגדה, אך שביתת המסחר היתה מלאה.
ברצועת עזה היו הפגנות רבות, בעיקר בהקריוס ובשכונת סג'אעיה שליד עזה. גם ברצועה נמשכה שביתת המסחר הכללית.
על התקרית בשכם נודעו הפרטים האלה: לאחר תפילת יום שישי במסגד "ארבאנה" בעיר העתיקה, בסביבות 1 בצהריים, יצאו כמה עשרות מתפללים בקריאות "אללה אכבר". מסגד זה הוא הגדול והחשוב בשכם, וסביבו הוצבה משמרת מתוגברת של חיילים, כדי לקדם אפשרות של הפגנה. חלק מהחיילים עמדו על גגות הבתים הסמוכים.
לאחר שהחלה ההפגנה, ירו החיילים כמה רימוני גז מדמיע כדי לפזר
(סוף בעמוד 7)

תושבי כפר ליד שכם: דחפור צבאי קבר חיים 4 נערים

מקורות בצה"ל: בודקים

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

מקורות צבאיים מסרו אמש כי צה"ל פתח בבדיקת נסיבותיה של תקרית שאירעה לפני כשבוע בכפר סאלם שליד שכם, שבמהלכה, על־פי תושבים מקומיים, קבר בולדוזר של צה"ל ארבעה נערים ערבים מתחת לתלולית עפר, ורק לאחר שכוח צה"ל עזב הם פונו, כשהם מחוסרי־הכרה, לבית החולים.
התקרית אירעה ביום שישי לפני שבוע, והידיעות עליה נמסרו בראשונה מפי דוברים של אש"ף בחו"ל. בעקבות התקריות
(סוף בעמוד 7)

משרד הבטחון יבקש תוספת לתקציב בשל המצב בשטחים

גורמים באוצר: שיגור חיילים לשטחים דווקא חסך תחמושת אימונים

מאת ראובן פדהצור

משרד הביטחון מתכונן לבקש מהאוצר תוספת לתקציב הביטחון בעקבות האירועים בשטחים. בדיונים שהתקיימו במשרד הבטחון על ההוצאות הבלתי צפויות הכרוכות בהחזקת מספר כה גדול של חיילים בשטחים והיבור אמצעים נוספים לפיזור הפגנות.
גורמים בכירים באוצר שללו בתוקף את הרעיון של תוספת לתקציב הביטחון. לדבריהם, אין כל הצדקה לכך, והטיעונים של מערכת הביטחון אינם עומדים במבחן המציאות. לטענתם, שיגור חיילים לשטחים על חשבון אימונים דווקא חסך כסף לצה"ל, שהרי נחסכה תחמושת רבה שלא השתמשו בה באימונים, וחיסכון זה גדול הרבה יותר מרכש כל האמצעים לפיזור הפגנות, שהם זולים יחסית.
מחשבים שנערכו בצה"ל עולה כי הוצאה בתקציב בעקבות האירועים בשטחים היא בשיעור 30 מליון ש"ח. גורמים בצה"ל טוענים כי אין מנוס מלדרוש תוספת בתקציבו של צה"ל אפילו יבוא הדבר על חשבון גורמים אחרים במערכת הביטחון.

מטען נפץ של חצי ק"ג נמצא במטוס שעמד להטיס את ג'מייל

נעצרו 3 חשודים מעובדי נמל התעופה של ביירות

ביירות, לבנון (אי־פי). משטרת ביירות מסרה אתמול כי בידיה שלושה חשודים בנסיון התנקשות בחייו של נשיא לבנון, אמין ג'מייל, שאירע שלשום, כאשר במטוסו של ג'מייל הוטמן מטען־נפץ.
דובר המשטרה מסר כי החשודים הם עובדי נמל התעופה הלבנוני וכי יוחזקו במעצר עד לסיומה של החקירה.
(סוף בעמוד 7)

מפגיני השבת בירושלים יידו סלעים לכביש

(ע). שני חרדים נעצרו בהפגנת השבת ברחוב בר־אילן בירושלים, בחשד שיידו סלעים לכביש וזרקו אבנים.
עשרות המפגינים צעקו "שאבעס" אל המכוניות שעברו בו.
עשרות שוטרים שמרו על הסדר, ומנעו מהחרדים רבים מלהתקרב אל מרכז הכביש.

עורך את העמוד: משה ריינפלד

עם בריטיש איירווייס יש עוד כמה סיבות טובות לבקר בלונדון

שרות מיוחד של בריטיש איירווייס לטסים ללונדון:

★ הזמנת כרטיסים להצגות תיאטרון. ★ הזמנת בתי מלון במחירים נמוכים.

יחד עם הזמנת כרטיסי הטיסה שלך תוכלו להזמין בית מלון, וכרטיסים להצגות "החמות" בלונדון
- הסדר זה מיועד לרוכשים כרטיס בריטיש איירווייס הלוך ושוב.
- בתי המלון המוצעים ע"י בריטיש איירווייס הם מ־3 עד 5 כוכבים.
- הסדר בלעדי זה כולל גם את אשראי, הזמנות האחות מיוחדת המעניקה מ־10% ועד 50% הנחה בשורה של בתי עסק מובחרים.
- המחיר כרטיסי התיאטרון ובתי המלון כפוף לזמינות הכרטיסים והתפוסה בבתי המלון

BRITISH AIRWAYS
The world's favourite airline.

אש"ף: האניה תפליג מחר בבוקר

עיתונאים רבים כבר יצאו מיוון ● הלורד כריסטופר מהיו, בכיר האורחים הזרים: אשוב ללונדון בשל "התחייבויות קודמות" ● ח"כ מוחמד מיעארי הודיע בהופעה רשמית ראשונה באתונה: הרשימה המתקדמת תומכת גם בהפלגה וגם בהתקוממות בשטחים

מאת תום שגב
סופר "הארץ"

אתונה (מיוחד ל"הארץ"). אש"ף שב וטען כי ספינת המגורשים שהוא מבקש להשיט לחיפה תצא לדרך, חרף הודעות שהיא רבות, שמסר בימים האחרונים. על־פי ההודעה שנמסרה אמש, הספינה תפליג מחר בבוקר. במקום, סירבו אנשי אש"ף לומר דבר על זהות הספינה, ואין וראות שהודעת הארגון מאתמול נכונה יותר מההודעות שמסר לפני כן.
ההודעה אתמול נמסרה מפי השייח עבדל חמיד אסייח, ראשון המגורשים מהגדה, המכהן כעת כנשיא המועצה הלאומית של אש"ף.
הלורד כריסטופר מהיו, בכיר האורחים הזרים, שהיה אמור להצטרף אל הנוסעים, הודיע אמש כי החליט לחזור ללונדון. הוא אמר כי אין לו סיבה לפקפק בהודעת אש"ף כי הספינה תפליג מחר, אך, לד־
(סוף בעמוד 7)

ח"כ מוחמד מיעארי (מימין) בחברת דובר אש"ף בסאם אבו־שריף, במסיבת עיתונאים באתונה ביום ו'. (תצלום אי־פי)

הכתבים קצרי רוח: היכן האניה?

מעטים מאנשי אש"ף באתונה יודעים מה מתרחש באמת, אבל גרוד שלם מפיץ שמועות באופן מתוכנן ומתוחכם למדי; משתדלים למנוע מהעיתונות העולמית לנסוע הביתה

עדות ראיה / תום שגב

בסוף השבוע התמקדה תשומת לב הלאומית של העם הערבי־הפלשתינאי בשאלה מד־שית באמה: היכן יעשו כ־150 ע־
תנאים ושודרים מכל העולם את הלילה הבא. האם להאמין לאש"ף, שלא עמד עד כה בדיבורו, ולהאריך את שהותם בבתי המלון, או שמא להזמין טיסות הביתה. יש ספינה או אין ספינה. הכתבים נראו כאבעים במצוקה.
שמעתי לב שגם בסיפוריהם את המגורשים מהגדה והמעשה באור־
התוצאות היכן יישנו בלילה הראשון שלאחר גירושם, זוכה למספרים כמעט מיתולוגיים, ש־אינם נופלים בהרבה מתודעת הגלות עצמה.
"לא נתנו לי לקחת מזוודה", סיפר השיח עבדול חמיד א־סאיח, שהיה נשיא המועצה האיסלמית העליונה בירושלים, ארמית, כיום כבן 80, היה ראשון המגורשים מהגדה, חודשים אחדים לאחר מלחמת ששת הימים. "אפילו לא נתנו לי לקחת מזוודה", חזר וקבל באוזני התקשורת העולמית, תיכבר בו שעלבונו לא פג, כמו היה זה אתמול.
כ־135 מגורשים שהוטסו לא־תונה התקהלו בסוף השבוע
(סוף בעמוד 7)

חרף צווי הריתוק לעובדי המינהל והמשק — שיבושים בעבודת בתיה"ח

חדרי המיון ב־11 בתיה"ח הממשלתיים ממשיכים לפעול כתחנות עזרה ראשונה ● האוצר: מרותקים – יקבלו שכר; שובתים יפסידו ● נציגי השובתים: ניאבק עד השקל האחרון ● המרדימים ממשיכים להשבית 4 חדרי ניתוח בכל יום ● עובדי הרנטגן יחליטו היום אם לשבות ממחר ● בצל האיום בצווי ריתוק: גם המיקרוביולוגים יקבעו גורל עיצומיהם

מאת עדנה אריהד

בבתי החולים הממשלתיים יי־משכו היום המאמצים להחזיר לתיק־נה את העבודה בחדרי המיון, במעב־רות ובחדרי הניתוח, שנשתבשו כשבועיים בשל שביתת עובדי המנהל והמשק. אפילו שבסוף היום יעלמו ערמות האשפה והכביסה המלוכלכת מפרוזדורות בתי החולים, 2290 עובדי המשק והמינהל חזרו בסוף השבוע לעבודה לאחר שקיבלו צווי ריתוק על פי תקנות חרום. להנהלות בתי־החולים התברר כי לא כל הצווים שהוצאו בסוף השבוע תאמו את צורכי בתי החו־

صورة عن الاصل

ראיתי שמעתי

האירועים דוחים מס יסף, חוק ההסמכה ושעון קיץ

שלושה שרים לפחות מתכונ־נים בשבועות האחרונים מדי יום ראשון לדיון בהחלטת הממשלה בנושאים הקרובים לליבם, ומחמת האירועים הביט־חוניים והמדיניים השוטפים נד־חים הנושאים משבוע לשבוע. ביום ראשון שעבר הבטיח המז־כיר ראש הממשלה, יצחק שמיר, כי בשבוע הבא (היום), תדון הממשלה סוף סוף במס היסף, בחוק ההסמכה ובשעון הקיץ. השרים גד יעקובי, זבו־לון המר ומשה שחל, יבואו גם היום לממשלה עם המלצות היועצים, בתקווה שלא יצאו הפעם בידיים ריקות.

גם היום אין ביטחון שהשרים יגיעו לדיון בנושאים הנוספים, שכן שר הביטחון עומד לדווח על האירועים בשטחים, דיווחים הגולשים בדרך כלל להתנצחות פוליטית בין שרי המערך לשרי הליכוד.

א. לם

בקיבוצי התק"ם רוצים בית־כנסת

במהלך סיור שערכו בשבוע שעבר שר הדתות, זבולון המר והרב הראשי, הראשון לציון, מרדכי אליהו, בקיבוצי התק"ם בצפון הארץ, נדונו יחסי דתיים־חילוניים. בקיבוצים יפ־תח ויזרעאל אמרו הקיבוצניקים כי לא היה להם בית־כנסת. ייתכן שבימים הנוראים ובשב־תות היו כמה מבני הקיבוץ מקיימים תפילה. המר "הרים את הכפפה". הוא הורה לעזור לספק לשני הקיבוצים ספרי תורה ותשמישי קדושה אחרים, כדי שיוכלו לקיים תפילות.

אגב, במהלך ביקורם של המר והרב הראשי אצל אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, הם מצאו על המדף בלשכתו טלית ותפילין. פלד, שציטט פסוקים מהמקורות, סיפר כי "עשיתי עבורי בית לקראת הביקור שלכם".

ג.אדם

ברוך רפפורט מגיע לביקור

איש העסקים עתיר הנכסים, ברוך (ברוס) רפפורט, המת־גורר בז'נבה מאז סיים שרותו בצבא הקבע במשטרה הצבאית כרב סרן לפני 30 שנה, עומד להגיע לארץ לביקור היום או מחר. רפפורט התפרסם לאחרו־נה לאחר שנודע שהצליח להוציא ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, מכתב לפיו ישראל לא תפגע בצינור הנפט שתוכנן בין עיראק לעקבה.

בעת שהתפוצצה הפרשה, לפני כשבועיים, שהה רפפורט במזרח הרחוק. הוא מגיע לארץ כדי להשתתף בטקס ברית המילה לנכדו, בנם של בתו וד"ר ישראל גולדשטיין. רע־ייתו של רפפורט, רות, כבר הגיעה לארץ וכעת ממתינים גם לסב.

אריה לביא

קולק נח

סוף סוף יכול טדי קולק לישון בפרטיות. ראש עיריית י־רושלים נטל עם אשתו תמר חופשה מלחץ האירועים השוט־פים ופרש לסוף שבוע ארוך למלון דן אכדיה בהרצליה. קולק נופש בהתבודדות ובמלון מכבדים את רצונו ומונעים גישה אליו.

כוכבת רוק סובייטית להופעות בארץ

כוכבת הרוק הסובייטית, אלה פוגאצ'בה, תבוא למסע הופעות בישראל. מסר העתון "מוסקובסקי קומסומולטס" ב־יום שישי. פוגאצ'בה אמרה כד־אין לעתון, כי היא תצא למסע בקרוב. אולם לא נקבה בתאריך ונמנעה ממסירת פרטים נוספים. "יהיה זה הסיור המסחרי הרא־שון מסוג כזה", אמרה. כידוע, הופסקו יחסי התרבות בין ישראל לברית־המועצות עם נ־תוק היחסים הדיפלומאטיים ב־1967. בחודשים האחרונים יש לשתי המדינות מגעים בת־חום הקונסולרי.

פוגאצ'בה (37), שולטת מזה שנים בזירת הרוק בארצה וחולמת על סיור הופעות באר־צות־הברית. "אני רוצה לדעת איך אתקבל על־ידי קהל אמריקאי מתוחכם", אמרה.

רויטר־עתים

"ספר הזהב" בבולי הקק"ל

"ספר הזהב" של הקרן הקיי־מת מקפל בין דפיו את תולדו־תיו של העם היהודי למן תחילת המאה. הרעיון לרישום ההנצחה בספר זה נולד ערב הקונגרס הציוני החמישי, שנע־רך בעיר באזל בשנת 1901. בשבת שקדמה לקונגרס, יצאו ד"ר בנימין זאב הרצל, משה מוצקין ואחרים אל בית־הכנסת הגדול לתפילה. באותה שבת נאספו התרומות הראשו־נות להרשמה ב"ספר הזהב". לאחרונה הנפיק בול הקרן הקיימת, המתאר את תעודת ההרשמה בספר לפי הציור המפורסם של האמן היהודי ליי־ליאן.

גדעון להרס, מנהל מפעל בולי הקק"ל מציין כי עלעול ב"ספר הזהב" מהווה מעין מסע ב"מנהרת הזמן". רוב האירועים החשובים הונצחו בספר זה, כמו ביקורו של הנשיא המצרי אנואר סאדאת בירושלים. בספר נרשם אף יוסף סטאלין, שליטה של בריה"מ, לאות תודה לאחר הצבעת ארצו בשנת 1947 בעד מדינה יהו־דית. על־ידי קהילת יהודי בולגריה.

חיים גלאון

הזמרת האמריקאית הלן הנף (משמאל), שעל פי מכתביה אל חנות ספרים אנגלית הועלה בברודוי המחזה "רחוב צ'רינג קרוס מס' 84", ביקרה על בימת הצילומים של הסרט שנעשה על פי ההצגה ושוחחה עם בת דמותה בסרט, אן בנקרופט. הסרט עולה בסוף השבוע על המסך בארץ.

בעריכת עירית רוזנבלום

צילום השנה העולמי ל־1988

אם דרום קוריאנית מיואשת לאחר מעצרו של בנה — צילום שזכה בתואר צילום השנה העולמי 1988 ביום ד' באמשטרדם. הצלם אנתוני סואו מארה"ב.

חופשת התלמידים במזרח ירושלים תימשך; "אין תנאים לסיומה"

גם בסוף השבוע — יידוי אבנים בכפר ג'בל מוקבר הגובל בארמון הנציב ובמחנה ענתה ● 2 צעירים נעצרו בכניסה להר הבית ובכיסיהם גולות וזכוכית לרוגאטקות

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

עיריית ירושלים ומשרד החינוך החליטו שלשום, לאחר בדיקה, להמשיך את חופשת בתי הספר במזרח העיר. מאחר שלא נוצרו, לדברי העירייה, התנאים לפתיחתם מחדש.

אתמול נרשם בירושלים יום שקט יחסית. עם זאת, הפרות הסדר שבו ופקדו את הכפר ג'בל מוקבר שליד ארמון הנציב ואת מחנה הפליטים ענתה בצפון העיר. במקומות אלה יידו אבנים ובתגובה הפעילה המש־טרה גז מדמיע. שני מפגינים נעצרו. תפילת יום שישי בהר הבית עברה ללא אירועים חריגים. באחד השערים שבחומות העיר נעצרו שני צעירים כשבכיסיהם גולות זכוכית כתחמושת לרוגאטקות, המופעלות באחרונה על־ידי המפגינים בירוש־לים.

קולק: בעד חלוקה פונקציונלית

"אני חושב שצריך לחלק את הריבונות בעיר, אבל צריך לעשות זאת פונקציונלית ולא גיאוגרפית". כך אמר ראש עיריית ירושלים טדי קולק בראיון שפורסם בסוף השבוע בעיתון "חדשות".

"זה מושג חדש. הערבים עוד לא התרגלו לזה, ובקושי נרגיל את הי־הודים. בשטח זה כבר מתבצע. השארנו לערבים את האחריות הדי־דנית, החינוך היהודי ואת הר הבית עד שיבוא המשיח. אפשר להרחיב את זה לעוד שטחים. זאת הדרך היחידה להסתדר. אנחנו אף פעם לא נסכים על גבולות", אמר קולק.

בראיון נוסף שהעניק ראש עירי־ית ירושלים בסוף השבוע הודה קולק כי עוצמת המהומות במזרח העיר היה עבורו "הפתעה גדולה ומכה קשה... אני מרגיש זיפת ועצוב... אמנם תמיד אמרתי שצ־פויות לנו תקופות קשות, שזו אינה דרך חלקה... אבל לכישלון כזה, כפי שהיה עכשיו, לא ציפיתי".

קולק סבור כי "יהיה אפשר לשקם את היחסים, אבל יהיה דרוש זמן והצלחה תישאר". הוא מציע לתושבי העיר היהודים "לא להיכנס לפאניקה, להמשיך להגיע למזרח העיר, ללכת לקודז ולערוך שם קניות".

מקורבי שמיר ופרס

(סוף מעמוד 1)

מלשכת ראש הממשלה נמסר כי בחילופי השדרים בין שמיר לשולץ בשבוע שעבר אין רמז לכוונת ארה"ב להפעיל לחץ על ראש הממשלה. שמיר מאמין כי הממשל פתוח לקבל הסתייגויות ואינו מעוניין בהחרפת היחסים בתוך ממשלת ישראל. הוא מתכוון בין השאר על דברים שאמר שולץ בשבוע שעבר בהופעה בפורום סגור בניו־יורק (המכון ליחסים בינלאו־מיים), כי יש צורך בממשלת אחדות בישראל ליישום תוכניתו, הכוללת עקרונות כמו שטחים תמורת שלום.

בשיחות פרטיות מביעים שמיר ומקורביו מורת רוח מכך שהממשל האמריקאי לא הביא ליידיעתם כמה פרטים חשובים בתוכנית, עד לביקו־רו של השליח ריצ'רד מרפי בירוש־לים. בין השאר לא נמסר למזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין בשי־חותיו בוואשינגטון, לשם נקרא כדי לשמוע את פרטי התוכנית, על הכוונה לפתוח במשא ומתן על הסדר קבע עד השנה, ללא קשר למועד יישום האוטונומיה. לטענת מקורביו של ראש הממשלה, עוב־דות אלו היו ידועות מלכתחילה ללשכת שר החוץ.

בצמרת המערך הוחלט לתמוך בתוכנית האמריקאית כמו שהיא, ולהימנע מביטויי הסתייגויות ש־הושמעו בשיחות פרטיות, בעיקר ספקות ביחס לסיכוי לעמוד בלוח הזמנים הצפוף וביחס להצעה לקיים את הבחירות למועצת האוטונומיה עוד השנה. במערך, כמו בליכוד, חוששים כי קיום בחירות בצל המהומות בשטחים יוביל לשליטה במועצות של הרדיקלים־הקיצוניים באש"ף בגדה וברצועה.

דיווח שהגיע מאירופה על תדרוך של דיפלומט אמריקאי בכיר מלמד כי בשיחותיו בירדן שמע השליח מרפי חשש גובר מפני התחזקות מעמדו של אש"ף בשטחים ומפני הסכנה שהשפעתו תחדור גם לירדן. המלך חוסיין בולם כל ניסיון להתארגנות פלשתינית בירדן וה־מיכה בתושבי השטחים, ואף מגביל את הסיקור העיתונאי של המהומות.

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר: שמעון פרס החליט להימנע לפי שעה מתגובה ישירה על דבריו החריפים והקשים של ראש הממשלה יצחק שמיר נגדו בסוף השבוע, שבהם טען כי שר החוץ עושה הכל כדי להכשילו ולפגוע בממשלת האחדות הלאומית.

בריאיון ב"קול ישראל" ובמועדון המסחרי בתל אביב האשים שמיר את פרס כי הוא מחבל בעבודתו כראש הממשלה בהדליפו לעיתונות מסמכים מסווגים מתוך מגמה לפגוע בו. שמיר אמר כי בתנאים הללו קשה ביותר להנהיג את ממשלת האחדות הלאומית. בעיקר נכונה העובדה כי מפלגת העבודה ובראשה פרס אינם מקיימים כללים בסיסיים לעבודתה. "ממשלת האחדות הלאו־מית הבאה שתקום תהיה כבר ממשלת אחדות לאומית אמיתית", אמר שמיר.

בג"ץ דחה עתירה על הארכת מילואים "עקב הצרכים"

(ע). בית הדין הגבוה לצדק פסק בסוף השבוע כי ניתן לקרוא לשירות מילואים גברים מעל גיל 35 לתקופה העולה על 21 יום.

הפסיקה ניתנה בשש עתירות של אזרחים שנקראו לשירות מילואים לתקופה של 30 יום. הם טענו בעתירותיהם לבג"ץ כי מותר לזמנם על־פי החוק לתקופה של 21 יום בלבד, ועל כן הצווים שקיבלו אינם חוקיים.

בג"ץ פסק כי שר הביטחון רשאי, בהתאם לצורכי הכוננות של צה"ל, לזמן אנשים למילואים לתקופה העולה על התקופה הקבועה בחוק, בהתאם להערכת שירות כוח האדם הטנתי בצה"ל.

שופטי בית המשפט העליון משה בייסקי, שלמה לוין ושושנה נתניהו קבעו בהחלטתם, כי במצב של כוננות, אם בשל אפשרות של מלחמה ואם בשל נסיבות המצדיקות את העמדתו של הצבא במצב הכן, נחוץ לגייס אנשי מילואים.

השופטים קבעו עוד, כי אם שר הביטחון החליט שיש צורך לגייס אנשים אלה לצורכי כוננות לתקופה העולה על 21 יום, כפי שנקבע בחוק, הוא היה רשאי לעשות כן.

רדיו "אל־קודס" מסוריה נאלץ לשנות התדר

מאת אורי ניר

תחנת הרדיו הפלשתינית "אל־קודס", המשדרת מדרום סוריה, שינתה שלשום את תדר השידור שלה, לאחר שישראל שיבשה את שידוריה.

התחנה, המופעלת בידי ארגו־נו של ג'יבריל, שידרה בחוד־שים שחלפו בתדר 702 קי־לוהרץ. עתה היא משדרת בתדר 630 קה"ץ, ובעוצמה חלשה מבעבר. לפיכך, תושבים בכמה איזורים בגדה וברצועה מתקשים לקלוט את השידורים.

תחנת השידור מופעלת זה כחודשיים, וסבורים כי היא גורם מרכזי בהסתת תושבי השטחים להמשך המהומות. התחנה זוכה לשיעור האזנה גבוה מאוד בשטחים.

שיחת היום / אורית גלילי

עם: דני רוזוליו, מזכיר חברת העובדים
על: הוויכוח במפלגת העבודה בנושא כפל תפקידים

מדוע שיהיה כפל תפקידים — הרי אין מחסור באנשים

כשקיבלת עליך את תפקיד מזכיר חברת העובדים, ויתרת על חברותך בכנסת. האם אתה מצטער?

אני לא מצטער. כשלקחתי על עצמי את התפקיד היה לי ברור שאני צריך להתפטר מהכנסת. להיות ח"כ זה לא דרגה — זה תפקיד. לא היה לי שום היסוס לוותר כי ידעתי שבשני התפקי־דים יחד לא אעשה את עבודתי כראוי.

האם ללא כובע הח"כ קשה לך יותר לקדם את ענייני חברת העובדים במוקדי קבלת ההחל־טות?

ברור שלו הייתי ח"כ, זה היה מקל עלי פה ושם. אבל אפשר להביא את בעיות השטח גם אם אתה לא ח"כ. התועלת שהייתי משיג מלקדם פה ושם עניינים קטנה מהנזק שהייתי גורם, לו הייתי מכהן בשני התפקידים. נכון שבמפלגה יש לח"כים יתרון יחסי, אבל כמזכיר חברת העוב־דים וכחבר הוועדה המרכזת מעמדי לא נחות משל אחרים.

פרס אמר במרכז המפלגה בסוף השבוע שעבר כי הוא היה רוצה לראות את ראשי הערים גם בח"כים, כדי שיביאו את בעיות השטח לכנסת. אתה חושב שהוא צודק?

צ'יץ' וקולק הם הדוגמאות הי טובות ביותר שלא צריך להיות ראש עיר וגם ח"כ. המקרים שלהם מוכיחים את הטענה שראש עיר הוא יותר אלקטורלי אם הוא ח"כ. ראש העיר יכול להשיג לעירו בעבודה רצופה יותר מאשר בעצם העובדה שהוא ח"כ. בשליחות הציבורית יש מי שהולך להיות פרלמנטר ומי שהולך למסלול המוניציפלי. מדוע שיהיה כפל תפקידים כאשר אין מצב שיש מחסור באנשים.

האם לא חסר לך המעמד של להיות ח"כ?

נכון שבתפקיד הזה יש יוקרה, אבל אני נהנה ממנו גם כח"כ לשעבר. כשהייתי ח"כ חשבתי, והיום עוד יותר מתברר, שחשוב שבכנסת יעסקו בעבודה פרלמנ־טרית, כי העבודה החקיקתית בארץ אינה רצינית.

איך אתה חושב תכריע מפלגתך בנושא?

זאת שאלת מיליון הדולר. לפי המצב השורר במפלגה ולפי גיוס האנשים במרכז — התוצאה לגמרי לא ברורה.

בתי החולים

(סוף מעמוד 1)

לים. ביום ששי עודכנו הרשימות, והעובדים החיוניים הוחזקו לעבודה.

סגן נציב שרות המדינה, דוד פרלשטיין, אמר ל"הארץ" כי סעיף 1 בתקנות החירום מסמיך את נציבות שרות המדינה, המנהל הכללי של משרד הבריאות, ראש שרותי אשפוז ומנהל בית חולים להחזיק עובדים חיוניים נוספים לעבודה. התקנות גם מסמיכות ראש אגף בקופת חולים לרתק עובדים למערכת, אם השבי־תות תתרחבנה גם לבתי החולים של קופת חולים.

פרלשטיין הוסיף כי הובאה בחשבון אפשרות שעובדי משק ומנהל יחסמו את דרכם של קבלני משנה, מתנדבים ועובדי יש"ע. קודם שהותקנו התקנות פעלו העובדים בעניין זה בלא שהיה אפשר לנקוט צעדים נגדם. לפיכך, נקבע בסעיפים 4 ו־6 של התקנות כי מי שימנע או יכשיל כניסתו של אדם למקום עבודה, או יפריע, צפוי לקנס של 3000 שקל, או למאסר ופיטורין בלא פיצויים. לאחר נסיונות שהיו בסוף השבוע למנוע את כניסתם של קבלנים ואנשי יש"ע לבתי־החולים הבהירה הנציבות לנציגי העובדים את משמעות התקנות האלה.

בבתי החולים שיבא בתל־השומר, וולפסון בחולון, רמב"ם בחיפה, נהריה ואחרים בצפון, פונה בסוף השבוע רוב האשפוז. [illegible] לצורכי החולים. בבתי החו־לים ימשיכו, לפי שעה, להיעזר בשרותי קייטרינג למזון. [illegible]

משרד הבריאות קורא לציבור שלא להגיע גם היום את בתי החו־לים הממשלתיים. חדרי המיון ב־11 בתי החולים הממשלתיים הכלליים ימשיכו לפעול כתחנות עזרה ראשו־נה. מקרים דחופים יאושפזו רק אם אפשר, ולא — יועברו לבתי החולים של קופת חולים.

הממונה על השכר, יעקב רונן, קרא ביום ששי לעובדי המשק וה־מינהל לשוב לעבודה סדירה, ול־העביר את חילוקי הדעות על השוואת השכר לפוסק לבוררות מוסכמת. ההסתדרות וועד עובדי המשק והמינהל חתומים על הסכם לבוררות מוסכמת משנת 73.

דובר האוצר הודיע כי עובדי המשק והמינהל שקיבלו צווי ריתוק ויחזרו לעבודה — יקבלו שכר. כל שובת מפסיד 50 שקל ליום בממ־וצע. עד כה הפסידו העובדים את מחצית השכר החודשי. הדובר הוסיף כי מדיניות המשרד היא שלא לשלם שכר לשובתים. אם יחזרו העובדים מרצון לעבודה, וילכו לבוררות מוסכמת, יבוטלו צווי הריתוק.

עובדי המשק והמינהל שלא קיבלו צווי חרום ממשיכים לשבות. מועצת עובדי המינהל והמשק תשוב ותתכנס מחר להחליט החל־טות חדשות על המשך המאבק. העובדים נחושים בדעתם להיאבק עד השקל האחרון של השוואת הכנסותם לזו של עובדי המשק וה־מינהל בבתי החולים של קופת חו־לים הכללית.

הרופאים המדינים ממשיכים להשבית בכל יום חדרי ניתוח באר־בעה בתי חולים. היום הם משביתים ב"רוטשילד" בחיפה, ב"סורוקה" בבאר שבע, ב"שיבא" בתל השומר וב"הלל יפה" בחדרה. יצויין כי ב"שיבא" וב"הלל יפה" חדרי הניתוח מושבתים גם בשל שביתת עובדי המשק והמינהל.

מחר הם מתכוונים להשבית את חדרי הניתוח ב"איכילוב" בתל־אביב, ב"פוריה" בטבריה, ב"כרמל" בחיפה וב"שערי צדק" בירושלים.

עובדי הרנטגן יחליטו היום אם ישביתו כמתוכנן, ממחר לשלושה ימים, את המכונים בכל בתי החולים.

מזכירות הסיעה המיקרוביולוגים והביוכימאים מתכנסת היום להחליט אם להמשיך לנקוט צעדים כלחץ על כניסה למו"מ עימם על שיפור תנאי שכרם.

גם על עובדים אלו מאיימים בהוצאת צווי ריתוק.

חן מגיד סופר "הארץ" מוסר: נציגי ההסתדרות הרפואית נפגשו ביום שישי עם צוות משותף לאוצר ולמשרד הבריאות לדון בקיצור התורים לניתוחים. נציגי הרופאים ביקשו להחיל על הרופאים הממשל־תיים את הסכם קפ"ח, נענו בש־לילה. נציגי האוצר הודיעו כי הסכם זה — שהאוצר פעל לביטולו — אינו יכול להוות בסיס למו"מ. האוצר הציג תוכנית שגיבש לקיצור התורים לניתוח, והרופאים התבקשו להגיש את הצעותיהם.

במקביל, יתכנס היום, זו פעם ראשונה, צוות בין־משרדי שמינה שרת הבריאות. [illegible] את הצעת [illegible] לקי־צור תורים לניתוחים אלקטיביים.

כל בוקר עם חייל מחטיבת גולני לגן

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בתוך כל הפרות הסדר בשט־חים והדיווחים הקשים על התנהגות חיילי צה"ל, במיוחד חיילי חטיבת גולני, נודע גם סי־פור אנושי: חייל גולני, המשרת מזה כחודש ברצועה, לוקח כל בוקר ילד ערבי לגן, ונותן לו סוכריה.

חיילי גולני מספרים כי החייל, נ.ב., משתתף יחד עם חבריו בסיורים באזור מרוחבת עזה. במהלך הסיורים הכיר החייל ילד בן חמש שהתחבב עליו, והוא, באמונה, מלווה אותו לגן כל בוקר.

חיילי גולני מספרים כי במהלך השהייה ברצועת עזה נרקמה מערכת יחסים חיובית בין תושבים לחיילים. לדוגמה, שני חיילים עוזרים מדי בוקר לקשיש עיוור לחצות את הכ־ביש בדרכו למקום עבודתו.

סיפור נוסף בפי החיילים הוא על בחורה עיוורה צעירה הפוקדת כל יום את חיילי גולני ומגישה להם קפה.

במסגרת השהייה בעזה איפשו להם החיילים גם בעלי חיים משוטטים, כמו, למשל, כלבים. את אחד־הכלבים בפלוגה כינו [illegible].

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	0	6	גשום	2	7
אתונה	5	10	גשום	[illegible]	17
בוקרשט	2	4	מעונן	—	—
בריסל	1	5	מעונן	3	6
וינה	3	6	גשום	3	7
ז'נבה	0	1	מ. חלקית	1	6
לונדון	1	7	גשום	3	9
ליסבון	8	17	מ. חלקית	9	14
מדריד	−2	12	מ. חלקית	5	14
ניו־יורק	−1	3	גשום	0	5
פאריס	0	7	מ. חלקית	5	7
פרנקפורט		5	מ. חלקית	3	8
ציריך	−4	−2	מ. חלקית	—	—
קהיר	12	17	גשם קל	12	18
קופנהאגן	1	6	מ. חלקית	—	—
רומא	3	15	מ. חלקית	1	20
שטוקהולם	0	4	מעונן	0	2

EL AL אל על

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

הרמן יעקבי

שנפטר לאחר מחלה קשה

בנו וכלתו: אודי ודליה יעקבי
בתו וחתנו: עליזה וחגי אשר
נכדיו: חגית, עמית, זהר, רז, אריאלה ועופרה
אחיו: עו"ד פאול י. יעקבי
גיסתו: אנמי פוזנר וב"ב
וגיסו: פריץ רבוב וב"ב

פרטים על מועד ההלויה בטלפון 03-268251 — 03-232972

בצער רב אנו מרכינים ראשנו

נלקח מאיתנו מנהלנו היקר והאהוב

הרמן יעקבי

ממייסדי פרסום ד"ר יעקבסון

בית טמיר כהן (יעקבסון)

הבמאי

יונה זרצקי

איננו

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ז בשבט תשמ"ח 14.2.88 בשעה 13.45 בבית העלמין החדש בכפר נחמן, רעננה.

כרמלה, רפי והמשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו בשיבה טובה של אבינו וסבנו היקר

אלכסנדר ליבשיץ ז"ל

ההלויה תצא מ"בית־ראשונים" בנס־ציונה ביום א' כ"ז בשבט תשמ"ח (14.2.88) בשעה 3 אחר־הצהרים לבית העלמין בנס־ציונה.
השבעה בבית ביתו לתנר, רחוב גורדון 7, נס־ציונה

משפחות ראובן ליבשיץ — משפחות גמליאל (גמי) ליבשיץ
משפחות רחל (ריטה) לוזנר — נכדיו וניניו ומשפחות לרד

במלאת 8 שנים לנפילתה בידי מרצחים בעזה של יקירתנו

אליאן גזית (ז"ל)

נפקוד את קברה בבית העלמין קרית שאול
ביום שלישי 16.2.88, בשעה ארבע אחה"צ

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו

רפאל גורודצקי ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ז בשבט תשמ"ח 14.2.88 בשעה 1.00 בצהריים בבית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה.
נפגשים ליד השער הראשי.

האבלים: בתו: הדסה שביט ומשפחתה
בנו: יאיר עירון ומשפחתו
בנו: גד גורודצקי ומשפחתו
וכל בני המשפחה

חנא סניורה (משמאל) והמפגינה, שכמותה אתמול בחזית התיאטרון "הבימה" על הוראותיו של אש"ף בשטחים. (תצלום: עודי קרן)

8,000 בהפגנת שלום עכשיו: "להפיל את חומת האטימות"

נערכה בסמוך למגוריהם של שמיר ופרס במלאת 5 שנים לרצח אמיל גרינצווייג ● 300 שוטרים ואנשי מג"ב אבטחו העצרת, שבה נאם חנא סניורה ● צבן ורן כהן קראו לא לציית לפקודות לא חוקיות

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

בדקה דומיה לזכר אמיל גרינצווייג ז"ל, שהשבוע מלאו חמש שנים לרצחו, נפתחה אתמול עצרת מחאה שקיימו כ־8,000 מאוהדי תנועת "שלום עכשיו", בסמוך למקום מגוריהם של שמיר ופרס בירושלים, תחת הסיסמה "להפיל את חומת האטימות".

הנואם המרכזי בהפגנה, עורך "אל פאג'ר", חנא סניורה, הגדיר את גרינצווייג: "לוחם, גיבור וקורבן יהודי שגם אנו שותפים לו". זוהי הפעם הראשונה שאישיות פלשתינאית בכירה נוטלת חלק בהפגנה של "שלום עכשיו" בתחומי מדינת ישראל.

את העצרת, שלוותה במתח רב, אבטחו כ־300 שוטרים ואנשי משמר הגבול. אלה הציבו מחסום כפול בין אלפי המפגינים וכ־15 נציגי "כך" ופעילי תנועת "נאמני הר הבית", שהציבו במקום פוסטריאני עשוי קרטון ועוטה כפייה, כסמל לפעילותה של "שלום עכשיו". דבריו של סניורה, שהבטיח כי עם בוא השלום ילמד עברית, התקבלו בתשואות רמות וממושכות של קהל המפגינים. "באתי להבטיח לכם, שהפלשתינאים רוצים בשלום עם עם ישראל". אחד זה יכול להיות השוויצריה של המזרח התיכון", אמר.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, ושר הביטחון יצחק רבין, היו את המטרה העיקרית להתקפות הדוברים בהפגנה. "הקול קול שמיר, אך הידיים ידי רבין", קרא ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) מעל במת הנואמים. בפנותו לשר הביטחון, אמר צבן: "אתה, רבין, הורס את מקורות העוצמה המוסרית של צה"ל, כפי שאף מלחמה הושא לא שחקה". צבן קרא לרבין להחזיר לאוניברסיטה העברית את דוקטורט הכבוד שהוענק לו לאחר מלחמת ששת הימים. צבן ביקש מרבין לקרוא לחיילים שלא למלא פקודה לא חוקית בעליל.

גם ח"כ רן כהן (ר"צ), התיחס בדבריו הנסערים לרבין, ולפגיעה התשורה במוסר הלוחמים של צה"ל. כהן סיפר, כי בשעת קיום ההפגנה, עורך שמיר בבית הסמוך פגישה עם ראשי הישיבות של "גוש אמונים".

לצד הפוליטיקאים, נשאו דברים בהפגנה גם נציגי התנועה, המשורר יהודה עמיחי והמשוררת הירושלמית מיכה סרי. העצרת התפזרה כעבור כשעתיים.

חנא סניורה ב"מוספשבת":

אש"ף הורה לתושבי השטחים להשתמש באבנים, ולא בנשק

טוען: 60 נהרגו, 30 נשים הרות הפילו ואלף נפצעו בשטחים במהומות ● אשר לחשש של ישראלים מהסכנה הביטחונית הצפויה לישראל ממדינה פלשתינית: הרבה פלשתינאים מוכנים לקבל את התנאי לפירוז המדינה

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

"אנחנו לא נגד ישראל כמדינה אלא נגד ישראל כאימפריה". כך אמר אתמול חנא סניורה, עורך העיתון המזרח־ירושלמי "אל פג'ר".

ב"מוספשבת" של "הארץ", עיריית תל אביב ותיאטרון הבימה ובהוצאת "כתר", אמר סניורה: "אנו רוצים לחיות בשלום עם ישראל. איננו לוחמים נגד מדינת ישראל. אנו רוצים לקבל את השטחים שנכבשו ב־1967 להקים שם את מדינתנו. גם ערפאת דיבר לפני זמן לא רב על נכונתו להכיר במדינת ישראל".

בהתייחסו לשאלה על תקפותה של האמנה הפלשתינית, אמר סניורה כי אמנות טובות לזמן שבו נכתבו, וכי כיום הפלשתינאים תומכים בפתרון של שתי מדינות השוכנות זו לצד זו.

הוא סיפר כי בפגישתו עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ אמר לו שולץ כי בכוונת הממשל לנצל את הימים עד לסיום כהונתו של ממשל רייגן לצורך חידוש יוזמת השלום במזרח התיכון.

סניורה הוסיף כי קיימות הוראות ברורות מאש"ף לתושבי השטחים שלא להשתמש בנשק, אלא רק באבנים ובמקלות. לגבי המקרים שבהם נעשה שימוש בנשק קר, אמר סניורה כי כאשר אנשים חשים מושפלים, הם מגיבים בהתאם.

לדבריו, לא החלה ההתקוממות בשטחים על־פי הוראת אש"ף אלא כתוצאה מכמה אירועים בשטח, כמו תאונת הדרכים שבה נהרגו ארבעה פלשתינאים על־ידי משאית ישראלית ברצועת עזה, שימוש בנשק של חיילים במחנה בלאטה וכניסתו של השר אריאל שרון להתגורר בביתו החדש ברובע המוסלמי. זו היתה התפרצות ספונטנית, ואחר כך השתלט עליה אש"ף, אמר סניורה.

לא להחליף כיבוש בכיבוש

הוא אמר כי הוא מודע לחששם של ישראלים רבים לסכנה ביטחונית לישראל אם תקום מדינה פלשתינית. אך הרבה פלשתינאים מוכנים לקבל את התנאי לפירוז המדינה שתקום. הוא הביע התנגדות לפדרציה עם ירדן, בטענה כי הפלשתינאים אינם רוצים להחליף כיבוש ישראלי בכיבוש ירדני.

לדבריו, 56% משטחי הגדה הופקעו לצרכים ביטחוניים או להתיישבות יהודית, וכך גם 40% משטחה של רצועת עזה, המשמשים 2,000 מתיישבים.

"תמיד היהודים דיברו על דיאלוג, והיום דווקא הם נוהגים בניגוד למסורת שלהם. היום יש שינוי בעמדה הפלשתינית. ב־1948 הם רצו לזרוק את היהודים לים והיום הם רוצים בשתי מדינות זו לצד זו", אמר סניורה.

בתשובה לשאלה מהקהל, אמר סניורה כי אדם כמו ח"כ יובל נאמן לא יתקבל בשכם משום שהוא בעד סילוק הפלשתינאים מארצם. אבל אדם כמו איש חרות לשעבר משה עמירב יתקבל בשמחה, משום שהאיש מבקש ליצור דיאלוג.

לפי סיכומו של סניורה, מאז פרוץ המהומות נהרגו בשטחים כ־60 איש ו־30 נשים הרות איבדו את תינוקיהן בעקבות השימוש בגז מדמיע. בסך הכל נפצעו שם כאלף איש, אמר סניורה.

ב"מוספשבת", שקיים בתיאטרון "הבימה", הופיעו גם יצחק גלנור, פרופ' עזרה זוהר, בני ברבש וצוות ההצגה "אחד משלנו", עזרא דגן, עדה תמיר, עורכת ספרי נוער קלאסיים, וישראל זוהר.

נתן זך בהפגנת 5,000 ערבים ויהודים בחיפה נגד הכיבוש:

"אוניות אפשר לעצור; עמים אי־אפשר לעצור"

מועצת אום אל־פאחם: להרשות לספינת המגורשים לעגון בחיפה ● 20 "בני הכפר" שהשמיעו סיסמאות בזכות פלשתין השלמה הושתקו

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

כ־5,000 ערבים ומיעוט של יהודים צעדו אתמול בחיפה, מרחבת העירייה עד לרחבת הרכבת הישנה, בהפגנה נגד הדיכוי בשטחים.

בהפגנה השתתפו חברי כנסת ומנהיגים ערבים – ביניהם חבר הכנסת מוחמד ואתד וח"כ תאופיק זיאד, ראש ארגון המועצות המקומיות הערביות איברהים נימר חוסין, ראש מועצת אום אל־פאחם האשם מחמיד, ראש מועצת סכנין מחמד גניים, והמשורר סמיח אל־קאסם. עוד השתתפו בהפגנה נתן זך, יצחק לאור ואנשי מפ"ם ותנועת "די לכיבוש".

ההפגנה, מלווה בכוח משטרה גדול, עברה בשקט מופתי. לדברי מפקד משטרת מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב תבור, אירע בתהלוכה נסיון בודד של הנפת דגל אש"ף. המשטרה חוקרת את המקרה.

קבוצה קטנה של כ־20 "בני־הכפר" השמיעה סיסמאות בעד פלשתין השלמה, אך בודדה בידי סדרני ההפגנה עצמם.

עם סיום ההפגנה, בככר הרכבת, קרא ראש מועצת אום אל־פאחם, האשם מחמיד, לממשלת ישראל ולראשיה "להסתלק מיד מן השטחים". הוא דרש לאפשר לספינת המגורשים לעגון בנמל חיפה, ואמר כי חובה לדבר עם נוסעיה.

סא"ל (מיל') דב ירמיה (67), פעיל בתנועות למען השלום בגליל, קרא לחיילי צה"ל לסרב לשרת בשטחים. ירמיה אמר, כי הוראות שר הבטחון לגבי חיילי צה"ל בשטחים אינן חוקיות, וקרא שלא למלא אותן.

נתן זך

ירמיה הוסיף, כי אם יכול ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, לשבת באותה ממשלה עם השר אריאל שרון, הוא שחובתו לשבת עם נציגים פלשתינאים, גם אם אלו נקטו בדרכי טרור כדי לפתוח שער לשלום.

דוברת משטרת מרחב חיפה, פקד אהובה תוכה, אמרה כי המשטרה תבדוק אם יש בדבריו של ירמיה עבירה. בבירור שכזה, ינקטו נגדו צעדים, בהתאם לחוק.

במהלך ההפגנה אמר המשורר נתן זך, כי "אניות אפשר לעצור, עמים אי־אפשר לעצור".

הנהלת מועדון צוותא־מפ"ם בחיפה החתה לקבוצת סופרים ואנשי רוח, לקיים כנס הזדהות עם ספינת המגורשים. בין הנואמים להנהלת המועדון הסופרים אמיל חביבי, א.ב. יהושע, יורם קניוק והמשורר נתן זך.

חבר הנהלת מפ"ם חיפה, אשר ליבליך, המשמש גם כיושב ראש הנהלת "צוותא־חיפה", אמר כי המועדון אינו רוצה להיות מזוהה עם אש"ף.

כתב עתי"ם מוסיף: חוגים דתיים בחיפה הביעו התמרמרות על שהמשטרה נהגה ריכוך להפגנה בשבת, דבר שגרם לחילול בפרהסיה, כאשר שוטרים יהודים נאלצו לשמור על בטחון הציבור.

רפופורט מגיב בפרשת השוחד סביב קו הנפט העיראקי:

"היתה כוונה לשלם לממשלת ישראל או למפלגת העבודה"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון. – לפי "וואשינגטון פוסט", ברוס רפופורט, איל ההון השוויצרי, ומי שנחשב לידיד הקרוב של שר־החוץ שמעון פרס, אישר לפעם הראשונה כי היתה כוונה לשלם כסף לממשלת ישראל ו/או למפלגת העבודה כתמורה להסכמה שלא לפגוע בצינור הנפט העיראקי.

בראיון לרשת אי־בי־סי אמר רפופורט כי ראה את המזכר שהכין עו"ד רוברט וואלך, שהיה בעצמו של חברת "בכטל", קבלנית הפרוייקט, שעל־פיו עולה כי מדובר כנראה בתשלומים שנתיים ולא רק בתשלום חד־פעמי. המזכר הוכן על־ידי וואלך והוגש לשר המשפטים אדווין מיז, שככל הנראה התעלם ממנו, על אף שהוא כולל הצעה מפורשת לתשלום שוחד.

לפי "וואשינגטון פוסט", הקצאת התשלומים היתה צריכה להיעשות מתוך תמלוגי הנפט, שהיו מופקים מהפרוייקט, אך לא ברור מי היה צריך לשלם לישראל.

מיז נחקר עתה בפרשה על־ידי חוקר מיוחד, שצריך לקבוע אם מיז עבר עבירה בכך שלא חשף את תוכנית השוחד ולא פעל למניעתו. על־פי חוק נגד שחיתות שנכנס לתוקף ב־1977, נאסר על חברות או אזרחים אמריקאים לשלם שוחד לממשלות זרות כדי לקדם את עסקיהם. משום כך, מיז היה צריך להגיש תביעה משפטית נגד וואלך כאשר נודע לו על הכוונה לשלם את התשלומים לישראל.

פרויקט צינור הנפט, שהקמתו הוקפאה ב־1985, לא יצא אל הפועל, ונראה "לא" הועברו תשלומים לממשלת ישראל או למפלגת העבודה.

ישראל נדרשה במכתב להבטיח כי לא תפגע בצינור. הבטחה כזו אמנם ניתנה על־ידי פרס, שהיה אז ראש הממשלה. נראה כי הבטחה זו, שכללה אף נכונות להעמיד ערבויות כספיות מתאימות, לא הספיקה וככל הנראה סבר רפופורט, שהיה שותפה של חברת "בכטל" בפרויקט, ועו"ד וואלך (שהוא ידידו הקרוב של אדווין מיז) כי ראוי לצרף להתחייבות הישראלית סכומי כסף שנתיים שיהוו מעין "תעודת ביטוח".

בעקבות "שלום הבית" שהושג בליברלים:

מודעי שריר ונסים בצוות איחוד הליברלים עם חרות

מקווים להתקבל עוד היום אצל שמיר ● פת דרש להימנות בצוות המו"מ – אך מודעי סירב מחשש שבמצב זה יהיה במיעוט בפורום

מאת אילן שחורי
כתב "הארץ" לענייני מפלגות

יו"ר נשיאות המפלגה הליברלית השר יצחק מודעי עומד לפנות הבוקר לראש הממשלה יצחק שמיר ולבקש ממנו כי ייפגש עוד היום עם שלושת השרים הליברלים כדי לדון בדרכים מהירות לאיחוד הליכוד. הליברלים עומדים לדרוש משמיר להביא לכינוס ועידת היסוד של תנועת הליכוד עוד לפני חג הפסח.

היוזמה המחודשת לאיחוד הליכוד באה בעקבות "שלום הבית" במפלגה הליברלית, וכינוס הסיעה הליברלית בכנסת בסוף השבוע שעבר בתל אביב. בישיבה נבחרו השרים מודעי, אברהם שריר ומשה נסים כצוות המשא ומתן של הליברלים לביצוע הסכם האיחוד.

בישיבה סיכמו 12 חברי הכנסת הליברלים לחסל את היריבות הפנימית ביניהם. השרים מודעי ושריר הסכימו שלא ליזום מהלכים חד־צדדיים במפלגה, ולא לערב יותר את בתי המשפט.

בישיבה הוחלפו דברים חריפים בין השר גדעון פת לעמיתיו שריר ונסים. פת דרש להימנות גם הוא על צוות המשא ומתן, אך מודעי אמר כי לא יתכן שהוא יהיה במיעוט בפורום זה. שריר ונסים קיבלו את עמדת מודעי, ואילו פת, שלא התלהב מכל המגעים האחרונים בין המחנות, אמר כי שריר ונסים "מכרו" אותו כדי להגיע להסדר עם מודעי.

בשיחה ל"הארץ" אמרו אמש מודעי ושריר כי עתה נפתח פרק חדש במפלגה הליברלית, שיוביל לאיחוד הליכוד ולניצחון על מפלגת העבודה בבחירות. מודעי אמר כי הוא מקווה ששמיר יקבל את נציגות הליברלים עוד היום, ותוך מספר ימים ייקבע התאריך לוועידת היסוד של תנועת הליכוד.

טופאנו – המנהל האמנותי בתיאטרון העירוני חיפה

הבימאי האיטלקי־יהודי בן ה־59 ביים סרטי טלוויזיה, את הסרט "מצור", הצגות בתיאטרון בימות ו"בונבנטורה" בתיאטרון חיפה

מאת סופר "הארץ"

הבימאי האיטלקי־יהודי ג'ילברטו טופאנו (59) מונה שלשום לתפקיד המנהל האמנותי של התיאטרון העירוני חיפה, במקומם של יהושע סובול וגדליה בסר, שהתפטרו מתפקידם בעקבות הסערה סביב הצגת "סינדרום ירושלים".

טופאנו למד באוניברסיטת רומא, ואת עבודות הבימוי הראשונות שלו עשה בשנות החמישים. הוא התגורר בישראל לסירוגין משנת 1964; הוא נשוי למתרגמת ולסופרת הישראלית ביבה טופאנו ואב לילד. הוא היה חבר בצוות ההקמה של הטלוויזיה הישראלית, ובסוף שנות השישים ביים עבודה סרט על "מצדה" בהשתתפות פרופ' יגאל ידין. כן ביים באותה תקופה ששה סרטים דוקומנטריים על ישראל.

טופאנו ביים בישראל בסוף שנות השישים את ההצגות "גבעת ספון ריבר", "הגברת עם הקאמליות" ו"כוח הכוח" בתיאטרון בימות, וכן את הסרט הישראלי "מצור" בהשתתפות גילה אלמגור, דן בן אמוץ ויהורם גאון, שזכה בפרס בפסטיבל קאן. בשנים האחרונות שימש טופאנו כדרמטורג ובימאי בית בתיאטרון "פיקולו" במילאנו, לצדו של ג'ורג'יו סטרלר, לו סייע אף בהפקת פרויקט ענק בנושא "פאוסט" ל"תיאטרון אירופה" בפאריס.

ג'ילברטו טופאנו

בעונה שקדמה ביים טופאנו בתיאטרון חיפה את הצגת הילדים "בונבנטורה", המבוססת על דמות מצויר קומיקס, שיצר אביו, שהיה שחקן ומחזאי אף הוא. עתה הוא מביים בתיאטרון חיפה את "היהודי בחצר הרוכב", על־פי כתביו של יהודה סומו.

ערך את העמוד: הדי עמבר

רק בבינלאומי
בונוס יוצא מהכלל לבעלי מניות ההסדר

סמיר כהן (יעקבסון)

אם תהיה אינפלציה גבוהה – הרווחת!

אם יש לך מניות בנקאיות שבהסדר, אתה ודאי יודע שערך הפדיון צמוד לשער הדולר בלבד.

האם שאלת את עצמך מה יקרה אם האינפלציה תהיה גבוהה? התמורה שתקבל עלולה להישחק עד הפדיון. בבנק הבינלאומי אתה יכול להגן על עצמך מפני אפשרות זו.

אם תצטרף למבצע המיוחד עד 28.2.88 ויהיו לך בבנק הבינלאומי מניות בנקאיות שבהסדר, תזכה להטבה מיוחדת חינם – הגנה בפני האינפלציה. ההטבה היא זכות לקבל מענק בגובה ההפרש (אם יהיה) בין שער האינפלציה (עלית המדד של 8 מדדים – בין 16.2.88 לבין 31.10.88) לבין התשואה המגיעה לך מאת חברת הבטוחות בגין מניות ההסדר (כ־10.5%* דולרי עד למועד הפדיון).
סכום המענק מוגבל עד ל־7.5%.
מענק זה יינתן לך אם תשקיע את סכום הפדיון בתוכנית החסכון "עוז תשואה" ל־3 שנים בריבית של 4% לשנה. הקרן והריבית צמודים למדד.

אם יהיה פיחות – הרווחת!

מובן שאתה ממשיך ליהנות מכל התנאים שיש לך במניות ההסדר אשר ערכן צמוד לדולר. לכן, במקרה של פיחות, ערך מניותיך יגדל במלוא הפיחות.

אנחנו מתחייבים – אתה לא!

כל האפשרויות בידיך. אם תרצה למכור את המניות מוקדם יותר תוכל לעשות זאת בכל עת. יתרה מזאת, רק ב־31.10.88 תדרש להחליט וגם אז תוכל לנהוג כרצונך: לפדות את המניות לקבל את התשואה הגלומה במניות ההסדר ולהשתמש בכסף כרצונך. או כמובן ליהנות ממענק האינפלציה ולהמשיך לחסוך בבינלאומי. בכל מקרה אתה לא מתחייב מראש על שום דבר! וזה גם לא עולה לך כסף.

כיצד להצטרף למבצע

הכנס לאחד מ־90 סניפי הבנק הבינלאומי ובנק פועלי אגודת ישראל, ובקש להצטרף למבצע. העברת המניות לחשבונך החדש אינה מסובכת. הבנק הבינלאומי גם יחזיר לך את העמלה הכרוכה בהעברת המניות במידה ותחוייב בה.

הזדרז, כל הקודם זוכה

סכום המניות שהבנק הבינלאומי מוכן לקלוט במסגרת מבצע זה – מוגבל והבנק יהיה רשאי להודיע על סיום המבצע עוד לפני 28.2.88.

סכום הפקדון המירבי מוגבל ל־100,000 ש"ח וסכום המינימום הוא 5,000 ש"ח.

מוקד טלפוני מיוחד

טלפן למוקד הטלפוני המיוחד שלנו בין השעות 8.30־15.30 (טלפונים 03־636281, 03־636551) ותוכל לקבל פרטים והדרכה כיצד להצטרף למבצע.

אני מעביר את הבנקאיות שלי לבינלאומי

התכנית מיועדת ללקוחות פרטיים
* נכון ל־31 ינואר 88

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا من الاصل

סאלק, אבי חיסון הפוליו, החל מחפש חיסון נגד האיידס

לוס אנג'לס (ע"צ). ד"ר יונה סאלק, מי שפיתח בשנות ה־50 את החיסון נגד שיתוק ילדים, עורך מזה כמה חודשים ניסויים שנויים במחלוקת על חולי איידס. במסגרת הניסויים הוא מזריק לגופם סוגים לא־פעילים של הנגיף H-T-V הגורם למחלה.

דרך טיפול זו, שאינה אלא בשלב ניסויי, נועדה לעודד את המערכת החיסונית של הגוף, הנהרסת על־ידי הנגיף, אמר ד"ר סאלק בראיון שפורסם "לוס אנג'לס טיימס" ביום השישי.

המדען הבהיר: "לפי שעה אנו עורכים לא יותר מאשר ניסויים לבדיקת רעיון. אין אנו מבצעים אלא ניסויים ראשונים ומוגבלים". ד"ר סאלק מנהל את הניסויים בבית חולים לחולי סרטן של אוניברסיטת דרום־קליפורניה.

ד"ר אלכסנדרה לוין, המשתתפת בניסויים, אמרה כי לפי שעה אין להצביע על תוצאות כלשהן. לדעתה, יתכן כי ביוני, במהלך ועידה בינלאומית לענייני איידס בשטוקהולם, יוכלו החוקרים למסור הבהרות נוספות על הניסויים.

יצויין שהמחלקה הפדראלית המפקחת על תרופות לא נתנה אישור לניסויים, אך הוא רשאי לערוך אותם לפי חוק שאושר אשתקד בקליפורניה.

כמה מומחים אמריקאים מתחו ביקורת על הניסויים של ד"ר סאלק. יש בהם כאלה שהביעו את הדעה שהזרקת הנגיף עלולה להחליש את המערכת החיסונית ולהביא להאצת תהליך התפתחות המחלה. אחרים מזהירים מפני הסכנה שבטעות עלולים להזריק לגופו של חולה נגיף חי ופעיל.

ד"ר סאלק אמר כי הוא מנסה לחזור על הדרך שבה הלך בשעתו ושאיפשרה לו לגלות את החיסון נגד שיתוק ילדים. הוא הטעים כי לפי השיטה הניסיונית שלו, מזריקים לחולה נגיף שלם, אך מת.

הניסוי נערך על מספר קטן של אנשים שנפגעו על־ידי הנגיף אף שלא לקו בכל הסימפטומים של המחלה.

100,000 קונדומים יחולקו בברזיל לקראת הקרנבל

ריו דה ז'נרו (ע"צ). החלוקה בחינם של 100 אלף קונדומים לתושבי פורטאלזה, שבאזור הצפון־מזרחי של ברזיל, לקראת הקרנבאל, ופתיחת מסע נרחב נגד מחלת האיידס בטלוויזיה, מצביעים על החששות המלווים השנה את החגיגות, שאליהן נוהרים תיירים מכל רחבי העולם.

בפורטאלזה, המרוחקת 2,500 ק"מ מצפון אמרה ראש העיר מאריה לואיזה פונטנלה, בצינת השמאל, כי היא חותרת לכך שהקרנאוול השנה יהיה "עממי", ובמסגרתו יחולקו השלטונות הכל בחינם, כולל משקאות וקונדומים.

פורטאלזה השקיעה סכום פעוט של 45 אלף דולר לצורכי הקרנאוול העממי שייערך בעיר, שעה שבריו מסתכמות ההוצאות בשישה מיליון דולר.

משרד הבריאות של ברזיל משדר בטלוויזיה, בשעות הצפייה המרכזית, תוכניות שבהן מוזהרים התושבים מפני מחלת האיידס.

מצרים: הצילו את הספינקס מגיזה

קהיר (ע"צ וע"ד). שר התרבות המצרי פארוק חוסני פנה בבקריאה להצלת הספינקס מגיזה. פסל פרעוני ענק של ראש אדם על גוף אריה בקרבת הפיראמידות, לאחר שאבן מפסל זה התפוררה בשבוע שעבר. כך מסרו שלושם עיתוני קהיר.

העתונים מסתמכים על מומחים מצרים הסוברים שהתפוררות נגרמה על־ידי ארוזיה ועליית רמת המים התת־קרקעיים באתר. הקיים זה 4,600 שנים.

השר המצרי הודיע בינתיים כי צוות בינלאומי של ארכיאולוגים הוזמן כדי לייעץ על הדרך הטובה ביותר לשימור הספינקס, שהוקם על־ידי פרעה סמוך לשנת 2,600 לפנה"ס.

לוח האבן נפל בהכתף הימנית של הספינקס. העיתון "אל אהראם" מדווח כי סכנה נשקפת גם לצד השמאלי. הארכיאולוג זאהי הוואס אמר כי גשמי זעף ורוחות עזות גרמו נזק לפסל.

עבודות שנעשו בפסל, הנחשב כשומר שלוש הפירמידות של קהיר, הופסקו בחודש שעבר לאחר שגובשה תוכנית חדשה לשימור אזור הפיראמידות כולו.

שביתה בקזינו בפורטוגל: הוטל מס על התשרים

ליסבון (אי־פי). עובדים במועדוני קזינו בפורטוגל פתחו אתמול בשביתה בת חמישה ימים, במחאה על כוונת הממשלה להטיל מס על התשרים הניתנים להם.

השביתה תביא להפסקת פעולתם של מועדוני הימורים במספר אזורים בפורטוגל בזמן חופשת הקרנבל, שהחלה אתמול.

זוכים ברימול במועדונים אלה נוהגים לשתף בזכייתם לעיתים תכופות את מפעילי הרולטות או עובדי־קזינו אחרים.

דובר התאחדות עובדי הקזינו בפורטוגל אמר כי אם תתקבל הצעת הממשלה, ירדו הכנסות העובדים ב־30%.

ערך את העמוד: רוני עגבר

סקרי דעת קהל לקראת הסיבוב הבא בבחירות המוקדמות מחרתיים:

זינוק דרמטי בכוחו של רוברט דול על חשבון סגן הנשיא ג'ורג' בוש

מאת יואב קרני

דה מוין, איובה (מיוחד ל"הארץ"). בנופת שלג כבדה, התחילו אתמול 12 המועמדים לנשיאות ארה"ב בהסתערות האחרונה על בוחרי מדינת ניו־המפשייר, שבה ייערך מחרתיים הסיבוב הבא של הבחירות המוקדמות לנשיאות. אף כי במדינה זו מתגוררים רק מיליון בני אדם, נאמר עליה, שבלי לנצח בבחירות המוקדמות שלה עדיין לא הצליח שום פוליטיקאי להיבחר לנשיא.

המאבקים על המועמדות של שתי המפלגות הגדולות זינקו אל המאבק של ניו־המפשייר עם תום המערכה באיובה, באמצע השבוע שעבר. איובה הניבה דראמה בלתי צפויה, כאשר סגן הנשיא ג'ורג' בוש, אשר נחשב למנצח כמעט־ודאי, נחל תבוסה משפילה מידי מטיף הטלוויזיה פאט רוברטסון, והודחק למקום השלישי. המנצח באיובה היה הסנאטור רוברט דול, מנהיג הסיעה הרפובליקנית בסנאט.

עכשיו ברור שהנצחון העניק לדול תנופה גדולה יותר ממה שציפו תחילה. בתוך שעות אחדות התחילה מפולת־שלג במחנהו של ג'ורג' בוש. סקר משותף של "ניו יורק טיימס" ושל רשת "סי־בי־אס" מעמיד את דול כיתרון של שלושה אחוזים (29־32) על בוש: מפלה לבוש בניו־המפשייר תשמוט את הקרקע מתחת לרגליו.

מטיף הטלוויזיה האוואנגליסטי פאט רוברטסון, שהשיג רבע מן הקולות בבחירות של איובה, נדחק בינתיים אל השוליים בניו־המפשייר. אף על פי כן אפשר היה להבחין ב־24 השעות האחרונות במספר ניכר של כרזות "רוברטסון לנשיאות", שהונפו בחזית בתים פרטיים.

מאבקי הדמוקרטים

המירוץ במפלגה הדמוקרטית ממשיך להביך את המשקיפים הפוליטיים. איובה הבחילה נצחון לארגוד לציר הקונגרס ריצ'ארד גפהארט ממיזורי; כל הסקרים מסכימים שבניו־המפשייר תנחיל נצחון גדול הרבה יותר למושל מייקל דוקאקיס ממסצ'וסטס. ההסכמה היא שנצחון גפהארט באיובה לא הפך אותו למועמד המוביל, וגם נצחון דוקאקיס לא יהפוך אותו למועמד המוביל.

הייג פורש מהמירוץ

לאחר שבסקרי דעת־קהל בניו־המפשייר הגיע למקום האחרון בדירוג – 2 אחוזי תמיכה ● החליט להעביר את תמיכתו מבוש לרוברט דול

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). אלכסנדר הייג, שהיה שר החוץ בממשל רייגן ואחד מתוך שש המועמדים הרפובליקאים לנשיאות ארצות־הברית, החליט שלשום לפרוש מן המירוץ, לאחר שהפסיד קשות בהצבעה על קביעת הצירים לוועידה הרפובליקאית, שנערכה באיובה, ולאחר שסקרי דעת־קהל הראו כי הוא עומד במקום האחרון בדירוג מדינת ניו־המפשייר – בה יתקיימו מחרתיים הבחירות המוקדמות לקביעת צירי המפלגה.

הייג החליט להעביר את תמיכתו לסנטור רוברט דול, הרץ בנגד לסגן הנשיא ג'ורג' בוש, ואשר נחשב לאחד המועמדים הבטוחים לזכייה במועמדות המפלגה הרפובליקאית למירוץ לנשיאות.

על־פי סקר רשת "איי־בי־סי" ו"וואשינגטון פוסט", שנערך בניו־המפשייר, תומכים בבוש 32% מן הבוחרים, לעומת 27% ברוברט דול. הייג השיג 2 אחוזי תמיכה בלבד.

הבחירות המוקדמות בניו־המפשייר נחשבות למבחן הכמעט־אחרון למועמדים, ובעקבותיהן צפויה נשירתם מן המירוץ של כל אותם מועמדים שלא השיגו אחוז תמיכה מינימאלי – המצביע על סכוייהם לזכות במועמדות מפלגותיהם.

הפגנה סוערת נגד נשף האופרה בווינה, שהתפתחה להפגנה נגד הנשיא קורט ולדהיים, הסתיימה בפציעתם של ארבעה אנשים, צעירה ושלושה שוטרים, אתר לשלושם. כ־2,500 אנשים התקהלו בערב, למרות שהמשטרה אסרה את הכינוס, בקרבת בית האופרה בבירה האוסטרית, שם נפתח הנשף המסורתי. המפגינים ביקשו למחות נגד חיי המותרות של השכבות העשירות באוסטריה, היכולות להרשות לעצמן לשלם קרוב ל־200 דולר בעד כרטיס בודד לנשף זה. סמוך לשעה 11 בלילה השמיעו המפגינים קריאות נגד הנשיא ולדהיים, וניסו לפרוץ את מחסומי המשטרה. השקט שב לאזור סמוך לחצות, אך 1,600 שוטרים הקיפו את בניין האופרה של וינה, שם נמשך הנשף, בהשתתפות ולדהיים ו־7,000 מוזמנים, עד לחמש בבוקר.

בתמונה: אחד המפגינים אוחז במודעה הקוראת להפגנה, בעוד אחר לובש מסיכה עם פני ולדהיים. (תצלום: איפי)

ספינות צי בריה"מ נגחו 2 ספינות של ארה"ב שחדרו למימיה בים השחור

ההתנגשות היתה קלה ולא היו נפגעים ● הפנטאגון הודיע כי תוגש מחאה לבריה"מ על "נגיחה בכוונה תחילה" ● בריה"מ הגישה במקביל מחאה לוואשינגטון על "פגיעה בגבול הסובייטי"

מאת אליהו זהבי

סופר "הארץ" בסקנדינוויה ובסוכנויות הידיעות

"שתי אוניות מלחמה של ברית־המועצות נגחו בכוונה תחילה שתי אוניות של הצי האמריקאי בעת מים סובייטיים בים השחור ביום שישי" – מסר משרד ההגנה האמריקאי.

ההתנגשות היתה קלה ולא היו נפגעים באוניות האמריקאיות. ארה"ב הודיעה כי תגיש מחאה על התקריות, הודיע הפנטגון.

ההתנגשויות אירעו בעת שהסיירת האמריקאית "יורקטאון" והמשחתת "קארון" ביצעו פעילות שיגרתית בתחום המים הסובייטיים במרחק 12 מייל מחוף חצי האי קרים, נאמר בהודעה.

התקריות אירעו בשעה 11 לפי השעון המקומי, בעת שהאוניות האמריקאיות "ביצעו שיט תמים" במים מוכרים בינלאומיים נאמר בהודעה.

ההודעה מציינת כי שתי האוניות "נגחו בכוונה תחילה" את האוניות האמריקאיות בשתי תקריות נפרדות, בהפרש של שלוש דקות האחת מן האחרת, במרחק של 119 מייל מהחוף. לסיירת נגרם נזק קל והמשחתת לא נפגעה.

"הנזק שנגרם לאוניות הצי הסובייטי לא ידוע, אך הוא ככל הנראה גם כן קטן", נאמר בהודעה.

בריה"מועצות מוחה

ברית־המועצות מחתה אתמול רשמית בפני ארה"ב בעניין התקרית שבה התנגשו אוניות המלחמה של שתי המדינות. דובר משרד החוץ הסובייטי, גנדי גראסימוב, אמר במסיבת עיתונאים כי שתי התנגשויות אירעו לאחר שסיירת ומשחתת "פגעו בגבול הסובייטי", מול החוף הדרומי של חצי האי קרים.

"על אף סימני אזהרה של אוניות סובייטיות שהתקרבו למקום, לא באה תגובה מצד שתי אוניות ארה"ב. לאחר שחדרו למים הטריטוריאליים הן תמרנו בצורה מסוכנת, והדבר גרם להתנגשות", אמר גראסימוב. לדבריו, כל האחריות לתקרית היא על הצד האמריקאי".

באותה מסיבת עיתונאים הכחיש דובר הצי הסובייטי, תת־אדמירל ניקולאי מרקוב, כי האוניות הסובייטיות נגחו בכוונה תחילה את אוניות הצי האמריקאי.

"לדברי הדובלים הסובייטים לא היו כוונות כאלו. ההתנגשויות אירעו כתוצאה מתימרונים מסוכנים של האוניות האמריקאיות", אמר מרקוב.

"לבלום התעצמות הימית"

מספר שעות לאחר התקרית בים השחור, שיגרה ועדת החוץ של הסובייט העליון איגרות לוועדות החוץ של בתי הנבחרים בארה"ב, קנדה, איסלנד, פינלנד, שוודיה, דנמרק ונורווגיה. האיגרת, שנוסחה בתאום עם חבר מכירות העוד המרכזי אנאטולי דוברינין, ומשקפת את עמדת הקרמלין, מוזהרה מפני "מגמה בלתי רצויה" של התעצמות הכוחות הימיים באזור הים צפוני וימת ברנט. ריכוז כוחות ימיים גדולים באזור ועריכת תמרוני נאטו בעת שדנים על צמצום החימוש ביבשת אירופה סותרים זה את זה, אמרה האיגרת. "יהיה זה אינטרס של כל המדינות הקרובות לאזור ימי זה ולכל האנושות – אם יחולט על צמצום ההתעצמות הימית".

10 שנות מאסר ל־8 אנשי "פעולה ישירה" בפאריס

פאריס (ע"ד וע"צ). בית משפט בפאריס גזר שלשום עשר שנות מאסר לשמונה אנשי ארגון הטרור הצרפתי "פעולה ישירה".

כל השמונה קיבלו אתה עונש המירבי על האישומים שהועלו נגדם. 11 אחרים, חברי הארגון או אוהדים שלו, קיבלו עונשים קלים יותר. ארבעה מהנאשמים שובתים רעב כבר 74 ימים, במחאה על תנאי מעצרם.

אנשי הארגון הטרור הנאשמים בשמונה מעשי רצח ויותר מ־80 תקיפות ופיגועים אחרים מאז נוסד ארגון טרור זה ב־1979.

המשפט הטוער שחל בינואר, הופרע לעיתים קרובות על־ידי הנאשמים שהשמיעו גאצות וחרפות נגד השופטים ונאבקו עם המשטרה.

הקראת גזר־הדין נמשכה שעה וחצי. נשיא בית־המשפט אמר בין היתר כי "כל ויתור והתחשבות באנשים אלה – כמוהם כשיתוף־פעולה עמם. אנו חייבים להפעיל את מלוא החוק ולהטיל את העונשים הכבדים ביותר".

בריה"מ ערכה ניסוי גרעיני בעוצמה הגבוהה פי 7 מהפצצה על הירושימה

הניסוי שנערך בקזחסטן הוא השני ב־88' בבריה"מ ● מחרתיים יפתח בז'נווה סיבוב שיחות נוסף בין 2 המעצמות בנושא המשך הניסויים הגרעיניים המשותפים בין בריה"מ וארה"ב ביוני

מוסקווה (איפי). ברית־המועצות ערכה אתמול ניסוי גרעיני תת־קרקעי במרכז אסיה, שעוצמתו היתה, כפי הנראה, פי שבעה מזו של הפצצה האטומית שהוטלה על הירושימה במלחמת העולם השנייה.

סוכנות הידיעות הסובייטית "טאס" מסרה, כי הניסוי שנערך במרחב הניסויים הסובייטי המרכזי בסמיפלאטינסק שברפובליקה הסובייטית קזחסטן... בחודש ינואר השנה ביקרה לראשונה בשנה זו בבריה"מ. מתקן לפיצוץ גרעיני הופעל לצורך הניסוי ב־6 בפברואר.

"טאס" מסרה כי לפיצוץ הגרעיני היתה עוצמה של בין 20 ל־50 קילוטון. הסוכנות לא מסרה כל פרטים נוספים.

במסגרת סיכום שיחות נוסף בין שתי המעצמות בנושא ניסויים במרחב הניסויים הגרעיניים של בריה"מ בקזחסטן, 3,200 קילומטר דרומית למוסקווה, במטרה לאסוף מידע העשוי לשמש להסכם שיתוף הפעולה בניסויים גרעיניים בין שתי מעצמות.

גרעיניים, שיפתחו מחרתיים בז'נווה, צפויים להיקבע פרטים סופיים לגבי ניסויים משותפים שייערכו במקביל סמוך לחודש יוני. איגור פלביק, ראש המשלחת הסובייטית לשיחות.

העריך אתמול כי השיחות יימשכו בין שישה לשמונה שבועות, וציין כי ההכנות לניסויים המשותפים כבר החלו במקביל בשני האתרים.

עיראק ירתה טילים אל משחתת של ארה"ב ותקפה מיכלית דנית במפרץ

יומון איראני: אם מועצת הביטחון תטיל אמברגו על נשק לאיראן – צפויה סערה במפרץ

דובאיי (ע"ד). מפציץ עיראקי שיגר אתמול בבוקר שני טילים לעבר משחתת אמריקאית שליוותה שיירת מיכליות כוויתיות במפרץ הפרסי.

עם זאת נתעורר הרושם כי המשחתת "צ'אנדלר" והמיכליות אשר אותן ליוותה לא היו המטרות אשר לעברן כוונו הטילים העיראקיים – דעה זו הובעה על ידי משרד ההגנה האמריקני.

התקפה נערכה פחות מיממה לאחר שמיכלית הענק הדנית "קיט מארקס" נפגעה קשה על־ידי טיל מדגם "אקסוסאט" על ידי מטוסים עיראקיים. אלחוטאי נהרג ושלושה אנשי צוות נהרגו.

אין ספק כי ההתקפה על אוניית המלחמה האמריקאית מגבירה את המתיחות באיזור המפרץ. אחד הקצינים על סיפון ה"צ'אנדלר" הצביע על הסכנה הכפולה של "טרור איראני ומישגים עיראקיים".

מטוס קרב עיראקי שיגר טיל "אקסוסאט" לעבר הפריגטה האמריקאית "סטארק" בחודש מאי אשתקד, וגרם למותם של 37 מאנשי צוותה.

טהראן (ע"מ). היומון "כיהאן" הזהיר כי הטלת אמברגו על משלוחי נשק לאיראן עלולה לגרום ל"סערה" במימי המפרץ. ההודעה המאיימת פורסמה בעקבות ידיעות שבריטניה הציעה לחברות הקבועות במועצת הביטחון טיוטת החלטה על חרם בן שנתיים על משלוחי נשק וחלקי חילוף לאיראן.

תוך שהוא מבקר בחומרה את הצעת בריטניה, הדגיש היומון הטהראני כי "נעשות הכנות מקיפות למאבק שעלול להיות מכריע".

יומון טהרני אחר, "טהראן טיימס", מזהיר כי "תמיכה סובייטית אפשרית בהחלטה על הטלת אמברגו הנשק תשפיע באופן רציני על היחסים האסטרטגיים, הפוליטיים והכלכליים הסובייטו־איראניים".

טהראן הגיבה באי־שביעות רצון גלויה מביקורו של יו"ר הסובייט העליון גאיובנור פלאייב בבגדאד. במהלך שיחות עם מארחיו העיראקיים הביע פלאייב את נכונות מוסקווה לתמוך בהטלת אמברגו על משלוחי נשק לאיראן.

איראן: נשוב ונפגין במכה

סעודיה: נגיב מיד ובתקיפות על פגיעה בטקסים הדתיים או במקומות הקדושים

ריאד (ע"מ). סעודיה תגיב בתקיפות על כל ניסיון איראני להפגין בעת העלייה לרגל למכה. הודעה ברוח זו נמסרה לסוכנות הידיעות הסעודית על־ידי "מקור אחראי" בריאד.

ההצהרה נמסרה בתגובה על דברי סגן שר החוץ האיראני, כשאראתי, בטלוויזיה האיראנית, כי איראן תשגר השנה למכה יותר עולי רגל מאשר בשנים עברו, מבלי לשאול על עמדת שלטונות סעודיה, וכי האיראנים לא יבקשו את רשותה של סעודיה לערוך הפגנות פוליטיות.

בהודעה צויין כי פעילותם המתגרה ומעשי ההרס של אנשי משמרות המהפיכה האיראניים, בעלייה לרגל אשתקד, גרמו למותם של אנשי ביטחון, אורחים סעודיים ועולים לרגל אחרים, באופן שהיווה וממשיך להוות מקור לגינוי בעולם האיסלאמי כולו. כתוצאה מכך החליטה סעודיה, נאמר בהודעה, שלא לאפשר שוב מעשים כאלה, הסותרים את חוקי האיסלאם, בשום חלק מאדמת סעודיה, במהלך העלייה לרגל או בכל מקום וזמן אחר.

ממשלת סעודיה הורתה הוראה חד־משמעית לשלטונות הביטחון שלה לפעול מיד ובתקיפות נגד כל מי שיחשוב לפגוע בקדושת הטקסים הדתיים או במקומות הקדושים.

מדינות השוק הגיעו להסכם למימון ארצות הקהיליה האירופית עד 1992

ההסכם הושג לאחר שתאצ'ר חזרה בה מהתנגדויות בתחומי החקלאות ● כשלון נוסף בדיונים על התקציב היה מעמיד את השוק על סף פשיטת רגל ● התקציב יגדל מ־53 מיליארד דולר ב־1988 ל־64 מיליארד ב־92'; ירוסנו הסובסידיות לחקלאות ויוטלו עונשים על ייצור חקלאי עודף

בריסל (ע"ר וע"צ). ראשי השוק המשותף הגיעו אתמול בבוקר למה שכונה "הסכם היסטורי" – למימון פעולות השוק בשנות ה־90, לאחר שראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר חזרה בה מכמה מתביעותיה.

על־פי הסכם זה תחול רפורמה בתקציב השוק המשותף, המקיף 12 מדינות, לאחר דיונים ארוכים ומשברים רצופים, בעיקר בעניין הסובסידיות לחקלאות.

תאצ'ר ויתרה על כמה מדרישותיה הקשות בתחום החקלאי, בתמורה להטלת הגבלות חמורות יותר על ההוצאות התקציביות של השוק. ראש ממשלת בריטניה היתה נתונה ללחץ חזק מצד היו"ר התורן הגרמני, ולבסוף, כדי למנוע כשלון שני של ועידת פיסגה של הנהגת השוק, היא נסוגה בכמה סעיפים.

ראש ממשלת איטליה, ג'ובאני גוריה, אמר: "יש הסכם על כל הנקודות... זה הסכם טוב מאד". הוא הוסיף כי שרי החוץ יצטרכו לאשר עוד כמה פרטים זעירים.

קאנצלר מערב־גרמניה, הלמוט קול, אמר במסיבת עיתונאים שקיים: "עתה נוכל להקדיש את המאמצים לרפורמות הדרושות בקהיליה האירופית". הוא הוסיף: "העמדנו את השוק המשותף על בסיס פיננסי איתן עד 1992... אין אלטרנטיווה לאיחוד אירופה".

ראש ממשלת ספרד, פליפה גונזאלס, ציין כי ההסכם "יאפשר למנהיגי השוק להתמודד עם בעיות יסוד כמו אבטלה, נחשלות אזורית וקידום תעשייתי, טכנולוגי ומסחרי".

על־סף פשיטת רגל

כשלון נוסף בדיונים על התקציב היה מעמיד את השוק המשותף על סף פשיטת רגל ומחליש אותו בדיונים על הסחר הבינלאומי עם ארה"ב ויפאן.

תאצ'ר, ששמרה על עמדותיה, על אף נסיגתה, אמרה: "השגנו כמה מן המטרות העיקריות שלנו... פיקוח על ההוצאות של התקציב בכלל ועל החקלאות בפרט. הפיקוח הזה דרוש עכשיו ולא במועד בלתי־ברור בעתיד".

ההסכם יהיה בתוקף עד שיותסלו כל ההגבלות בין מדינות השוק המשותף ב־1992. על־פי ההסכם יגדל תקציב השוק המשותף מ־53 מיליארד דולר ב־1988 ל־64 מיליארד ב־1992; ירוסנו הסובסידיות לחקלאות ויוטלו עונשים על ייצור חקלאי עודף.

ההוצאות במיגזר החקלאי גדלו בשנה החולפת ביותר מ־20%, הן יגדלו בלא יותר מ־2% בשנה במשך השנים הקרובות.

הסתדרות נשים ציוניות הדסה ארצות־הברית
והסתדרות מדיצינית הדסה בישראל

אבלים על מותו של

פרופ' יוסף (סרי) דוידסון

מנהל המחלקה להרדמה
שנפטר ללא עת, לאחר מחלה

ומשתתפים בצער המשפחה.

ארונו יוצב ברחבה שליד ביה"ס לרפואה בעין כרם
ביום א', כ"ז בשבט תשמ"ח, 14.2.88 בשעה 10.00 בבוקר.
ההלויה תצא להר המנוחות בשעה 11.00.

מפגש התייחדות לזכרה של

גינה חרמץ

ייערך היום, יום ראשון, כ"ז בשבט תשמ"ח, 14.2.88,
בשעה 17.00, באולם בית שלום־עליכם, רחוב י"ד.
ברקוביץ, תל־אביב.

בהשתתפות מוקירי זכרה

המשפחה

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפאקולטה לרפואה
ביה"ס לרפואה של האוניברסיטה העברית בהדסה

אבלים על מותו של

פרופ' יוסף ט. דוידסון

פרופ' באנסטזיולוגיה

ומשתתפים בצער המשפחה

הארון יוצב היום, כ"ז בשבט תשמ"ח 14.2.88 בשעה 10.00
לפנה"צ ברחבת הכניסה של בית הספר לרפואה בעין־כרם.
מסע ההלויה יצא בשעה 11.00 להר המנוחות בירושלים.

אנו מודיעים בצער רב על פטירת אמנו

רחל בוס

ההלויה תצא היום, יום ראשון, כ"ז שבט תשמ"ח
(14.2.88) בשעה 14.30 אחה"צ מבית ההלויות
העירוני, רחוב דפנה 5, תל־אביב, לבית העלמין
"הירקון" בגבול חולון – בת־ים.

באו להבע מבקרי תנחומים

אביטל וסרשטרום
גידי בוס
ואחיותיה: אסתר וינשטוק
וגלילה בר זוהר

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

סא"ל עמי פרי

נעלה לקברו לגילוי המצבה ביום שלישי 16.2.88
בשעה 15.00 בבית הקברות בניר דוד (תל עמל).
אזכרה במועדון לחבר בשעה 15.30.

המשפחה

לצוות המחלקה הסיעודית
בית אבות "נופים" - ירושלים

תודתנו נתונה מכל הלב
עבור טיפולכם האישי והמסור באימנו

מרים וינד ז"ל

דן ונעמי וינד
יעל ושמואל ניסן

לד"ר אמנון גולדנברג

משתתפים באבלך הכבד על פטירת אחותך

מרים אמיתי ז"ל

תנחומינו למשפחה

קבוצת טבע

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעפון
03-38 38 38

אוניברסיטת תל־אביב

אגודת ידידי אוניברסיטת ת"א בישראל | הפקולטה לניהול ביה"ס למוסמכים במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי | האקדמיה למוסיקה ע"ש ס. רובין

אבלה על פטירתו של

מרסל רוטמן ז"ל

ומשתתפת בצער המשפחה

לגבריאל אמיתי

אתך באבלך הכבד על מות

רעיתך

חברת שרותי נפט בע"מ
ההנהלה והעובדים

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611 001

לתרזה וייזל ומשפחתה

משתתפים באבלכם הכבד
על מות

האב ז"ל

האוניברסיטה הפתוחה

למשפחת שפילמן
לחנה, לזלמה וב"ב

משתתפים באבלכם על פטירתו בשיבה טובה של
אבי המשפחה

ראובן שפילמן ז"ל

אביגדור זיו
זכריה פייט
ראובן דוד רביד
ויתר עורכי הדין העובדים
במשרד בת"א

הרשויות יוסמכו לגרור רכב חונה יותר מ־60 יום

מדובר ברכב שיושאר באותו מקום, ברשות הרבים

מאת א. קרן, סופר "הארץ"

הרשויות המקומיות יוסמכו לגרור רכב נטוש שהושאר ברשות הרבים ובאותו מקום לתקופה העולה על 60 יום. כך מציע ח"כ אוריאל לין בהצעת חוק פרטית, הנמצאת עתה בשלב חקיקה מתקדם אחרי שאושרה כבר בקריאה ראשונה.

לין מסר כי לפי המצב החוקי הקיים כיום אין לרשויות המקומיות סמכות לגרור רכב נטוש ולסלקו, אלא אם מדובר בגרוטאות. בגלל מחדל חוקי זה מושאר רכב נטוש לתקופות העולות לעתים על שנה ובכך מונע חניית כלי רכב אחרים, בנוסף למטרד התברואי והאסתטי.

תרופות נגד אסטמה ייוצרו ב"אגאיס תעשיות" מירוחם

(עו). חברת תרופות בירוחם "אגאיס תעשיות" תוכל לייצר תרופות לטיפול באסתמה, שעד כה יובאו מבריטניה ונמכרו בישראל בהיקף של יותר ממיליון דולר. כך הוחלט בסוף השבוע במשרד רשם הפטנטים, על־פי בקשת החברה.

רשם הפטנטים החליט להעניק לה רשיון לייצור שבע תרופות נגד אסתמה, הרשומות כפטנט בבעלות יצרן התרופות הבריטי "פייסונס", שעד כה שיווק את התרופות בישראל.

רשם הפטנטים קיבל את עמדת החברה מירוחם וקבע כי הוכח שהיה ניצול לרעה של מונופול שהוענק לחברה הבריטית בייצור התרופה. הניצול נבע מכך שהבריטים נמנעו במשך שנים רבות לייצר את התרופות בארץ.

הרשיון יאפשר לחברה מירוחם לייצר את התרופות ולשלם תמלוגים לחברה הבריטית שהפטנטים בבעלותה. שיעור התמלוגים ייקבע על־ידי רשם הפטנטים.

נחשף פסיפס ובו אלת השפע: "המונה ליזה של בית שאן"

(עו). פסיפס יהודי נדיר ביופיו מהמאה השישית התגלה בסוף השבוע בחפירות ארכיאולוגיות בבית שאן. הפסיפס ממוקם ברצפת אחד מחדריו של היכל, הנחשף בימים אלה והוא שונה מפסיפסים שנמצאו עד כה, בהיותו צבעוני מאוד.

במרכז הפסיפס מופיעה אלת השפע, שזכתה בפי הארכיאולוגים במקום לשם "המונה ליזה של בית שאן".

האלה מופיעה בתוך עיגול במרכז החדר והיא לבושה שמלה צבעונית הקשורה בחגורה עם אבזם גדול, מקושטת בענק עם אבן כחולה ועל ראשה תסרוקת מעוצבת להפליא ועליה כתר עם אבן אודם גדולה.

מה שמייחד את הפסיפס הוא סמל השפע שהאלה אוחזת בידה: "קרן השפע", ובו פירות שונים. הארכיאולוגים משערים, כי החדר שבו נמצא הפסיפס שימש כחדר כניסה למחסני מזון ויין.

צעיר מתחזה כטכנאי מזגנים הונה עשרות אנשים בצפון

(עו). צעיר המתחזה כטכנאי מזגנים מבוקש במשטרת חיפה לחקירה כחשוד בביצוע גניבות במשרדי מפעלים וחברות.

לדברי המשטרה, הנוכל הוא כבן 25, בעל שער שטני, מבנה גוף בינוני, גון עור בהיר, פנים מעוגלות, ועל שפתו העליונה פצע גדול המגיע עד לנחיריים.

בשלושת החודשים האחרונים הוליך הצעיר שולל עשרות אנשים, לאחר שהתייצב במשרדיהם והתחזה לטכנאי מזגנים שבא לבצע עבודות שירות ותחזוקה. הטכנאי המדומה גנב רכוש ממשרדי חברות אלבס, צים והיפרשוק בטירת הכרמל, כולל תיק ובו אקדח.

שני נערים מבת־ים ויפו נדקרו בבטנם בקטטת־רחוב בין חבורות

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" בחולון

שני נערים בני 17 ו־18 מבת־ים ויפו, שנדקרו בבטנם, אושפזו בסוף השבוע בבית החולים "וולפסון" בחולון.

על־פי משטרת מחוז תל־אביב עלה מחקירת אחד מהם, כי אירעה קטטה סמוך ל"המצבה" בשדרות העצמאות בבת־ים, בין שתי חבורות נערים, שבמהלכה נפצעו השניים.

בשיחה עם סופר "הארץ" הכחיש אמש אחד הנערים, שנשאר מאושפז במחלקה הכירורגית, כי היה מעורב בקטטה. לדבריו, גם לא הכיר כלל את הנער האחר שהובא לבית החולים כשהוא דקור בבטנו.

על־פי גירסתו של הנער מבת־ים, הוא השתתף במסיבה באולם "רוף" במרכז העיר. המסיבה אורגנה לדבריו על־ידי צעירה [illegible], במהלכה "נפל על משהו חד שפצע אותו במקום".

תעודת־הוקרה לנער ערבי שהציל ילד יהודי תועה בן 10 בגליל

טיפל בו, הרגיעו, הביאו לתחנת המשטרה

(עו). נער ערבי, מחמוד חסין אחמד הלהיל מכפר עגברה שליד צפת, שהציל לפני מספר שבועות בהרי הגליל ילד יהודי תועה שגיא גולדברג בן 10 מקיבוץ אושה, קיבל ביום שבת תעודת־הוקרה על גילוי אזרחות למופת מן התנועה למען ארץ ישראל טובה.

הנער, מחמוד חסין בלווית אביו ואמו היה אורחי הכינוס הארצי הראשון של התנועה למען ארץ ישראל טובה, שנערך בסמינר הקיבוצים "אורנים" בקריית־טבעון.

במהלך דיוני הכינוס נערך מפגש ערבי־יהודי "מסוג אחר". יו"ר התנועה, השופטים החיפאים מיכה לינדנשטראוס וסאלים ג'ובראן הגישו לנער מחמוד את תעודת־ההוקרה והפגישו אותו עם הילד שגיא גולדברג ואביו.

שגיא גולדברג נעלם לפני כשלושה שבועות בהרי הגליל וכוחות גדולים של המשטרה ערכו חיפושים בעקבותיו. הנער מחמוד חסין אחמד הלהיל נתקל באקראי בילד התועה בהרי הגליל, הביאו לביתו והאכיל אותו, שהה במשך שעות במחיצתו ולאחר שהרגיעו הביאו לתחנת המשטרה. בכך הביא הקלה רבה לבני־המשפחה ולשחרור כוחות המשטרה והמתנדבים, שהוזעקו לחיפושים אחר הילד.

יו"ר התנועה, השופט לינדנשטראוס והשופט ג'ובראן העלו על נס לקול תשואות מאות משתתפי הכינוס, את המעשה ההומאני וגילוי האזרחות למופת של הנער מחמוד.

"אתה המנהל שלי" — אומר יוסף בגון לשר החינוך יצחק נבון שהעניק לו זכויות של מורה לעברית במערכת החינוך בישראל. נבון לא נשאר חייב: "הרבה מנהלים היו גאים במורה כמוך" (צילום: שרית עוזיאלי)

חתן וכלה היו בין חמישה בני משפחה שנפגעו בתאונה באשקלון; חייל בן 18 נהרג

תושבת אילת, סילוויה אפריאט, נהרגה סמוך לירוחם

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

בתאונת דרכים מחרידה שאירעה אור ליום שלשום באשקלון נהרג חייל בן 18 וארבעה מבני משפחתו, בהם חתן וכלה שזה עתה נישאו, נפצעו באורח קשה. אחת הפצועות העבירה במצב קשה מאוד לבית החולים סורוקה בבאר שבע.

התאונה ארעה כאשר בני משפחת צילקר חזרו מחתונה שהתקיימה בפתח תקווה במכונית פורד קורטינה. במכונית היו גם החתן והכלה, שנסעו לסוף שבוע בבית מלון באשקלון. כאשר הגיעו ליד בית החולים ברזילי באשקלון, התנגשה הקורטינה באוטובוס, שגרר את המכונית לאורך שמונה מטרים, תוך שהוא מועך את חלקה הימני, עד שהוטחה בעוצמה רבה בעמוד חשמל.

ההרוג הוא החייל ישראל צילקר. בין הפצועים רפי צילקר (28) ואשתו רותי. בבית משפחת צילקר שרר אבל כבד עם קבלת הידיעה על האסון.

משטרת מרחב לכיש מסרה כי כנראה שהרכב הפרטי לא ציית לתמרור "עצור".

בתאונת דרכים נוספת שאירעה בשדרות, התהפך רכב משטרתי ושני שוטרים נפצעו קל.

הרוגה ופצועים בהידרדרות מכוניתם

(עו). תושבת אילת, סילוויה אפריאט (24), נהרגה בתאונת דרכים שאירעה שלשום סמוך לירוחם, לאחר שמכונית שבה נסעה נהג בעלה התהפכה לתוך תעלה. תינוק בן שלושה חודשים, שהחזיקה המנוחה בידיה, נפצע, וגם הנהג עצמו נפצע.

חקירת המשטרה העלתה כי התאונה אירעה עקב סטיית המכונית מנתיב נסיעתה לשוליים, כשנהג המכונית עמד לסיים עקיפה של טור מכוניות שנסע לפניו.

התינוק סובל משברים בידיו וברגליו. אביו, שנהג במכונית, נפצע קל.

מפקד משטרת התנועה בנגב רפ"ק יעקב פיטוסי ציין כי סילוויה אפריאט היא ההרוג העשירי בתאונות השנה האחרונה בכבישי הנגב. בתאונות שבהן היו מעורבות מכוניות שכורות.

2 שוטרים נפצעו בהתהפך מכוניתם

כתוצאה מהחלקה על כביש רטוב התהפכה מכונית משטרה בשבת בצהרים בכביש החוף בדרום, ליד קיבוץ יד־מרדכי. השוטרים נפצעו והובאו לבית החולים ברזילי באשקלון.

אחד השוטרים שולח לאחר טיפול לביתו. השני, יורם בוסקילה, נשאר להמשך הטיפול. מצבו הוגדר קל עד בינוני.

בתאונת דרכים שהיתה במוצאי שבת בכביש ירושלים־תל אביב סמוך ללוד, נפצעו שלושה אנשים, שמעון האוזה ואשתו שאננה וכן אנברתם בת־התחמשה. התאונה קרתה כאשר מכונית הסובארו בה נסעו התהפכה לפתע. למקום יצאו שלושה אמבולנסים של מד"א, מתחנות לוד, בית־שמש וראשון לציון, והפצועים הועברו לבית החולים אסף הרופא בצריפין. הילדה נפגעה בראשה, ושלושתם הוגדרו כפצועים בינוניים לאחר שטופלו בחדר המיון.

מאות שוטרים ערוכים בגולן נגד הפרות סדר ביום השנה להחלת החוק הישראלי

מאת מנחם הורוביץ סופר "הארץ" בצפון

מאות שוטרים ואנשי משמר הגבול שוהים בצפון רמת הגולן כדי למנוע הפרות סדר אפשריות ביום השנה השישי להחלת החוק הישראלי ברמה. המשטרה מבקשת להציב קרוב לאלף שוטרים ואנשי משמר הגבול בארבעת הכפרים הדרוזים בצפון רמת־הגולן.

מקורות במשטרה אמרו כי המשטרה תמנע קיום תהלוכות בכפר, אך קיצונים דרוזים הודיעו כי הם מתכוונים לערוך עצרת במג'דל שאמס. קציני משטרה בכירים מהמטה הארצי, מהמחוז הצפוני ומהמרחב הגליל יאבטחו אישית צ־די תנועה בצפון הגולן.

המשטרה עצרה אתמול ארבעה מתושבי הכפר מג'דל שאמס החשודים בהפצת כרוזים ובניסיונות להתסיס את האוכלוסיה.

עובדי רשות שדות התעופה שיבשו תנועת המטוסים

לאחר עיכוב 7 טיסות — עבודה סדירה

מאת זוהר בלומנקרנץ

שיבושים בתנועת המטוסים לחו"ל היו ביום ו', עם השבתת העבודה על ידי עובדי רשות שדות התעופה בנתב"ג, במחאה על פרישת מנהל אגף המטענים: חלו איחורים של שעה עד שעתיים וחצי ביציאת שבע טיסות, ארבע של "אל על", שלוש טיסות של "אייר פראנס", "טווסאייר" ו"בריטיש". כמה מאות נוסעים נשארו תקועים באולמות היציאה. רבים נתנו ביטוי לזעמם על העיכוב.

העובדים הסכימו לחדש את העבודה, לאחר שסוכם כי היום ידונו בטענותיהם ולאחר שמנהל האגף, זאב גלבר, מסר להם שאין מדובר בהדחתו. גלבר ביקש את העברתו לתפקיד אחר שאותו מילא בעבר.

ייתכן שהיום יפורסם מכרז חדש לתפקיד שהתפנה.

אי־סדרים נתגלו בביהמ"ש לעניינים מקומיים בבת־ים

מבקר העירייה חשף ליקויים חמורים כמו אי־התאמות בין רישומי ההכנסות בבית המשפט לבין רישומי הנהלת החשבונות של העירייה כפי שדווחו • פקודות מאסר טרם בוצעו

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" בבת־ים

הדו"ח השנתי של מבקר עיריית בת־ים אליעזר אפל, שהוגש בסוף השבוע, מצביע על אי־סדרים וליקויים חמורים בבית המשפט לעניינים מקומיים בבת־ים. בהצעת העירייה הוחלט לדחות את הדיון בדו"ח, המתייחס לשנים 1986–87 כדי לאפשר לחברים ללמוד אותו לפרטיו.

הדו"ח חושף אי־התאמות בין רישומי ההכנסות בבית המשפט לבין רישומי הנהלת החשבונות של העירייה, כפי שדווחו בדו"ח הכספי לשנת התקציב 1984 ו־1985.

במקרה אחר, חמור יותר, העלתה הביקורת כי הכנסות בית המשפט, על־פי רישומים בהנהלת החשבונות של העירייה, היו נמוכות מרישומי בית המשפט. הפער הגיע ל־87,450 ש"ח.

"בעקבות הערות הביקורת נערכו פעולות לאיתור אי־ההתאמה על־ידי הגזברות, ובסופן תוקנו סעיפי הכנסות בית המשפט בהתאם. אך גם לאחר התיקון נוצרה אי־התאמה חדשה, אשר מראה סכום הכנסות גבוה יותר ברישומי הגזברות לעומת רישומי בית המשפט, בסך 7,082 ש"ח. עד גמר הביקורת לא אותרה סיבת אי־התאמה", נאמר בדו"ח.

עוד נכתב בדו"ח כי אי־התאמות ברישום חזרו ונשנו בשנים 1985 ו־1986, מבלי שהסיבות לכך נמצאו.

הביקורת העלתה עוד כי בית המשפט אינו מנהל פנקס חשבונות מיוחד כדי לעקוב אחר פיקדונות שהתקבלו ואחר סכומי הפיקדון שהוחזרו או חולטו, במסגרת ניהול רישום ומעקב אחר ערבויות.

שוטרים בשכר

הביקורת מצאה גם 780 תיקים מהשנים 1983–86 שבהם הוצאו פקודות מאסר לביצוע המשטרה, במסגרת ההוצאה לפועל, ואשר טרם בוצעו. בעקבות הערות הביקורת, גילה הדו"ח, החליטה העירייה להעסיק שוטרים בשכר לביצוע פקודות המאסר.

בבדיקה של 18 תיקים, שנפתחו ב־1984–85 נמצא בתום תקופת הביקורת, בסוף דצמבר 1986, כי טרם הסתיימו ההליכים המשפטיים בהם. כל התיקים הם על עבירות תכנון ובנייה. "כן הראוי כי לאחר משך זמן של שנתיים ויותר, תביא התביעה את הדרוש לסיום ההליכים בתיקים הללו", נאמר בדו"ח.

בדיקה במסגרת של 29 תיקים, מתוך 144 התיקים שבוטלו באפריל־יוני 1985 וינואר־מרס 1986, העלתה כי חמישה תיקים בוטלו לאחר שכבר ניתן גזר הדין, מסיבות של טעויות שנעשו בעת רישום הדו"חות על־ידי הפקחים. "העסקת בית המשפט בדו"חות שנרשמו בטעות נגד אנשים לא נכונים ועקב טעויות מנהליות אחרות הינו חמור, ויש להקפיד שתופעות כאלה לא תישנינה", נכתב בדו"ח.

קינמון: חל שיפור

עוד העלתה הביקורת כי ב־174 תיקים, שבהם ניתן גזר דין, גנזה מזכירות בית המשפט את התיקים מבלי שגזר הדין יוצא לפועל. נמצא כי 44 תיקים מתוך 174 התיקים שנגנזו ללא ביצוע גזר הדין היו תיקים שבהם בעל הרכב, שנגדו הוגש דו"ח בעבירת הקנס, היה תאגיד.

בהערות ובדברי ההסבר של ראש העיר אהוד קינמון, בתגובה לממצאי המבקר, נאמר כי דו"ח המבקר מצביע על שיפור ניכר שחל בתפקוד בית המשפט לעניינים מקומיים מאז הדו"ח הקודם, ברוב התחומים.

ראש מועצת בקעת בית־שאן מזהיר כפריים: להפסיק התנכלויות

(עו). ראש המועצה האזורית בקעת בית שאן יגאל שחר הפיץ בסוף השבוע בין תושבי הכפרים הערביים תקועה וג'ילבון שעל הר הגלבוע כרוז אזהרה מודפס בערבית, שבו הוא קורא להם להפסיק התנכלויות, כמו אלה שאירעו באחרונה באזור, נגד הקיבוצים מעלה הגלבוע ומירב.

בכרוז פונה שחר אל תושבי הכפרים, שלפני מלחמת ששת הימים היו בתחום ירדן: "שנים ארוכות ידענו לשמור על יחסים טובים כפי שנהוג בין שכנים, וכפי שאומר הפתגם 'טוב שכן קרוב מאח רחוק'. אני פונה אליכם בטרם [illegible], לעשות למען החזרת השקט על כנו, כי סופה של האש שתשרוף את מציתיה".

משרד החינוך אינו יכול ל"חבורת הזבל"

(עשית). שר החינוך והתרבות יצחק נבון אמר בתשובה לשאילתה של ח"כ דוד רביבו כי למשרד החינוך אין כל אפשרות חוקית לאסור הפצה או קנייה של כרטיסיות "חבורת הזבל". השר נבון אמר כי הכרטיסיות מופצות על־ידי חברה פרטית, ונרכשות על־ידי הילדים בחנויות ובקיוסקים, וכי מדובר בתופעה שתחלוף, כנראה.

בתשובה על שאילתה של ח"כ אבנר שאקי אמר נבון כי משרד החינוך פסל בשנתיים האחרונות כ־3,000 בחינות בגרות בשל חשש להעתקה. השר ציין כי משרדו נקט באמצעים חינוכיים ומנהליים שונים כדי לשמור על טוהר הבחינות.

ערך את העמוד: חיים בל

מבצע תשלומים

PC-TECH

מחשב כפי יכולתך

PC-TECH מחשב אישי שימושי תואם IBM PC/XT אבל עם תוספות... הוא גמיש, מתאים לכל תצורה, זכרונו ניתן להרחבה עד 1MB; מהירות המעבד ניתנת למיתוג, וכל תוכנה יישומית שתרצה להפעיל עליו - תתקבל בברכה...

PC-TECH - בעיצוב קומפקטי ונעים לעין, מלווה במקלדת עברית/אנגלית תואמת XT ו־AT. מסך "12, ביוס חוקי, 2 כונני דיסקטים יפניים TEAC .256K

בשיטת קניה גמישה לנוחותך - עד 38 תשלומים!

אפשרות לליסינג, תשלומים בויזה עדיף ואשראי גמיש ישראכרט

אומניטק - מקבוצת תים מחשבים מספקת פתרונות שלמים של חומרה, תוכנה, ציוד היקפי ותקשורת. אגף השרות של החברה, המונה כ־60 טכנאים, מעניק תמיכה מקיפה ללקוחות בכל רחבי הארץ.

OMNITECH

אומניטק

מקבוצת תים מחשבים

אומניטק בע"מ מערכות חומרה ותוכנה

רח' אורנים 1 גבעת שמואל
טל. 03-340962
טלקס 341491
פקס. 03-343917

קחו עוד שבוע למבצע "בעור חמץ"

הזדמנות אחרונה להנות ממכירת קדם פסח בטולמנ'ס. המבצע עד 12/2/88

לבאי סולמנ'ס ת"א - שתת חניה אישי!

טולמנ'ס

עד 60% הנחה

עוד שבוע ימים בלבד.

ת"א, כנר המדינה 22 | ירושלים, הסורג 2, הרמוני | חיפה, מוריה 12, הכרמל

37% הנחה
20% הנחה
33% הנחה
30% הנחה
50% הנחה
60% הנחה
25% הנחה
36% הנחה
20% הנחה
60% הנחה
מציאה!!
הצעה מיוחדת!

RITZ ריץ

מסעדה צרפתית אקסקלוסיבית כשרה

03-653628

תן תקלה, קח תיקון...

אציד מציעה לך שרותטב - מנוי לשרות איתור תקלות ותיקונים במחשבים אישיים וציוד היקפי.

כנרת 13 ב"ב טל. 03-5708164
אלחריף 1 טבריה טל. 06-721284

אציד

הסדרים מיוחדים לארגונים וחברות

מרכז ההדרכה אנשים ומחשבים

כנס הוירוסים

16.2.88

כל מה שרצית לדעת על הוירוס

למה והיכן הוא נוצר?
איך הוא מגיע למחשב?
הנזקים והתקלות הנגרמים ע"י הוירוס
סוגים שונים של וירוס
הדגמה ומצגת של וירוסים
אמצעים לנטרול וירוס
אמצעי מניעה

לכל משתתף תינתן

תוכנת אנטי וירוס חינם!

לפרטים נא לפנות למרכז ההדרכה אנשים ומחשבים טל. 03-295148

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

על הלחם והד"ב.מ.וו.

מן היציע

מאת יהושע שגיא

השבוע שעבר הותיר בספורט הישראלי צלקות עמוקות כמותן לא זכורות לנו שנים. בזה אחר זה נחלנו כמה הפסדים צורבים ומפלות מעיקות, שבאו להעמיד אותנו במקום הראוי לנו ולהזכיר לכל אחד מאיתנו מה ערכו ומה כוחו האמיתי של הספורט הישראלי.

הטניס שהנחיל לנו הצלחות כה מרשימות והעלה אותנו לבית העליון בגביע דייויס נחל הפסד מוחלט 1–4 נגד נבחרת הדייויס של איטליה, שלפחות על גבי הנייר אנחנו עולים עליה; נבחרת הכדורסל שהקיפה את הגלובוס חודשים ארוכים בטיסות איר־ספור לאימונים בדי חבי תבל פתחה בצורה כושלת את הופעתה באליפות העולם דרגה ג', כמעט החמיצה את העליה לדרג ב' העולמי, לפני שהתאוששה ופתחה שוב סיכוי להצלחה; נציגות הכדורסל של ישראל בגביעי אירופה, קבוצות שחוזרות עם חיזוק ישראלי חיוני, הוכו ידיים ביד אליהו ובברצלונה; ומעל לכל בא אותו סרט בלהה כהמשך של נבחרת הכדורגל, שבפרק הנוכחי שלו באה תבוסה 1–3 לצוות פולני בנות מבינוני.

את מעידות הכדורגל קשה לעכל. לא שההפסדים מפריעים, אפשר להפסיד בכדורגל וזה גם לא אסון כל כך גדול, הבעיה היא איך מפסידים. ומבחינה זו משרה נבחרת הכדורגל דיכאון ותיסכול על כל אוהדיה.

אחרי ככלות הכל, עוד יש אוהדי כדורגל אמיתיים בישראל הכמהים למשחקים טובים. להפגנת יכולת. להצלחות הנבחרת. הם מתמעטים והולכים ככל שהנבחרת מוסיפה אכזבות למאגרה, אך מנסים מדי פעם מחדש. אולי למרות הכל ישתנה משהו, אולי תצליח הנבחרת להתאושש ולהתעלות כדי שאפשר יהיה לרוות ממנה מעט נחת.

אלא שהנבחרת נראית עייפה ואדישה. במשחק האחרון בשבוע שעבר בלט הדבר במיוחד. מול חבורת פולנים שאולי עומדים בתור ללחם בוארשה, התייצבה חבורה ישראלית מרושלת שמגיעה לאימון ב־ב.מ.וו. מטאליק מודל אחרון, ולעיתים מתירים שתוקניה את הרושם כאילו זה כל מה שמעניין אותם, המודל המטאליק.

שום דבר לא מרגיז יותר מאשר אבדן רוח הלוחמה, היעלמותה של המוטיבציה. לא מפריע לי שמפסידים, לא מפריע לי שלא מצליחים, מי שמפסיד היום יכול לנצח מחר, ומי שלא הצליח אתמול יכול להצליח מחרתיים. אבל מי שאיבד את המוטיבציה, מי שאין בליבו התלהבות, מי שחושב רק על המטאליק ועל הכסף — ממנו קשה לצפות לישועות.

זה הדבר המרגיז ביותר שבולט כיום בספורט הישראלי. עולה הרושם שאין זו בעיה ייחודית לכדורגל בלבד. דומה שהיא נחלת הטניס והכדורסל והכדורגל וכל פינה אחרת בספורט הישראלי.

וזה מה שגרוע מכל.

במחזור הבא

● בית"ר ים – מכבי חיפה (1–1)
● שמשון ת"א – הפו. לוד (1–1)
● ה. באר־שבע – צ. חולון (0–0)
● הפועל פ"ת – מכבי פ"ת (1–1)
● בני־יהודה – בית"ר ת"א (1–0)
● מכבי נתניה – מ. ת"א (2–2)
● ה. כפר־סבא – הפו. ת"א (2–0)

מלך השערים

1. שלום תקוה (מכ. נתניה) 13
2. ניר לוין (הפועל פ"ת) 12
3. בני טבק (מכבי ת"א) 11
–. א. מלמיליאן (ב. ים) 11
–. זאהי ארמלי (מכ. חיפה) 11

שחיה

שבעה שיאים בבריכה קצרה בגרמניה

שבעה שיאים לאומיים בשחיה הושגו בימי שישי ושבת בתחרות הבין־לאומית הגדולה בעיר בון במערב־גרמניה בהשתתפות מאות שחיינים, בהם אלופי ושיאני עולם. במהלך התחרות המסורתית של חברת "ארנה", נקבעו גם שיאי עולם. התחרות היא בבריכה קצרה של 25 מטר.

ואלה השיאים: גלעד חן מהפועל גלבוע שיפר את השיא ב־400 מטר מעורב אישי כשקבע 4:28.76 דקות. שגב פורת שיפר את השיא ב־800 מטר חופשי, 8:14.73 דקות. אייל שטיגמן שיפר שני שיאים, ב־50 מטר חזה 30.07 שניות, וב־200 מטר חזה תיקן את שיאו השיא שנקבע אך לפני שבוע בפאריס והעמידו על 2:21.33 דקות. נדב שגל שיפר את השיא שלו ב־50 מטר פרפר, 25.45 שניות וערן גרומי קבע שני שיאים. הוא שיפר ב־50 מטר גב את השיא שלו ביותר משנייה אחת והעמידו על 26.25 שניות, וכן תיקן את שיאו השיא שנקבע אך לפני שבוע בפאריס ב־100 מטר גב, 58.86 שניות.

● נבחרת הכדורמים של ישראל השיגה בימי שישי ושבת הישגים נאים בתחרות בין־לאומית שקיימה במערב־גרמניה מול קבוצת קייזרסבה. הנבחרת שלישית בליגה הלאומית בארץ זו. שלושה מהמשחקים הסתיימו בתיקו: 14–14, 18–18, 12–12. במשחק אחד ניצחה הנבחרת הישראלית 18–12.

טבלת הליגה הלאומית

	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1. מכבי נתניה (1)	22	12	6	4	25–39	42
2. הפועל תל־אביב (2)	22	12	6	4	15–24	42
3. הפועל כפר־סבא (3)	22	9	8	5	20–25	35
4. שמשון תל־אביב (4)	22	8	10	4	18–24	34
5. בית"ר תל־אביב (4)	22	8	9	5	20–20	33
6. הפועל פתח־תקוה (6)	22	8	7	7	27–31	31
7. בית"ר ירושלים (7)	22	8	7	7	29–28	31
8. בני יהודה (9)	22	6	10	6	14–18	28
9. הפועל באר־שבע (8)	22	6	10	6	15–15	28
10. מכבי תל־אביב (10)	22	5	11	6	24–30	26
11. צפרירים חולון (12)	22	4	12	6	20–18	24
12. מכבי חיפה (11)	22	5	7	10	24–22	22
13. הפועל לוד (13)	22	2	9	11	44–15	15
14. מכבי פתח־תקוה (14)	22	2	6	14	33–11	12

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

עיתון במלבורן: ארוק יפוטר במארס אחרי הטורניר עם ישראל

כדורגל

מאת מיקי בן מיכאל
מיוחד ל"ספורט הארץ"

מלבורן. שבועון הכדורגל המקומי "סוקר סטאר" מפרסם בגליונו החדש ידיעה שעוררה התרגשות נרגזת בהתאחדות האוסטרלית לכדורגל, לפיה יפוטר מאמנה של נבחרת אוסטרליה פראנק ארוק בסוף מארס, בתום הטורניר הקדם אולימפי בהשתתפותה של נבחרת ישראל. לדברי השבועון יתם חוזהו של ארוק באוסטרליה בעוד חמישה שבועות — ולא יחודש.

העיתון מספר, כי בעת שחודש חוזהו של ארוק אחרי הצלחתו במשחקים הקדם־עולמיים ב־1985, דרש המאמן היוגוסלבי להתחייב עד לטורניר הגביע העולמי ב־1990, אולם אז נאמר לו, כי אם יצליח להעלות את נבחרת אוסטרליה לטורניר הגמר של אולימפיאדת סיאול בקיץ 1988, יוארך חוזהו גם למשחקי הגביע העולמי ב־1990 באיטליה, אך אם יכשל בטורניר הקדם אולימפי יצטרך לפנות את מקומו.

עתה קובע פרשן השבועון "סוקר סטאר", כי בקרב מתנגדיו של ארוק בהתאחדות האוסטרלית התגבשה כוונה לסיים את תפקידו בסוף החודש הבא, ולהתחיל במקומו את מאמנה של פורטו, טומיסלאב איביץ', שהד־ליך את הקבוצה הפורטוגלית לזכיה בגביע אירופה לאלופות ונחשב עתה לאחד הכוכבים העולים בקהילית המאמנים האירופית.

לדברי ה"סוקר סטאר" הועלה גם שמו של אדי טומפסון, עוזרו של ארוק, כמועמד לקבל לידיו את ניהול הנבחרת האוסטרלית אחרי שיחרורו של פראנק ארוק.

מיד לאחר פירסום הידיעה הסנסציונית בשבועון האוסטרלי מיהרו ראשי ההתאחדות האוסטרלית להד־גיש, כי עניין הארכת חוזהו של ארוק הוא פורמאלי בלבד, ואין כלל כוונה להחליפו. אולם ארוק עצמו מודע לכך שהוא מוקף יריבים המייחלים למעידתו בטורניר הקדם אולימפי עם ישראל וניו זילנד, כדי שאפשר יהיה להדיחו.

מה משמעות הידיעה המפתיעה מבחינתה של ישראל? יש לציין, כי ארוק נחשב ל"מאמנם של השחקנים", כיוון שהוא נוהג תמיד לתת להם גיבוי ולהאדיר את שמם. יתכן שהפירסום בדבר הכוונה להחליפו תגביר את המוטיבציה שלהם להצליח, כדי להבטיח את עתידו של ארוק על מנת שימשיך לנהל את הנבחרת.

אגב, מצב רוחו של ארוק השתפר השבוע. אחרי שקבוצתו נחלה תבוסה 1–3 במחזור הפתיחה של הליגה, נגד העולה החדשה וולאנגונג, חל שיפור ניכר במשחק קבוצתו במחזור השני. והיא הביסה 0–6 את המועמדת לזכיה בתואר, קבוצת אולייר סיטי.

שמעונוב הוחזר לנבחרת

מאת כתב "ספורט הארץ"

הנבחרת הלאומית של אנגליה בכדורגל תגיע הערב לארץ ותקיים ביום רביעי משחק בין־ארצי ידידותי נגד נבחרת ישראל. לנבחרתנו יהיה זה מישחק המיבחן האחרון לפני צאתה לטורניר הקדם־אולימפי באוקיאניה, שיחל ב־6 במארס בתחרויות נגד אוסטרליה. מאמנה של נבחרת אוסטרליה פרנק ארוק אמור לחזות במישחק נגד אנגליה.

לא נכללים בסגל הישראלי משה סיני שפרש בשבוע שעבר מהנבחרת, "הצלבי" רוני רוזנטל ושני השוערים עופר פביאן ואבי חדד. מכאן, ששני השוערים למישחק יהיו בוני גינצבורג ואריק שמיר. המוזמן החדש הוא בלם מכבי תל־אביב מנשה שמעונוב.

שנהר: הפסדה של כפר סבא למכבי תל אביב היה מוצדק

מה הם אומרים

מאת מנחם כהן
וסופרי "ספורט הארץ"

מכבי תל־אביב — הפועל כפר־סבא

● דרור בר־נור, מאמן מכבי: לאחר ההפסד בשבוע שעבר להפועל ירושלים בגביע הטוטו החלטנו, כי יותר גרוע מאשר שיקרה ואנו חייבים לנצח. את התוצאה הרגישו אנשי כפר סבא.

● שמעון שנהר, מאמן כפר־סבא: חבל שההתאוששות של מכבי תל־אביב באה דווקא על חשבוננו. שחקני לא הוסיפו לשחק. ההפסד שלנו היה מוצדק.

מכבי חיפה — הפועל תל־אביב

● מיקי בר־שטרית, חלוץ הפועל: אני אוהב להבקיע. זה התפקיד שלי ואני אוהב לעשות זאת בעיקר בחיפה, לקבוצת האם שלי. שיחקנו מישחק גדול ואני מאושר מהנצחון.

● אברהם אבו־קרט, שחקן חיפה: אני שמח על הגביע שהוענק לי על 250 מישחקים במכבי חיפה. חבל שהאירוע לא הסתיים בנצחון. היינו ראויים ליותר, בעיקר במחצית השניה, כאשר שיחקנו כדורגל טוב.

בית"ר תל־אביב — מכבי נתניה

● רוני צמת, שחקן בית"ר: המישחק לא התעלה לרמה גבוהה. היתה לנו הזדמנות לנצח, אך לא עשינו זאת. צריך להסתכל קדימה.

● יעקב בלדב, שוער נתניה: היה מישחק שקול על מיגרש טוב. חבל שלא ניצחנו. החמצנו כמה מצבים. מאידך, טוב שלא ספגנו.

שמשון תל־אביב — בית"ר ירושלים

● יעקב גרונדמן, מאמן שמשון: השופט גנב לנו את הניצחון, בכך שלא איפשר לי משך כל שלוש הדקות האחרונות לבצע חילוף, ללא כל סיבה, ובכך איפשר לבית"ר להשוות.

● אליהו עופר, מאמן בית"ר: אני מאוכזב מהתצוגה החלשה, ובעיקר מהיעדר רוח לחימה אצל הניכי. יותר מתוצאת תיקו לא הגיעה לנו וטוב שלפחות השווינו.

הפועל לוד — הפועל באר־שבע

● יעקב אסקטלן, מאמן לוד: מישחק רע ושקול. לשתי הקבוצות היו מעט מאוד הזדמנויות להכריע את המישחק.

● נסים בכר, מאמן באר־שבע: אני מאוכזב מהתיקו 0–0. אני מרוצה מהנקודה שהוצלנו בלוד, מאחר שקשה מאוד לשחק בתנאי מגרש בוציים, נגד קבוצה הלוחמת על מקומה בליגה.

מכבי פתח־תקוה — בני־יהודה

● אהוד בר־טובים, עוזר מאמן בני־יהודה: היעדרם של סלמון ומגן ובקשת השחקנים גרמו לכך ששיחקתי. אני שמח שתרמתי לנצחון קבוצתי.

● חזי ארזן, מאמן פ"ת: שחקני לחמו. אך כשלא מבקיעים אי אפשר לנצח. ברור שהשלמנו עם הירידה, בעיקר לאחר שהפועל צפרירים חולון ניצח.

צפרירים חולון — הפועל פתח־תקוה

● מאיר נגמי, מאמן חולון: במישחקים רבים היינו עדיפים על היריב ולא ניצחנו. הפעם בא יתרוננו במגרש לידי ביטוי גם בתוצאה הסופית. בחרתי בבר ברוך לבעוט את הפנדל כי הוא מרים ראשו לפני הבעיטה.

● נחום סטלמך, מנכ"ל פ"ת: שחקני חולון רצו לנצח יותר משחקני קבוצתי והשקיעו מאמץ גדול יותר. נצחונם הושג בזכות.

שוב שויון כוחות ומאזן הישגים זהה למוליך הלאומי ולסגנו — אבל

5 שערים מפרידים בין נתניה לת"א

מכבי נתניה רק 0–0 עם בית"ר בתל אביב
הפועל ת"א ניצח בחוץ 2–1 את מכבי חיפה

אלון נתן (מימין) ממכבי תל אביב מוכשל על ידי מגן כפר סבאי במשחק בו הפתיעו אתמול התל אביבים בנצחון 3–0 על קבוצת הצמרת מכפר סבא. (צילום: עוזי קרן)

למה לי לקחת ללב

בית"ר תל אביב — מכבי נתניה 0–0

* המצטיין: שלומי עמר.

● בית"ר תל אביב: ליברמן; טורס (קצב), צמת, עמר, אברבנאל; מאיה, נסים כהן, ניסן כהן, י. אדרי; ירון סקן, תגר. המאמן: יצחק שום.

● מכבי נתניה: בלדב; ש. מנחם, חלפון, חיים לוי, פקרה; רוני לוי, עציוני (רוזון), גבאי (לאגו), גואטה; י. מנחם, תקווה. המאמן: זאב זלצר.

שפט רחמים דינצ'י, 4,500 צופים באיצטדיון ר"ג.

מאת צחי ברזילי

כבר הפסקנו לקחת ללב. אין זו הפעם הראשונה שמשחק עם נתוני פתיחה כמו דשא טוב, מזג־אוויר מצויין ושתי קבוצות צמרת, אינו מתעלה מעל לממוצע הישראלי התלש. אנו מורגלים באכזבות כאלה. קשה לומר שהופתענו.

רוב הזכויות למשחק הנפל הזה, שמורות מן הסתם למכבי נתניה — מוליך הטבלה והטוען לכתר. משחקו אתמול הבהיר עד כמה חשובה חוליית הקישור בקבוצה. ללא בני לם, התקשתה נתניה לשלוט במרכז השדה ונראתה רע. עציוני היה חלש במיוחד, ורק גבאי התעלה לפרקים במחצית הראשונה. באחד המקרים זה אף הסתיים בשער יפה, שנפסל בטענה לנבדל. יגאל מנחם הגביה לרחבה משמאל (דקה 30), וגבאי בעט מן האוויר לרשת. דינצ'י שרק מיד, לאחר הנפת דגל של קוונו.

בפתיחת המחצית השניה, הגיע בית"ר למצב הבקעה דומה (49). ניסן כהן הגביה היטב, ותגר בעט מקרוב, גבוה מעל לשער. גם במקרה זה נפסק נבדל. נסים כהן היה חלש, ואלמלא עצבנותו וצעקותיו, קשה היה להבחין בקיומו. מנגד, לחולשתו היחסית של תקווה יש נסיבות מקילות: הוא נשמר מצויין ע"י עמר, שהוכיח כי אפשר לעצור את הכוכב הנתנייתי גם בלא להשתמש בברוטאליות. אי אפשר להגיד דבר דומה על אברבנאל, ששמירתו על יגאל מנחם נראתה רוב הזמן כהשתוללות חסרת רסן.

בדקה ה־52, שלח תקוה את יגאל מנחם לעימות של אחד על אחד מול ליברמן. בתוך הרחבה. מנחם העדיף למסור חזרה לתקווה, וההזדמנות אבדה. בדקה ה־64 שב תקווה, שהפעם הכין כדור פז לגבאי, אך זה בעט חלש לחוץ.

אחרי 9 מחזורים, מעט נחת

מאת דרור מנר

מנהלי מכבי ת"א, שכה הקפידו עד כה בלבושם והופיעו תמיד בחליפות, חרגו ממינהגם ואתמול לבשו טריינינגים. מכבי ת"א ניצח 0–3, אחרי 9 מחזורים ללא נצחון.

נראה שהחשש הגדול מהיקלעות לבית התחתון של הפלייאוף הוא שדירבן את המכבים למישחק נמרץ ונלהב. גם שינוי בטקטיקה, שהוכח כיעיל, תרם את שלו לנצחון. שמירה אישית על כל כוכבי כפר־סבא, ממנה לא היה פטור איש — אפילו מוטי איוניר.

נכון, שמירה כזו פוגעת ביפי המשחק, אבל בת"א חיפשו אתמול נקודות. עובדה: במחצית הראשונה לא הצליחה כפר־סבא להגיע לכדי סיכון ממשי של השער התל־אביבי. ולעומת זאת הסתיימו בהצלחה כמה וכמה התקפות נגדיות מכיוונו של המגן הפעיל איתן לוי.

בדקה העשירית בעט מוטי איוניר כדור מ־18 מ'. זה פגע בקיקע, קיפץ למשקוף וחזר אל בני טבק שמקרוב קבע 1–0. כפר־סבא ניסתה לתקוף, הזניחה את ההגנה, וכך הצליח איתן לוי לפרוץ לכל אורך האגף השמאלי (22), לעקוף את השוער שמיר היוצא מולו ולהגביה במדוייק לאלי דריקס, שנגח מקרוב פנימה — 2–0.

למכבי הספיקה עוד דקה אחת בלבד במחצית השניה, כדי לבסס את היתרון ו... להפסיק לשחק. בתקופה הראשונה, בדקה ה־46, פרץ טבק מימין, שלח היטב למרכז ואיתן לוי היה במקום כדי לבעוט פנימה. ואז — מכבי חזר לסורו: התגוננות, שמירה על היש.

כפר־סבא היתה קרובה להבקיע פעמיים. דקה 70: מימוני בעט, מרכוס הודף, ברזיים מנסה שוב, מרכוס הודף, יאני בועט לשמיים. דקה 74: יאני הודיף כדור בראשו אל יצחק מימוני, אך מרכוס שוב הרחיק ברגלו.

מכבי תל אביב — הפועל כפר סבא (0–2) 0–3

השערים: בני טבק (10), אלי דריקס (22), איתן לוי (46).

* המצטיין: איתן לוי.

● מכבי תל אביב: מרכוס, מ. כהן, שמעונוב, גולדברג, לוי (אוולאי), ש. כהן, איוניר, בר־יאני, נתן, טבק, דריקס (גורדון). המאמן: דרור בר־נור.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, א. ברזיים, פרסלר, רבינוביץ, איינשטיין, סימון, פולבר, יפה (זוסים), יאני, מוהר (רביבו), מימוני. המאמן: שמעון שנהר.

שפט יהושע לויה, 5,000 צופים, באיצטדיון רמת גן.

חידוש בהרכב: בר־טובים

מאת דיקי לוי

שני שחקנים הטביעו את חותמם בנצחון בני־יהודה על מכבי פתח תקוה. חזי שירזי ו... אהוד בר־טובים. בהיעדרם של סלמון ומגן החליט המאמן דוד שוייצר להעלות בהרכב הפותח את הוותיק בר־טובים, שגילה משחק מצוין והנהיג את הקבוצה לנצחון חשוב במאבק על ההשתתפות בפלייאוף העליון.

מנגד, ניסו הצעירים של פ"ת להוות יריב שקול. הם לחמו יפה במחצית הראשונה, אך נכנעו לעדיפות ברורה של בני השכונה. הידיעה על נצחונם של צפרירים חולון ביום ו' לא הוסיפה לשקט הנפשי של הפתח־תקוואים.

בדקה ה־29, איתות של שירזי. במבצע אישי נאה הוא חלף על פני שני מגינים, הגביה לרחבה ואייזנברג, שנכנס חמש דקות קודם לכן, נגח 1–0, בנגיעתו הראשונה בכדור.

במחצית השניה, קיבל שירזי כדור ברחבת החמש כשגבו לשער. המסירה לאחור מצאה את גורדנה, שמול פביאן קבע 2–0.

בני יהודה — מכבי פתח תקוה (0–1) 0–3

השערים: משה אייזנברג (29), דוד גורדנה (55, 89).

* המצטיין: חזי שירזי.

● מכבי פתח תקוה: פביאן; שמוקביץ (בניה), אריב, א. כהן, צופין; א. לוי, שעשוע, בלוחסן, ברשמשן; יהודה, ר. כהן. המאמן: חזי ארזן.

● בני יהודה: אסיאג; מליחי, אלקבץ, פרי, עלה; שר־עבי, זקס, בר־טובים (חיים), מדר (אייזנברג); גורדנה, שירזי. המאמן: דוד שוייצר.

שפט יאיר סלינגר, 500 צופים בפ"ת.

תוצאת המישחק נקבעה עם השריקה לסיום. שירזי — מי אם לא הוא — שלח מצויין לעימות עם פביאן את גורדנה. האחרון לא נכשל.

7 ניחשו 14

מאת כתב "ספורט הארץ"

בתום בדיקה של 90 אחוז מטפסי הטוטו נמצאו 7 משתתפים שניחשו את כל 14 המישחקים. 290 ניחשו 13; 4,070 ניחשו 12; 32,420 ניחשו 11; יותר מ־160 אלף משתתפים ניחשו 10 תוצאות ועל כן הפרס החמישי לא יחולק ויועבר לשבוע הבא. היום תסתיים בדיקת הטפסים הנותרים.

הניחוש הנכון בטוטו

1.	מכבי חיפה – הפועל ת"א	2
2.	מכבי ת"א – ה. כפר־סבא	1
3.	בית"ר ת"א – מכ. נתניה	x
4.	מכבי פ"ת – בני־יהודה	2
5.	צפ. חולון – הפועל פ"ת	1
6.	הפו. לוד – ה. באר־שבע	x
7.	בית"ר ים – שמשון ת"א	x
8.	ב. נתניה – הפועל ים	1
9.	מכבי יבנה – [illegible]	1
10.	הכח ר"ג – הפועל חיפה	x
11.	הפ. טבריה – הפ. בת־ים	1
12.	הפו. חדרה – הפו. יהוד	x
13.	הפועל עכו – הפועל ר"ג	2
14.	מכבי יפו – מכ. שעריים	1

● בהיעדרו של יחיאל ארזי נערך "ספורט הארץ" בידי יהושע שגיא.

חובבני פורצהיים כפו 1–1 על המוליכים מברמן

גביע גרמני

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ורדר ברמן, מוליכת הבונדסליגה לא הצליחה אתמול לנצח את הקבוצה החובבנית פ.צ. פורצהיים בשמינית גמר הגביע הגרמני. בתום ההארכה היתה התוצאה 1–1 ושתי הקבוצות ייפגשו שוב למישחק חוזר בברמן.

קאסל, קבוצה חובבנית נוספת, הפתיעה בביתה על ידי אשאפנבורג (חובבנית) שהדיחה בסיבוב הקודם את פ.צ. קלן. אשאפנבורג ניצחה 1–0 משער של אובה האפר.

האמבורג ניצחה את קייזרסלאוטרן 2–1 במיגרשה של האחרונה. דיטמאר יאקובס בדקה ה־44 והפולני מירוסלאב אוקונסקי (75, פנדל) כבשו להאמבורג.

משחק חוזר יהיה גם בין באייר אירדינגן לבורוסיה דורטמונד שסיימו בתיקו 3–3 בתום ההארכה. לאחר 90 דקות היתה התוצאה 2–2.

הערב יהיו שני המישחקים הנותרים: הדרבי של בוואריה בין באיירן מינכן לנירנברג, וכן המיפגש בין אסן לבוכום.

בשבת הקרובה יתחדשו משחקי הבונדסליגה לאחר פגרת החורף הארוכה.

30 שניות מהסיום: ישראל ניצחה את אוסטריה 17–18

כדוריד

פורטו (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת הכדוריד של ישראל שיפרה מאוד את סיכוייה להעפיל לאליפות העולם דרג ב' לאחר שזכתה אמש בניצחון על אוסטריה 17–18 (7–8).

ישראל הוליכה 13–17, אך האוסטרים הצליחו להשוות ל־17–17. שער הנצחון של ישראל הובקע 30 שניות לסיום, לאחר שיוסי אוסלנדר לא ניכשל והכניע את השוער האוסטרי במכת 7 מ'.

● לישראל הבקיעו: סומך 4, אוסלנדר 3, קושניר 2, דיין 2, עמר 2, וזד 2, צרפתי 2, וליגנר 1.

הערב תשחק ישראל נגד הולנד.

אירוע הסטורי בחולון: שער מהנקודה הלבנה

מאת מנחם כהן

ההפתעה לא היתה בנצחון צפרירי חולון על הפועל פ"ת. ההפתעה היא שלראשונה מזה שלוש שנים, הצליחו כדורגלני צפרירים להבקיע בליגה שער מהנקודה הלבנה.

האירוע התרחש בדקה ה־38. בני רמתי נתפס והופל ע"י איתן ברדניק, שריקת השופט יוסף דיאמנט לפנדל גררה שקט בלתי אופייני ביציעים. רבים משחקני חולון ואוהדיה הסבו פניהם לכיוונים שונים ובלבד שלא לחזות במרקו ברברוך שיישר את הכדור על הנקודה הלבנה.

שניות ספורות אחר כך. פתח בר ברוך בריצה לעבר מאמנו ליד הספסל. זהו. הכישוף הוסר והקללה שוב אינה רובצת על צפרירים. 1–0.

החולונים היו נחושים להשיג נצחון ביתי שני העונה, גילו יוזמה וניצלו חולשה של בלם הנבחרת, ניר אלון, וחבריו. בדקה ה־8 בעט בני רמתי מעל לקורה. הלחץ החולוני היה עקר בגלל היעדר כושר סיום.

בדקה ה־21 נכנס הקשר דרור אהרונוב והפך את התקפות קבוצתו למסוכנות יותר. דקות אחדות לאחר השער. הרחיק השופט מהמגרש את מאמן פ"ת, אברהם גרנט, ונחום סטלמך המשיך להדריך מהקו.

במחצית השניה אותו הכוחות.

צפרירים חולון — הפועל פתח תקוה (0–1) 0–2

השערים: מרקו ברברוך (38, בעיטת 11 מ'), דרור אהרונוב (79).

* המצטיין: מאיר יעקבי.

● הפועל חולון: ביטון (ישראל); מכלוף, א. כהן, יעקובי, זיתוני; ברברוך, סליאס (אהרונוב), פרזון, רמתי; הלל, שקרוקה. המאמן: מאיר נגמי.

● הפועל פתח־תקוה: גד־בין; קחוטשוילי, בודניוק, ניר אלון, גיא לוי; סבן, מרכוס (זוזן), שושני, אליהו לוין, בסון (רביזון). המאמן: אברהם גרנט.

שפט יוסף דיאמנט, 1,400 צופים, בחולון.

הפתח־תקוואים ניסו לנצל את היעדרותו של השוער ביטון (נפצע והוחלף בדקה ה־70), אך הגנת חולון, והשוער המוליך ישראל. גילו נכונות להקרבה. בעיצומן של התקפות פתח־תקוואיות, פרץ רונן הלל בדקה ה־79, חלף על פני ניר אלון ואת מסירת הרוחב שלו בעט דרור אהרונוב לרשת 2–0.

בן־שטרית נקם תבוסת הד־5–1

הפועל תל אביב — מכבי חיפה (0–1) 1–2

השערים להפועל ת"א: מוריס ז'אנו (23), מיקי בן־שטרית (68). למכבי: דוד לוי (71).

* המצטיין: מיקי בן־שטרית.

● הפועל תל אביב: אלטר; שוקרון, אלי כהן, עמר, הרמה; מוסה, ז'אנו, גל הרשליקוביץ, סיני, רפי שמואל; בן־שטרית. המאמן: יצחק שניאור.

● מכבי חיפה: גינצבורג; אהרוני, ד. לוי, בלבול (א. מרדכי), מרילי, רוזנטל, קליינר (אוסמו הקטן), אבו קרט, עטר; ביילובסקי, ארמלי. המאמן: דרור קשטן.

שפט יעקב שיינר, 5,000 צופים, בקרית אליעזר.

מאת אברהם ציבין

הפועל ת"א נקם גמל למכבי חיפה על תבוסת 5–1 מהסיבוב הראשון. גיבור הנצחון היה מיקי בן־שטרית, שכבש שער "ביישל" אחר להבקה, מוריס ז'אנו. זה מישחקם השביעי ללא הפסד של התל־אביבים, שחזרו ונצמדו למוליך מנתניה.

למרות שנוצח, הציג מכבי חיפה במחצית השניה את מישחקו הטוב ביותר העונה. השחקנים הירבו ללחוץ על השער התל־אביבי, אבל לא יכלו להגנה האיתנה בראשות השוער אלטר, שהיה מצויין.

חיפה פתחה בהססנות, ובדקה ה־20 בעט ביילובסקי כדור אדיר מ־18 מ' ליד הקורה. שלוש דקות אחר כך, עלה הפועל ת"א ליתרון. בן־שטרית בעט לקורה, ואת הכדור החוזר שלח מוריס ז'אנו לרשת. לחיפאים ניתנה עוד הזדמנות לפני הפסקה, אבל ארמלי נגח מעל לשער כדור שקיבל מליאור רוזנטל. קודם לכן נגח ציון מרילי בפניו של כדורגלן תל־אביבי — ללא תגובת השופט יעקב שיינר.

את המחצית השניה פתחה חיפה בתנופה. בדקה ה־47 ניצב איתי מרדכי בעמדה נוחה ויהודה עטר הציל מקו השער, אך בדקה ה־68, בעיצומו של לחץ חיפאי, הגדילה ת"א יתרונה. בן־שטרית ניצל מסירה טובה של ז'אנו וקבע 1–2.

החיפאים לא הרימו ידיים. בדקה ה־71 נתקף כדור לעברו של הבלם החיפאי דוד לוי שהיה כ־20 מ' משערו של אלטר. הוא בעט אל חיבורי הקורות 1–2. עד לסיום ניתנו לחיפאים הזדמנויות להשוות אך אלטר מנע זאת.

התל אביביות מתאוששות

ליגה לאומית

מאת משה הר־געש

גבורי המחזור ה־22 היו שני המועדונים הגדולים של העיר תל־אביב, הפועל ומכבי. הראשון ניצח בחיפה 1–2 את המכבי המקומי, למרות שהופיע בהרכב חסר והישווה את מאזן נקודותיו למוליך מכבי נתניה שסיים בתיקו מאכזב 0–0 את משחק החוץ שלו עם בית"ר תל אביב באיצטדיון רמת גן. עתה, מאזן המוליך וסגנו, משחקים, נצחונות, תיקו, הפסדים, נקודות — זהה לחלוטין. אבל נתניה מקדימה את תל אביב בטבלה רק בזכות הפרש שערים עדיף של 5 שערים.

קצת נחת גם למכבי תל אביב: אחרי סיוט שנמשך תשעה מחזורים בלי ניצחון הכניעו התל אביבים בקלות יחסית 3–0 את הפועל כפר־סבא.

ניצחון חשוב אך צפוי, השיגו בני־יהודה במישחק חוץ, 3–0 על מכבי פתח־תקוה סוגר הטבלה. חניכיו של דוד שוייצר זכו לבונוס נאה, התקרבות למקום השמיני המבטיח השתתפות בפלייאוף העליון, אם ישמרו עליו עוד ארבעה מחזורים.

גם הפועל צפרירים חולון שיפר את מעמדו בתחתית, לאחר ניצחון ביתי נאה 2–0 על הפועל פתח־תקוה. במישחק שהיה שלשום בחולון. במישחק נוסף ביום שישי ניפרדו הפועל לוד והפועל באר־שבע בתיקו 0–0.

בית"ר ירושלים ניצל רק בדקה האחרונה מהפסד ביתי לשמשון תל־אביב. הוא פיגר 0–1, אך שער משווה של המגן הבין־לאומי אבי כהן קבע חלוקת נקודות.

13 שערים בלבד הובקעו במחזור ה־22. שתי קבוצות ניצחו בבית, שתי קבוצות ניצחו בחוץ, שלושה מישחקים הסתיימו בתיקו, שבע קבוצות לא הבקיעו.

ישראל דנה באירוח האליפות לנכים

ישראל עשוייה לארח בשנה הבאה את אליפות אירופה בכדורסל לנכים — הצעה ראשונה בנושא הועלתה בשנה עריכת האליפות בשנה שעברה בצרפת.

בדיונים שהיו החודש בהתאחדות הישראלית לספורט נכים הועלתה שוב האפשרות לארח בשנה הבאה את האליפות היוקרתית בישראל.

ביצוע התכנית מותנה בהשגת המימון הכספי למטרה זו.

שלח, שחי, ברונר, הכטב — מונו כמאמנים

ההתאחדות הישראלית לספורט לנכים מינתה החודש את מאמני הנבחרות לקראת אולימפיאדת הנכים שתערך באוקטובר בסיאול. בין המינויים בולט מינויו של שמעון שלח — למאמן נבחרת הכדורסל לגברים. דני שחי מאמן נבחרת הכדורסל לנשים. אברהם ברונר הרמת משקולות. משה הכטב אתלטיקה ואפרים רביד סיוף. כ־5,000 ספורטאים נכים אמורים להשתתף באולימפיאדה.

אברהם תשובה

ליגה א'

במישחקי ליגה א' הושגו התוצאות:

● מחוז צפון: הפועל טירת־הכרמל — בית"ר חיפה 1–2 (0–1), הפועל טייבה — הפועל טירה 0–0, מכבי אחי נצרת — מכבי עפולה 2–3 (1–3), מכבי טמרה — הפועל בני טמרה 0–2 (0–0), בית"ר נהריה — הפועל קרית־אתא 1–0 (0–0), הפועל בני נצרת — הפועל קרית־שמונה 1–2 (0–2), מכבי חדרה — הפועל רעננה 1–3 (0–2), מכבי עוספיה — הפועל בית־שאן 0–0 (הופסק בדקה ה־17 בגלל גשם שוטף).

● מחוז דרום: הפועל קרית־אונו — הפועל דימונה 2–6 (0–2), הפועל ראשון־לציון — הפועל רמת־השרון 1–3 (0–2), עירוני אשקלון — הפועל אור־יהודה 1–1 (0–1), מכבי לודוס חולון — הפועל בית־שמש 0–1 (0–0), בית"ר רמלה — הפועל רמלה 0–2 (0–1), הפועל אשדוד — הפועל קרית־מלאכי 1–0 (0–1), מכבי קרית־גת — הפועל אזור 1–1 (1–1), הפועל מרמורק — מכבי הרצליה 1–2 (0–1).

השחקן הנתנייתי שלום תקוה (במרכז) מנסה לפרוץ מבעד להגנת בית"ר תל אביב. ללא הצלחה. המשחק נסתיים 0–0. (צילום: עוזי קרן)

אבי כהן המושיע הקבוע

בית"ר ירושלים — שמשון תל אביב (0–0) 1–1

השער לשמשון: שלמה אדרי (80), לבית"ר: אבי כהן (89).

* המצטיין: שלמה אדרי.

● שמשון תל אביב: חודה הלוי, שוקרון, שמעונוב, ברדה, הלל, עובדיה, מזרחי, דהרי, אדרי, דמתי. המאמן: יעקב גרונדמן.

● בית"ר ירושלים: מזרחי; אבי כהן, אוחנה, קדוש, נחמני, שמואלי, שורץ, מלכה, מלמיליאן; שוויג (בר־טולס), רוקמן. המאמן: אליהו עופר.

שפט עובדיה צבי, 1,500 צופים, בלומפילד.

מאת פנחס ויטל

היכן הקהל הירושלמי? רק 1,500 צופים במישחק בית של בית"ר ירושלים נגד קבוצה, הממוקמת בחלק העליון של הטבלה. עובדה האומרת הכל.

על המחצית הראשונה מוטב לא להרחיב את הדיבור. חולשה כללית אחזה בשחקנים. במחצית השניה חלה התעוררות מסויימת, בעיקר בשמשון שהחל ליזום ולסכן את שער בית"ר, כמו בדקה ה־51, כאשר כדור עז של אדרי מ־18 מ' הרעיד את הקורה הבית"רית.

גידי דמתי קיבל (63) כדור נוח ברחבה, אך מול מזרחי בעט החוצה. רק ארבע דקות אחר כך ראינו נוכחות ירושלמית. אבי כהן, המרבה לתמוך בהתקפה, נגח היטב — אלא שחבטו לנבחרת. אבי חודה, היה עירני והדף לקרן.

בדקה ה־79, מזרחי השמשוני מול מזרחי הבית"רי. אבל השוער המנוסה עמד גם בזה. לאחר 60 הרשם קץ לשמשון. טעות של נחמני הרתירה את הכדור ברגלי אדרי, שהניף רגל והטיס את הכדור מ־15 מ' לפינה השמאלית העליונה.

כאשר נראה שהנצחון נופל כפרי בשל לידי השמשונים, הצליחו הבית"רים להשוות דקה אחת לפני שריקת הסיום. רוקמן נשלח מימין לכדור אבוד. דהרי ביקש לבצע קרן ואיפשר לרוקמן להטיס את הכדור לתיבת החמש, שם ניצב אבי כהן. המגן הבין־לאומי של בית"ר דוחק רגל והציל נקודה, אך לא מנע מהצופים המתוסכלים לחזור הביתה מאוכזבים.

אומרים שבאר־שבע רצה לפליי־אוף

הפועל לוד — הפועל באר שבע (0–0) 0–0

* המצטיין: מקסים פוריקי.

● הפועל לוד: טריקי; ברדוגו, נעמן, בנודים, הלל, שרבים, רדעי, ברממם (תורג'מן), ברזהו, סבזורי, סמרג'ה (פטורל). המאמן: יעקב אסקטלן.

● הפועל באר־שבע: אבטמן; אלימלך, דוידי, אילה, אוחנה, דהן, חזן (נוגה), צרפתי, עוזרי, ביטון, אפריאם. המאמן: נסים בכר.

שפט עובדיה בר־יצחק, 700 צופים בלוד.

מאת אהרון שמולביץ

מילא הפועל לוד. אבל שכך ישחק הפועל באר־שבע? ביכולת כזו הוא מבקש להיכלל בפלייאוף העליון? מלוד לא ציפינו לגדולות, והיא אכן איכזבה במישחק נטול מוטיבציה.

הקישור הלודאי חלש מאוד. בר־הרוש וברממם הירבו לחלק כדורים בלתי מדוייקים, ואילו סמרג'ה וסבדורי לא הרשימו בחוד, והחמיצו שתי הזדמנויות ולא סיכנו את שער היריב.

בדקה ה־11 נגח רדעי מ־10 מ' כדור שהתעופף לבין חיבורי הקורות, אך אנטמן ועזרן הדפו את הכדור שנראה עושה דרכו לרשת. בדקה ה־62 החליפו סבדורי, שרבים הולל מסירות יפות בקרבת שער של אנטמן, אך ברממם בעט לא מדוייק מ־14 מ'.

לוד היתה חזקה בהגנה. טריקי, שהחליף את בנודים הפצוע בשער, שיחק בבטחון רב. ברדוגו ואחרי בצידיס שיחקו בנוקשות ולא איפשרו לבאר־שבעים להגיע למצבי הבקעה. למרות יתרונה הטכני, התקשתה באר־שבע להתבסס במגרש הבוצי וגם היא הבליטה רק את ההגנה, בהנהגת הבלם אפרים דוידי.

רק שתי הזדמנויות היו לבאר־שבע במישחק. בדקה ה־59 בעט אוחן מ־18 מ' כדור חזק שנהדף במשקוף, ובדקה ה־75 פרץ צרפתי היטב לרחבה אך טריקי הדף את כדורו החזק לרגלי אילה, אילו עט על המציאה אך נחסם ברגע האחרון בזינוק חוזר והאמיץ של השוער לרגליו.

בובי רובסון בראיון מיוחד ל"ספורט הארץ"

מטרתנו להפגין בר"ג כדורגל אנגלי איכותי

מנהל נבחרת הכדורגל של אנגליה, שתנחת הערב בלוד למשחק נגד נבחרת ישראל מחרתיים, אינו מזלזל ביריב • למרות ששמע על התוצאות האחרונות של הנבחרת שלנו הוא עדיין זוכר את המישחק בארץ לפני שנתיים כאשר אנגליה ניצחה במאמץ רב 2–1

ראיון

מאת יחזקאל אריד
שליח "הארץ" לאנגליה

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). "הבחורים שלנו תמיד רציניים. גם כאשר מדובר במישחק ידידותי, הם מקצוענים אמיתיים. המייצגים בסך הכל את אנגליה, וכך הם מתייחסים לכל הופעה נגד נבחרת זרה" – זה מה שאמר לי בסוף השבוע בלונדון בובי רובסון, מנהל נבחרת הכדורגל של אנגליה, שתנחת הערב בישראל.

מבחן אישי לכל שחקן

רובסון הטעים, כי המישחק בישראל מחייב לא רק את כדורגלני אנגליה, אלא גם את מארחיהם. "המטרה שלנו להפגין כדורגל איכותי. למרות שידוע לנו, כי הדבר לא יהיה קל. לפני שנתיים התאמצנו מאד, כדי לנצח 1–2 ברמת-גן. עשינו מאמץ לשגר גם הפעם את השחקנים הטובים ביותר שלרשותנו. למרות שנאלצנו לוותר על אחרים מהם מחמת פציעות והתחייבויות לקבוצות. מנקודת מבט אנגליה יהא זה מבחן אישי לכל שחקן בנפרד, המודע לכך שכל התרשלות מצידו עלולה לגרור אובדן מקומו בסגל הלאומי לשלבי הגמר של אליפות אירופה ביוני במערב-גרמניה". אמר לי רובסון בלונדון בראיון מיוחד למדור הספורט של "הארץ".

היה צורך לגלות הרבה סבלנות ולהפעיל קשרים אישיים כדי "לתפוס" את רובסון בלשכתו בהתאחדות האנגלית ב"לאנקסטר גייט", לראיון הסוף לפני הנסיעה, שאילצה אותו בסוף-השבוע להתרוצצות בלתי פוסקת ולפגישות אין-קץ.

אנו באמת טובים

היעד הרשמי הוא רמת-גן, ה־17 בפברואר ב־4.45 אחה"צ, מול ישראל. אבל זו רק תחנה אחת בדרך הארוכה למטרות העיקריות: אליפות אירופה הקיץ בגרמניה ואליפות העולם של 1990 באיטליה. רובסון סירב להשיב בצורה ישירה, האם עומדת כיום לרשותו הנבחרת הטובה ביותר שהעמידה אנגליה מאז הזכיה בגביע העולמי ב־1966. אבל אחרי היסוס קל הסכים בכל זאת לומר, כי "אנו באמת טובים. מפני שיש לנו בסיס איתן ומוצק. והצבנו לעצמנו אתגרים ברורים".

להתמודדות עם ישראל הוא מייחס חשיבות מיוחדת מכיוון שיהא זה משחקה הראשון של נבחרת אנגליה אחרי שלושה חודשים, מאז הביסה את יוגוסלביה 1–4 באותו לילה בלתי נשכח של ה־11 בנובמבר 1987 בבלגראד. נצחון זה הבטיח לאנגליה את הבכורה בבית 4 והופעה בשלב הגמר עם 11 נקודות משישה משחקים, ומאזן שערים מדהים של 19–1. אגב, השערים בבלגראד הובקעו על ידי פיטר בירדסלי, ג'ון בארנס, הקפטן בריאן רובסון והבלם טוני אדאמס – כולם באים הערב לישראל.

"נגד ישראל נוכל לבדוק ולהיווכח כיצד מתפקדת הנבחרת אחרי הפוגה כה ארוכה ובלי כמה משחקני המפתח שלה. את הלקחים שיופקו ניישם בסידרת מבחנים נוספת בשבועות הקרובים – נגד הולנד במארס בוומבלי, נגד הונגריה בבודאפשט, נגד סקוטלנד וקולומביה", אמר רובסון. "אשר להרכב ברמת-גן, אגב, אל תלחץ עליי. נחליט על כך בראשית השבוע, כאשר נקבל דיווחים על משחקי השבת ונערוך לבחורים מבחני כשירות בתל-אביב".

ליניקר לא יבוא

כמה התפתחויות בלתי צפויות כפו על רובסון לעשות ברגע האחרון שינויים אישיים בסגל היוצא לישראל, אשר קוצץ ל־19 שחקנים. לבלם טרי בוצ'ר, הפצוע זה מכבר, חברו של אבי כהן שלנו במועדון גלאזגו ריינג'רס, נוספו שני פצועים חדשים: המגן הימני ויו אנדרסון ממנצ'סטר יונייטד והחלוץ סיריל רג'יס מקובנטרי. בעת ובעונה אחת נכשלו סופית המאמצים להעלות על המטוס לישראל את שני החלוצים המפורסמים גארי ליניקר ומארק הייטלי. הראשון לא שוחרר על ידי ברצלונה בגלל משחק בגביע שהיא מקיימת ביום רביעי, למרות שבאחרונה אינו משתתף דרך קבע בליגה הספרדית. הייטלי מסייר באנגליה עם קבוצתו הצרפתית מונאקו, ומנהליה מתעקשים לשתפו מול טוטנהאם במשחק ידידות בלונדון.

הפנים החדשות בהרכב. סטיב מקמהון, הקשר החסון בן ה־26 של ליברפול, הוזמן לראשונה לסגל הבכיר לאחר שש הופעות בעבר בנבחרת האנגלית הצעירה. רובסון אמר לי, כי התרשם מאד מן השיפור שחל באחרונה ביכולתו האישית של מקמהון. אבל עדיין לא החליט אם ובאיזה שלב ישתפו ברמת-גן. המוזמן החדש, ביום ששי: החלוץ של לוטון מיק הארפורד שמבחינתו היתה זו מתנה מפתיעה ובלתי צפויה ליום הולדתו ה־29. גם הוא לראשונה בנבחרת הלאומית. הארפורד יאבק עתה עם קלייב אלן מטוטנהאם על מקום בחוד ההתקפה, לצידו של בירדסלי.

להריע לאנגלים

בובי רובסון בקי היטב בתוצאות האחרונות של נבחרת ישראל, יודע כי היא מאוכזבת מסידרת כשלונות וחושש מנטיה להתאושש דווקא מול אנגליה, במבחנה האחרון לפני יציאתה בסוף החודש לטורניר הקדם-אולימפי באוסטרליה.

"אילו הייתי במקומו, עם הצוות משופע הכוכבים שיציג בפנינו ביום רביעי ברמת-גן, הייתי פחות מודאג ממנו. גם מי שנואש מן הסיכוי לשבוע נחת מהבחורים של מיזרחי בתל-אביב. לפחות מובטח לו שיוכל להתמוגג ולהריע לאנגלים, להם יש באחרונה כוונות רציניות ונמרצות ההולכות לכבוש את הבכורה באירופה ובעולם".

בירדסלי כמו בסרטים

חלוץ נבחרת אנגליה, פיטר בירדסלי, שיגיע הערב עם נבחרת אנגליה לישראל, היה אתמול כוכב ניצחונה של ליוורפול בווטפורד (4–1) • בירדסלי הבקיע שני שערים, אחד מהם במבצע אישי נדיר • ג'ון בארנס, גם הוא הערב אצלנו, כבש שער אחד • ליוורפול עם 26 משחקים ללא הפסד, 12 נקודות יתרון בפיסגה

ליגה אנגלית

מאת יחזקאל אריד
שליח "הארץ" באנגליה

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). אלטון ג'ון, זמר ה"רוק" ויו"ר מועדון ווטפורד, מלווה ברעייתו הגרמניה רנאטה נטשו את מקומותיהם כאת הכבוד של אצטדיון "ויקאראג' רוד" בסביבת הדקה ה־60. לזה התוצאה האלקטרונית הורתה על יתרון 0–4 לליוורפול ותכף הצופים הנדהמים, כנראה, לפסקנה, כי הלהקה של ליוורפול מיטיבה לעשות את הפלאים הגם בלעדיו.

הסוליסט הגדול בביצועה של ליוורפול, 1–4 על ווטפורד, היה פיטר בירדסלי, אחד משלושת נציגיה של האלופה-שבדרך, בסגל הנבחרת האנגלית הנוחתת הערב בישראל. בירדסלי נמוך הקומה, שנרכש בתחילת העונה מניוקאסל תמורת 1.9 מיליון לישיט, הוכיח פעם נוספת, כי כל פני שהושקע ברכישתו היה שווה. הוא כבש צמד שערים ותמך את הקבוצה מבפנים אנגליה לעבר אחד מסידרת הקונצרטים המרהיבים שהיא מחלקת בשפע כמו השנה.

המכונה האדומה

23,838 איש ראו את ליוורפול במיטבה, למרות התנאים הקשים. המגרש היה בוצי, חלקלק והקור היה מקפיא. היה צורך לגלות מידה רבה, כדי לא לנחול הפסד ראשון, וליוורפול לא נכשלה. למרות ששיחקה ללא ארבעה מכביה – רוני ווילן וגארי גילספי הפצועים, וקרייג ג'ונסטון ויאן מר לבי, שנכנסו רק בעשר הדקות האחרונות – אי אפשר היה לעצור את המכונה האדומה האדירה הזו. לאחר דקות ראשונות של גישושים לא היה צל של ספק מי היא מובילת הטבלה ומי היא המועמדת לירידה.

עקבתי כמובן בעניין מיוחד אחר ג'ון בארנס וסטיב מקמאהון, שני הבכירים הנוספים של ליוורפול בנבחרת האנגלית. השניים, למרות שהוחלפו כ־10 דקות מן הסיום, תרמו תרומה משמעותית לניצחון. בארנס היה דומיננטי יותר. אם כי גם מקמאהון, כקשר תוקף, היה אחראי לכמה מההתקפות היותר יפות של קבוצתו.

ליוורפול מובילה בטבלה ביתרון 12 נקודות על פני הרודפות אחריה, וביתיים הגדילה את מספר משחקי הליגה הרצופים שלה ללא הפסד ל־26, מאז תחילת העונה באוגוסט. היא עתה קרובה מאד לשיא המשותף של הרצופים ללא הפסד מראשית העונה, 29, אותו קבעה לידס יונייטד בעונת 1973/4.

אחד השערים היפים

בירדסלי כבש את השער הראשון בדקה ה־29 כשבעט ברגל שמאל בסיבוב פנימה. 0–1 היתה תוצאת המחצית. אולם פתיחת המחצית השניה הביאה לשני שערים בתוך חמש דקות. בדקה ה־48 שלח בארנס מסירה מדוייקת להאנסן, שבעט לעבר ג'ון אלדריג', מלך שערי הליגה (21) שמבקיע מקרוב. כעבור שלוש דקות בא השער היפה במישחק, מבצע אישי נדיר של פיטר בירדסלי. הוא עבר בזה אחר זה, ועל המיגרש הבוצי מספר מגיני ווטפורד. עבר גם את השוער ומקרוב ירה פנימה מול שער הטוח. היה זה אחד השערים היפים ביותר שראיתי בשנים האחרונות באנגליה.

צמרת הטבלה האנגלית

1.	ליוורפול	26	12–63	66
2.	מנצ'סטר י.	28	27–43	54
3.	נוטינגהאם	26	24–50	49
4.	אברטון	26	16–38	46
5.	ארסנל	27	26–39	45

בדקה ה־60 כבר 4–0 והבקיע הפעם הוא ג'ון בארנס, מי שהיה עד לעונה שעברה אלילם של האוהדים המקומיים. בדקה ה־74 הצליח לותר בליסט להבקיע שער ניחומים לווטפורד. השער הראשון שספגה ליוורפול לאחר 11 משחקים "על האפס".

היונייטד ממשיכים

מנצ'סטר יונייטד, שטיפסה באמצע השבוע שעבר למקום השני ממשיכה לנצח (ניצחון חמישי רצוף) ואתמול ניצחה את צ'לסי בלונדון 1–2. סטיב ברוס וליאם או'בריאן הבקיעו ליונייטד בתוך דקה בתחילת המחצית השניה. קולין ווסט כבש לצ'לסי.

נוטינגהאם פורסט, שלמנג'ר שלה בריאן קלאף לא אושר לקבל את המישרה החלקית של ניהול נבחרת ויילס, סיימה רק בתיקו 1–1 עם סאות'המפטון. קולין קלארק כבש בבעיטת 11 מטר לסאות'המפטון ונייג'ל קלאף, בנו של המנג'ר שובר הכותרות, השווה.

במישחק שהיה חזרה גורלית לגמר גביע הליגה ניצחה ארסנל את לוטון 1–2. שתי הקבוצות הן הפייבוריטיות להעפיל לוומבלי. לארסנל היה זה ניצחון ליגה ראשון מזה תשעה מישחקים.

מייקל תומאס ודייויד רוקאסל כבשו לארסנל, מארק סטין ללוטון. האלופה אברטון ניצחה את קווינס פארק ריינג'רס 0–2, זאת במישחק ליגה ראשון לאחר שבעה משחקי גביע וגביע ליגה רצופים. פול פאריקר הבקיע שער עצמי בדקה ה־59 וניל פוינטון, 70, חתם את התוצאה.

* יתר התוצאות: צ'רלטון – ווימבלדון 1–1, נוריץ' – ניוקאסל 1–3 (כתוצ'), קובנטרי – שפילד וונסדיי 0–3, וסטהאם – פורטסמות' 1–1, אוקספורד – טוטנהאם 0–0.

שער של פראנק מקאווני בדקה ה־88 הקנה למובילה בראש הטבלה הסקוטית ניצחון 1–2 בחוץ מול דאנדי. לסלטיק שלוש נקודות יתרון על פני ריינג'רס, שהביסה את סט. מירן 4–0.

* יתר התוצאות: דאנדי יונייטד – דנפרמלין 0–3, הארטס – אברדין 2–2, היברניאן – מאדרוול 2–0.

נפתחה אולימפיאדת החורף

הגדולה, הארוכה והיקרה ביותר בהיסטוריה

משחקי קלגארי

קלגארי (שרות "ספורט הארץ"). אולימפיאדת החורף הגדולה ביותר (1789 ספורטאים מ־57 מדינות), הארוכה ביותר (16 יום), והיקרה ביותר (800 מיליון דולר) נפתחה אמש בקלגארי בטמפרטורה של מינוס 8 מעלות, לעיני 60 אלף צופים באיצטדיון מקמאהון. ויותר ממיליארד צופי טלוויזיה ברחבי העולם.

טכס הפתיחה היה מרהיב וססגוני. 1600 איש השתתפו בו, וכמו אינדיאנים רכובים על סוסים, רקדנים ומאות תלמידי בית-ספר בבגדים צבעוניים ובידיהם דגלונים. גם הצופים ביציעים השתתפו בטכס. כל אחד מהם קיבל פונצ'ו צבעוני, וכאשר כולם לבשו את הפונצ'וס נוצרה תמונת-פסיפס ענקית של פסגות הרי הרוקי, שקלגארי ניצבת לרגלותיהם.

אורחי הכבוד בטכס היו הנסיכה אן, המלך חואן קרלוס מספרד, נסיך הכתר הנורבגי הראלד, הנסיך ברטיל משבדיה ואשתו ליליאן, נסיך הכתר ההולנדי וילם אלכסנדר ואחיו, הנסיך קונסטנטין, והמלך לשעבר של יוון, קונסטנטין ואשתו, המלכה אנה-מארי. יורש העצר של מונאקו, הנסיך אלברט נמצא גם הוא בקלגארי, אך הוא ישתתף בתחרויות באופן פעיל, כחבר בנבחרת המזחלות של ארצו. אביו, הנסיך רנייה, אמור להגיע לקלגארי השבוע כדי לצפות בבנו מקרוב.

התחרויות בקלגארי נפתחו אתמול בערב (שעון מקומי, לפנות בוקר בארץ) כשהתקיימו שלושת המישחקים הראשונים בטורניר ההוקי-קרח, בריה"מ, האלופה האולימפית תשחק עם נורווגיה, צ'כיה – מערב גרמניה ואוסטריה – ארה"ב. מזרח-גרמניה, בריה"מ ושוויצריה מועמדות לגרוף את רוב המדליות בקלגארי. היום יחולקו ארבע מדליות הזהב הראשונות מתוך ה־46 שיחולקו בסך הכל במשך 15 ימי התחרויות.

טניס

יאניק נואה נוצח בחצי הגמר בלינץ

לינץ (סוכנויות). טוד נלסון מארה"ב, המדורג 119 בעולם, ניצח את הצרפתי יאניק נואה, כדי להעפיל לגמר טורניר הטניס בלינץ, צרפת. בגמר היום ייפגש נלסון עם הטניסאי המפתיע מסנגאל, יאיה דוד מביה, אשר ניצח אתמול בחצי הגמר את ארהארדט מאסו מארגנטינה 6–4, 6–7. נלסון ניצח את נואה, מנצח השנה שעברה בטורניר זה, 7–6, 6–3.

ג'ימי קונורס נכנס לרבע גמר טורניר הטניס מקוראים לשחקני יהאם סמנט, 6–3, 7–5, 6–7, 7–6 לחצי הגמר. יחד עם מנצחן עלו גם בן ארצו סטפן אדברג, מיכאל סטאפרס ההולנדי ומירוסלאב מציר הצ'כי.

בעיטה חפשית

אולימפיאדת החורף שלנו

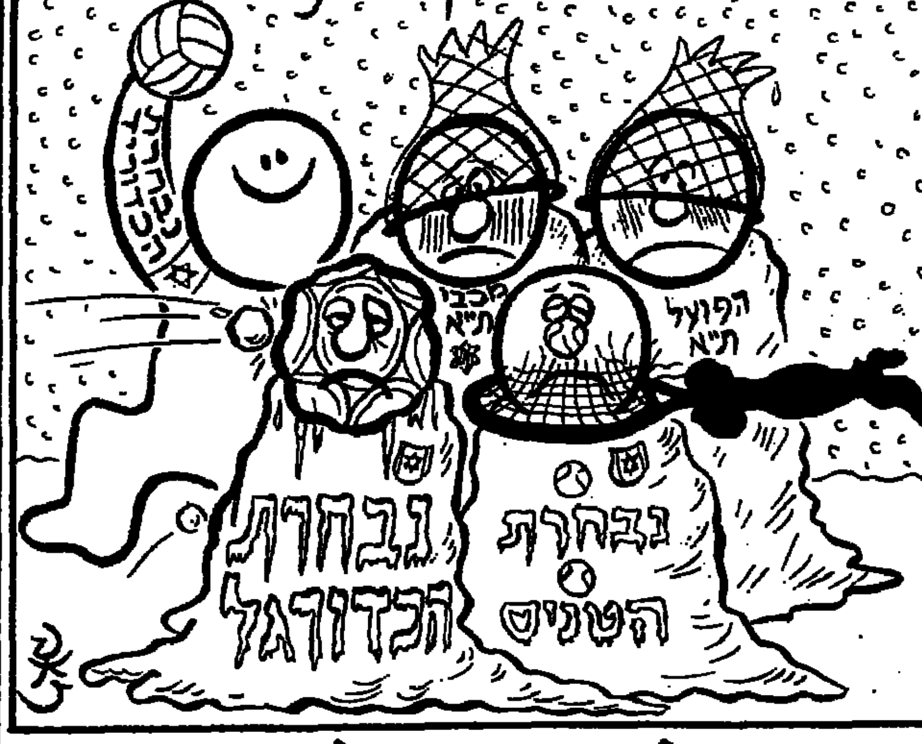

המוביל הירושלמי נעצר

הפסד מפתיע 1–2 להפועל ירושלים מול בית"ר בנתניה • הפועל חיפה לא ניצל ההזדמנות והשאיר 2 נקודות ברמת-גן – רק 1–1 עם הכח

ליגה ארצית

מאת אילן פיש

הפסד המוליך, הפועל ירושלים, היה במרכז מישחקי המחזור ה־22 בליגה הארצית, בו הובקעו 19 שערים. ההפסד לקבוצת תחתית היווה הפתעה גדולה. זה קרה בנתניה, שם נכנעה ירושלים 1–2 לבית"ר המקומי.

ההפסד צימצם את יתרון ירושלים בפיסגה ל־5 נקודות, לאחר שהמדורג שני, הפועל חיפה, סיים את מישחק החוץ עם הכח רמת-גן, בתוצאת רק 1–1. את איבוד הנקודות בצמרת ניצל הפועל טבריה, שהביס את הפועל בת-ים 1–4 וצימק ל־2 נקודות את פיגורו מחיפה. מכבי יבנה גבר 1–0 על מכבי רמת-עמידר, שמצבו בתחתית הורע.

הפועל חדרה והפועל יהוד סיימו בתיקו מרתק 3–3 ומכבי יפו גבר 1–0 על מכבי שעריים. הפועל ר"ג ניצח בחוץ 1–0 את סוגר הטבלה הפועל עכו.

בית"ר נתניה – הפועל ירושלים
(1–2) 1–2

השערים לנתניה: חיים לוי (13), מוריס עמר (41). לירושלים: מישל דיין (42).

* המצטיין: [illegible]

בית"ר נתניה לא נכנעה לנוהל והפעם האיכותי והנחיל להפועל ירושלים הפסד ראשון העונה. במחצית הראשונה, בה הובקעו השערים, היטיבה נתניה לשחק ועלתה על יריבתה. חיים לוי העלה את בית"ר ליתרון 0–1 בדקה ה־13, מוריס עמר קבע 0–2 בדקה ה־41. מישל דיין הצליח לצמק תוך דקה ל־1–2. במחצית השניה תקפה ירושלים, אך גם ללא הועיל. שפט יוסף גרוסמן, 1,000 צופים בנתניה.

הכח רמת-גן – הפועל חיפה
(0–1) 1–1

השער לר"ג: נסים אהרון (19), של בנין (80).

* המצטיין: טל בנין.

10 דקות מהסיום, מולץ הפועל חיפה מהפסד ליריבו הכח ר"ג. שחקני הכח היו עדיפים בפתיחות המישחק והוליכו 0–1 משער של נסים אהרון בדקה ה־19. לאחר ההפסקה לחצו החיפאים, אך השיגו רק שער אחד מרגלי טל בנין. שפט יצחק בריצוק, 500 צופים ברמת-גן.

הפועל טבריה – הפועל בת-ים
(0–2) 1–4

השערים לטבריה: משה אוזלאי (27), נסים עשור (36), מאיר אמור (65), עופר דן (64). לבת-ים: דוד גימני (73).

* המצטיין: עופר דן.

הפועל טבריה לא הותיר סיכוי ליריבו מתחתית, שהופיע ללא ארבעת שחקניו המורחקים. טבריה לחצה בכל דקות המישחק, כש... המלך במגרש היה עופר דן, שכבש את השער הרביעי וטיפס למקום הראשון בטבלת מלך השערים בליגה הארצית. שפט רחמים שאשה, 2,500 צופים בטבריה.

מכבי יבנה – מכבי רמת-עמידר
(0–0) 0–1

השער ליבנה: ציון יעקב (47)

* המצטיין: אילן אבנעים

מכבי יבנה, שניצחה במשחק חלש, היה טוב מיריבו אך הצליח להבקיע פעם אחת בלבד, מרגלי ציון יעקב בדקה ה־47. יבנה הירבתה להחמיץ בהמשך. שפט גבי פריג, 400 צופים, ביבנה.

הפועל רמת-גן – הפועל עכו
(0–0) 0–1

השער: שמואל פנוקי (50).

* המצטיין: אבי ברשצקי.

הפועל רמת-גן לא החמיץ את ההזדמנות לנצח במישחק חוץ את הקבוצה החלשה בליגה, הפועל עכו. שמואל פנוקי הכריע את המישחק השקול בבעיטת עונשין מרחק של 20 מטרים. שפט יעקב ברוחמו, 100 צופים, בעכו.

הפועל חדרה – הפועל יהוד
(2–1) 3–3

השערים לחדרה: מג'די אבו-מוך (1), רוני רייצמן (52), יגאל אלחדד (75). ליהוד: יורם אורן (13), יוסי יעל (27), עוז פטוסי (82).

* המצטיין: מג'די אבומוך.

ששה שערים והפתעות לטובה היו במישחק המעניין, המהנה וההפכפך. את האות לחגיגה נתן החדרתי מג'די אבומוך כבר בדקה הראשונה. יהוד השוותה ועלתה ליתרון 1–2 בהפסקה. החדרתים, ששלטו ברוב שלבי המישחק והחמיצו שערים בטוחים, הצליחו להשוות ולהוליך 2–3, אולם ספגו שער אומלל 8 דקות מהסיום. שפט יוסף שרעי, 400 צופים בחדרה.

דוד רוזנבלום

מכבי יפו – מכבי שעריים
(0–1) 0–1

השער: אלישע ציפרוס (20)

* המצטיין: ישראל דניאל.

מכבי יפו השיג ניצחון חשוב למרות יכולתו החלשה. במחצית הראשונה היה יתרון ליפו, אך זה אזל בהמשך. בדקה ה־20 קיבל אלישע ציפרוס כדור מעופר דגבי, ומול השוער בעט כהלכה. שפט סימון דנג, 500 צופים, ביפו.

רוני גל

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל י-ם	22	26–47	50
2.	הפ. חיפה	22	14–24	45
3.	הפ. טבריה	22	30–47	43
4.	מכבי יבנה	22	22–25	35
5.	הפועל ר"ג	22	23–28	34
6.	הפ. חדרה	22	34–35	30
7.	מ. שעריים	22	26–29	29
8.	הפ. יהוד	22	34–34	29
9.	מכבי יפו	22	18–17	28
10.	ב. נתניה	22	26–21	26
11.	הפ. בת-ים	22	29–23	23
12.	הכח ר"ג	22	27–20	21
13.	ר. עמידר	22	35–21	20
14.	הפועל עכו	22	35–13	12

משחקי מחזור הבא

● מכבי יפו – ב. נתניה (0–1)
● מכ. שעריים – הפ. עכו (0–0)
● הפועל ר"ג – הפ. חדרה (1–0)
● הפ. יהוד – הפ. טבריה (2–2)
● הפ. בת-ים – הכח ר"ג (0–1)
● הפ. חיפה – מכבי יבנה (0–2)
● רמת-עמידר – הפ. י-ם (3–1)

מלך השערים

1.	עופר דן (הפועל טבריה)	17
–.	יעקב גמיור (הפועל י-ם)	17
3.	יורם אורן (הפועל יהוד)	11
–.	אהוד האבה (הפועל חדרה)	11
–.	ציון יעקב (מכבי יבנה)	11

מכבי ת"א אחרי תצוגת הנפל בספרד

אבידן: מסקנות מקצועיות יהיו במשחקים הקרובים

כדורסל

מאת שאול לילוב
כתב "ספורט הארץ"

קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א חזרה שלשום בלילה לישראל, מוכה ומושפלת מתצוגת הנפל וההפסד החוץ האומלל 80–106 בברצלונה. במכבי אין זוכרים יכולת כה חלשה בשנים האחרונות, אולם הכל ממהרים להרגיע, כי זו מעידה חד-פעמית, חולשה מקרית, שהצטרפה ליום מזל במיוחד של ברצלונה וגרמה לתבוסה.

התגובות במועדון מאופקות. אמנון אבידן, יו"ר הוועדה המקצועית, נתן אמש להבין, כי יש לצפות למסקנות מקצועיות בטווח הקרוב. "נתפסנו ליום שחור. זה קורה. לא ניתן שההפסד הזה יפגע בנו בהמשך הדרך. אני מקווה שאת תוצאות המסקנות המקצועיות נראה במשחקים הקרובים".

במכבי יודעים, כי הזמן אזל וחייבים להשיג את המטרה – השתתפות בחצי הגמר בבלגיה, אולם מקווים, כי זה יושג עוד לפני המישחק באתונה. שכן בו אין מקלים ראש. אבידן: "אפשר לנצח בסאלוניקי או במילאנו. נכון שאחרי היכולת שהופגנה בספרד קשה להאמין בכך. אבל אפשר. עובדה, גם טרייסר הובסה בעונה שעברה ב־31 נקודות אצל סאלוניקי, ולבסוף זכתה בגביע אירופה. מבחינתנו, הדרך לגמר בבלגיה פתוחה".

מוטי ארואסטי: "לא קל להתאושש ולחזור לעצמך אחרי פיגור 17–4 בפתיחה. זה היה אחד המישחקים הגרועים שלנו בעונות האחרונות. ברצלונה לא נמצאת בכושר גבוה בזמן האחרון. אבל היא תפסה יום קליעה גדול. כבר עברנו תקופות קשות. אני מאמין שנצא מזה".

אתמול אחה"צ קיימה הקבוצה אימון ולפניו קיימו עם השחקנים שיחות שמטרתן "לנער" ולהחזיר לתלם. קן בארלו, שגילה יכולת סבירה בברצלונה, עדיין לא התאושש מן השפעת שפקדה אותו. גם איציק כהן חולה, ושניהם לא נטלו חלק באימון.

● התמיד מצב רגלו של חיים זלוטיקמן, שסובב את הקרסול בדקות הראשונות מול ציבונה, וחש את הטאורקס בכאבים עזים. אבחנתו שספרים לא קל, וזלוטיקמן לא יוכל להשתתף הערב במישחק הליגה הביתי עם מכבי ר"ג, שהוקדם מן המחזור ה־17.

השבוע בכדורסל

יום א':
מכבי חיפה – מכבי ת"א
מכבי ר"ג – הפועל ת"א

יום ב':
אליצור רמלה – מכבי נתניה
בית"ר ת"א – הפועל חיפה
אליצור נתניה – הפועל ירושלים
הפועל חולון – גליל-עליון

יום ד':
ציבונה זאגרב – הפועל ת"א (בזאגרב, משחק הגומלין בחצי גמר גביע קוראץ')

יום ה':
מכבי ת"א – [illegible]

● יעקב סלוק מחולון קבע בשבת הישג טוב מהשיא הלאומי בירי באקדח צלליות במסגרת מבחן לסגל הנבחרות. סלוק צבר 580 נקודות מ־600 אפשריות.

המשכים מעמוד 1

הכתבים קצרי רוח: היכן האניה?

(סוף מעמוד 1)

באולם הבג"ה של מלון "פרזידנט" מחכים עד שאש"ף יצליח למצוא ספינה. כל אחד מהם נושא איתו טרגדיה אישית, ובמקרים רבים – ראשיתה בלילה טראומטי כזה בלי מזוודה, או בצהרי היום, בערבה, בלי מים.

יש מהם שעסקו בטרור וברצח. יש שגורשו במסגרת המגמה למנוע את תמיכתה של מנהיגות לאומית, ושיכבה של בעלי השכלה אקדמית, ובסך הכל – ב־20 השנים שחלפו – כאלף מאתיים מגורשים. יש בהם אנשים פשוטים, בגלימות כפריות, שהאמינו כנראה באמת כי המסע הזה מוחזרים הביתה. חלקם יושבים על הרצפה בלובי של המלון. יש בהם צעירים בג'ינס, האומרים שהם מתגעגעים גם לתל אביב וגם לסוסו כדורגל. זה עצוב. גירוש הוא עונש אכזרי, הוא ניתוק תקם.

אך אם חשבתי בסוף השבוע הזה על "אקסודוס", לא כיוונתי את מחשבתי אל ספינת המעפילים ההיסטורית אלא יותר אל הסרט, יש דור של ירושלמים, ואני ביניהם, הזוכרים כחוויית ילדות, איך ברחנו מהלימודים כדי לראות את פול ניומן. שום דבר ממה שקורה בימים שחלפו ב"אינטרקונטיננטל", מלון הפאר המאכסן את עסקני אש"ף, כמה מבכירי המגורשים ואורחי המסע המתוכנן – לא נראה במכר יותר מהמלודרמה האידיוטית ההיא של אוטו פרמינגר.

הסיפור האמיתי מתהולל רחוק מעיני התקשורת. אני מדמה לעצמי בכתבאליה אריזה של לחצים ולחצים שכנגד, שחיתות, איומים ותככים חובקי עולם. אלה שוכרים אניה – אלה מסכלים את הסכם השכירות. זה לבד עושה סרט, או לפחות סרט בוכרות שיסתוב פעם בסאם אבו שאריף.

אבו שאריף, יועצו של יאסר עראפאת, מנהל את מסיבת העיתונאים שלו במתכונת קבועה. זה עתה נודע לו כי בשעה זאת ממש מתנהלים יהודים (או חיילים יהודים) פורצים אל מחנה הפליטים הזה והזה (או הרגו שני נערים שאלה ואלה שמותיהם). הודעות מהחזית. קשה לזהות מכאן את המידע שהוא מוסר, שום דבר מכל זה לא יכול לשמש את הכתבים באתונה, הרי השטחים רוחשים מאות אנשי תקשורת – אבל זה נשמע דרמטי באוזני כמו דיווח מארץ במצור. כך מסור בלוחמת ידיעות מהחזית במלחמת קרים.

הכתבים שואלים: מה עם האניה. הם נגלים קצרי רוח, כמה זמן אפשר לשבת ולחכות. חלקם כבר עזבו. הספינה תפליג, מחר. ביום חמישי. בתוך 48 שעות. בתוך 36 שעות. בשבת בבוקר. ביום שני.

אבו שאריף מדבר בחומרת סבר, במגנון צבאי קצר. לא מחייך. לא בתחנה. מי שלא רוצה לחכות – שיסע הביתה, אמר ביום שישי. הספינה תפליג, גם אם לא יהיו בה עיתונאים. זהו מבצע היחצנות הגדול ביותר בתולדות אש"ף. השאלה אם הארגון מסוגל להרים מבצע כזה – איננה בלתי חשובה.

אני מתרשם שרק מעטים מאד מאנשי אש"ף המסתובבים פה יודעים מה קורה באמת. אבל גדוד שלם של אנשים, ובהם הנושאים תוויות זיהוי של עיתונאים ערבים, המגורשים עצמם, וכל מיני עסקני אש"ף וידידי הארגון – מפיצים שמועות, כאפון מתוכנן היטב ובו תחכום למדי. משחקים על זמן. כל עוד אין להם ספינה – משתדלים למנוע שהעיתונות העולמית תיסע הביתה.

אחדים מהכתבים הלכו ביום שני לנציג ישראל ביוון, משה גלבוע, לתדרוך. בסיום השיחה שאלו הכתבים אם יש לו מידע על המגורשים. גלבוע אמר שלמרבה הצער רק התחיל לקבל את המידע שלו עכשיו, יום ששי, כמעט שבועיים לאחר שהדרמה הזאת החלה, וגם מה שקיבל איננו רשימה מלאה. בינתיים הצליחו להעביר לו רק 27 שמות. אולי – אני מנחש – בשל כניסת השבת, ומה שיש לו – כתוב בעברית. אם ירצה הוא יכול למסור את הדברים לתרגום אבל זה יקח כמה ימים. אבל הוא יכול לצלם להם את הטלקס כפי שקיבל אותו. וכך יצאו הכתבים, שאיש מהם אינו קורא עברית, ובידיהם מברק של משרד החוץ, עם הרבה קיצורים כמו: "פעילות חתמ"נית", שבלשון משרד החוץ פירושו כנראה חתרנית לרעת או מדיניות חתרנית, אין לדעת. זה לא קידם בדרכה את מאמץ ההסברה של ישראל. לא עברה שעה, והרשימה של השגריר גלבוע כבר עברה מיד ליד בין המגורשים. הכל חיפשו בה את עצמם: מה כתוב עליו, מה כתוב עלי.

רשימה מבדיחה. אמר אבו שאריף במסיבת העיתונאים. יכול להוסיף: לא מעודכנת: חלק מהמגורשים המוזכרים בה אינם נמצאים כאן.

עכשיו עלי להודות גם על תקרית קטנה עם הארכיבישוף הילאריון קפוצ'י. "פו פה" קוראים לזה, אני חושב. כי צילמתי אותו בשעת ארוחה, בקפיטריה של ה"אינטרקונטיננטל". כעסה שלא ייעשה, כך מתברר, הארכיבישוף כעס מאד. קם משולחנו, נטש את הצלחות, יצא אחרי אל הלובי של המלון ותבע ממני את סרט הצילום. ואף איים לפנות למשטרה. חי נפשי שלא התכוונתי לפגוע בכבודו של איש האלוהים. סהא טאוויל, בתה של רימונדה טאוויל, המסייעת לקשרי העיתונות של אש"ף, הזמה לפייס את הארכיבישוף הזועם, אך עד הרגע הזה איני יודע אם יסלח לי.

אש"ף

(סוף מעמוד 1)

בריה.

"התחייבויות קודמות" מאלצות אותו לבטל את השתתפותו בהפלגה.

הלורד אמר כי אם גם מחר לא תפליג הספינה, לא יהיה מנוס מלהודות שהמבצע נכשל. אולם במקרה זה, אמר הלורד, אש"ף ישגר לחופי ישראל ספינה שתפליג ב־15 במאי. יום העצמאות ה־40 של ישראל. וכל פינה זו תישא לא רק מגורשים מהגדה, כי אם גם פליטים שגורשו מבתיהם במלחמת העצמאות. נראה כי הרעיון הזה נולד במוחו של הלורד עצמו.

שלשום ערכו אנשי אש"ף שתי מסיבות עיתונאים. באחת טען באסם אבו־שריף, יועצו של יאסר ערפאת, כי מכבי הבטחון הישראלי הפיצו בין הכתבים הודעות מזויפות מתנגים על ביטול המבצע. כתבים, ששאלו זה את זה על כך, לא הצליחו למצוא מי מהם קיבל הודעות כאלה.

במסיבת עיתונאים זו הופיע, בפעם ראשונה בהופעה רשמית, גם ח"כ מוחמד מיעארי, כאשר כי הרשימה המתקדמת תומכת גם בהפלגה וגם בהתקוממות בשטחים.

במסיבת העיתונאים השניה, שכונסה בחופזה בשעת ערב, הציג יו"ר איגוד היוצאים היווני ארונים דילקרידיס, שטען כי אלמונים צלצלו לביתו ואיימו ביוונית כי יתנקשו בחייו אם ארגונו לא יחדל לסייע לאש"ף.

במסיבת העיתונאים הוצג גם מברק שהתקבל באיגוד היוצאים היווני מאת איגוד קציני הים בישראל. הנו איום כי אם לא יפסיקו יוצאי יוון לסייע לאש"ף, לא תהיה ברירה אלא להטיל חרם על אניות יווניות הבאות בנמלי ישראל. הד"ר הצעיר של יוצאי יוון אמר כי ארגונו יוסיף לסייע לאש"ף, חרף האיום הישראלי.

במלון הפאר אינטרקונטיננטל נערכה אתמול תפילה בין-דתית בהשתתפות הארכיבישוף הילאריון קאפוצ'י (יווני קאתולי), הבישוף הצרפתי ז'אק גאיו (קאתולי) והבישוף האנגליקני המגורש מהגדה אליא חורי. השייח עבד אל-חמיד אסייח נשא את התפילה המוסלמית. את הדרשה היהודית, לרבות "שמע ישראל" בעברית, השמיע ד"ר אלפרד ליליינטל מארה"ב, שחבר לפי השכלתו, העוסק מזה עשרות שנים בפובליציסטיקה ובפעלתנות אנטי־ציונית.

שני נערים נהרגו בשכם

(סוף מעמוד 1)

את המפגינים. עדי ראיה מסרו כי אחד הנער. ואולי גם כמה מהחיילים, הודו למסגד. מאות המתפללים יצאו אל סמטאות ה"כסבה", השליכו על החיילים אבנים, בקבוקים ריקים, ואף בקבוקי תבערה. בכל הדרוע השליכו חמישה בקבוקי תבערה. בעימות נפצעו קל שני חיילים מפגיעת אבנים. מקורות צבאיים מסרו כי החיילים חשו שנשקפת סכנה לחייהם, וירו אל רגלי המפגינים, כדי לחלץ את עצמם. מן הירי נהרגו שניים, ולפחות שלושה נפצעו.

ההרוגים הם: בשאר אלמצרי (18), שנפגע בפלג גופו העליון, ובאסל ג'יתאן (14), שנפגע בראשו. עדי ראיה מסרו כי ג'יתאן ספג כדור בעורפו, וחלקים ממוחו התפזרו סביבו. גופותיהם של שני ההרוגים נלקחו בידי תושבי שכם אחרי שנקבע מותם בבית החולים. הם נקברו בדרכים. בהלווייתו של אחד מהם התפתח עימות אלים בין כוחות הביטחון לבין תושבים רבים שהניפו דגלי פלשתין וקראו סיסמאות לאומיות פלשתיניות. עקב התקרית נסגר איזור ה"כסבה" לכמה שעות.

שלשום אירעו עוד כמה תקריות אלימות אחרי התפילות במסגדים בגדה. עקב הפגנות במחנות הפליטים אל-אמערי וג'ילזון שליד רמאללה, הוטל עוצר על שני המחנות. הפרות סדר אירעו גם ברמאללה, במחנה הפליטים בלאטה שליד שכם, בכמה כפרים באיזור שכם ובצפון השומרון, ובכמה כפרים ליד חברון.

שביתת המסחר הכללית בשטחים נמשכה גם בסוף השבוע. בשכם, הושבתה גם התעשייה ושבת המסחר לאות אבל על מותם של שני הנערים בתקרית הירי ביום ו'.

בערים שכם ורמאללה הסתגרו אתמול התושבים בבתיהם, במתכונת התפתחות שכיחה יותר ויותר בשטחים של כעין "עוצר מרצון". כלי רכב מועטים נראו ברחובות, וגם היקף הפרות הסדר בערים אלה ובסביבותיהן היה מצומצם מאוד.

בתוך כך היו בסוף השבוע הפרות סדר קשות ברצועת עזה. על מחנות הפליטים שאטי ודיר אל בלח הוטל עוצר. הפרות סדר היו גם בשכונת סג'עייה שבעזה, בדיתון ובבית חנון. צה"ל פיזר את המפגינים בגז מדמיע וירי באוויר. מקורות ערביים מדווחים כי בשבת נפצעו 31 תושבים ממכות, ואושפזו בבתי חולים.

ל"הארץ" נודע כי מ"פ בגולני החליט על דעת עצמו כי חייליו לא יחזיקו המוריסים באלות בסיורים ברצועת עזה. חיילי הפלוגה אינם מכבדים להכות, ואם יש צורך – הם משתמשים בידיהם ובנשק.

בחודש שחלף נפצעו כ־600 תושבים ברצועת עזה ממכות, רובם אושפזו בבתי החולים והמרפאות אונר"א, נחבשו ונשלחו לבתיהם. שביתת המסחר בכל ערי הרצועה נמשכה, והליכודים חלקיים.

שני תושבים נפצעו אתמול קשה מהתפוצצות מטען חבלה שהכינו. הפצועים אושפזו בבית החולים "ברזילי" באשקלון.

יהודי איטליה יחרימו

(סוף מעמוד 1)

ממשלת איטליה. גזיבנ נוריה, תחילה, ייפגש עם הנשיא פרנצ'סקו קוסיגה, ואחר כך יקבל במלונו כמה מאות מנציגי יהדות איטליה ופרו עליה.

מקורות מסרו כי נציגי הקהילות יגישו לראש הממשלה מסמך שעליו חתמו עד לכניסת השבת יותר מ־500 חברי הקהילות, כולל נשיאי קהילות. המסמך מבקש שראש הממשלה יעשה מאמץ לקידום של שלום, שיהיה "מבוסס על הכרה הדדית בזכויותיהם של העם היהודי ושל העם הפלשתיני", ומצביע על הסתירה שבין המדיניות בשטחים לבין המסורת היהודית.

במסגרת קבלת הפנים יגישו נציגים של ארגון נוער יהודי, שאירגן את ההפגנה נגד ביקורו בוואתיקן של נשיא אוסטריה קורט ולדהיים, את גיליונו האחרון של ביטאון ארגון הנוער "התקווה", המסתייג מהמדיניות בשטחים. הארגון מייצג את רוב הנוער היהודי המאורגן באיטליה.

ראש הממשלה אמור להיפגש אחר כך בינתיים עם עיתונאים איטלקים, ואת ארוחת הערב יסעד עם שר החוץ מהמפלגה הנוצרית הדמוקרטית ג'וליו אנדראוטי.

ביום שלישי ייפגש ראש הממשלה עם מנהיגי מפלגות הקואליציה (הנוצריים-דמוקרטים, הסוציאליסטים, הרפובליקאים, הסוציאל-דמוקרטים והליברלים) ועם מנהיגי שלושת האיגודים המקצועיים הגדולים. בטרם יחזור ארצה ייפגש שמיר גם עם מזכירה הכללי של "באגורה", המפלגה הקומוניסטית הגדולה ביותר במערב.

תוכנית עמוסה זו מצביעה על העניין הרב שיש לאיטלקים בביקורו של שמיר לקראת פתרון של המצב בשטחים.

אתמול אחר הצהריים נערכה ברומא הפגנה הכוללת נגד מדיניות ישראל בשטחים ובעד מדינה פלשתינית, שאורגנה על ידי האגודה לידידות איטליה-פלשתין והליגה לזכויות העמים. בהפגנה תמכו רוב המפלגות באיטליה והאיגודים המקצועיים והשתתפו בה כ־40 אלף איש, לרבות שגרירי מדינות ערב וכמה מדינות אפריקה.

דחפור

(סוף מעמוד 1)

שערכו עיתונאים במקום, שאישש במידה מסויימת את טענות התושבים, פתחו שלטונות צה"ל בבדיקת התקרית.

על נסיבות התקרית נמסרו, מפי תושבי כפר-סאלם, הפרטים הבאים:

ביום שישי ה־5 בפברואר התקיימה במקום הפגנה שכללה יידוי אבנים, הצבת מחסומים והבערת צמיגים. חיילי צה"ל הגיעו למקום, תפסו כמה צעירים מקומיים, היכו אותם, והורו להם לפנות את המחסומים. בולדוזר צבאי הערים תלולית עפר בכניסה לכפר, הוטל עוצר.

שני צעירים בני 19, תושבי הכפר, סיפרו לעיתונאים כי אחרי שפינו את המחסומים בכבישים, היכו אותם החיילים וכן כמה מתנחלים שהצטרפו אליהם. לדבריהם, היה שם גם נסים הכה, תושב אלון מורה, שבנו רפי נרצח לפני כשנה במבואות היישוב. הם סיפרו כי הכה השתתף בהכאתם.

הצעירים, מוחסן המראן ועבד אל-לטיף שתיה, סיפרו כי לאחר שהוכו נמרצות, הורה להם קצין בשם צ'ארלי לשכב על הכביש, ודרש מנהג הבולדוזר הצבאי שהיה במקום לכסות אותם בעפר. לדבריהם, סירב נהג הבולדוזר אך הקצין פקד עליו לעשות כך.

תושבים בכפר טוענים כי ראו כיצד כיסה הבולדוזר את הנערים בשכבת עפר של כמה עשרות סנטימטרים, עד שראשיהם נעלמו. התושבים מספרים כי חפרו בעפר עד שחשפו את ארבעת הנערים כשהם מחוסרי-הכרה, שפכו עליהם מים והבהילו אותם לבית החולים.

אחד הנערים טען כי נעליו נותרו קבורות מתחת לתלולית העפר. כתבי המקומון הירושלמי "כל העיר" שיצאו לבדוק את הידיעות סביב התקרית בשבוע שעבר, מצאו עמוק בתוך תלולית העפר נעל, שהצעיר טען כי היא שייכת לו.

במערכת הביטחון מתייחסים ברצינות לידיעות על התקרית הזו, ובודקים אותן בקפידה.

ג'מייל

(סוף מעמוד 1)

הדובר הוסיף כי המטען תוכנן להתפוצץ בעת טיסתו של ג'מייל מלרנקה שבקפריסין לצנעא שבצפון-תימן, כאשר המטוס מגיע לגובה 9,000 מטר ויותר.

המטען – 500 גרם טי.אן.טי. – הוטמן תחת כסא הטייס במטוס הבואינג 707, בו עמד ג'מייל להמריא שלשום ללרנקה. ומשם לטוס לצנעא. "מיאמי", חברת התעופה הלאומית של לבנון, העמידה לרשותו של ג'מייל מטוס אחר, והוא המריא מלרנקה אתמול, יום לאחר שהמטען נתגלה ופורק בהצלחה בידי מומחים, בנמל התעופה של ביירות.

ג'מייל (44) נוהג להמריא לחוץ מן המובלעת הנוצרית שבצפון-מזרח ביירות, במסוק צבאי. הוא טס תחילה ללרנקה, ומשם ממשיך למסעותיו ברחבי העולם. ג'מייל לא השתמש בנמל התעופה הבינלאומי, המצוי באזור המוסלמי של העיר, מאז 1984 – כאשר מיליציות שיעיות מוסלמיות נטלו את השליטה בנמל מידי כוחותיו הנוצרים של הצבא הלבנוני.

כיום נשלט נמל התעופה בידי כוחות סוריה, שנשלחו לעיר לפני קרוב לשנה, במאמץ לסיים שלוש שנות אנארכיה צבאית במקום.

עוד סיבה טובה לחטוף אבוקדו

מבצע אבוקדו ברשתות:
קו-אופ והיפר קו-אופ, שופרסל והיפרכל.
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.

קח פרי ותהיה לי בריא!

מחיר מירבי לצרכן
2.79 ש"ח לק"ג
הזן במבצע: "נבל"

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

صورة عن الاصل

صكا عن الاصل

חדשות כלכלה

משלחת "ג'נרל דיינמיקס" באה לדון על רכישות גומלין

רכישות אלה ימומנו חלק מ־75 מטוסי האף־16 עבור חיל האוויר (שמחירם הכולל — כ־2 מיליארד דולר)

מאת ראובן פדהצור

משלחת של יצרנית המטוסים האמריקאית "ג'נרל דיינמיקס" הגיעה לישראל לשיחות על רכישות גומלין בארץ, במסגרת עיסקה גדולה, לרכישת מטוסי אף־16 עבור חיל האוויר.

חברי המשלחת של המפעל האמריקאי נפגשים עם נציגי תעשיות בטחוניות ועם נציגי מערכת הביטחון, בניסיון לגבש את רשימת המוצרים אותם תירכוש "ג'נרל דיינמיקס" בישראל, כחלק מהתשלום של ישראל עבור מטוסי הקרב.

עלות העיסקה לרכישת 75 מטוסי האף־16 עבור חיל האוויר מוערכת בכ־2 מיליארד דולר. ולאור הבטחות של הממשל האמריקאי, חברת "ג'נרל דיינמיקס", תהיה החברה האמריקאית מוכנה להשתלב בהסדרי "אוף סט" (רכישות גומלין), למימון חלק מהעיסקה.

הרכישות של "ג'נרל דיינמיקס" במפעלים הבטחוניים אינה חייבת להיות של מערכות או חלפים המיוצרים בארץ עבור מטוסי האף־16 דווקא, אלא מוצרים שונים הדרושים לה לתחומי פעילותה המגוונת.

המשא ומתן עם נציגי "ג'נרל דיינמיקס" מתקיים עתה על גודל הנתח מהעיסקה, שיתפשו הסדרי רכישות הגומלין, ועל סוגי המוצרים שתירכוש החברה בישראל.

על פי הערכת מערכת הביטחון, תסתיים העברת מטוסי הקרב לחיל האוויר בתוך כשלוש שנים. לפיכך, חייב צה"ל לשריין לתקופה זאת (או במקרה של פריסת התשלומים — לתקופה ארוכה במקצת) את הסכום של כ־2 מיליארד דולר. כל סכום שניתן להמיר לרכישת גומלין בישראל, יקל במידה רבה מהלחץ המופעל על המטכ"ל בחלוקת התקציב לזרועות השונות. חלק מהכספים הדרוש לרכישת מטוסי הקרב הוא זה שהתפנה בארה"ב בעקבות ביטול פרוייקט הלביא.

את משלחת "ג'נרל דיינמיקס" מלווים נציגי רמל"ג — הרשות המרכזית לרכישות גומלין, במשרד המסחר והתעשיה. בראשה רמל"ג עומד צבי אלון, אשר בשעתו היה מועמד להרחיה, על מנת לפנות את מקומו לאריה נגגר, שהובא לישראל על ידי השר אריאל שרון.

שריר הבטיח לסייע למארגני התיירות לישראל בפיתרון מהיר לבעיית ביטוח השער

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

ההנהלה החדשה של לשכת מארגני התיירות לישראל נפגשה לקראת סוף השבוע עם שר התיירות אברהם שריר וביקשה ממנו שיפעל אצל משרד האוצר, כדי שהמגזר לא יקופח בנושא ביטוח השער.

מנכ"ל חברת "דיזנהויז" אבי פרידמן, שהוא יו"ר ההנהלה של הארגון, סקר בפני השר את המצב שאליו נקלע המגזר, ושריר הביע אהדה לבקשתם והבטיח לסייע בפיתרון מהיר.

סוכני התיירות הנכנסת טוענים כי זכותם לקבל החזר בגין ביטוח שער בשיעור 90 אחוזים.

מחקר של הביטוח הלאומי:

התפרסות הפחתת עלות עבודה עקב הפחתת דמי ביטוח לאומי אינה מקנה עדיפות ליצוא

מאת עדנה אריזור

התפרסות הפחתת עלות עבודה, עקב הפחתת דמי ביטוח לאומי, בין ענפי הכלכלה השונים, אינה מקנה עדיפות לענפי היצוא, ויש לה תרומה מוגבלת בלבד לשיפור כושר התחרות של המשק — מתברר ממחקר של הביטוח הלאומי.

חלקם של ענפי היצוא העיקריים, תעשיה וחקלאות, בהפחתת תשלומי מעבידים למוסד הוא 30%; חלקם של השירותים הציבוריים 28%; של הפיננסיים והמסחר הזעיר יותר מ־12%; ושל אוכלוסית העצמאים 15% (בקבוצה זו כלולים גם מעסיקים קטנים שאצלם ההפחתה הביאה להגדלת הרווח).

עוד מלמדים ממצאי המחקר שהפחתת עלויות עבודה הביאה לירידה של 2% בלבד ברמת המחירים הכללית במשק. [illegible]

העבודה הרווחה משה קצב לנשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן, אשר פנה לשר שלא ליישם את הצעתו בממשלה להפחתת עלויות עבודה אך ורק למפעלי תעשיה.

שר העבודה והרווחה דוחה את טיעוניו של נשיא איגוד לשכות המסחר כי אין לעשות הבחנה מלאכותית בין חברות יצרניות לאלו שאינן יצרניות.

במוסד לביטוח לאומי מקווים כי דעת העבודה והרווחה, שתכריע מתנגדים להפחתת עלויות עבודה באמצעות הערת הכספים, לא יאשרו את התקנות להמשך הפחתת עלויות עבודה באמצעות המוסד לביטוח לאומי. סכום הפחתת עלויות העבודה כפי שמופיע בספר תקציב לשנת 1988/89 מגיע ל־1.4 מליארד שקלים; הגאו מופיע כהוצאה לצרכים חברתיים ותמיכות.

הטיסות הפנים יוקרו שלשום ב־5% אחוזים

(עש"ת). מחירהן של טיסות פנים ארציות עלו שלשום בחמישה אחוזים כולל כרטיסי טיסה לתושבי אילת. כן הועלה מחיר המטענים הפנים־ארציים בדרך האוויר — ב־15 אחוז. כך הודיע שלשום דובר משרד התחבורה.

הדובר הוסיף כי מעתה תעלה טיסה לאילת בכיוון אחד 97 שקלים, במקום 92 שקלים עד כה.

בעקבות היעדרותם של עובדים מהשטחים:

חברות בניה עלולות לסבול קשיי נזילות; פיגור במסירת עבודות

חוסר התקדמות בפרוייקטים מעכבת העברת כספים ● סכנה לקשיים בשרשרת

מאת אריה לביא

חברות בניה עלולות להיקלע לקשיים כספיים מפיגור במסירת עבודות למזמינים, עקב העדרות עובדים מהשטחים. חוגים בבנקאים הביעו חששות ממצב זה במיוחד לגבי אותן חברות שכבר נתונות בקשיי נזילות.

בבניה מגיע שיעור העובדים מהשטחים לכ־50 אחוז ולעתים יותר. חברות הבניה אינן מקבלות את התשלומים ממזמיני העבודות שכן בענף מקובל לוח תשלומים לקבלנים על בסיס התקדמות הבניה.

הנזק לחברות הבניה עלול להיות חמור מאוד מאחר שלא יוכלו לשלם את שכר העובדים שממשיכים בעבודתם ואת התמורה לספקים. אי התשלום לספקי חומרי הגלם עלול לגרור קשיים בשרשרת.

אחת החברות שנפגעו ממצב זה היא סולל בונה שבתהליך הבראה שלה פיטרה אלפי עובדים ישראליים, והחלה להתבסס כחברות בניה אחרות, על כוח אדם זול מהשטחים. בחודשים האחרונים הגיעה סולל בונה לאיזון תפעולי אך עתה היא עלולה להיכנס שוב להפסד תפעולי, שכן אינה מסוגלת לעמוד בלוח הזמנים למסירת עבודותיה.

בשבועות האחרונים דנים ראשי מרכז הקבלנים עם משרדי הממשלה על נסיון לשכנע עובדים ישראלים לעבוד בענף, אך עדיין אין תוצאות לדיונים. הקבלנים הציעו למשרד העבודה שלא לשלם דמי אבטלה אם לא יסכימו המובטלים לעבוד בבניה.

בשל המצב בשטחים והמפולת בבורסה האמריקאית:

הושהו יוזמות לשיתוף פעולה בין חברות ברוקרים מארה"ב ומישראל

מאת יהודה שרוני

המצב בשטחים ומפולת השערים בבורסה האמריקאית גורמים להשהיית יוזמות לשיתוף פעולה בין חברות ברוקרים אמריקאיות לחברות ברוקרים מישראל. גורם נוסף להשהיה היו פרשיות הניצול של מידע הפנים בהיקף של מיליוני דולרים שהתגלו בשנה שעברה.

היוזמה הראשונה לשיתוף הפעולה נוצרה לנוכח ההערכה כי בשוק ניירות הערך הישראלי קיים פוטנציאל טוב להפקת רווחים.

חברת הברוקרים האמריקאית מריל לינץ' בודקת הקמת קרן נאמנות שתנוהל במשותף עם חברת הברוקרים "בטוחה", למכירה למשקיעי חוץ. על־פי התוכנית, הקרן תשקיע בניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה בתל אביב. הבדיקה נערכת כבר מספר חודשים, אך לפי שעה אין החלטות מעשיות.

כלכלני הבנק האמריקאי הענק "בנקרס טראסט" בדקו אפשרות לשיתוף פעולה עם חברת הברוקרים אי־בי־איי, בשיתוף עם איש העסקים דוד קוליץ, אך מגעים בנידון לא העלו דבר. בתקופה האחרונה ניהלו ראשי אי־בי־איי מגעים עם אנשי חברת הברוקרים האמריקאית "שירסון ליהמן ברדרס".

במגעים אלה נבדקה האפשרות לשיתוף פעולה תוך שאנשי אי־בי־איי תורמים את הידע והניסיון המקומי, ואנשי שירסון תורמים את ניסיונם העסקי בנושא חיתום הנפקות, מיזוגים, רכישות ועוד. אך גם אפשרות זו ירדה מהפרק.

גורמים בחברות הברוקרים מקווים כי רגיעה בשטחים והתייצבות בבורסות חו"ל יביאו לחידוש היוזמות.

מחירי האשראי בבנק לאומי

ליום 14/2/88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית — לקוחות: מסחריים	ריבית חודשית — לקוחות: פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת ענק" – הלוואה צמודה למדד עד 60,000 ש"ח כנגד שיעבוד דירה	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3 חודשים	2.3%	2.5%
	6 חודשים	2.4%	2.6%
	9 חודשים	2.5%	2.7%
	12 חודשים	2.6%	2.8%
חח"ד צמוד לדולר*	עד ה־31.3.88	1.0%	
	עד ה־30.6.88	0.75%	
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3 חודשים	1.0%	
	6 חודשים	1.0%	

* עמלת הקצאה לתקופה. עד ה־31.3.88 - 3%. עד ה־30.6.88 - 4.5%

פרטים וגובה סכומי אשראי בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

הכבל התת ימי החדש יספק צרכי ישראל בשנות 2,000

הכבל יכיל סיבים אופטיים עם 7,000 אפיקי־דיבור ● יושלם תוך 3 שנים

(עו). מנכ"ל "בזק" צבי אמיד שב שלשום מאתונה, לאחר שחתם בשם ישראל על הסכם להנחת הכבל התת־ימי החדש, אשר עם השלמתו בעוד כשלוש שנים, יספק את כל צרכי ישראל לתקשורת בין־לאומית בשנות האלפיים.

על הפרוייקט הגדול, שבביצועו שותפות איטליה, צרפת, יוון וטורקיה וחברת איי־טי אנד טי, חתמו נציגי המדינות והחברות, בטקס שנערך ביום רביעי ביוון.

הכבל ישתרע מפאלרמו שבאיטליה עד תל־אביב, ובדרכו יתפצלו ממנו שתי שלוחות — ליוון ולטורקיה. הכבל יכיל סיבים אופטיים עם 7,000 אפיקי־דיבור, קיבולת שלפי ההערכה תפתור את בעיית הקשר הבין־ארצי של ישראל בשנות האלפיים.

אמיד מסר שההשקעה הכוללת בפרוייקט מסתכמת ב־105 מיליון דולר, כשחלקה של ישראל הוא 25 מיליון דולר. עם חתימת החוזה יתחיל ביצוע הפרוייקט, שלפי התחזית יסתיים ביולי 1990.

ליצרנים ישראלים אין חלק בייצור מרכיבי הכבל, אך לפי ההסכם ירכשו הצדדים סחורות בישראל, בחלק מסכום ההשקעה הישראלית.

מנחם הרפז פורש מהסנה ויעמוד בראש חברת סהר

מאת אריה לביא

מנחם הר פז סמנכ"ל קבוצת הביטוח הסנה התפטר, וישמש מ־1 באפריל מנכ"ל חברת הביטוח "סהר".

הר פז, שהיה ממונה על הפעילות האלמנטרית בקבוצת הסנה הצטרף להסנה לפני 11 שנה ביוזמת המנכ"ל הקודם של הסנה איתן אביגאן.

בתפקידו החדש יחליף הר פז את גיורא ניר שהודיע על פרישתו מהתפקיד לפני כמה חודשים כדי לעסוק בפיתוח עסקים חדשים בקבוצת סהר, בתחומים חדשים מחוץ לביטוח ובדל"ן, שעיקר עיסוקה בהם.

מקורות באוצר, עקב המשך התערבותו של ח"כ בני שליטא בפרשה:

סיכויי המדינה לגביית חובותיה היו פוחתים אלמלא העיקול על "פיקנטי"

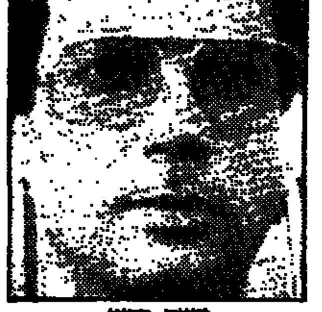
משה בדיש

ח"כ בני שליטא

מאת דן סגיר

מעורבותו של ח"כ בני שליטא (ליכוד) בפרשת חובותיו של משה בדיש ומפעל "פיקנטי" למס הכנסה נמשכה למרות ששר האוצר משה נסים הסתייג ממנה בתחילת השבוע שעבר.

ביום שלישי, לאחר פרסום הפרשה, שיגר ח"כ שליטא מכתב בנושא לנציב מס הכנסה בזו הלשון: "בשיחתנו בעל פה לאחר ישיבת הוועדה לביקורת המדינה הובן שמשרדכם לא יטיל שעבודים על המבנה והמכונות ב'פיקנטי', ויפעל מאידך בדרך של פשרה או פסק דין בנושא השנוי במחלוקת. הפתעתי לכן מאוד מהעיקולים שהופעלו לנוכח פני האומה והלקוחות. האמנם פעולותי בנושא 'פיקנטי' הביאוך לידי שינוי עמדה והבטחה לחתום מטה. אני תמה מאוד".

במכתב תשובה ששלח שלשום נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ לח"כ שליטא נאמר: "נדהמתי לקרוא במכתבך שהבנת כאילו נציבות מס הכנסה לא תפעיל אמצעי גביה כמתחייב בחוק בנושא חובות חברת 'פיקנטי'. בשיחותינו הבהרתי לך חד־משמעית שלא ניעתר לבקשתך התמוהה. אני מבקש לציין כי אגף מס הכנסה פועל כמתחייב בחוק וללא משוא פנים".

כשנשאל אם במעורבות ח"כ שליטא בעניין "פיקנטי" אין משום הפעלת לחץ על עובדי מדינה מצד פרלמנטר האמור לפקח עליו, (ח"כ שליטא חבר בוועדת ביקורת המדינה), הזכיר דובר משרד האוצר את התבטאותו של שר האוצר בתחילת השבוע שעבר.

לעצם העניין, אמרו מקורות באוצר, יש לשבח את אגף מס הכנסה שהצליח להטיל עיקולים על נכסי "פיקנטי" בגין חובות לשלטונות המס, עוד בטרם עשו זאת נושים אחרים של המפעל, כגון הבנקים. במקרה כזה היו הבנקים וסיכויי המדינה לקבל את כספיה היו קטנים יותר. לדברי המקורות, זו היתה בדיוק המטרה של אותם גורמים שפעלו למניעת עיקולים מצד מס הכנסה.

ערך את העמוד: חיים בל

נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ:

המדיניות: להחזיר לעצמאים הפרשי ההצמדה ללא עיכובים

מאת אריה לביא

מדיניות מס הכנסה היא להחזיר את ההפרשים המגיעים לעצמאים ללא כל עיכוב — מסר נציב מס ההכנסה יאיר רבינוביץ ללשכת ארגוני העצמאים.

בעקבות פגישתו עם הנהלת ארגוני העצמאים, לה.ב. הודיע נציב מס הכנסה כי הוא מטפל כ"נציב תלונות" בפניות ובתלונות, ויבדוק נושאים שתעביר אליו לה.ב. על חריגות בטיפול בנישומים או באי קיום מדיניות הנציבות.

רו"ח יעקב ורקר, מרכז ועדת המיסוי של לה.ב. מסר כי הגיעו תלונות רבות על עיכוב של הפרשים לעצמאים ששילמו מקדמות גבוהות מדי. מדובר בעיכוב תשלום ע"י הודעת מחשב סתמית על אי מסירת מסמכים, או תביעה לוותר על הפרש המגיע או חלקו, בלי ציון הסיבה.

רבינוביץ מסר כי אינו מוכן לתמוך בהצעה לביטול אפליית האישה העובדת בעסק בעלה, במתן זכות לחישוב נפרד. הוא טען כי לגבי מקרים מסויימים יש אולי צדק בהצעה שהעלה רו"ח עוזי שטיינברג — יו"ר ועדת המיסוי של לה.ב. — אבל יהיה בה פתח שעלול להזמין נסיונות לנצלו לרעה.

הגיע בואינג 707 ראשון עם מיתקן להפחתת רעש המנועים

נדחתה חתימה על הסכם חדש למסירת שיפוץ ותחזוקה של 4 מטוסי בואינג 707 של "אל על", לתעשייה האווירית

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

המטוס הראשון מסוג בואינג 707 שבו הורכב מתקן להפחתת רעש המנועים הגיע בסוף השבוע לישראל. בהרכבת מתקן ההשתקה, שנמשכה כחודש בארה"ב, השקעו שלושה מיליון דולר.

המטוס אמור לשמש בעיקר את חברות תעופת השכר של ישראל, "ארקיע" ו"מאן דור", בטיסותיהן ללונדון, מינכן ושטוטגארט. בשדות תעופה אלה נכנסו לתוקף בתחילת השנה תקנות מגבילות חדשות למניעת רעש.

בעניין אחר, טקס החתימה שהיה אמור להיערך בסוף השבוע, על הסכם חדש למסירת עבודות השיפוץ והתחזוקה של ארבעת מטוסי בואינג 707 של "אל על" לתעשייה האווירית, נדחה ברגע האחרון בשל מחלוקת בין נציגי הצדדים.

ההסכם גובש במשא ומתן בין נציגי התעשייה האווירית לבין חברות "ארקיע" ו"מאן דור", המפעילות את המטוסים. הכוונה היתה למסור את עבודות השיפוץ והתחזוקה לחטיבת "בדק" בתעשייה האווירית.

עד לאחרונה התבצעה תחזוקת המטוסים על־ידי צוותות טכניים של חברות התעופה בנמל התעופה בן גוריון.

המשא והמתן, שנוהל במשך כמה חודשים תחת מעטה של חשאיות, היה מורכב במיוחד. וסעיפים בהסכם היו צריכים לקבל את הסכמתה של היחידה המשפטית ב"אל על". טקס החתימה הרשמי נדחה מכיוון שהתגלעו חילוקי דעות לגבי ארבעה נושאים.

מהתעשייה האווירית סירבו לאשר או להכחיש את דבר היותו של ההסכם.

ביקורת־עובדים על הנהלת התעשייה האווירית על אישור המבנה האירגוני החדש

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

ביקורת קשה על הנהלת התעשייה האווירית, על שאישרה את המבנה האירגוני החדש במתכונת שקיבלה מועצת המנהלים, נמתחה בפגישה סוערת בין עובדי האנגר אב־טיפוס לבין ראש החטיבה החדש ד"ר מאיר דביה, שהתקיימה בסוף השבוע.

בפגישה, שהיתה סגורה, מתחו העובדים ביקורת על החלטת ההנהלה לפרק את האנגר ולשבץ את הצוותים בין מפעל הייצור, מפעל המטוסים הצבאיים ומפעל כלי הטייס הלא־מאויישים. עובדי ההאנגר, כ־300 איש, דרשו ממנהל החטיבה החדשה לעלות מחדש את הנושא בישיבת מועצת המנהלים ולקבל החלטה אחרת, שלא תביא לפיזור הצוותים. הם אף הביעו את הסכמתם לצמצם את מספרם ב־100 עובדים, ובלבד שלא יפורק בית המלאכה, אשר טיפל באב־טיפוסים של "הלביא".

רוב טענות העובדים היו על צירוף חלק מאנשי בית המלאכה למפעל הייצור.

מכונות וציוד לתחזוקה ונקיון

המבחר הגדול ביותר של:
★ מקרצפות בכל הגדלים
★ שואבי אבק
★ שואבי אבק/מים בכל הגדלים
★ מכונות משולבות לניקוי רצפות
★ מבחר מכונות לנקוי שטיחים
★ מכונות לטאטוא כבישים ומדרכות בכל הגדלים

★ וקסים, שמפו וחומרי נקוי
★ חמר אנטיסטטי לשטיחים
★ ציוד לנקוי חלונות
★ סקוצים ★ ציוד עזר

מעבדה לתיקונים ושרות

מחצ
ליבון • הגנים • ציוד • להתחזוקה ונקיון
[illegible]
טל: 378473, 370121, 374133

המפלגה הליברלית (בליכוד)

ישיבת המועצה הארצית שנועדה להיום לא תתקיים

בכבוד רב
יצחק קעטבי
יו"ר המועצה הארצית

רהיטי דניש אינטריורס (ישראל) בע"מ

שבוע אחרון למכירת החיסול לקראת הפינוי בחנות ברמת־גן מחירי מציאה!

על החתום / משה דרוקר, עו"ד
מפרק זמני של דניש אינטריורס (ישראל) בע"מ.

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית והאגף הרפואי עורכים:
קו פתוח לבריאות הציבור
בנושא:
כירורגיית פה ולסת
תיקון מומים מולדים והתפתחותיים, ניתוח נגעי תאונות דרכים, הרחקת גידולים, שינים כלואות ועוד.
צוות מומחים ישיב טלפונית
03 - 433500
לפניות הציבור במבצע מיוחד שיערך, ביום שלישי 16.2.88 בין השעות 16.00-19.00
ד"ר קלדרון שלמה - בי"ח בילינסון
ד"ר רונן אלי - מרכז חיפה
ד"ר גל גבריאל - בי"ח בילינסון
ד"ר ענבי יקיר - בי"ח בילינסון
בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק"
ביום ג' בשעה 18:05
רשת ב' - קול ישראל
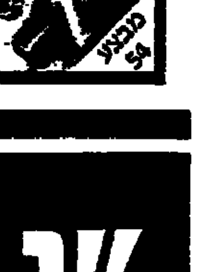
קופת חולים
עוז יקר קריאות!
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

"צריך פיס חדש בחיים!"
המספר העשיר

הארץ
יום א', כ"ו בשבט תשמ"ח 14 בפברואר 1988
המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב התבצלת 2 טל' 224245 ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166 ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתכניהן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

שולץ הזמין את עצמו

מזכיר המדינה של ארה"ב הזמין את עצמו לביקור בישראל והוא מתכוון לבקר גם בבירות נוספות, בתוך קהיר ורבת-עמון. יצחק שמיר יכול להתייחס לביקור זה, במבט ראשון, כאל הישג: הנה יבוא ג'ורג' שולץ לירושלים — לא כדי להטביע את חותם ההנהגה האמריקאית על מלאכתו של ריצ'ארד מרפי, אלא כדי למנוע מתהליך השלום להיתקע. תכסיסי ההשהייה, שראש הממשלה נקט, כלפי עוזר שר החוץ של ארה"ב, השתלמו לו, לפחות משיקולי יוקרה: שר החוץ האמריקאי בכבודו ובעצמו נאלץ לבוא לירושלים כדי לשוחח עם שמיר ולהשיג אצלו אותו אור ירוק, מצד ישראל, שבלעדיו אין סיכוי ששליטי ערב יתנו גם הם את ידם ליוזמה אמריקאית.

עם זאת נראה כי הצלחתו של שמיר אינה אלא חלקית. העובדה ששולץ החליט לבוא לאיזור, לאחר שנפגש עם שר החוץ הסובייטי במוסקבה, לשהות כאן כמעט שבוע ולהעסיק עצמו בדיפלומטיה של דילוגים, מוכיחה כי איננו מוכן להיות שותף למשחק שבמסגרתו שלח ראש ממשלת ישראל את מרפי לוואשינגטון כדי שזה יעביר לממונים עליו שם את בקשתו למה שמכונה "הבהרות".

שולץ אף איננו מוכן להמתין עד לביקורו של שמיר בוואשינגטון, שנקבע לאמצע מרס: מזכיר המדינה איננו גורס, כמו שמיר, כי יש די זמן ללבן את פרטי היוזמה בשובה ונחת. הוא מעוניין דווקא בזירוז הקצב.

גישה זו, לפיה המצב באיזור מחייב השגת פתרון בעתיד הנראה לעין, היא היסוד המוסר שהמהלך האמריקאי בנוי עליו. אילולא הופסקו המגעים בין ישראל ומצרים על הגשמת תכנית האוטונומיה לערביי השטחים המוחזקים, שארה"ב בשעתו ניסתה לתווך בהם — הדעת נותנת כי התסבכות התמורה הנוכחית היתה נחסכת מאתנו, וגם מן האמריקאים: אף כי מצרים היא הנושאת באחריות פורמאלית להפסקה ההיא, אין להכחיש כי הטקטיקה שכפה מנחם בגין על המשלחת הישראלית, בראשותו של הד"ר יוסף בורג, היא שלימדה את המצרים כי ראש ממשלת ישראל התחרט על מה שאישר, בחתימת ידו, בחלק השני של הסכמי קמפ-דייוויד.

אין תמה כי בוואשינגטון סבורים עתה כי שוב אין טעם לדבוק בלוח הזמנים שנקבע לפני עשר שנים; ואם עדיין יש טעם ברעיון האוטונומיה, הכרח שתקופת תחולתה תקוצר ויש להתחיל, כמעט בו-זמנית, עם המשא ומתן על עיבוד פרטיה, במו"מ על הסדר הקבע. לשם כך דרושות גם בחירות לרשות המימשל העצמי (המועצה המינהלית) — אותה יתעבר ביכונה של נציגות הפלשתינאים תושבי השטחים, נציגות שתהיה רשאית, לפי ההסכם, להשתתף במגעים על עיצובו של הסדר הקבע.

יצחק שמיר מנסה עדיין להכשיל את תהליך השלום ולפחות להשהותו: הוא אף טוען כי "תכנית" אמריקאית המחייבת תגובה מדינית אינה בנמצא, אלא רק פירורי רעיונות. אולם גם אם ברגע זה אין לפנינו מסמך רשמי ערוך סעיפים ותת-סעיפים, אין ספק כי היוזמה האמריקאית כבר זכתה לגיבוש מספיק כדי שנדע למה כוונתה: מי שאינו רוצה בהמשך התפיסה בשטחים המוחזקים, עוד חודשים רבים — על כל המשתמע ממנה במונחים של קרבנות, שחיקת צה"ל והכפשת שמה של ישראל בדעת הציבור הבינלאומית — יצטרך להיות מוכן להיכנס למשא ומתן עם ארה"ב, ולאחר מכן עם ירדן והפלשתינאים ואולי גם עם סוריה, על בסיס היוזמה של ארה"ב.

ג'ורג' שולץ הבהיר כי המימשל האמריקאי הנוכחי מעוניין במשא ומתן זה עכשיו. העובדה שמימשל זה יחולף בעוד שלושה רבעי שנה אינה מונעת ממנו פעילות נמרצת. מן הראוי שיצחק שמיר ישקול את היטב אם יוסיף להתמיד בנסיונותיו להשהות ולעכב, לא ירוויח זמן, אלא רק ירבה צרות לישראל.

מחריף משבר פנאמה

המשבר בין ארה"ב לפנאמה הולך ומחריף בעקבות הגשת כתב תביעה בבית-משפט פדראלי במיאמי נגד הגנרל נורייגה, הנאשם בעסקות העברת סמים לארה"ב בעשרות מיליוני דולרים. הגנרל נורייגה הגיב בדרישה להוצאת כוחות ארה"ב משטחה של פנאמה. העימות החריף כאשר קונסול לשעבר של פנאמה בניו-יורק, חוזה בלנדון, העיד לפני ועדת הסנאט בוואשינגטון. הוא טען כי נורייגה שיתף פעולה, הן עם רשת הסמים הקולומביאנית, שבה ארה"ב נאבקת, הן עם שליט קובה פידל קאסטרו ועם המורדים נגד המשטר הפרו-אמריקאי באל-סאלוודור.

נורייגה משמש מפקד המשמר הלאומי של פנאמה והוא — ולא הנשיא הנוכחי — השליט האמיתי של המדינה, מאז נהרג ב-1983 הנשיא (הפרו-אמריקאי אך העצמאי) הגנרל טוריחוס. עם טוריחוס נחתם בשעתו ההסכם על החזרת תעלת פנאמה לריבונות המדינה, בסוף המאה. האמריקאים אומרים שחוזה זה מאפשר גם לקיים על אדמת פנאמה מפקדה אזורית הכוללת נוכחות של כ-10,000 חיילי ארה"ב. נורייגה טוען שאת המפקדה והחיילים יש לסלק עד סוף 1987.

בתוך פנאמה יש התנגדות לנורייגה הנחשב מנהיג מושחת. אך יש בציבור שם גם רגשות אנטי-אמריקאיים חזקים והבעיה של מנהיגי האופוזיציה היא איך לנהל מערכה נגד נורייגה בלי להצטייר כעושי דברה של ארה"ב. וואשינגטון רוצה לפתור את הבעיה באמצעות ראשי הצבא וראשי המשמר הלאומי ולהניע אותם "לשכנע" את נורייגה להתפטר ולצאת ל"גלות מוזהבת".

שמה של ישראל משתבש בפרשה משני כיוונים. בלנדון העיד, בין השאר, כי המוסד הישראלי סיפק הגנה לנורייגה בעת נסיעותיו בחו"ל; ממשלת ארה"ב ביקשה מממשלת ישראל להביא לשובו הביתה של איש מוסד לשעבר המשמש כעת יועצו הקרוב של נורייגה. שני הדברים לא יוסיפו אהדה לישראל בסנאט בוואשינגטון, החוקר את פרשת נורייגה, בעיקר אם אמנם יצא אל הפועל ביקורו המתוכנן של מנכ"ל משרד החוץ האלוף טמיר, בפנאמה.

שמיר במלכודת השלום

ראש הממשלה מסמס את התהליך הכרוך בוויתורים ויוצר רושם כאילו הוא מוביל את הליכוד לקלפיות בעיצומו של תהליך שלום

מאת דן מרגלית

"המבט לאחור יותר מדוייק, אך בעל ערך מוגבל מאשר הערכת המצב לעתיד," כתב הנשיא דווייט ד. אייזנהאואר ב"שנותי בבית הלבן". הוא ציטט מגריסון קיריק כי "רוח השינוי עוברת עלינו. אם נישאר אדישים כלפיה נמצא מאוחר מדי כי הרוח הפכה לסופה הרסנית." הרים לוטנים האמריקאים שביקרו בשבוע שעבר בירושלים יכלו להזכיר לראש הממשלה יצחק שמיר את סר כותי נשיאם. הם נועדו לא רק לחשבון נפש אלא גם להערכת מצב אקטואלית.

מה נשאר לשמיר ממגדל הקלפים שבנה במרוצת 1987? כמעט כלום. הוא התגאה שג'ורג' שולץ עמו נגד שמעון פרס והוועידה הבינלאומית. ממשרדו חזרו על כך אפילו לפני שבועיים, כאשר אליקים רובינשטיין שב משליחותו לארצות-הברית. זה נכון, הם אינם להוטים לקיימה, אבל הם בעד "אירוע בינלאומי" בלתי חשוב. אנשי הליכוד העמידו פנים כי אינם יודעים ואינם מבינים במה מדובר. פרס — והם הכריזו — מאוהב ברעיון הוועידה הבינלאומית; בצורה כפייתית. עכשיו ממלאים יועצי ראש הממשלה את פיהם מים.

לפני חודשים גם הבטיח שמיר לסיעת הליכוד בכנסת שנתבדו כל נבואות השחור. הוא שיכנע את שולץ וריצ'ארד מרפי שהמלך חוסיין ואש"ף בלבד אחראים לחסימת המשא ומתן לשלום. כשיצאה היוזמה האמריקאית לאור, הודרו לברך עליה. הוא קיווה שהתרגיל יחזור על עצמו. וכי חוסיין ויאסר ערפאת יסתבכו בקוריה. היה זה תמרים שווא אופטימי. שכן ניהול המדיניות בידי ראש הממשלה נחל כישלון צורב. אנשיו לא השכילו לגלות כי ואשינגטון מוסטה כליל את קמפ דייוויד.

כאשר השיגה ארה"ב משמיר הסכמה לאוטונומיה מזורזת, חיסלה את משך הזמן שהעניק הסכם קמפ דייוויד לתכנית האוטונומיה להוכיח את עצמה. וכאשר שמיר הסכים כי המשא ומתן על האוטונומיה, הנקראת עכשיו הסכם-ביניים, יפתיים באוקטובר, הוא ויתר כליל על כוח המיקוח של ישראל. בעיקר כאשר הסכים כי המשא ומתן על ההסדר הסופי יתחיל כבר בדצמבר 1988. יצר תמריץ של ממש לחוסיין ולפלשתינאים לנהוג סחבת ולהימנע מכל השלמה אפילו עם אוטונומיה סמלית קצרת-מועד. למה להם אוטונומיה אם שמיר ממילא מסכים בתוך חודשים לפתוח במשא ומתן כולל?

וחשוב מכל. האמריקאים רוצים בחירות בקרוב בשטחים המוחזקים. לא כבדצמבר כאשר יתחיל המשא ומתן הסופי, אלא תוך כדי הבירורים על האוטונומיה; שתקום או תישאר על הנייר בלבד, וזה במלים אחרות — הקמת הנהגה פלשתינית-אש"פית רשמית בשטחים בעתיד הקרוב.

וזה הסיכום המכון של ניהוג מדיניות החוץ בידי שמיר: ויתור על ההתחייבות להקים אוטונומיה וויתור על מתן הזדמנות לתפעולה, הסכמה ל"פתיחה בינלאומית". אם שמיר לא הבין, לא חקר ולא בדק מה היא היוזמה האמריקאית — מדוע מיהר לברך עליה? איזו קלות דעת היתה זו מנקודת ראותו של הליכוד, שדווקא ראש ממשלתו ויתר על היתרונות שהשיג מנחם בגין בקמפ דייוויד? ואם נהג כך בכוונת מכוון, אם אכן הבין מה משמעות הדברים שהאמריקאים חותרים אליהם וניאות לקבלם, בהבינו כי העקשות האידיאולוגית של ארץ-ישראל השלמה מובילה את שני העמים להתנגשות אסונית — מדוע הוא לחזור בו בסוף השבוע ולהודיע כי רק קמפ דייויד לעיניו? את מי הוא מבקש להטעות, איך אפשר גם לשבח את היוזמה האמריקאית וגם לדבוק בהסכם קמפ דייוויד?

שיחזור מדיניותו של שמיר בשבועות האחרונים מצביע על מגמה כפולה. הוא קיווה כי מדובר בהסכמה המעניקה לו רווח זמן, שיספיק למסמס את התהליך המדיני הכרוך בוויתורים, אבל גם להוביל את הליכוד לקלפיות כמי שמצוי בעיצומו של תהליך השלום. אך האמריקאים הבינו את לוח הזמנים של שמיר, וחוסיין וערפאת סירבו לשחק לידיו. בשלב זה הפסידה ישראל קלף מיקוח חשוב: כאשר חזר פרס עם הסכם לונדון שעשה עם המלך חוסיין, ניאותו האמריקאים להתחייב בפני ישראל כי יגיעו עמה להסכם מוקדם על "שולחן ערוך" המשותף לירושלים ולוואשינגטון, מה מותר ומה אסור לשתי המדינות בהלך המשא ומתן. הליכוד סירב ודחה את ההצעה. עכשיו, על מנת לשכנע את חוסיין להסכים לתכנית אוטונומיה קצרה, ייאלצו האמריקאים להגיש את התחייבותם המוסכמת מראש לירדן ולנציגים הפלשתינים, ולאו דווקא לישראל.

גם מי שסבר כי תנאי הפתיחה שהביא עמו פרס מפגישתו עם חוסיין לא היו אידיאליים, אינו יכול שלא להבחין כי הנתונים עכשיו גרועים מהם לאין שיעור. הרוח הפכה לסופה, אם כי לא בהכרח הרסנית.

גיאוגרפיה של מרי

מאת אלישע אפרת

הכותב הוא גיאוגרף המתכנן

ההודעות היומיות המסורות בכלי התקשורת מזה חודשים ימים על המקומות שבהם היו הפרות סדר, התפרעויות והפגנות ביהודה ושומרון, יוצרות את הרושם, שעדיין המדובר הוא במעין ספונטאניות מקומית של אירועים, אשר קשה לחזותם מראש ולהשתלט עליהם מיידית. התבוננות במפת האירועים ובמוקדי המרי מן התקופה האחרונה מלמדת על כך, שאין המדובר כלל במקריות כלשהי ובהפתעות מתריכות-המציאות. מסתבר, שלאירועים אלה יש משום היגיון גיאוגרפי ומרחבי עצמי, היוצר אף דגם די ברור של התפשטות. אמנם האש טרם הולקפה בכל הגדה המערבית, אך היא בוערת כבר באורח די בולט בכמה אזורים נבחרים.

מפת האירועים

אם נבדוק את עשרות המקומות שבהם פרץ המרי האזרחי לאחרונה בקרב תושביה הערביים של יהודה ושומרון, נמצא את המאפיינים הבאים:

★ לא היה כל מרי במזרחו של האיזור, לא במדבר יהודה דליל האוכלוסין, ואף לא בשוליה המזרחיים של בקעת הירדן.

★ לא היה כל מרי בכפרים הקטנים, הקטנים והמפוזרים שבמערב שומרון, וכן גם לא באלה שבמזרחו, שהם אורחים הקלאסיים מובהקים מעצם טבעם.

★ עיקר של המרי היה ביישובים העירוניים שעל גב ההר, הן ביהודה והן בשומרון, ובמיוחד לאורך ציר הערים המרכזי חברון-ירושלים-רמאללה-שכם-ג'נין.

★ המרי התבטא בעוצמתו הרבה בעיקר בערים הגדולות השוכנות לאורך ציר ההר, בכפרים הגדולים הסמוכים לציר זה, אולם פחות בכפרים הקטנים.

★ מרי מוגבר התבטא באותן ערים אשר בקרבתן קיימים מחנות פליטים, וכן גבר המרי בתוך המחנות עצמם, כמו: בבלטה, בעסכר ובזוהרה שליד שכם, בקלנדיה, בג'לזון ובאל-אמערי שליד רמאללה.

★ העיר שכם, בירת השומרון, אשר בה ובסביבותיה מרוכזת אוכלוסיה בת כ-120,000 נפש, היוותה את מוקד המרי הגדול ביותר.

★ אם בשומרון התמקד המרי בשכם ובפרבריה, הרי ביהודה נמצא הוא מפוזר בכמה מוקדים שעל במת ההר. מוקדים אלה היו בציר דהיריה-חברון-בני נעים-סעיר-חלחול-עין ערוב-בית אומר-בית פג'ר.

★ הערים המערביות שביהודה ושומרון, כקלקיליה, טולכרם וג'נין, יצרו בדרך כלל מוקדי מרי מקומיים.

★ רצף של מוקדי מרי נמשך מצפון ירושלים אל מזרחה של העיר ואל דרומה, וזאת בציר ג'לזון-רמאללה-קלנדיה-א-רם-שועפת-ענתא-א-טור-מזרח ירושלים-אבו טור-בית לחם-בית סחור-דהיישה.

★ חריגות מעטות מ"ציר המרי" ניתן להבחין בקבטיה, בורקין, עבתא וסלפית שבשומרון ובעזר אל תחתא ובתיר שביהודה.

★ לא כל הערים ולא כל הכפרים הגדולים שביהודה ושומרון השתתפו במרי. בולטות בכך הערים יריחו, אל-בירה ובית-ג'אלא וכן כפרים גדולים כמו טובאס, סלפית, עקרבה ומגדל בני פאדל שבשומרון המזרחי ויעבד, ערבה וג'בע שבשומרון המערבי.

★ כל מוקדי המרי נמצאים סמוך לכבישים הראשיים של האזור ובאזורים שבהם קיים חיכוך רב עם האוכלוסיה היהודית, כמו למשל: חברון מול קריית ארבע, כפרי הר חברון מול גוש עציון, ורמאללה וסביבותיה מול הפרברים היהודיים החדשים שבצפון ירושלים. שכם ומחנות הפליטים מול ההתנחלויות שבסביבות העיר, ירושלים המזרחית מול ירושלים היהודית, ואילו טולכרם וקלקיליה וג'נין — מול קו המגע עם האוכלוסיה היהודית שמעבר ל"קו הירוק".

אם נוסיף על כך ונציין, שהאוכלוסיה העירונית הערבית ביהודה ושומרון הינה המפותחת יותר, המשכילה יותר וזו שהיוותה מאז ומתמיד מוקד ללאומנות הפלשתינית, ואילו באוכלוסיית מחנות הפליטים שליד הערים מרוכז תסכול מצטבר בן עשרות שנים, נקל להבין כיצד יכול היה להתפתח ולהתעבות "ציר מרי" כזה תוך זמן כה קצר.

מסקנות לעתיד

מוזר הדבר, שמרי כזה לא נצפה מראש כאשר כל הנתונים שצויינו לעיל היו קיימים וידועים. אף ביום, כאשר כוחות הביטחון מנסים לדכא את המרי, יש צורך לטפל בו לאורך הציר המרכזי שהוא יצר. גם ניתן להגיע אל כמה מסקנות קונקרטיות מן התמונה שהצטיירה לעיל:

★ יש לצאת בהקדם האפשרי מן הערים הערביות הגדולות ומריכוזי האוכלוסיה המהווים מוקדי לאומנות.

★ יש להימנע מלנוע לאורך צירי התחבורה העוברים דרך ריכוזי אוכלוסיה ערבית ולהעדיף צירי תחבורה חלופיים שלא על במת ההר.

★ יש לצאת ממחנות הפליטים ולהימנע מכל מגע עם יושביהם.

★ יש לדלל את במת ההר מריכוזי ישובים יהודיים ולהתרחק ממרכזי האוכלוסיה הערבית המצויים שם.

★ יש להימנע מכל חדירה יהודית אל במת הר חברון ואל מרכז הר שומרון, הן באמצעות ישובים עירוניים והן באמצעות ישובים כפריים.

★ לצרכים ביטחוניים ואסטרטגיים ישראליים יש להתרכז במוקדמות מעטים בלבד וחיוניים.

★ את המרי האזרחי בירושלים המזרחית יש לפתור במישור המוניציפאלי ובנפרד מן האירועים שביהודה ושומרון.

עם זאת יש לזכור, שמפת המרי האזרחי ביהודה ושומרון מהווה אינדיקציה לאפשרות, מהותה ותבניתה של הפשרה הטריטוריאלית שישראל תוכל להשיג אי-פעם בעתיד.

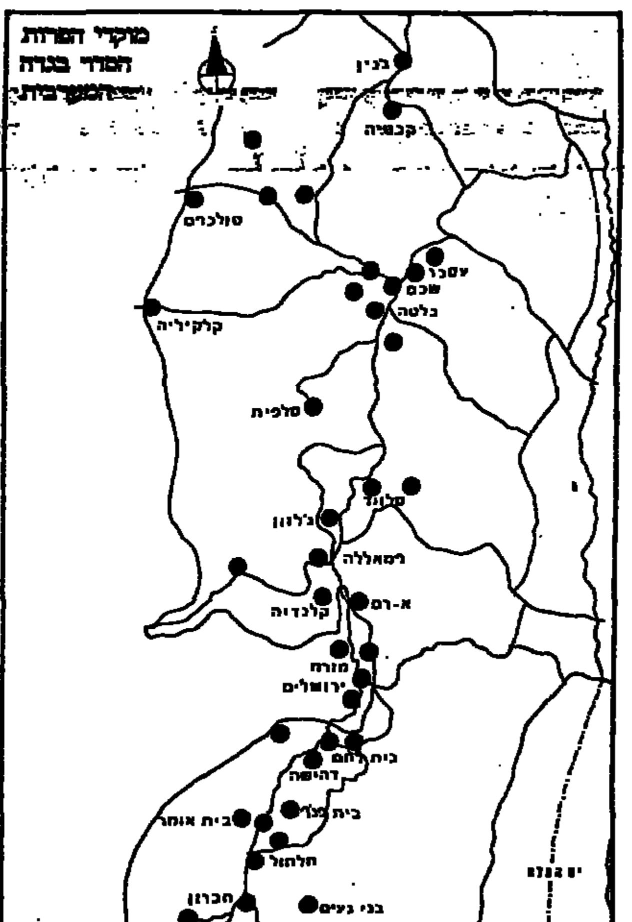

בסוגריים / אברהם טל

גינוי לארבלי-אלמוזלינו

שרת הבריאות, שאר שרי מפלגת העבודה וחוגר לה, ראויים לביקורת על הצבעתם בממשלה נגד הוצאת צווי ריתוק, שנועדו לאפשר מתן סעד רפואי חיוני לנפגעי השביתות בבתי-החולים. שרת הבריאות ראויה, נוסף לביקורת, גם לגינוי אישי חריף על שמשרדה נמנע מלעזור בהכנת צווי הריתוק הוולקתם.

המידע המדויק והמעודכן על עובדי המינהל והמשק ושיבוצם לתפקידיהם מצוי בידי משרד הבריאות; חיוני היה שהמשרד הוא שירכז את ההחלטות למי בדיוק יוצאו הצווים ואיך ולאן יישלחו. אולם לדברי נציב שירות המדינה משרד הבריאות לא שיתף פעולה, והתפקיד נפל על פקידי הנציבות. אם חלו טעויות בהחלטות — אם נשלחו לבתי-חולים אלה או אחרים פחות צווים מן הדרוש, לקיום השירותים המינימאליים, או שהצווים נשלחו לעובדים הלא נכונים — האחריות לכך נופלת על שרת הבריאות בלבד.

שושנה ארבלי-אלמוזלינו היא פוליטיקאית השוקלת בראש ובראשונה שיקולים סקטוריאליים צרים — דבר זה מוכח כאן לא לראשונה. בבוא היום תוכל לטעון שידה לא היתה במשלוח צווי ריתוק לעובדים; אבל היא לעולם לא תוכל להתנער מאחריותה להדרדרות המצב בבתי-החולים — ולעמידתה מנגד בשעה שאחרים עשו כמיטב יכולתם כדי לבלום הידרדרות זו.

היפוכו של דבר / יואל מרקוס

הזל דמעותיך בגאון, חייל

(צילום: רחמים ישראלי)

הוא ישן לידך באוהל, מיטה ליד מיטה. יחד עשיתם את "מסע הכומתה" המפרך. יחד התגוננתם. אולי גם הכנסת לו אגרוף בהרגשת רגע. יחד יצאתם לטאר"ב בבניית המחוף ובכבוד העמוק, לדרכם, בלי אבא ואמא ובלי פינוקים. ויום אחד הוא באדמה — קוראים לזה "קבר רענן" — ואתה, בבגדי אלף, בכומתה האדומה או החומה, ניצב דום ליד קברו. אתה הדוגה הקר במה שקוראים "משמר כבוד".

גרונך נחנק ואינך יכול לעצור דמעותיך. אתה רק בן 19. הרי לא חלף כל כך הרבה זמן מאז בכית על שגנבו לך את הגולות.

ובפעם הבאה, למען נסיון יתן לכם מפקד הפלוגה שטיפה מקדימה. "אני לא רוצה לראות אף אחד בוכה כמו אשה זקנה". ואחר כך תתפס אותו המצלמה, את הקשוח הזה, עומד בצד ומתייפח.

פקודות המטכ"ל אינן אוסרות על חיילים לבכות. רק הרמטכ"ל אינו אוהב את הדמעות. זה לא גבריי וזה לא מספיק קשוח אולי רק במרשי הליווי. נכון שלא ראינו אף פעם חיילים ערבים בוכים. גם לא ראינו את קלגסי פאפא-דוק בהאיטי או את חיילי דרום אפריקה מתייפחים. זה מה שמבדיל אותנו מהם. גם כשאנו מכים וגם כשאנו טובים, לא התרגלנו ולא נעשינו שוויונפש לשכול ולאכזריות.

כל זמן שאתה יכול לבכות, חייל, כל זמן שמשהו חונק בגרונך, כל זמן שנדמה לך שלא היה הכרח שככה יהיה ואפשר היה אחרת ושהשכל יכול היה להיבגע, ואתה בוכה — אתה הטוב מכולם, כי אתה גם בקרב.

הזל דמעותיך בגאון, חייל.

החוב המוסרי לבני הזוג פולארד

מאת משה בן-זאב

קארול פולארד הגיעה הרבה לבכות בישראל. הופעותיה הציבוריות הכבידו לישראלים רבים את תחושת האשמה שחשו כלפי בני הזוג, יונתן ואן פולארד, שבאילו נדמה היה שעם חלוף הזמן היא הולכת ומתגרבת בלהצם של אירועים קשים העוברים עלינו ומשכיחים מלבנו דברים שרק אתמול זעזעו אותנו מאוד.

אנשים רבים בישראל חשים כלפי הפולארדים, הנמקים בכלא האמריקאי, רגש של אשמה בלתי ישירה, על שהיה מי שהוביל אותם, בשמה של מדינת ישראל, למשימת ריגול נואלת ונחם לאחר מכן לאבדון. זהו רגש אשמה המהול בבושה על חוסר האונים של ממשלת ישראל ועל העיוות הערכי המתגלם [illegible].

חשיפת פרשת פולארד יצרה מצב עדין ביחסים שבין ממשלת ישראל לממשלת ארה"ב. צריך היה הרבה מול, אך גם תבונה ושיקול דעת, כדי לנווט את העניינים כך, שלא נגיע לקרע מוחלט עם ידידתנו הגדולה ולהגן שהנזק ליחסינו עמה יהיה קטן ככל האפשר. מבחינה זו, נראה שעמדת ממשלת ישראל, שנתמכה גם ע"י ממצאי ועדת רוטנשטרייך וועדת אבן, שהדרג המדיני הבכיר לא היה מעורב בפרשה ולא ידע כלל על גיוסו והפעלתו של יונתן פולארד, היתה נבונה.

אלא שעמדה זו לא בהכרח צריכה היתה להוליך גם את הקו המחמיר שננקט בתכנן ע"י ראש הממשלה, של התנערות מפולארד בכל מחיר. ובכרות יפה הכרזותיו, שממשלת ישראל אינה חייבת לפולארד דבר וחכרות עוד יותר התמונות המזעזעות של בידודם של בני הזוג פולארד משערי השגרירות הישראלית בוואשינגטון, שבה הם ביקשו לעצמם מקלט.

זעזוע מוסרי עמוק

הכרזות ומעשים אלה היו בוודאי, ראשית כל, תוצאה של המבוכה הגדולה שאחזה בממשלת ישראל עם היחשפות הפרשה. אך היתה להם כנראה גם מטרה כלשהי, והיא להציג את פולארד בפני העולם, ובעיקר בפני האמריקאים, כמי שסיבך את ישראל ולא כמי שישראל סיבכה אותו. קשה להניח שהאמריקאים קנו את הרעיון הזה ובוודאי שהרעיון לא נקלט בדעת הקהל האמריקאית, שבה נחשב פולארד למרגל, שהמוטיבאציה שלו היא בעיקר אידיאולוגית.

אך לישראלים רבים, גרם יחס זה של ממשלתם אל אדם ששירת אותה באמונה, זעזוע מוסרי עמוק. בכך מוסברת גם ההתארגנות הציבורית לטובתו של פולארד בישראל. ואכן, בהתארגנות זו, ולא בעמדת הממשלה, בא לידי ביטוי היחס האמיתי שהציבור כאן חש כלפי בני הזוג פולארד. יחס של אהדה, של השתתפות בסבלותיהם ושל רצון עז לבוא לעזרתם.

מי שחש רגש אשמה כלפי זולתו נמנע מלהיפגש עמו. הפגישה מרבה מבוכה, ואילו ההימנעות מפגישה הינה חלק בתהליך ההדחקה של האשמה. כך בהתנהגות הפרט וכך גם בהתנהגות הציבורית. לכן מובן למה ראש ממשלת ישראל לא נתפנה לפגוש את קארול פולארד, בעת שהותה כאן, שעה שהוא מקיים לא אחת פגישות המתחייבות פחות. ראש הממשלה העדיף לפגישה את עוזרו, אליקים רובינשטיין, [illegible] וכנראה הגביל אותו במידת ההבנה שמותר היה לו לגלות לה.

מפיה של קארול פולארד שמענו, שמר רובינשטיין הבטיח לה "עזרה על בסיס הומניטרי" וזהו, כנראה, המקסימום שישראל הרשמית היתה מוכנה בשלב זה להתחייב עליו. אכן, לעג לרש, משהו הדומה ליחס הניתן לאויבי המדינה, שמ"סיבות הומניטריות" מגלים הבנה לצורכיהם האנושיים הבסיסיים. עד כדי כך הגיעה קשיחות הלב המגמתית כלפי יונתן ואן פולארד, ידידי ישראל, שעולמם חרב עליהם בשל מעשים שעשו בלהט אמונתם ומסירותם למדינה היהודית.

חבל מאוד, שעדיין אין ממשלתנו חשה חובה ברורה לפעול למען בני הזוג פולארד, לפחות על פי אמות המידה שמדינות אחרות פועלות למען אנשים שנתפסים בבצעם שליחויות סודיות בשירותן: או לפחות לפי אותן אמות המידה, שאנשי השלטון בישראל דאגו להבטיח מקומות תעסוקה נאותים למעורבי פרשת פולארד המתבטאים בנסיונות להשיג הקלות כניסה לארה"ב בשביל הרמטכ"ל לשעבר או בשביל מישהו אחר שהחשיפת הפרשה הכתיבה את שמו — אך הם מלהזכיר את גורלם של בני הזוג פולארד עצמם.

תחושת אירוניה

איתרע מזלם של בני הזוג פולארד, שעל ידיהם התעמתו שתי הנאמנויות שיהודי ארה"ב מוטרים להן, תוך אמונה שאין ביניהן סתירה: הנאמנות לארה"ב והנאמנות לישראל. התוצאה היתה, שלרבים מיהודי ארה"ב נגרם זעזוע אמיתי והפולארדים נשארו ללא אהדה וללא תמיכה מצדה של היהדות המבוססת בארצם. אולם, לאט לאט, עם עבור הזמן, מתחילות להופיע תגובות אחרות בעיתונות האמריקאית האלה מצביעות על תחושת אירוניה. מגזרי הדין החמורים שהוטלו במשפט פולארד.

כך למשל, כותב ב"ניו-יורק טיימס" (18.3.87), אלן דרשוביץ, פרופסור למשפט באוניברסיטת הארווארד, במאמר "הפולארדים והרוזנברגים", שכתור אמריקאי וכתור יהודי, הוא מרגיש חובה להתריע על אי-הצדק הבולט שנגרם ליונתן פולארד, בגזר הדין של מאסר עולם שהוטל עליו, שהינו העונש המקסימלי הקבוע בחוק. "אני בטוח" — הוא כותב — "שכאשר התלהטות היצרים תשכך ותחושת הפרספקטיבה תחזור, הרבה אמריקאים יבינו שגזר הדין של פולארד הוא קיצוני בחומרתו באותה מידה, כפי שהיה גזר דינם של בני הזוג רוזנברג".

חודש לאחר מכן, מופיע ב"ניו יורק טיימס" (17.4.87) מכתב למערכת מאת פרופ' הרברט ליבמן, סוציולוג מאוניברסיטת פרינסטון, המזדהה עם פרופ' דרשוביץ, ומוכיח בשורת גזרי-דין אחרים שהוטלו במשפטי ריגול בארה"ב עד כמה גזר הדין של פולארד הוא קיצוני ובלתי מתיישב עם מידת הדין שננקטה כלפי האחרים.

שנאה בלתי מוסתרת ונקמנות רדפו את בני הזוג פולארד בעת משפטם. ביטוי לכך נמצא בתצהירו הבלתי מאוזן של שר ההגנה האמריקאי, כספר וויינברגר, שאין לתאר כלל נזק גדול יותר לביטחון הלאומי של ארה"ב מזה שפולארד גרם לו. הצהרה זו השפיעה לא במעט על גזר הדין שניתן במשפט.

ביטוי נוקב נמצא לכך בהתבטאויותיו של התובע האמריקאי. זה ג'נובה, כיד לאחר גזר הדין שהוא מקווה, שפולארד לא יזכה עוד לראות את אור היום — התבטאות, שלשמותה הרבה. לא נשמעה כמוה מפיו של תובע ישראלי. ואני מקווה שגם לא תישמע בעתיד, ויהיה העבריין מי שיהיה.

שנאה ונקמנות מוסיפות גם היום לרדוף את בני הזוג פולארד בכלאם, בתנאי מאסרם הקשים וביחס הנוקשה כלפיהם, כפי שעולה מדיווחיה של קארול פולארד. נסיבות קשות אלה צריכות להכריע את ממשלת ישראל לחדול מקו ההתנתקות וההתנכרות לבני הזוג פולארד ולגלות פעילות לא רק למען "ספרות פולארד" אלא גם למען הפולארדים עצמם. אין דבר צודק ומוסרי יותר מזה. אולי יהיה בכך משום ראשית פרעון החוב שבממשלת ישראל חבה להם.

קופת הגמל „יסודות" נתנה בשנת 1987 תשואה שנתית ריאלית
(לפי מדד נוב' - נוב') בשיעור של 8.38% וב־8 השנים האחרונות
נתנה תשואה שנתית ריאלית בשיעור ממוצע של 6.4%.
קופת הגמל „גמולה" מבטיחה תשואה שנתית ריאלית בשיעור של 4.5%.
חשוב על כך...

هكذا من الأصل

בשבחי הציונות

דער יידישער טעאטער אין ישראל מציג את "שווער צו זיין א ייד", מאת שלום עליכם. עיבוד ובימוי: ישראל בקר. תפאורה והלבשות: עדינה רייך. מוסיקה: אלכסנדר יומ־ פולסקי. תאורה: בוקי קמפנר. משתתפים: ישראל בקר, אתל קובינסקה, לודה פרייבורג, יהודית ינאי־צנדרבאום, רפאל גולדוואסר, יאשה גילינסקי, יצחק חביב, יעקב אלפרין, אברהם נייטוביץ, אברהם הורוביץ.

אולי לא אני הקהל האידיאלי להצגה זו. למרות שבאתי מהתפוצה ושפעם קראו לה גולה איני דובר יידיש. לכן הקשבתי להצגה כ־ אמצעות התרגום הסימולטני, שנועד כנראה לקהל פוטנציאלי של צופים כמוני, ואני יכול לומר שמנהל התיאטרון החדש שמואל עצמון משחק את התרגום העברי בהתל־ הבות רבה. אבל כנראה ביידיש זה נשמע יותר טוב. כשיצאתי מן האולם חשבתי לי שבכל זאת עשתה הציונות לפחות דבר טוב אחד: היא הפכה את התיאטרון מהסוג הזה לנחלת העבר.

מה שלא ברור לי למה מכריחים לחזור אליו. ואם לחזור, למה בדרך הזאת. בתכניה יש דברי ברכה של ראש העיר שלמה להט וסגנו נתן חלק (שבלי הכסף של העירייה בר־ אשותם לא היה בא תיאטרון זה לעולם). שניהם מתנבאים בסגנון שונה, אבל באותו עניין: טוב שהיתה המהפכה הציונית שהחייתה את השפה העברית (או אולי להיפך), אבל חבל שהיידיש נגנזה, ואסור לה להיעלם. שניהם טועים, עם זאת, שאסור לה גם להיות מוזיאון של עתיקות.

תיאוריה יפה, שנכתבה מן הסתם לפני שראו את ההצגה. המציאות שעל הבימה הזאת אינה מסייעת לתיאוריה. היא מוצגת מוזיאוני של תיאטרון, מהסוג שבגללו הפך התיאור "כמו תיאטרון יידיש" כשאנשים מדברים על תיאטרון עברי, לתיאור של גנאי. לא בגלל שעושיה לא השתדלו. להיפך. מבחינתם הם עשו את המקסימום. אבל ההצגה אינה משאירה את ההרגשה שהכל על עולם תרבותי שהלך לאיבוד.

עם כל הכבוד לנוסטלגיה של הצופים באולם יד לבנים בתל־אביב (שלפי תגובותיהם, גם בקול רם, נראה היה בעליל שנהנו מהעלילה), קשה היה להבין מה היה כל כך טוב בעולם תיאטרון זה שצריך להחיות אותו. נוסטלגיה הרי אינה זקוקה להסברים. נוסטלגיה היא הדבר המיפה ומייחד את מה שלא היה יפה ומיוחד בזמנו, אבל היה חלק מהווייה שלמה שהלכה לעולמה.

עבר זמנו של "קשה להיות יהודי" לא רק מפני שהיום יש עמים שלהם קשה יותר. מין המעשיה של שלום עליכם נותרה המלודרמה הקומית משחק, מין קומדיה מלודרמטית של טעויות, שבדקע שלה מדברים גם על פוגרומים המתרגשים על היהו־ דים. כל מערכת ההקשרים של המחזה, על עלילתו ועל שפתו התיאטרונית הרי השתנתה עד לבלי הכר, ואי אפשר לחזור אליה כאילו לא קרה כלום, ולהעלות אותו כמו שנעשה הדבר פעם, במין באיזויות — שלא לומר וולגריות — תיאטר־ בית.

זה מתחיל מהתפאורה, עם רקע מצויר, קיר אחורי מרומז, וריהוט ריאליסטי, עם סצינות קטנות במקו־ מות אחרים בתפאורה שהיתה מב־ יישת הוג רומטי ברמת ביצועה. זה נמשך בעיבוד המשחקי: כל אחד עושה כמידת כשרונו הטובה עליו, כשיאשה גילינסקי משתדל לנצל את הרגעים הקומיים, יהודית ינאי נותנת את ההצגה (איך לא) בתפקיד הילד הקטן, ורפי גולדווסר וישראל בקר — כל אחד באופיין המיוחד — מנסים לשוות לדמויותיהם ולעלילה משקל שספק אם כיום יש לה. אם בקר מרשים בחלק הראשון במ־ לאכת עיצוב האיפור המשחק, הרי בחלק השני, כשגוברת התרגשותה של הדמות, היא מתפוררת מבחינה משחקית.

המפעל כולו מלא כוונות טובות, אבל אין לי כבוד גדול יותר להתרפקות לתרבות היידיש בצורה התיאטרונית הזאת, משיש לי למי־ מתה או לסמרטה. שניהם כבודם במ־ קומם מונח, כמוצג מוזיאוני. לא כתיאטרון. כשחזור היסטורי. לא כאמנות. אם רוצים לכבד את אותה תרבות יידיש של אברהם כל כך מצטערים, לא צריך להקים עוד מוסד (גם אם הוא ייתן פרנסה מכובדת לשחקנים שקשה להם למצוא את עצמם במסגרות אחרות), אלא צריך להשקיע בעיבוד תיאטר־ וני נבון ומעמיק של החומר התיאטרוני הזה.

אם יש "מירלה אפרת" ב"הבימה" בעברית, ויש "שווער צו זיין א ייד" בתיאטרון החדש, ויש רגעי משחק טובים יותר כאן וכאן, אבל שניהם אינם יותר מאשר ניצול כלוטות הנוסטלגיה ואיזו תחושה לא ברורה של אשמה כלפי עולם של פולקלור ותרבות ששייכים להיסטוריה שלנו. כדי לשוב אליהם, צריך עוד לחפש את הדרך: אפשר לעשות "שוואץ יי־ דישער טעאטער", אבל הקשר בינו לבין תיאטרון אמיתי הוא כמו הקשר בין נס־קפה לקפה פילטר. לפי ההצגה הזאת הדרכה יותר קשה לעשות תיאטרון מלהיות יהודי.

חוויית ההווה

הרי גולומב

קונצרט מס' 5 בסדרת "קו־ לות הגתים" של התזמורת הקאמרית הישראלית. המנצח: קשישטוף פנדרצקי.

שלוש יצירות מן המאה ה־20 הרכיבו את תוכנית הקונצרט, ולכל אחת מהן היתה דרך משלה להתמו־ דות עם אתגרי המוסיקה בזמננו. "קולא ברוניון" מאת סדאוש ביירד ייצגה את הזרם ה"ניאו־רומנטי", אם אפשר לומר כך: שאיבה מרבתית מאוצרות ההצללות הטהורות של הבארוק והקלסיקה תוך עיצובן בתבניות חדשות. קשה לומר שה־ יצירה שמרה לכל אורכה על עניין, והיו בה לא מעט "שטחים מתים". הביצוע, לעומת זאת, היה מרוכז ותכליתי. פנדרצקי הוא מנצח היודע להבהיר את מטרותיו ולהשיגן גם ביצירות זולתו.

הקונצ'רטו לויולה של פנדרצקי (כמרבית יצירותיו של המלחין) שייך לזרם המרכזי של העשייה המוסיקלית בזמננו, לפחות מבחינת איכותו הגבוהה. זו יצירה רבת עוצמה ועזות הבעה, הכתובה כולה בשפה עכשווית, ועם זאת לא חדשנית לשמה, ומעוררת תחושות אינטנסיביות בכל רגע ורגע. הסולן דניאל בנימיני ביצע את היצירה התובענית הזאת בהזדהות עמוקה עם לשונה המוסיקלית ותכניה הדר־ מטיים וביכולת טכנית מרשימה. עם התזמורת המלווה בניצוחו המרתק של המלחין זכו המאזינים בחוויה שאין רבות כמותה בקונצרטים למו־ סיקה בת זמננו.

לשונו המוסיקלית של שוסט־ קוביץ' בסימפוניה ה־14 שלו, מתגוננת מזו של פנדרצקי בטונאליות הברורה ובמלודיות המובהקות שלה, אך אינה נזקקת לפניה מפורשת אל עולם העבר. יצירה קודרת ומופנמת, מרגשת בחלקים ובלתי אמצעית. נקודות תורפה רבות היו בביצוע של שני הזמרים הסולנים: בוריס כרמלי הוא בעל בס שטוח, והעיוו־ תים הרבים בקולו מטשטשים את הדיוק בטונה. אילנה קביג היתה כנראה לא בקו הבריאות, וחלקים רבים מזמרתה לא נשמעו, ומה שנשמע היה דל וחיוור. התזמורת היתה חזקה וכיסתה אותה כמעט לחלוטין. בתנאים אלה נשמעה הסימפוניה בכללה ארוכה מדי.

חלק מרכזי בחוויית הערב היה בעצם תודעת המאזין, שהוא עד לעשייה מוסיקלית עכשווית במי־ טבה ולדיאלוג בין כמה רשויות מרכזיות במוסיקה של המאה.

*

מי שלא היה — חבל!

רסיטל לצ'לו בביצוע עמי־ נואל גרובר עם הרות ישראלי (פסנתר)

עמנואל גרובר, צלן ראשון של התזמורת הקאמרית הישראלית, בי־ סס ברסיטל זה את מעמדו כאחד הצלנים הראשונים במעלה בארץ, אם לא הראשון שבהם. זה שנים שלא שמעתי נגינה מעולה כל כך, מכל הבחינות הטכניות והמוסיק־ אליות, בביצוע צלן ישראלי. גרובר בוחר ורפרטואר תובעני ובלתי שגרתי, ועומד להפליא בדרישותיו. כך במיוחד בסונטה המפרכת שחיבר זולטאן קודאי לצ'לו ללא ליווי, שהיתה פנינה של התמודדות פרשנית וטכנית, וכך גם בשאר חלקי הקונצרט. ביצירתו של קופרין שפתחה את התכנית ניתן היה להשתכנע מגישה רעננה, ובמפורש לא "אותנטיסטית", של הצלן והפ־ סנתרנית גם יחד אל יצירה בא־ רוקית מקסימה. וגם ביצירותיהם של הינדמית ובטהובן נתגלה גרובר הן כבעל צליל יפהפה, עמוק, נקי ומעוגל, הן כבעל טכניקה מבריקה וכן כפרשן בשל הבעל ידע ותבונה.

ברוב הקונצרט תאמה תמיכתה הנאמנה של הרות ישראלי את איכויות ביצועו של גרובר, אך בסונטה של בטהובן התגלו אצלה ליקויים רבים ומצערים: היא נטתה למהר מדי ולא עמדה בדרישות הטכניות. פרי המהירות שנשמעה מופרזת, ורבים מצליליה היו שגויים. כתוצאה מכל אלה נראה, שלא כביצירות הקודמות, כי הפסנתרנית היתה טרודה מדי בהתמודדות הטכנית ולא נפנתה כראוי לבניית האינטרפרטציה של היצירה.

עקב אכילס העיקרי בקונצרט היה הקהל המועט שהגיע. היתה זו ללא ספק החמצה מצערת של הקהל העירוני הנבון, הפוקד את מרבית אירועי המוסיקה הקאמרית בתל־ אביב.

*

תזמורת הקיבוצים: חשיפה נוספת

בקונצרט שני תוך שבועיים — הפעם, בניצוחו של מנהלה המו־ סיקלי, ליאור שמבדל — הציגה התזמורת הקאמרית הקיבוצית את המאמצים והאמצעים המושקעים בה. אמנם, היו הפעם ליקויים מיוח־ דים (כגון בקבוצות הכינור השני והקרנות בסימפוניה של היידן), אך אלה לא ערערו את המאזן הדינמי הכללי. יכולת רבה גילו נשפני התזמורת ונגנית כלי ההקשה בבי־ צוע יצירתו של המנצח ליאור שמבדל "ספירות VI" — יצירה מרשימה בגוניה וברוחניותה, על־ אף הסטטיות הרבה המאפיינת אותה.

מעשה ראוי לכל שבח עשו המנצח והתזמורת בבצעם בבכורה ישראלית את "תרגיל" — יצירתו של המלחין היהודי־צ'כי פאבל האס, שנכתבה בגטו טרזיינשטאט בשביל תזמורת הגטו. ביצוע הבכורה של היצירה הוסרט על־ידי הנאצים בסרט תעמולה שלהם הקיים עד היום, ואחרי ההסרטה נשלחו המלחין וחברי התזמורת לאושוויץ והושמדו שם. בנסיבות אלה קשה לדון ביצירה דיון מוסיקאלי טהור, ובכל זאת ניתן לומר שיש בה עניין רב גם כשלעצמה, בעיקר בגלל הטיפול הקונטרפונקטי המשכנע בחומר־ הגלם המוסיקאלי, שעיקרו פולקלור מזרחי, עממי יהודי.

מירה זכאי העניקה לחוויית הר־ קונצרט גבהים ומעמקים בביצועים נרגשים של שתי קנטטות לאלט סולו מאת באך.

מלחינים ירושלמיים

מאת אורי אפשטיין

יצירות של "מלחינים ירושל־ מים": מרק קופיטמן, סטיבן הורנשטיין, נועה גיא, אנדריי הייזה, יוסף טל, אייל ויידמן, ארי בן־שבתאי, איתן שטיינ־ ברג. בנגינת האנסמבל הירו־ שלמי למוסיקה חדשה והסו־ לנים עדינה הרינוז — נבל; סטיבן הורנשטיין — כלי נשי־ פה; ג'ארי קוגלסקי — כלי הקשה; גרשון לבינזון — קונטר־ אבאס; טמגל הופמן — כינור; ליאורה זוילי — פסנתר; רוזה ישי — תוף אירגנוי, במסגרת "פרויקט 88" של המכון הירו־ שלמי למוסיקה בת־זמננו, בחאן הירושלמי.

ירושלים יכולה להתגאות בשי־ מונה מלחינים, לפחות, לפי תוכנית הקונצרט של מלחינים ירושלמים ב"פרויקט 88". גם על פי המאזן של שמונה הנבחרים הללו, אין ליר־ ושלים מה להתלונן על דלות או חוסר גיוון בתחום היצירה המוסי־ קלית.

הבכיר שבמלחינים הירושלמים, יוסף טל, נמנה מאז ומתמיד עם החורשים הנועזים. גם אם מוסיקה אלקטרונית כבר אינה כיום בגדר חידוש — במידה רבה בזכותו מזה כשלושים שנה — הרי הצירוף של נבל וצלילים אלקטרוניים, ב"קונ־ צ'רטו לנבל וכלים אלקטרוניים", מרתק גם עתה ביחסי הגומלין שבקרב ההרכב הבלתי קונבנציונלי הזה.

מארק קופיטמן, בהתמקדו בכלי הסולו בבדידותו הזוהרת, מתמודד בהצלחה מסוג אחר ששלבו טכניקות חדשניות עם מסורתיות ביצירה "לנבל", שהחדשנות בה אינה מטרה לשמה אלא אמצעי לביטוי תכנים הבעתיים ואסתטיים.

ב"מוסיקה לחמישה נגנים ולכלים רבים" דומה כי אנדריי הייזה משת־ עשע בחילופי ההצללות של הכלים הרבים המתחלפים בידי הנגנים שמספרם קטן ממספר הכלים. אך התיאום הדייקני בין מקורות הצליל הרבים, בהשתלבותם או בניגודים, ועושר ההצללות הססגוני עד כי לב־ סוף נותר רק דואו של קונטרבס וסקסופון כדי להביא מנוחה ליגעים, מעלים את היצירה אל רמה אמנו־ תית מעל לזו של שעשוע גרידא.

הפרטנר של סטיבן הורנשטיין המנגן בסקסופון "חי" הוא סטיבן הורנשטיין המנגן ברועמית בסקסו־ פון שבסרט הקלטה. בדומה לאדם המנהל דו־שיח עם דמותו במראה נשמעים צלילי הסקסופון ה"חי" לעתים כצלילי ההקלטה — ואולי זאת הכוונה — ולעתים מתבלטים על רקעם. אם כי המקוריות של העימות המרומה הזה מתקרבת מדי פעם לגבול של תחושת האילתור, היא מצליחה על אף זאת שלא להגזים אותו ולשמור על חוש מידה. בבלמוס ההפתעות שימשה דווקא רגיעת הסיום הפתאומית כאחת ההפתעות המהממות ביותר.

בדור המלחינים הצעיר יותר, הבולט לאחר שלא מבייש את מוריו, מצליחה נועה גיא ב"ארבע אפיזודות" להפיק הצללות בעלות קסם רב במגוון המצומצם של הצמדת בני זוג ניגודיים: קלרנית־באס וכלי־הקשה, כולל סד־ גם המלודי כסילופן. בכעין מסע תגליות בעיר אגפין בארץ לא נודעת מבחינה סונורית נמצא כאן שלל רב של צבעי צליל בלתי שגרתיים.

עיטור כורי דקיק למנגינה סקסו־ פונית עבה הוא הווריאנט שנתה של זיווג הבלתי שווים ב"רישום לחמי־ שה" של אייל ויידמן. יש בכך חן לא מבוטל, אך המגוון של מליאת האנסמבל נראה לעומתם גדול מכפי מידותיו של הרעיון המרכזי.

משחק ניגודים כמעט באורקו־ סטרה מודרניסטית מתגשם ב"של־ וש רומנסות" לפסנתר של ארי בן־ שבתאי. פתיחה תוקפנית נוקשה במידה קיצונית, זוכה לניגודים מר־ דיים בצורת צלילים מלטפים ורכים — כאילו להדגמת שירו של היינה: "סיפור ישן נושן הוא — אך הוא נשאר חדש לעולמים."

לאחת נקודות השיא הגיע ערב עשיר ורב־גוני זה ב"אחד הוא מספר בודד" של איתן שטיינברג. האחד הבודד — התוף האירוני בידיו הווירטואוזיות של רוזה ישי — תחילה בקע ובנגזה לאנסמבל, ולבסוף בבדידותו המיותמת, שהוא ספק מקוננת ספק אכסטאטית, סיים את הערב באווירה קסומה של נימה אישית מופנמת.

*

בין הקצוות

מוסיקה בת־זמננו מאת שנ־ ברג, שלסי, בריו, דורפמן וגלאי בנגינת חברי האנסמבל הקאמרי הישראלי עם הפסנתרן אמנון סילבר, זמרת הסופרן לוציה ממו והביקורת "הכאת העשרים" (וזר בראורה, שמעון גרינבלאט, אריה בן־דויד), ישראל ביקוביץ') בניצוח אלון בריצ'י, בשיתוף המכון האמלי־ קי לתרבות ו"אקוסטיקה 7/11", בבית הקונפדרציה הציונית.

עם הסימפוניה הקאמרית אופ' 9 של שנברג משנת 1906 ו"סרי" של דניאל גלאי מ־1986 בשני הקצוות, אפשר היה להתרשם היטב מן הדרך הארוכה ורבת הפנים, שעברה התפ־ תחותה של המוסיקה, כש"סונט" של שלסי (1962), "זר קינג" של בריו (1968) ו"הכלי זמר הקסום" של דורפמן (1984) משמשים ציוני דרך בשלבי הביניים.

יצירתו של שנברג, המתפכבת בשעתה באוזני מאזיניה הנדהמים מה האחורי ההתפעלות מזה, כבר נשמעת כיום כמעט רומנטית על אף אריגתה הסטרוקטורלי החומר. נגינ־ תה הנלהבת ורבת ההשראה בידי חברי האנסמבל הקאמרי עם אמנון סילבר בפסנתר עוד הגבירה התרש־ מות זאת.

"כמו" של שלסי מעורר עניין בעיקר בשימוש הכלי, הבלתי מי־ לולי, שהוא עושה בקול הסופרן. הפרק הראשון, הבנוי על מרכז טונאלי אחד, שהקול והכלים מעט־ רים אותו ושצלילי סביבתו הקרובה שבים ונמשכים אליו תמיד כאל מרכז־כובד, מושך את תשומת־הלב בחזרה אל הבדלי הגוונים השונים — התופעה היחידה, כמעט, הנשארת בהיעדרם של גובהי צליל שונים. כלי הקשה (ג'ין צ'יפריאני) הדורשים במקצביהם המרתקים את מקומם של כלי המיתרים בפרק השני, והמאר מקסים של הקרן (חיים סבר) הקול בפרק השלישי, מפתחים את העיקרון הזה באופן ממצה כל כך, עד כי העיקרון כבר הובן בשלב זה. על כן הפרקים הנוספים יצרו רושם של "כל הנוסף גורע". דומה היה כי אמנון הבין, בעל סוד הצמצום שלא נבלל בתכניתו זאת, עמד מאחורי הקלעים והייך את הזוכה האירוני.

בריו ב"זר קינג" ממשיך לפתח, בדרכו האישית השונה, את אותו העיקרון של בן ארצו שלסי. קול הסופרן הבלתי מילולי משתלב בשפע גוונים ואפקטים עם הכלים במרקם דליל ודרישי תחילה, שהו־ פך הולך וגובר בהדרגה עד לפורץ זעקה מיוסרת כפי שרק קול סופרן מסוגל להפיק. בקיצורה הקיצוני והמרשים של היצירה כאילו מראה בריו באצבע מורמת לעמיתו הבוגר שלסי, כיצד אפשר לדחוס תוכן אינטנסיבי לתוך מסגרת צרה.

בין הזכרות נוסטלגית לבין פארודיה מנוכרת־אירונית מתקשה "הכלי זמר הקסום" של דורפמן לתפוש עמדת תצפית מאוזנת מול אותו מוסיקאי פולקלורי, שנשאר בסופו של דבר מחוסן בפני התחכום המודרניסטי. דורפמן נשמע כמגייס לו את העיניות האירוני בכלי־ עזר להתגברות על סנטימנטליות מביי־ שת כלשהו — אך ספק אם הוא משכנע בכך אפילו את עצמו. כינור הסולו של ורה ויידמן עשה את מיטב השירות בו ניתן לשרת יצירה וירטואוזית כזאת.

ב"סרי" יוצא דניאל גלאי, כשלסי לפניו, מנקודת מוצא של צליל אחד ושב אליו בשלום אחרי תהפוכות רבות וסטיות רחוקות. המעקב אחריהן הוא משימה עבור המאזין, שבהתעבותה היא נופלת רק מזו של הנגנים.

בראשית היה הקצב

מאת אורנה לנגר

תזמורת רשות השידור מק־ בצרס השלישי מתוך הסדרה "לנוער ולמשפחה", באולם הנרי קראון. מנצח ומנחה: נועם שריף.

"ההיסטוריה לא החלה כשנוגנו הדינוזאורים. את המוסיקה כיום בא־ לם בשאריות שבפארים. המל־ חין נאלץ לנוס אל מאחורי הקלעים, כאשר החלו הסימפוני לנגן את "המקצב הנורא" — בנימה זו של סי־ פור מתח מתפצה החל ההסבר המרתק של המנצח נועם שריף למונחים "פעמה" ו"סינקופה" ול־ תיאור המהפכה שחולל סטרא־ וינסקי בעולם החשיבה המוסיקלי הקונבנציונלי, כשהעלה את הבלט "פולחן האביב" ב־1913 בפאריס.

לא בכדי בחר נועם שריף דווקא ביצירתו של סטרווינסקי על־מנת להבהיר פירושם של מושגים אלה, שכן בכל ה"מובאות" שציטט שריף מיצירותיו ("מעשה בחייל", "פולחן האביב" ו"ציפור האש"), הירבה המלחין להשתמש בסינקופות על רקע ובמקביל ל"מקצב" לכת של פעמה קבועה, בדרך כלל הגינת.

לנועם שריף כישרון נדיר לפשט מושגים מורכבים, על־ידי יצירת הקשרים יפים בין שפת המוסיקה המופשטת כל כך לבאורה, לבין שפת הגוף והשפה המילולית. הפע־ מה ה"טבעית", הסביר שריף, היא פעמת הלב הוא זוגית, כשם שאנו צועדים תמיד "ימין שמאל". לכל שפה, פעמה טבעית משלה. לרוסית, למשל, פעמה טבעית בלתי זוגית. לאחר שהביא מבחר דוגמאות מ"תמונות בתערוכה" מאת מו־ סורגסקי, חזר שריף לג'ונגל המקצ־ בים המופלא של"פולחן האביב".

הפעם, נתן לקהל הצעיר, שמחא כף יחד עם התזמורת, לגלות את הפעמה (11) בעצמו. מדוע שימוש במשקלים אי־סימטריים כגון 7,5 או 11 הוא כל כך מהפכני, לא היה ברור לגמרי. אולם, מדוע מתחילה כל סינקופה רגע אחרי שרקענו ברג־ לינו את קצב הפעמה הטבעית — היה ברור ומוחש בעליל.

הניסיון לשלב הקניית ידע הסטו־ רי במושגים שהופכים לפתע לבר חשיים היה מרתק ומלהיב. בעיקר משום שהפעם התמקד המנחה על מספר מצומצם של דוגמאות וידע לפשט את הסבריו ולהפוך אותם לסיפור מתח או אגדה, באורח שכמעט עורר את הרצון לחזור להיות ילד. כשהזמין את הקהל לטייל ביער האגדות המכושף של "ציפור האש", לעלות לבימה ולחוות במוחש את העלילה המתחוללת, קרמו ה"קרבות" בין הסימפוני־ לתזמורת, בין כלי הנשיפה המעוממ־ מים לנבל או בין השדים לנסיך, עור וגידים, כשפת מוסיקה, והפכו לעוד שפה מדוברת.

מינויים

* מנהל האגף לתרבות אחרי זמן רב הוכרע המבחן הרשמי במשרד החינוך והתרבות וד"ר דן רונן מונה לתפקיד מנהל האגף לתרבות. תפקיד זה התפנה כשאבנר שלו מונה לראש מינהל התרבות, במסג־ רת האירגון מחדש של משרד החינוך והתרבות. ד"ר רונן מכיר את משרד החינוך ואגף התרבות היטב, שכן הוא עובד במשרד מאז 1969, והיה יועצם הפרטני של שלושה שרי חינוך (ארן, אלון ויזליק). הוא פירסם וערך חוברות ומאמרים בענייני תרבות, וכן כתב ערכים בנושאי תרבות וחינוך במספר אנציקלופדיות. הוא ידוע, בין הש־ אר, כמנחה אירועים תרבותיים ואמנותיים שהוא עורך בהתנדבות, ובין השאר התפרסם בהנחיית חגי־ גות המימונה והסהרנה. כן היה מעורב מאוד בפעילותה של להקת "אנחנו כאן", ובאירועים שכללו הרקדה. נדמה לי ששמעתי אותו אפילו מנגן באקורדיון. גם את תפקידו החדש הוא מכיר היטב, כי עד עכשיו היה ממלא מקום ראש האגף, סגן מנהל האגף ומנהל המחלקה לאמנות. שמו הוזכר אף בעבר כמועמד לתפקיד מנהל האגף, עוד לפני שעלה האירגון מחדש של המשרד על הפרק.

* מנהל אמנותי לפסטיבאל עכו עדן בניאל הוא המנהל האמנותי החדש של הפסטיבאל לתיאטרון אחר בעכו. המנהל הקודם, ד"ר שמ־ עון לוי, התפטר מתפקידו אחרי שני פסטיבאלים, אם כי לפי מיטב ידיעתי הוא התפטר לפני שהנהלת הפסטיבאל הספיקה להחליט אם להאריך בכלל את מינויו לעוד שנה. בניאל הוא מנהל מחלקת הדרמה של קול ישראל ויועץ לענייני הרפרטואר בתיאטרון "הבימה". כצעד ראשון ובאיחור ניכר, שכן שמונת החודשים שנותרו עד סוכות הם זמן קצר — יצטרך הפסטיבאל להתמודד עם בעיותיו התקציביות, שיש להן גם ביטוי באיכותו, ברוח ובחומר. האסיפה הכללית של אמ"י החליטה לאחרונה ששום חבר אמ"י לא ישתתף בפסטיבאל אם הנהלתו לא תחתום על הסכם עם אמ"י כרבר תנאי עבודה. האמנים שהשתתפו בפסטיבאל האחרון מסרו למנכ"ל משרד החינוך והתרבות ד"ר שמשון שושני עצומה ובה מחו על התנאים הקשים והמעליבים בהם הם נאלצים לעבוד. שושני, שספג שלושה ימי עכו בשנה שעברה, התרשם גם מהאירוע וגם מהעצומה. עתה הוא עושה מאמצים לאתר בתקציב משרד החינוך עוד כ־200 אלף ש"ח, כדי להזרים אותם לתקציב הפסטיבאל. גם אם זה יפה מאוד, החשש הוא תמיד שגם מינוי הוא מאוחר מדי, ואילו תוספת התקציב זה מעט מדי, כדי שהשפעתם תתבטא בצורה כלשהי בפסטיבאל הקרוב.

* מנהל אמנותי לתיאטרון חיפה מועצת המנהלים של תיאטרון חיפה התכנסה ביום ו' כדי לדון בהמלצות ועדת המינויים. ועדת המינויים הביאה למועצת המנהלים שני מועמדים: ג'ילברטו טופאנו, בימאי הדו־איטלקי, המביים כעת בתיאטרון את "היהודי בחצר הרוכס", ומיכה לבינסון, בימאי הבית של תיאטרון באר־שבע, הנמצא עתה בעיצומן של חזרות ל"ימות הטוב". אם מועצת המנהלים היא בעלת כושר החלטה מהיר, את התוצאות ניתן יהיה למצוא היום בעמודי החדשות.

דובק בע"מ

הודעה

בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה מיום 3 בינואר 1988, ניתנת בזה הודעה על כינוסה של האסיפה הכללית שלא מן המנין של בעלי מניות החברה, ביום א', 6 במרץ 1988, בשעה 11:00 לפני הצהרים, במשרדיה הרשומים של החברה, ברחוב ליליגבלום 33, תל־אביב.

על סדר היום:

לדון ולהחליט בהצעה לשנות את הרכב הדירקטוריון.

בעל תעודת מניה רגילה ובעל תעודת מניה רגילה מבוכרת ע"ש יהיה רשאי להשתתף ולהצביע באסיפה הנ"ל אישית או באמצעות בא־כוח, אם יפקיד את יפוי הכח במשרדה הרשום של החברה, ברחוב ליליגבלום 33, תל־אביב, לפחות ארבעים ושמונה שעות לפני מועד האסיפה הנ"ל.

בעל תעודת מניה למוכ"ז יהיה רשאי להשתתף ולהצביע באסיפה הנ"ל, אם יפקיד את התעודה האמורה במשרדה הרשום של החברה, תל־אביב, רחוב ליליגבלום 33, לפחות ארבעים ושמונה שעות לפני מועד האסיפה הנ"ל.

בהעדר מנין חוקי תוך מחצית השעה מן המועד שנקבע כאמור, תידחה האסיפה, בהתאם לתקנה 55 של תקנות ההתאגדות של החברה, לשבוע ימים, ותתקיים ביום א', 13 במרץ 1988, באותה השעה, באותו מקום ובאותו סדר יום. ואזי בהעדר מנין חוקי תוך מחצית השעה, כל מספר נוכחים יהווה מנין חוקי.

בפקודת הדירקטוריון
מזכירת החברה
רות הירש

מרכז פנורמה
מרכז קניות ובילוי
חיפה - מרכז הכרמל, שדרות הנשיא 109

שבא־אשכר	כל־בו שלום
קפולסקי	דירה
דון ז'ואן	ממתקי פנורמה
מידור	צוריאנו
סופרכל	קארדה
חונן	בגד עור
בודי שופ	גולף
זיניוק את מיכלין	בנטון
דומסטיקה	זוית
בידיו	סרג'
פנורמה אקספרס	ידן
אפנת רבקה	תגית

פתוח גם בימי שלישי אחה"צ, ובמוצ"ש 26.3-19.3-20.2.88

המשביר לצרכן
13.2-19.2.88
הקניה הטובה של סוף העונה
St Michael
כלל מוצרי היוקרה Marks & Spencer בבתי הכל־בו וחנויות סנט מייקל בקניון אילון
במוצאי־שבת בלבד! 13.2.88
10% הנחה נוספת
על כל ההנחות סוף העונה

יום המוצר — יום ראשון 14.2.88 — סריגים לנשים גברים וילדים 20% + 10% הנחה
יום המוצר — יום שני 15.2.88 — מעילים וג'קטים לנשים גברים וילדים 20% + 10% הנחה
יום המוצר — יום שלישי 16.2.88 — מכנסיים לנשים גברים וילדים 20% + 10% הנחה
יום המוצר — יום רביעי 17.2.88 — שמלות חליפות וחצאיות לנשים וילדות 20% + 10% הנחה

שבוע יצרן ארית ARIT
מוצרי מלמין מקושטים למטבח - צלחות - קעריות - מגשים
20% הנחה

כל מוצרי קולגייט פלמוליב וג'ילט 20% הנחה
כל מוצרי לוטוס 15% הנחה
הגרלת פרסים
פרטים בבתי הכל־בו
הכונו לקרנבל פורים במשביר לצרכן

האוניברסיטה העברית ירושלים
המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש לאונרד דייוויס
הועד היהודי האמריקני

מזמינים את הציבור לפורום בינלאומי:
חברה, מדינה ודת: החוויה היהודית
SOCIETY STATE AND RELIGION: THE JEWISH EXPERIENCE
שייערך בימים ב', ג', ד' ב־15, 16, ו־17 בפברואר 1988
בבית הלל, האוניברסיטה העברית בירושלים, הר הצופים

יום ג', 16 בפברואר
9.00-13.00 RELIGION IN THE DIASPORA יו"ר: M. TANENBAUM
I. LEIBLER, S. TRIGANO, R. GRAETZ, E. ESSAS

יום ד', 17 בפברואר
9.00-13.00 STRENGTHENING DEMOCRACY IN THE DIASPORA AND ISRAEL
יו"ר: G. E. GRUEN

לקבלת מידע נא לטלפן: רונה, 02-882312 או מדליק, 02-228862

הסינית מס' 1 חוגגת 10 שנים.
אנו ממשיכים בחגיגות העשור
והחודש:
שלושה בקדרה אחת, והרביעי - על חשבוננו.
אנו מחדשים את מסורת ה־Hot Pot(*) - פונדו סיני מקורי, ומזמינים אתכם ליהנות מן העיסוק החביב של הכנת מנות הבשר והדגים בתוך המרק המהביל, ישירות על שולחנכם.
לרגל החגיגות, החוגג הרביעי בקדרה החמה - על חשבון הבית.
(*) הזמנה מראש חיונית

כפר שמריהו
טייסט אוף סצ'ואן
10 שנים של טעם טוב!
מרכז מסחרי כפר שמריהו 052-70448, 547722

מה לזרזיר אצל העורב

מאת שאול צרקא

ראש השירותים החשאיים הרומניים לשעבר מגלה פרטים עסיסיים על הקשר שבין צ'אושסקו לערפאת, בימוסי השולחן וההעדפות המיניות של ראש אש"ף ותאוותיה הלאנדלות של הגברת הרומנית הראשונה

לונדון

אבו נידאל פועל למעשה על פי הוראותיו של יאסר ערפאת וארגונו "יוני השחור" נמצא בשליטתו של אש"ף. אנשי אש"ף הם אלה אשר רצחו לפני 10 שנים את נציגם בלונדון, סעיד חמאמי, הם שמחליטים את מי להרוג ומתי. הם הורגים מדי פעם את אנשיהם כדי להפגין בכך את העובדה שיש גורמים במחנה הפלשתיני המתנגדים בחריפות למתינותו של הארגון כביכול.

דברים אלה טוען יון פאספה, מי שהיה ראש השירותים החשאיים של רומניה (ה"די.איי.איי."), אשר ערק בשעתו למערב ופירסם ספר היוצא עתה לאור בלונדון. את ההוראה הזאת על הקשר עם אבו נידאל הוא גבה מהאבי אל חסן, יועצו וידידו הקרוב ביותר של יאסר ערפאת. פאספה, האיש המקורב ביותר לנשיא צ'אושסקו בשנות ה־70, מביא בספרו מידע מאלף על הרקע לביקור הנשיא סאדאת בירושלים, על נטיותיו ההומוסקסואליות של יאסר ערפאת, על אשתו המיוחסת של הנשיא הרומני, על שיכרותו של הבן ניקו ועל מערכת היחסים שבין אש"ף לבוקארשט.

אחד הפרקים המעניינים אשר בספר נוגע לתוכניתו של יאסר ערפאת לרצוח את המלך חוסיין ולהפוך את ירדן למדינה פלשתינית. לצורך הגשמת התוכנית הגיעו ערפאת ואל חסן לפגישה עם צ'אושסקו בינואר 1975 וביקשו את עזרתו של הנשיא. חסן, אשר לימים גויס על ידי הרומנים והפך להיות אחד מסוכניהם, אמר לנשיא בפגישה בה נכח פאספה: "יותר ממחצית האוכלוסיה בירדן היא פלשתינית ובהתאם לאמנה שלנו אנו אחראים עליהם. חוסיין חייב למות. הוא מסוכן לא פחות מאשר הישראלים".

צ'אושסקו השיב במליצה "ממך לכות ושושלות עיננות את המהפכה", ולאחר שגילה הכבוד לדברי השניים הורה לפאספה לארגן מיד ביקור בעמאן. באפריל אותה שנה הגיעו הנשיא הרומני ואשתו לבירה הירדנית, ולמחרת היום הסיע אותם חוסיין בעצמו לעקבה. לאחר שסעדו בערב, ביקש חוסיין לצפות בסרט, אולם צ'אושסקו העדיף לשוחח עמו על עניינים יותר רציניים. הוא מתח באוזניו ביקורת חריפה מאד על אש"ף, גינה את כוונות התוקפנות של הארגון נגד ירדן ואחרי שעתיים של כמעט־נאום נרגש, הניח על שולחנו של המלך תיק אשר הכיל נתונים מלאים על טרוריסטים פלשתינים בלוויית תצלומים.

צ'אושסקו לא סיפר לו כמובן כי את התיק הזה למסרו של חוסיין הכין לא אחר מאשר האבי אל חסן בעצמו. הוא רק ביקש ממנו כי השירותים החשאיים של שתי המדינות יהדקו את שיתוף הפעולה ביניהם.

חוסיין היה הלום ולא יכול היה לדבר כמה רגעים. לאחר שהתאושש קם ממקומו וחיבק את צ'אושסקו מבלי לומר מלה. הוא הורה מיד לעוזריו להעביר כל חומר מודיעיני אפשרי לרשותם של הרומנים ו־4 שעות לאחר מכן כבר נפגש פאספה עם ראש הביון הירדני אשר העניק לו גם את תוכניותיה של הממלכה להגן על עצמה בשעת חירום מפני איום צבאי חיצוני. כעבור כמה ימים, בבוקארשט, קיבל האבי אל חסן עותק מכל מסמך ומסמך שקיבל צ'אושסקו מחוסיין, אשר היה בטוח כי הנשיא הרומני הציל את חייו.

ב־1976 התרחב שיתוף הפעולה המודיעיני הרומני־פלשתיני וכמה פלשתינאים אף הצטרפו ל"די.איי.איי.". הם אומנו על ידו ואחר כך הועסקו במשימות רצח במערב על פי הוראה מפורשת מצ'אושסקו עצמו. הם היו גם אחראים לניסיון לרצוח את מוניקה לוביניצ'י, אינטלקטואלית צרפתיה אשר נהגה לשדר נגד רומניה ברדיו אירופה החופשית. במסגרת אותו שיתוף־פעולה מונה הסוכן הרומני הבכיר קונסטנטין מונטינו לתאם את פעילות ארצו בביירות עם עסק באימונם של אנשי אש"ף.

חולשה לכסף מערבי

בסוף '76 מונה האבי אל חסן פורמאלית לתפקיד מפתח בשירותים הרומניים, כאשר הבסיס להעסקתו כדברי פאספה היה "חולשה לכסף מערבי". האבי קיבל כל פעם בין 2500 ל־10000 דולר וצ'אושסקו העניק לו את שם הקוד "אנט" שהיה ידוע ל־4 אנשים בלבד. האבי העביר לבוקארשט מידע על אימונים שעברו אנשי אש"ף בבולגריה ובעיקר רווה צ'אושסקו נחת מן המידע על אימונים שעשה אש"ף בהרי יוגוסלביה, שכן בכך הוכיח לדעתו טיטו את צביעותו. האבי גם הביא לסוכנים הרומנים נשק רב אותו קיבל אש"ף מארגוני טרור דוגמת "הצבא האדום" היפני, "הבריגדות האדומות" האיטלקיות וכנופיית "באדר מיינהוף" הגרמנית.

צ'אושסקו עדכן את ערפאת לפרטי פרטים בנסיונו לערוך הידברות בין מנחם בגין לבין אנואר סאדאת. אולם הנשיא הרומני תכנן לערוך את המפגש תחת הסוואה בעיירת הקיט הרומנית סיניה. הוא שלח את פאספה לקהיר כדי להתעדכן, אבל להדהמתו הרבה סיפר לו סאדאת כי הנשיא ג'ימי קארטר נכנס לעובי הקורה והוא חותר לקראת עריכתו של המפגש ההיסטורי בקמפ דייוויד, תוך שהוא מציע לקהיר כסף וסיוע של ה"סי.איי.אי.". הוא סיפר לערפאת על רצונו בסיוע מערבי מוגדל ובקבלת פרס נובל לשלום וביקש מראש אש"ף את הסכמתו "הקוסמטית" להחלטות 242 ו־338, כתנאי לקיומו של המפגש ברומניה. גם ברז'נייב רחוק בו לסכל את קיום המפגש בארה"ב.

ערפאת, באותה פגישה, היה חשדן וסירב להשתכנע בנקל. הוא ביקש 24 שעות למתן תשובתו וללא קשר ביקש מצ'אושסקו 100 דרכונים מזויפים, ישראלים, ירדנים, מערב אירופים וכמה אמריקאים. והנשיא אמר לו "מה ששלי הוא גם שלך". השניים יצאו מן החדר בו נועדו. ערפאת יצא לבית־האירוח בו הוא התגורר והסוכן מונטינו, שקיים קשר עם מרכז האזנה בקריית הנשיאות, השמיע באוזני פאספה "שידור חי" ממה שהתרחש בחדרו של יו"ר אש"ף.

ערפאת ושומרו האישי ("מאהבו הנוכחי") "עשו אהבה" על המיטה. ערפאת "שיחק שוב" את הגבר ושומר הראש את הצבע. השניים נהמו ויללו, עד אשר כמעט קרעו את עור התוף באוזניו של מונטינו. זה, שידע רבות על ההעדפות המיניות של ערפאת, אמר בספר כי כל פעם שערפאת נישק אותו, הוא חש צורך מיידי לעשות מקלחת.

הספר, "אופקים אדומים", אשר יצא לאור בהוצאה הבריטית המכובדת "היינמן", נכתב כאמור על ידי ראש השירותים החשאיים של רומניה אשר ערק בסוף העשור האחרון לארה"ב ותוחקר על ידי ה"סי.איי.אי." במשך 3 שנים תמימות. הוא מתאר בצורה צבעונית את צ'אושסקו וערפאת כשני אנשים הדומים זה לזה גם מבחינה חיצונית. "הוסף לערפאת את הזקן ולא תבדיל בין השניים".

מנגב ידיים במפה

הוא מספר כיצד נוהגים השניים לאכול בעזרת אצבעותיהם, כיצד נוהג ערפאת לטבול את ידיו בתוך צבצות הרוטב הרומניות, כיצד צ'אושסקו יורק לצדדים את מיצי וגרעיני הענבים שהוא אוכל וכיצד הוא מנגב את ידיו במפת השולחן. אחר ארוחות הצהריים הוא נהג לצפות בסרטי "קוז'אק" יחד עם אשתו אלנה המופיעה בתוך הקרנה עם חלוק שכפתוריו אינם רכוסים ונרדמת בתחילתו של כל סרט. כמו ביקורם בעקבה, לקח אותם חוסיין לשיט במפרץ בסירה בעלת תחתית שקופה ואלנה לא היססה לבקש מחוסיין את היאכטה במתנה. חוסיין אמר לה במבוכה כי היאכטה ניתנה במתנה לאשתו המלכה עאליה והבטיח לקנות עבורה אחרת. הוא הזמין יאכטה זהה בארה"ב וכעבור שנה נשלחו סוכנים רומנים להביאה מאיסטנבול.

בפרק אחר מספר פאספה על ניקו, בנו של הנשיא, שנהג לשתות ולנפץ בקבוקי ויסקי על קירות חדרי הארמון של אביו. באחת הפעמים הוא אירח קבוצה של אישים רומנים, כמה מהם חברים הקרובים, במועדון ה"אנשים הרובים מאד" בבוקארשט. הוא הזמין חלזונות ואחר־כך צעק: "הם לא מתובלים". באומרו זאת עמד על כסאו, שלף את אבר מינו והשתין על הקערה. בתום הארוחה הוא התנפל על אחת המלצריות, הוריד מעליה את תחתוניה, העלה אותה על שולחנו, גחן עליה וצעק: "אני רוצה לדפוק אותך! כאן, על השולחן!".

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

במסגרת החוק, ללא חריגות

עשרות משאיות עמוסות מזון יצאו בחודש האחרון מיישובים ערביים ויהודיים בישראל כסיוע לתושבי השטחים. הסיוע אינו הביטוי היחיד לעמדת הרוח של אזרחי ישראל הערבים מעמדת הממשלה כלפי אחיהם בשטחים. הם קיימו שביתה כללית, הפגנה גדולה, הולידו מודים ברוב בתי הספר התיכוניים שבשטח. עתה להוצאת קבוצת "אבנא אל בלד" ("בני הכפר") לקיים שביתה כללית ממושכת, אך אנשי חד"ש והמתקדמת מתנגדים לשביתה כזו.

מדוע? השייך עבדאללה נמר דרויש, ראש "התנועה המוסלמית", מביע חשש כי שהתנועות משביתה תתפרש כניצחון לדוברים הממשלתיים, שאיימו ותיסו להרתיע אחרי השביתה האחרונה. אברהים נמר חוסיין, יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, מבטל את הפירוש הזה: "אין אנו נרתעים, אבל אסור לנו לנהוג כפזיזים. עלינו לחשוב את צעדינו". אין הוא מסביר מדוע הוא מתנגד לשביתה כללית ביום שבו נוספו ארבעה הרוגים לרשימת הקורבנות בהתנגשויות שבין תושבי השטחים לצבא. אך ח"כ תופיק זיאד יודע להסביר: "התפקיד שלנו בשלב זה הוא לבטא את העמדה שלנו, אבל בצורה משבעת היכולה להשפיע על דעת הקהל בישראל. זהו התפקיד שלנו ועלינו להעמיק אותו. עלינו לקיים פעילות משותפת עם החוגים שוחרי השלום בישראל".

ח"כ תופיק טובי אומר זאת בצורה בוטה יותר: "עלינו לבחור שיטות שיקדמו את ההבנה בין כוחות השלום בישראל עם אש"ף, ומכאן אסור לנו להניח לאלמנטים "יוצאי דופן" להזיק ולפגוע במאבק". הוא מייחס לחוכמה את התעוררות אנשי האקדמיה, הפסיכולוגים, הסופרים, ושאר המתנגדים לקו הממשלה בשטחים. השייך דרויש, ראש "התנועה המוסלמית", מסכים לדבריהם של שני ח"כים הקומוניסטיים. לדבריו, על הערבים בישראל לעורר את הרחוב היהודי, מבלי להביך אותו, בכך שכל פעולת מחאה תיערך במסגרת החוק וללא חריגות.

ואבן מבחנם של אנשי הציבור הערביים לא איחר לבוא. בימי ד' וה' האחרונים הוליכה קבוצה "שולית" ליטול יוזמה לידיה ולהנהיג בטייבה את משטר נערי האבנים השולט בשטחים. הם ניפצו את השמשות של שני כלי רכב שהובילו פועלים מטייבה לעבודה בישובים יהודיים סמוכים, עצרו מכונית של "אוסם" והיכו את הנהג והציתו את הרכב. תוך שעות התכנסו בטייבה חברי מזכירות הוועד הארצי ובראשם אברהים נמר חוסיין. גילוי הדעת שלהם לא השאיר מקום לספק: הערבים בישראל הם גשר לשלום בין ישראל לערבים ועם כל האהדה שלהם לאחיהם בשטחים לא יתנו לאיש לפגוע בגשר זה. הם הביעו תמיכה במועצה המקומית טייבה וקראו למטיפים במסגדים לקרוא לנוער לשמור על החוק ולהבטיח שכל פעולה תיעשה במסגרת החוק בלבד.

אגב, אברהים נימר חוסיין, שהוא גם יו"ר ועדת המעקב של ראשי הציבור הערבי, אירח השבוע קבוצה של אנשי מפ"ם ורצ העומדים על הקמת גוש שמאלי של שתי מפלגות אלה וגופים בעלי נטיות דומות. הם הצליחו לשכנע אותו לפרסם גילוי דעת הקורא להקמת גוש שוחר שלום לקראת הבחירות הקרובות לכנסת. אין הוא מוכן להצטרף לגוש כזה. הוא קנאי למעמדו כאיש המקובל על כל הארגונים הערבים בישראל. אבל הוא מוכן לפעול להקמת הגוש הזה.

"הרעל של ג'בריל" איחד את רק"ח והמתקדמת

חד"ש ו"המתקדמת" מצאו לשון משותפת נגד "אל קודס", תחנת השידור החדשה והפופולרית המשדרת מדרום סוריה (או משטח לבנוני הנתון לשלטון סורי). ולעומת זאת עורכת תחנת השידור מסע פרסום נרחב ועקבי ל"בני הכפר".

תחנת השידור המקפידה לשדר אך ורק שירים פלשתינאיים־פולקלוריים זכתה לפופולריות רבה בציבור הערבי בגליל. העובדה כי התחנה לא הזדהתה מבחינה פוליטית ולא ציינה את המקום ממנו היא משדרת, מאז ראשית 1988, סייעה לאפוף אותה במסתורין והגבירה את העניין בשידוריה. הקלטים היטב בכל מקום בארץ. אבל בימים האחרונים הסירו שודרי התחנה את המסתורין סביבם כאשר הקדישו את עיקר ההודעות שהם משדרים לאחמד ג'בריל, ואלד פאתום, ושאר אנשי סוריה ו"חזית ההצלה" המתנגדת לאש"ף של ערפאת ומאשימה אותו בפייסנות, ותרנות ונטיה לפשרה עם ישראל וארה"ב.

גילוי הזהות של התחנה הביא את "אל אתיחאד", יומון רק"ח, לקרוא לשידורי התחנה "רעל של ג'בריל", וכאשר השידורים באו בטרוניה פרנבית נגד עורכי בטאון רק"ח מהרה מערכת העתון מהיסה להסביר את מניעיה נגד תחנת השידור. קודם כל אין בטאון רק"ח מסכים כי גורמים הנמצאים מעבר לגבול יקבעו מיהו בוגד ומיהו פטריוט. כמו כן זועמים אנשי רק"ח נגד תחנת השידור על ההערכה הברורה שלה לאחד הארגונים הפעילים. מצד שני אין בטאון רק"ח רואה מקום להעמיס על שכם תושבי השטחים יותר מאשר הם מסוגלים להשיג. אבל, בטאון רק"ח רואה צורך להתנגד לקו תחנת השידור העוין את רעיון הוועידה הבינלאומית לשלום במזרח התיכון. "אנחנו אומרים כי המעלה סיסמה הדורשת את פלשתינה כולה, משרתת בסופו של דבר את חסידי ארץ־ישראל השלמה". גם המתקדמת מיהרה להזהיר את אוהדיה מפני תחנת השידור "המפיצה שקרים ומאשימה בבגידה פטריוטים אמיתיים".

לעומת זאת אין "בני הכפר" מסתירים את קרבתם הרעיונית לתחנת השידור החדשה, ויש להם סיבה טובה. שדרי התחנה אינם פוסקים משידור ברכות של "בני הכפר", וההודעות סריות על הפעילות שלהם. עיקר הברכות האלה — תמיכה בהתקוממות בשטחים וקריאה לערבים בישראל שלא לפגר אחרי אחיהם בעזה והגדה המערבית.

העובדה כי תחנת השידור "אל קודס" — תחנת השידור הערבית פלשתינית על דרך שחרור האדם והאדמה" כפי שהיא נקראת בפי הקריינים שלה, מצליחה לקבל כרזים או גליונות של עתונות שהופצו בישראל באותו יום או יום אחד קודם לכן, מעוררת התפעלות ועניין בציבור הערבי ומעוררת שמועות לפיהם קוראה תחנת השידור בשמם של כל מיני אנשים וכינתה אותם "בוגדים" או "משתפי פעולה". לאחר הרבה שעות של האזנה לא "זכיתי" לשמוע גילויים כאלה.

לעומת זאת יכולתי להבחין במספר שגיאות גסות של תחנת השידור המשדרת בשעות הבוקר ומפסיקה לארוחת הצהרים וחוזרת לשדר אחר הצהרים ועד לשעה שמונה בערב. עיקר חומר השידורים הוא שירה שכמעט ולא נשמעה בעבר מתחנות השידור הערביות הרשמיות. מהדורת החדשות העיקרית, זאת הבאה בסיום השידורים בערב, מפרטת את כל שנתקבל באולפני התחנה — היא נמשכת כחצי שעה או יותר. הם משדרים שמות של ההרוגים, הפצועים, העצורים.

במשך היום הם משדרים מיבזקים ועיקרים הודעות שנתקבלו באולפנים מכל מיני אנשים וארגונים. רשימת הארגונים ומספר ההשמטות שהם עושים מתוך השירים הבכדרים, מעידה על אופי התחנה: אנשי "חזית ההצלה הלאומית" (הפורשים מאש"ף) זוכים לטיפול אוהד. אנשי "אמל" וראשי העדה השיעית בלבנון מקבלים פרסום. איזכור ערפאת, אפילו בתוך שירים, אסור בתכלית. לגבי הגופים הפעילים בישראל, עומדת קבוצת "אבנא אל בלד" (בני הכפר) בראש הגופים הנהנים מאהדת תחנת השידור. כדוגמה שלהם שקרא לאסיפה שנערכה בנצרת בשעה שתיים אחר הצהרים, שודר על ידי התחנה כל אותו יום, עשרות פעמים (גם שעתיים שלוש לאחר סיומה). אבל מספר באי האסיפה לא עלה על מאות בודדות.

הצנזורה הישראלית ועורכי בטאון אש"ף

מאמר המערכת של שבועון "המתקדמת" — "אל וטן" (המולדת) — המופיע בנצרת קבל על כך שעורכי הבטאון הרשמי של אש"ף, "פלשטין אל ת'ורה" מגלים עוינות כלפי המתקדמת. עוינות הדומה לעוינותה של הצנזורה הצבאית בישראל כלפי בטאון המתקדמת. בעל המאמר קובל כי בטאון אש"ף היוצא לאור בקפריסין מתעלם מפעילות המתקדמת, ולעומת זאת מרבה לפרסם על פעילות אנשי רק"ח.

מחבר המאמר בהתקדמת מציין כי דובר התנועה עו"ד כאמל אל דאהר הוזמן למשטרה והואשם בהסתה למרד. וכן הזמינה המשטרה את חיים הנגבי, המזכיר הפרלמנטרי של סיעת "המתקדמת" בכנסת. לדבריו, הוא אינו זקוק לתעודת הכשר לעבודות הפטריוטיות של המתקדמת אשר נציגה בכנסת ח"כ מוחמד מיעארי "נחשב על ידי המפלגות הציוניות כנציג לאש"ף בכנסת." אבל מצד שני, "אבל אין זה מצדיק כי בטאון אש"ף יתעלם בכה בשיטות הרוב הגלוי של המתקדמת."

ראוי לציין בהקשר זה, כי צמרת אש"ף חתמה לפני כחודש ימים על גילוי דעת משותף עם ראשי רק"ח בשולי מפגש בינלאומי במוסקווה. ההודעה המשותפת מלאה דברי הערכה הדדים בין שני הגופים. נראה, כי אש"ף מעניק לחד"ש מידה של רק"ח את בכורה בהתארגנות הערבים בישראל.

ארבעים כפרים "נעלמים"

בישראל קיימים כיום לפחות ארבעים כפרים ערבים קטנים שמשרד הפנים מסרב להכיר בקיומם. ועדת מרקוביץ, סמנכ"ל משרד הפנים, קבעה כי יש להעבירם ממקומם. נציגים של 34 מתוך 40 כפרונים אלה הופיעו לכנס שנערך במשרדי האגודה לזכויות האזרח בחיפה, ושם בחרו לעצמם ועד ארצי שינסה לייצג אותם במגעים עם השלטון ועם הגופים הציבוריים בכדי לתאם את המאבק למען הכרת משרד הפנים בישובים, ותקיעת צעדים ארגוניים שיבטיחו את התפתחותם. תחילת כפרונים אלה בבניה ללא רשיון (לפעמים לפני קום המדינה). בראש הועד נבחר מוחמד אבו אל היג'א מעין חוד (הסמוך לכפר האמנים עין הוד). מזכיר הוועד בא מערב זוואלד (צפונית לטבעון). לתפקיד הגזבר נבחר נציג אל כמאנה, ליד כרמיאל.

יש כפרים כאלה המונים כאלף נפשות לישוב האחרים מונים מאות אחדות. בחלקם קיימים שירותים מינימליים כמו כביש או מי שתיה. ובחלקם אין שירותים כלל. במספר מקרים ניסה משרד הפנים ללחוץ על יושבי הכפרים, אבל אין מקרה אחד שבו הצליח בפתרון שהביא מוזיקת הבעיה. להיפך, ידועים מקרים שכפרים כאלה זכו בהכרה ממשלתית (בעיקר לקראת הבחירות), וכידוע — הבחירות באופק.

מיציע הכנסת / עמוס בן־דוד

הכבוד האבוד של האי־אמון

לדוברי סיעת המערך בכנסת היו טענות בשבוע שעבר, לגבי הצורה שבה טיפלה הממשלה בהצעות האי־אמון. הנושאים היו נכבדים למדי: המהומות בשטחים והמשבר במערכת הבריאות. לתשובה על שני הנושאים גם יחד שיגרה הממשלה את שר התחבורה חיים קורפו.

אמנם קורפו הוא השר הממונה על הקשרים עם הכנסת. אולם יש שרים הממונים על הנושאים: שרת הבריאות על מערכת הבריאות, שר הביטחון על המצב בשטחים, וראש הממשלה עצמו לגבי השאלה העקרונית של אמון או אי־אמון בממשלה שהוא עומד בראשה.

סיעת המערך יצאה בהודעה ביקורתית שבה כונה קורפו "שר לכל עת ולכל נושא". ח"כ רן כהן מסיעת רצ הגדיל לעשות, כאשר מצא את ההקשר המקאברי, שקורפו משיב על האי־אמון, כי הוא השר הממונה על הכבישים והמוליכים לבתי העלמין. ח"כ אורה נמיר מן המערך הביעה תרעומת על הממשלה, ויו"ר הישיבה, ח"כ אהרן נחמיאס אף הפסיק את הדיונים לכמה דקות כדי להיוועץ ביו"ר הבית שלמה הלל.

אולם להתרחשות כולה, יפה האימרה "הפוסל — במומו הוא פוסל". שכן גורמים רבים בכנסת, ובראשם יו"ר הכנסת עצמו, דיברו לא פעם על־לב סיעת המערך שתפעל לריסון ההיצף בהצעות אי־אמון המתרחשת בכנסת הנוכחית. בשנים כתיקונן נהגו להגיש עד 10 הצעות אי־אמון בכל תקופת כהונתה של כנסת. בכנסת הזאת כבר הוגשו מעל מאה, מהן 76 בשנה האחרונה. זאת בגלל לאקונה בתקנון, המאפשרת הגשה אינפלציונית ובלתי מרוסנת של הצעות מסוג זה.

לגבי הצעות רגילות לסדר היום יש הגבלות, ויש מיכסה של שתיים לח"כ בכל מושב. לגבי הצעות דחופות לסדר היום קיים המכשול הכפול של נשיאות הכנסת וועדת הכנסת. אם אין הנשיאות מכירה בדחיפותה של הצעה אי אפשר להעלות אותה, אלא על חשבון המיכסה האישית של הח"כ. יש ערעור בוועדת הכנסת, ולפעמים זו מאשרת מה שהנשיאות לא אישרה. אולם מתברר, שלעתים קרובות מאד מאשרות הנשיאות וגם הוועדה בעיקר הצעות של חברי הנשיאות וחברי ועדת הכנסת.

לגבי הצעות אי־אמון אין מגבלות כלל. להיפך, הצעת אי־אמון זוכה לעדיפות אוטומאטית. היא דוחה כל נושא אחר מסדר היום. יש לדון בה בשבוע שבו הוגשה, או מייד בתחילת הישיבות בשבוע שלאחר מכן. כלומר, יש לפנות את סדר היום של הכנסת כדי לדון בהצעות האלה. גם סיעת־יחיד יכולה להגיש הצעת אי־אמון. אין פלא אפוא, שהסיעות משתמשות בערוץ פרלמנטרי זה לעתים קרובות, ומדי שבוע בשבוע תופח תיק הדואר הנכנס המכיל אותן ועתה כבר מגיע מספרן לכך שעוד־מעט תיאלץ הכנסת לגנוז כל עבודה אחרת, ולהקדיש את ימי הישיבות שלה אך ורק להצעות אי־אמון בממשלה.

ועדת הכנסת בחנה פתרונים את האפשרות לרסן את המגיפה. לכאורה זהו ענין פשוט: צריך בסך הכל להפעיל תיקון לתקנון, ולהכות ברוב בוועדת הכנסת ובמליאה. אפשר לייחד, למשל, את הזכות להגיש אי־אמון לסיעות האופוזיציה הגדולה ביותר, או לשתי סיעות שיש להן לפחות 4 ח"כים, או להצעה שיש בה צירוף של אופוזיציה עם קואליציה, או בכל צירוף דומה. כל אחד מסייגים אלה כבר יגביל את התפשטות התופעה. אך חברי המערך בוועדת הכנסת חוששים לנגוע בתקנון בתחום זה, אפילו בתוך הוראת שעה רק לכנסת הזאת.

בפיזום דברים על חופש הדיבור, ועל זכות דיבור של כל חבר. הממשלה עושה תרגילי התנגדות. ראש הממשלה כבר מזמן אינו משיב על ההצעות — בתחילה היה זה תמיד ראש הממשלה שהשיב. גם השר הממונה על התחום שבגללו מגישים אי־אמון, לא תמיד משיב. פעם זה סגן שר, פעם זה השר המקשר לכנסת. כל זה, כפי שאמר השר קורפו מפני שלא ייתכן להטריח בכל פעם שרים עסוקים, כדי להשיב על הצעות של סיעות "שוליות". אין זה משנה שקורפו הציב את עצמו בהקשר זה בתוך שר שאינו עסוק כל־כך.

סבך פרוצדורלי

בשבוע שעבר אירע בכנסת משהו מאותו סוג דברים, שעמיתי הוותיק ג'יימס יעקב רוזנטל, הסופר הפרלמנטרי הראשון של "הארץ" נהג לכנות בשם "סבך פרוצדוראלי". היה זה אגב דיון בהצעה של שר האנרגיה והתשתית משה שחל, להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת האירועים ב"חזית הגז" במפרץ חיפה ב־31 בינואר. שמונה חברי כנסת ביקשו להעלות לסדר היום את נושא הפיצוץ במחזה, שרק בדרך נס ובגלל תושייתם של מתנדבים שבאו מתל־אביב לא הפך לאסון רבי ממדים.

התברר, שמשרדי ממשלה, חברות הנפט, עיריית קריית־אתא ועוד גורמים — כולם ידעו על סכנת הגזים, אך לא נקטו אמצעי הזהירות הדרושים. התברר גם, שהפיקוח על הגז נתון בידי 13 משרדי ממשלה, ואיש אינו יכול להיקרא לשאת באחריות כולה.

הכל הסכימו אפוא שיש לחקור את פרשה כזאת, על פי סעיף 22 לחוק יסוד: הכנסת. אלא שהצעה לסדר היום מאפשרת את סיומה בשלושה דרכים בלבד: היא מוסרת מן הפרק, או שהיא עוברת לוועדה, או שמוסיפים על דיון במליאה. אם מעבירים לוועדה — אין זה בסמכותה להקים ועדת חקירה. לוועדה גם אין אפשרות "להחזיר" נושא למליאה לצורך זה. אם מסירים מן הפרק — העניין מת. אם מחליטים על דיון במליאה, הרי שיש צורך לקיים דיון, למרות סדר היום העמוס, ורק בסיומו אפשר להעלות את ההצעה מחדש.

יו"ר הישיבה, ח"כ אהרן נחמיאס, פסק אפוא שאין מקום לדון בהצעת השר. אם רוצים להקים ועדת חקירה יש צורך להעלות סעיף כזה על סדר היום, ולהודיע על כך בעוד מועד. לא עזרו גם נסיונות חברי הכנסת להיעזר בסעיף 53 בתקנון, שעניינו "הצעות לסדר". גם את זה פסל נחמיאס, בפסקו כי מדובר בהצעות "לסדר ניהול הישיבה או ההצבעה" ומבחינת הכתוב הצדק אתו.

נמצא איפוא מוצא דחוק: הנושא כשלעצמו הועבר לוועדת הפנים. ואילו שני חברי כנסת מן המציעים המקוריים (יאיר צבן ממפ"ם ומרדכי וירשובסקי מרצ) התנדבו לשוב ולהעלותו במליאה, בתור הצעה לסדר היום שלהם, כשהפעם ייכתב במפורש "הצורך למנות ועדת חקירה מטעם הכנסת". אז יוכל הנושא לשוב לוועדת הפנים, או לכל הרכב אחר של חברי כנסת שייקבע על ידי המליאה, והרכב זה יהווה ועדת חקירה. זאת תהיה הדרך לצאת מן הסבך הפרוצדורלי וכאשר תקום ועדה כזאת, היא גם תהיה מוסמכת להתיר את הסבך האמיתי הקושר יותר את 13 הרשויות שתרמו להתהוות המפגע האסון.

מי יודע 500 פסוקים בעל־פה?

שר החינוך והתרבות יצחק נבון ביקש באחרונה מן המזכירות הפדגוגית במשרדו שתחזור ותשלב בתוכנית הלימודים שינון פסוקים מן התנ"ך. על פי תשובה (בכתב) לשאילתה ישירה של ח"כ פרופ' שבח וייס התבקשה החלטה זו "מן הצורך להעמקת הבקיאות במקורות הלשון והתרבות העברית, כחלק מתוכנית מקיפה לחינוך תרבותי ולשוני". כתב עוד נבון: "בהיותי מודאג ממה שנראה לי כדלדול אוצרות הלשון והתרבות, ובעקבות זאת דלדול כלי החשיבה, ומתוך רצון ליצור קשר ממשי, מצומצם ככל שיהיה, אל המקור החי של התנ"ך — קיבלתי את ההחלטה."

בפירוט הכמותי של תוכניתו קובע נבון, כי כל תלמיד יתחייב ללמוד 500 פסוקים בסך הכל, או כ־40 פסוקים לשנת לימודים אחת. עוד מתכוון השר לגרום לשינון קטעי שירה, בנוסף לפסוקים מן התנ"ך.

בתשובה על שאילתה אחרת, לא ממנו, אישר שר החינוך, ששעות רבות קוצצו בהוראת המדעים המדויקים, גם מחמת מחסור בתקציב, וגם בגלל מחסור בכוחות הוראה מקצועיים.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

ספר זכרון לאבי־יונה

הכרך הי"ט של סידרת "ארץ ישראל", מחקרים בידיעת הארץ ועתיקותיה, מטעם החברה לחקירת א"י ועתיקותיה בשיתוף המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית, הופיע בימים אלה והוקדש לזכרו של פרופ' מיכאל אבי־יונה ז"ל, אחד החוקרים החשובים והפוריים בדור המייסדים של הארכיאולוגיה של העם השב לארצו. ספר הזיכרון הזה, המקיף 38 מאמרים בעברית, 11 רשימות מחקר באנגלית וסיכומי המחקרים בעברית באנגלית, בארכיאולוגיה, אמנות והיסטוריה, אפיגראפיה ונומיסמטיקה, פורש לפני החוקרים, החובבים ומבקשי דעת־הארץ, ידיעה רחבה מאד של מחקרים חדשים.

אבי יונה היה ידוע כחוקר התקופה הקלאסית וימי ביזנטיון. הוא הוציא ספרי יסוד חשובים ומספר רב של מאמרי מחקר. הוא השאיר לקהל הרחב את דגם תקופת הבית השני ליד מלון הולילנד בירושלים, אותו פוקדים מאות אלפי מבקרים מדי שנה. אבי יונה היה פופולריזטור גדול במובן הטוב של המילה — מתוך ידיעה מעמיקה ורחבה מסוגל היה לרדת ממגדל השן ולהסביר לציבור הרחב בלשון מובנה לכל, דברים בעלי מסר חינוכי, תרבותי וציוני עמוק. הוא היה מורה ראשון בטעותו בבחינה האחרונה לתואר מ.א. שהודיע. שיבין את השאלה הבאה: "מה היו טעויותיו של פרופ' אבי יונה בדגם ירושלים בהולילנד, לאור החפירות החדשות". אבן למורה חבר כזה. רבים ביקשו להקדיש לו מחקר נוסף בספר על שמו, אך לא ניתן היה לחרוג מ־400 עמודים גדולים בעלי טורים כפולים. העורכים הם הפרופסורים דן ברג, אברהם רגב וה"ד גדעון פרסטר.

בעניין הוילה הרומית כתב פרופ' שמעון אפלבאום: לא מקרה הוא שהרודיאנוס תירגם לעתים את המילה "וילה" בכפר. למעשה הווילה — החווה הבודדת היא, המלה "וילה" שימשה בספרות הרומית לציון בית מגאר וגם למרכזה של אחוזה חקלאית. במקורותינו החווה הבודדת נקראת "עיר", כמוזכר — "המוכר את העיר" (בבא בתרא ד' ז'). גם ד"ר ייבין מקדיש רשימתו העוסקת בנושא העיירות, הכפר, העיר וההתפתחות בארץ. התוכניות המגוונות מעבידות לפני הקורא את ההתפתחות של הישובים מחווה בודדת לעיר מגונת, לעתים ללא תכנון של ממש, עד שבנין בית הכנסת נבנה במקום מאולץ.

תרבות שומרונית

על ארונות קבורה שומרוניים מהתקופה הרומית כותבת רחל ברקאי אגב פירוט היסטוריה גיאוגראפית של השומרונים, תוך כדי בדיקת התרבות החומרית השומרונית בעזרת מספר ארונות קבורה מעוטרים מהמאות השניה והשלישית לספירה. גם יצחק מגן, קמ"ט ארכיאולוגיה ביו"ש עוסק בנושא ארונות קבורה מעוטרים שנתגלו במערת קבורה בשכם. בניגוד לחוקרים אחרים הוא קובע, שאין להקדים את השעת ארונות הקבורה המעוטרים לפני המאה השניה לספירה, תחילת תקופת הפריחה של ניאפוליס הרומית.

במחקר על תיאטראות באר"י בתקופה הרומית־ביזנטית מציין ד"ר ארתור סגל, שאלה היו מיתקני שעשוע המוניים, אשר סיפקו בידור מן הסוג הפשוט ביותר. "הם שידרו קול בעל צביון תרבותי מזרחי מיוון, שהתמקד במופעי המימוס וסביר להניח שמעולם לא צפה בטרגדיה או קומדיה קלאסית" (ע' 122). לצורך הצגות מימוס — כלומר משחקי מים פולחניים — הובילו ברוב המקומות מים. לאחר קטפרה בצינור או מוביל מים (אמת מים). על כך יש להוסיף שחז"ל ראו בכל משחקי המים עבודה זרה, הן בתוך התיאטראות והן ליד מקורות המים.

אשר למקדש מהתקופה הרומית בהר סנאים בחרמון, סבורים ד"ר שמעון דר וד"ר יוחנן מינצקר שהישוב באתר קיים עוד מתקופה ההלניסטית ומאז קיים בו אתר הפולחן, שבני היתורים באיזור באו לעלות עולה של רומא והשפעתה. "שפתם של המקדשים והלקיחים האדריכליים ברורה, היא ההלניסטית רומית. אך לשונם המקומית של המתפללים היא זרה ומוזרה" (44).

מקומות תפילה יהודיים

מחקר מעניין של ד"ר אהוד נצר עוסק באגוסטאום (מקדש) בסבסטיה שומרון, שהוקם בידי הורדוס. מסקנותיו של האדריכל והארכיאולוג נצר הן, "שמבחינות רבות היה זה דגם למה שבוצע בכל הנראה כמה שנים לאחר מכן ובקנה מידה הרבה יותר גדול, בבית המקדש בירושלים" (104).

ד"ר צבי אילן מביא ברשימתו סקר של 22 בתי כנסת קדומים, מאז שהמאמר נכתב נוספו אחרים נוספים: ביניהם הירצה אילן, בכנס בחיפה לפני חודש, על למעלה מ־80 בתי כנסת עתיקים בגליל. בשתי עמודותיו ניכר ששוד אבנים עתיקות כדי לשאר חצרות ובתים, הביא לטישטוש קשה של עדויות בתי מקדש מעט בגליל. אורה יוגב מרסיפה במחקר בית הכנסת במעון (נירים) שבנגב שהמיבנה שמר אמנם על הכיוון לירושלים, אבל המיבנה כשלעצמו התואם לצורכי האקלים המיוחד בנגב ומכאן השוני בינו ובין בתי כנסת אחרים.

ד"ר גדעון פרסטר כותב על גלגל המזלות, הליוס, ועל הדמויות המציגות את עונות השנה בפסיפסי בתי כנסת, כחלק מעיבור החודש, השייך לתפילת ברכת החודש. או שזה תירגום ויזואלי של תהילים (קמ"ח א'־ו') או מתפילה בספר דניאל, תפילה לגורמי השמים ואיתני הטבע.

על שמות ואפיגראפיה

זיהוי שמות מהמקרא על פי ממצאים בחותמות או טביעותיהן, הוא מחקרו המרתק של פרופ' נחמן אביגד המביא הפעם את החרשה על "לאלצליה בן משלם" בכתב יהודאי מהמאה השביעית לפנה"ס. החוקר הוותיק מנסה בזהירות, שאם הנחתו נכונה, אכן יש בידינו שלושת החותמה בחותמות של גמריה בן שפן בן אצליהו בן משלם, ממשפחת סופר המלך ושריו מימי מנשה המלך ועד חורבן בית ראשון.

פרופ' יוסף נוה כותב על כתובות על ברות שמן, שלדעתו יש להן זיקה עם נוסחי התפילה והשבעה שרווחו בעולם היהודי, השומרוני והנוצרי.

לתשומת לב מיוחדת ראוי מחקרו של טל אילן שחקר שמות חשמונאים ומגלה שהשם יוסף מוזכר 150 פעם, במקום השני אחרי השם שמעון — 175 פעם. קרוב להוראי שלמתתיהו החשמונאי היה בן נוסף בשם יוסף, דבר הנעלם בדרך כלל ומופיע רק פעם אחת (מכבים ב' ח').

פרופ' יגאל שילה ז"ל סיים את מחקרו בימי מאבקו האחרונים על חייו — כתובות בכתב שהיה נהוג בדרום ערב, שנמצאו בעיר דוד. סיכום כתב מיחורים אלה שהוו בידי ד"ר מריה הפבר מאוניברסיטת גראץ, מופיעים ביהודה ובירושלים וגם בתל קיסן בעמק עכו. שלוש הכתובות שמצא שילה בעיר דוד חריגות בין עשרות כתובות. הן חקוקות באיזמל בחרס אחרי צריפה. אין זה אלא סנגויות המבשרות את תחילת ההדירה שהחזיק בתקופת שיבת ציון ובית שני.

הרס הפסיפסים

במדור האנגלי של הספר מביא ד"ר ואסיליוס צפירים מחקר של 13 כתובות מהכנסיה הביזנטית שנתגלתה ונחפרה בידי אבי־יונה בשנת 1951. הכתובות הראשונות מתוארכות לשנת 415 לספירה, המאוחרות לשנת 442/3. לרוב, אלה כתובות זכרון ותודה לנפטרים ולבוני הכנסיה הזו. הכתובת הארוכה ביותר בת־14 שורות. סך הכל 26 שמות התורמים על עצמם. בכיבוש הערבי נהרסה הכנסיה.

א. ז'אק מתאר בהמשך כתובת סורית ארץ־ישראלית באותה הכנסיה. מעניין שכתובות בשפה זו נמצאו גם בפסיפסים נוצרים בכפרי השלומים הסמוכים. ד"ר. קלודין דופין מביאה בצרפתית את הקטלוג של האתרים הביזנטיים בפלשתינה, אף שאת כל מחקריה ביצעה במדינת ישראל. לדבריה מצויים למעלה מ־5000 אתרים כאלה בארץ. במחקרה במפת נהריה היא מונה 66 אתרים, צפיפות גדולה מאוד.

לעידן "דן הסכן" באמריקה

מאת לואיס אוצ'יטל

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

כדי לשמור על רמת קניותיהם הוציאו האמריקאים יותר משהיה להם והסכונותיהם פחתו לשיעור הנמוך ביותר מאז שנות ה־40. ללא חסכונות, יגדל הצורך ללוות מחו"ל

ניו־יורק

במשך שנים היו האמריקאים הצרכנים הנהדשים ביותר הנלהבים ביותר בעולם. החיים הפשוטים שבאו לביטוי באיוריו של נורמן רוקוול, או הציור המפורסם של גראנט ווד המתאר איכר חמור סבר מהמערב התיכון ואשתו, נעלמו בשנות ה־80. מבחינה אחת היתה בזבזנותה של אמריקה טובה לעולם. הקנייה ההיסטרית והתקנות האינפורמטיבית הקנייה העולמית הזיקו בתי חרושת כחיים ברחבי העולם. ארצות הברית, כפי שאוהבים כלכלנים לומר, היתה הקטר של ההתפשטות הכלכלית מאז 1982 והניעה את המיתון במערב. אולם כדי לשמור על רמת קניותיהם הוציאו האמריקאים יותר מכפי שיש באפשרותם, תופעה המשתקפת בחסכונות האישיים המאוד נמוכים שלהם — השיעור הנמוך ביותר מאז שנות ה־40 — וגם בגירעון התקציב האמריקאי. ללא די חסכונות יימשך הגרעון ויחוד אתו גם הצורך ללוות מאות מיליארדי דולרים מחו"ל.

אולם כעת מקבלת ארצות הברית סיכוי נדיר — "חלון של הזדמנות" כפי שמכנה זאת פול סמיואלסון, חתן פרס נובל בכלכלה — להוציא פחות, לחסוך יותר ועדיין לא לפגוע בכלכלה העולמית השבירה. צרכנים זרים יוצרים הזדמנות זו בנטלם מאמריקאים חלק מעמסת הקניה. העליה התלולה בייצוא האמריקאי היא סימן אחד לרוח חדשה זו של צריכה בחו"ל. כך איפוא אומר שהצריכה האמריקאית תאיט את הקצב כפי שקרה בחודשים האחרונים בלי לגרום מיתון. "אל תתקעו עדיין בהתצבות", אומר סמיואלסון. "אבל אנחנו באמריקה נמצאים כעת במצב בו אנו מסוגלים לעבור מהילוך גבוה של צריכה להילוך של חסכונות בלי להקריב את התפוקה או את התעסוקה". לא הכל מסכימים. פול דווידסון מ־אוניברסיטת טנסי, עורך הג'ורנאל של כלכלה פוסט קיינסיאנית, מדגיש למשל שבעקבות התמוטטות הבורסה, הכלכלה האמריקאית כה רעועה, עד כי התעסקות במתכונת הצריכה הפנימיות עלולה לעורר התמוטטות ואין זה חשוב עד כמה יגדל הייצוא כדי לקזז קניה מועטה יותר מבית.

לחסוך ליום צרה

מחקרים שנעשו באחרונה מראים כי המוטיבציה של אמריקאים לחסוך לקראת יום צרה הולכת ומתכרסמת על ידי הקלות ותגמולים כמו תגמולי פרישה שלים, ביטוח נכות משופר, אשראי קל, תוכנית הביטוח הרפואי מדיקר ואפילו התשלומים במזומנים ששולמו לעשרות אלפי בעלי מניות בעקבות השתלטות על חברות ובקניה חוזרת של מניות. אלה מדאיגה יותר היא העובדה שמצבים לעודד אמריקאים לחסוך יותר, כמו הנהגת חשבונות פרישה שניכויי המס שלהם נרחבים — נראים כנושאים פרי מועט בלבד.

אם צודקים כלכלנים שהסקטור הפרטי אינו יכול לחסוך דיה, האלטרנטיבה היא שהממשל יקח על עצמו את המשימה על ידי העלאת מיסים. ופירוש הדבר יהיה הוצאת כספים מכיסו של כל אזרח, כספים שאילולא כן היו אולי מוצאים על צריכה פרטית. מס הכנסה גדול יותר, זו הדרך הקלה ביותר להשיג זאת", אומר ג'וזף פאצ'מן, מומחה מס ממכון ברוקינגס שכלכלנים רבים שותפים לדעתו זו. "השאלה היחידה היא איזה סוג מס להוסיף".

אף כי הבית הלבן ונבחרת המועמדים לנשיאות מתנגדים להעלאת מיסים, נראה שהמיתון בזכות מס צריכה כלשהו הולך וצובר תנופה. יתרון אחד שלה, אומרים תומכיה, הוא שבכל הנראה יהיה זה קל יותר לקונגרס מבחינה פוליטית לחוקק מס צריכה מאשר לנסות לחוקק תיקון נוסף בחוק מס ההכנסה. כל עוד הממשל האמריקאי גם אינו מגדיל את הוצאותיו, מיסי הכנסה חדשים יבטיחו את שיעור החיסכון הכולל בארצות הברית.

מדוע נודעת חשיבות לחיסכון? כיון שאלה הדולרים שאינם מוצאים כיד על מזון וביגוד, סרטים ונסיעות והניתן להזרימם לבתי חרושת, מכונות, כבישים ופרויקטים אחרים היוצרים הכנסה ועושר. פוליטיקאים וכלכלנים רבים טוענים שמדינה מפותחת כמו ארצות הברית חייבת להיות מסוגלת לספק כספים למדינות אחרות ולא ללוות ממאגר החסכונות המוגבל של העולם. אופציה אחרת היא לקצץ את ההשקעות עד שיעור לרמת החסכונות הזמינים. אך זו תרופה שכמעט הכל בטוחים כי היא מכשה את עצמה בעידן של תחרות גלובלית חריפה ועליית ההשקעות העסקיות במקומות אחרים בעולם. האלטרנטיבה היחידה שנותרה אי־פא היא החיסכון הציבורי.

כמה מחקרים חדשים עוסקים בסיבות להמשך הירידה בחסכונות הפרטיים. במחקר אחד שפורסם החודש על ידי "המשרד הארצי למחקר כלכלי" נקבע שחברות קיצצו בשנים האחרונות בתרומתן לתכניות פנסיה עם תגמולים מוגדרים ב־130 מיליארד דולר לשנה בנימוק כי תכניות אלו מומנו יותר על המידה. נכסי פנסיה נחשבים כחסכונות של חברות.

המחקר על חסכונות הביא לשני דיונים נוספים, אחד מהם הוא בשאלה אם ניתן לפתות בתי אב לחזור ולחסוך. נוסו תמריצים ללא הצלחה רבה, כולל חסכונות פרישה מוגנים ממס, ניירות ערך המציעים הכנסה פטורה ממס ומיסי הכנסה נמוכים יותר. נראה שגם ריבית גבוהה יותר לא השיגה את היעד. כמה כלכלנים הציעו לארצות הברית לאמץ את הנוהג היפאני לשלם חלק ממשכורתו של עובד בבונוסים חצי שנתיים במקום שכר חודשי או שבועי. היפאנים חוסכים חלק גדול הרבה יותר מהבונוסים שלהם מאשר משכרם. אך זו אינה דעת רוב בקרב כלכלנים.

העשירים לא ייפגעו

הוויכוח השני עוסק בשאלה אם שיעור החיסכון של ארצות הברית כפי שהוא נמדד על ידי משרד המסחר הוא אכן אמת מידה מדוייקת לשיעור החיסכון האמיתי במדינה. כמה כלכלנים טוענים כי לוא היה משרד המסחר מאמץ ראיה רחבת אופקים יותר היה מתברר ששיעור החיסכון מתקרב יותר לאלו של יפאן ואירופה. ניתן למשל לראות את שכר הלימוד שמשלמים הוריהם של סטודנטים בקולג' כעל השקעה בעלת רווח עתידי המתבטא במשכורת גבוהה יותר מכפי שמקבל בוגר תיכון בלבד. אי לכך הוצאות על חינוך משתלבות בעצם בהגדרת החיסכון שבמהותו הוא שימוש בכספים לרווח עתידי כלשהו.

על פי הגדרה זו גם קניית תנור בישול היא חיסכון, שכן הרווח בשווה לתשלומים החודשיים שבית אב היה משלם לולא היה מחזיק בבעלותו תנור וצריך היה לשכור אותו. יש כלכלנים המגדירים מכונות כביסה, מקררים והשכלים, מכוניות ומוצרים בני קיימא אחרים כהשקעות, חלק מהחסכונות, ולא צריכה. יש שגם היו רוצים להגדיר כחיסכון הוצאות ממשל על כישורים בסיסיים כמו דרכים מהירות, בתי ספר, סכרים, כבלי הטלפונים ומחקר כהשקעות.

יהיו אשר יהיו הסיווגים, שוררת רווחת הדעה שאמריקאים חייבים לחסוך יותר, וגובר הלחץ הציבורי לצמצם את ההוצאות שחייבת ארצות הברית לשאר העולם. כלכלנים וכמה פוליטיקאים ליבראלים ושמרניים כאחד, מגיעים יותר ויותר למסקנה שהעלאת מיסים תהיה הכרחית. כיון שהעלאת מס הכנסה אינה לרוחם של רבים עובר כעת המוקד להטלת מס צריכה. מס זה יכול ללבוש צורה של מס מכירות ארצי או מס ערך מוסף. בכל מקרה נטל המס יעבור לצרכנים, ויפול במיוחד על מעמדות בעלות הכנסה נמוכה ובינונית.

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

מפריע לך לפעול בחוסר מידע?
אינפורמרקטינג - דמוגרפיה עיסקית ומידע שיווקי בע"מ שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 פקס: 268020.
מאגרי מידע, מחקרי שוק, חקר ישימות, נתונים לביצוע

هكذا عن الأصل

הדור הבא: סופר וידאו

מצלמות וידאו ומכשיר ההקלטה של הדור הבא יאפשרו לחובבים להפיק תמונה טובה יותר מזו של ניידת שידור מקצועית

הדור החדש של מכשירי הקלטת תמונה שפותח על־ידי חברת מאט־סושיטה היפנית — חברת האם של JVC — עלול להפוך את כל ציוד הווידאו הביתי, מכשירי הקלטה ומצלמות, למוצג מוזיאוני בתוך שנה שנתיים. איכות התמונה במכשירי ההקלטה ובמצלמות החדשות היא כה טובה עד שציוד ביתי זה מפיק, לדברי כותבים בעתונות המקצועית, "תמונה העולה על זו המופקת על־ידי ניידות שידור מקצועיות ושבכל מקרה איכותה עולה על התקנים המוגדרים לאיכות שידור".

מכשירי הווידאו החדשים מבוססים על שיטת ההקלטה המוכרת של JVC, ה־VHS. אך ה"סופר וידאו" החדש מעניק איכות תמונה טובה בהרבה, עם חדות פרטים המאפשרת לעמוד על טיבם של אריגים וצפייה בפרטי פרטים של כל נושא מצולם. ההערכה היא כי הטכנולוגיה של סופר־VHS תהיה הטכנולוגיה השולטת עד סוף המאה לפחות, והערכה זו מקבלת חיזוק מעשי בידיעות אודות הפסקת מאמצי פיתוח של חברות מתחרות שביקשו לפתח דור חדש של מכשירי וידאו המבוססים על תקליטוני לייזר או על שיפור בטכנולוגיה של קלטות ביתא.

השיפור העיקרי באיכות התמונה הוא בכושר ההפרדה (רזולוציה) — התכונה המאפשרת הבחנה בפרטים קטנים. כושר ההפרדה בתמונה מוגדר כמספר זוגות הקווים שאפשר לראות בה. אפשר להמחיש זאת בדוגמה של צילום גדר העשוי מקורות שחורות ולבנות לסירוגין. מרחוק מסוים — ובאיכות תמונה מוגדרת — יהפכו הקווים למשטח אפור. אך ככל שכושר ההפרדה של המערכת (המצלמה, מקליטה או משדרת) טוב יותר, אפשר יהיה להבחין ביותר זוגות קווים כאלה.

במכשירי טלוויזיה מדובר על מספר זוגות הקווים שאפשר להבחין ברוחב המסך לפני שהתמונה הופכת לאפור מטושטש. מכשיר טלוויזיה אמריקאי רגיל יכול להקרין יותר מ־400 זוגות קווים כאלה לרוחבו, אך הוא יכול לעשות זאת בעת קליטת שידור חי ממצלמת שמחירה יותר מ־100 אלף דולר. תמונה המוקרנת ממכשיר וידאו ביתי על אותו מסך לא תאפשר הבחנה ביותר מאשר 240 זוגות קווים. למעשה גורם כושר ההפרדה הנמוך יחסית של מכשירי הווידאו VHS הרגילים לתמונה שבה יש משטחי צבע הדומים למשטחים של סרט מצויר — ללא הבחנה בפרטים בתוך המשטח.

הבעייה היא כאמור במערכת ההקלטה וההקרנה — לא מכשיר הטלוויזיה שכושר ההפרדה שלו עולה בהרבה על זה של מכשיר הווידאו או מצלמת הווידאו לחובבים — אלא שממכשיר זה נהנה הצופה רק בעת צפייה בשידור מתחנת שידור מקצועית. שיטת ההקלטה החדשה — ה"סופר VHS" — מאפשרת כושר הפרדה מרהיב של עד 440 זוגות קווים ברוחב המסך — כושר הפרדה המעניק לתמונה המוקלטת חדות ואפשרות להבחנה בפרטים ברמה שלא היתה אפשרית במכשירים הקיימים.

מטרתם של המהנדסים שפיתחו את ה־SVHS היתה לפתח מערכת בעלת חדות ואיכות תמונה מעולים, תוך שינוי מזערי בלבד במערכת ה־VHS הקיימת. לצורך זה נשמרו גודל הקלטת וצורתה, רוחב הסרט, מהירות ההעברה של הסרט וכן כל מערכת הקלטת הצלילים. גם מערכת הקלטת הצבעים נשארה בעיקרון ללא שינוי. אלא שכל מערכת הקלטת אותות התאורה הקובעת את חלקו ה"שחור לבן" של הצילום שונתה כליל. כאן נעשה שימוש בתחום תדרים אחר — גבוה ורחב יותר. במקום להקליט את אותות התאורה בתחום תדרים שבין 3.4 ל־4.4 מגה־הרץ העבירה ההקלטה לתחום שבין 5.4 ל־7 מגה־הרץ, כך שהתחום החדש מאפשר חדות טובה יותר והוא רחב יותר ב־60 אחוז.

ההקלטה בתדר גבוה יותר התאפשרה בעקבות פיתוח של סרטים מגנטיים מדור מתקדם יותר. למרות שעקרונית מדובר באותם חומרים מגנטיים, הרי שבסרטי ה־SVHS החלקיקים המגנטיים זעירים יותר ומאפשרים הקלטה חדה יותר עם פחות רעשי רקע.

בעיית ההתאמה בין המערכת החדשה למערכת הקודמת היא כמובן אחד הנושאים המעניינים ביותר את הצרכן. על חזית הקלטת קיים שקע מיוחד המזהה אותה עבור המכשיר כקלטת SVHS. מכשיר הווידאו החדש יוכל להקרין קלטות ישנות כאשר המכשיר יודע (על־פי קיומה של המגרעת בקלטת) באיזה תחום תדרים לפעול. תכונה זו נועדה למנוע מצב שבו בעל מכשיר ישן יימנע מקניית מכשיר חדש, כיוון שהוא ייאלץ לזרוק את האוסף הקיים (תכונה שחיוניותה המומחשה לכל מי שעבר למכשיר תקליטוני לייזר ו"נתקע" עם אוסף תקליטים אהוב). אך הקלטות בשיטה החדשה לא יוכלו להיות מוקרנות במכשירים הישנים, שאינם יודעים "לקרוא" את תחום התדרים החדש. מפיצי הסרטים לספריות הווידאו בארה"ב כבר הוכנו לקראת הפצת המכשירים בשוק האמריקאי ויוכלו לספק לספריות סרטי SVHS.

תכונה נוספת של המכשירים החדשים כלולה בחיבור מיוחד של מכשיר הווידאו אל הטלוויזיה. מדובר בחיבור המכונה Y/C שבו יש הולכה נפרדת של אותות הווידאו, כאשר אות התאורה נפרד מאות הצבע — חיבור כזה נהוג במכשירי אולפן מקצועיים ונועד למנוע השפעת גומלין בין האותות הגורמת לעיוותים לגרעיניות בתמונה או לרעידה.

כאמור, החלה חברת JVC בשיווק המכשירים החדשים, הכוללים הן מכשירי הקלטה והן מצלמות וידאו לחובבים — בארה"ב. על־פי פרסומים שונים נראה ששיווק המכשירים החדשים באירופה יחל לקראת סוף השנה. השיקול השולט הוא שיקול מסחרי ובין הסיבות לפיתוח ה־SVHS מונים מומחי האלקטרוניקה את התחרות העזה מצד חברות מקוריאה שהביאה לירידת מחיריהם של מכשירי ה־VHS הרגילים לרמה שאינה מתירה למעשה רווח בידי היצרנים מיפן. ההערכה היא שחברת JVC תנהג ביד קפוצה במיוחד בכל האמור למתן רשיונות לייצור מכשירי הווידאו החדשים.

אם כי יהיה עליה לתת רשיונות כאלה אם ברצונה להביא להפצת השיטה. כך למשל מציינים המומחים כי סרטי וידאו בשיטה החדשה יופצו בספריות בארה"ב רק לאחר שמספר המכשירים שיימכרו יתקרב למיליון. בין המועמדים לייצור מערכות SVHS נמנית גם חברת סוני, שנמנעה עד כה בעקביות מייצור מערכות VHS רגילות, והעדיפה את שיטת ביתא שפיתחה.

שימוש ראשון במוליכי־על ליצור מנוע חשמלי

המנוע החשמלי הראשון המבוסס על טכנולוגיה של מוליכי־על יוצג בעוד כמה שבועות במפגש של האגודה האמריקאית לקידום המדע. בכינוס האגודה בבוסטון יוצג המנוע המהפכני המבוסס על תכונותיהם של מוליכי־העל להולכת זרם חשמלי ללא איבוד אנרגיה.

המנוע, שפותח במעבדות הלאומיות ארגון באילינוי, הוא מנוע־הדגמה קטן שהספקו לא יאפשר לו ביצוע עבודה של ממש — אך הוא ימחיש את הטכנולוגיה הצפויה עם פיתוחם של מוליכי־על לטמפרטורות גבוהות. החומר מוליך־העל שנעשה בו שימוש הוא תערובת קראמית של נחושת, איטריום ובאריום, והוא משמש מוליך־על בטמפרטורה של 94 מעלות מעל האפס המוחלט (מינוס 179 מעלות צלסיוס) — טמפרטורה שאפשר להשיגה בקלות תוך שימוש בחנקן נוזלי זול.

במעבדות ארגון עוסקים בימים אלה יותר מ־100 אנשים בפיתוח תהליכים ומוצרים חדשים שיתבססו על טכנולוגיות של מוליכי־על.

לדברי מנהל המעבדה, כפי שצוטט ב"ניו סאיינטיסט": "השלב הבא הוא פיתוחו של מנוע חשמלי מסחרי, אם כי ייצור מנוע כזה לשוק יארך עוד 10 שנים".

המנוע מבוסס על רוחייה מגנטית של אלקטרומגנטים, המורכבים על דיסקת אלומיניום. זו סובבת מול שתי דיסקות של מוליכי־על, הדוחים לאלקטרומגנטים השונים מפעל ומשסק על־פי קירבתם לשדה שיוצרים מוליכי־העל.

פיסיקאים בישראל התבטאו בשנה האחרונה באשר לחוסר הכלכליות הצפוי של מנועים המבוססים על מוליכי־על בטמפרטורה של חנקן נוזלי — וציינו כי המירוץ הטכנולוגי לפיתוחם של מנועים כאלה נועד בעיקר כדי לנצל תכונה חיונית אחת שלהם: פעולה שקטה במיוחד. הפעולה השקטה הזו היא יתרון בשימוש במנוע כזה בצוללות, והוא עשוי להיות גורם־מפתח בייצור צוללות בלתי ניתנות לגילוי באמצעות סונאר פאסיבי.

מאז שנת 1941 נראה היה כאילו זבוב ענק זה — שאורכו 5 ס"מ — נכחד לחלוטין. בחודש שעבר ראה ג'ימי מוריס בן ה־5 מגרוויה, ניו־זילנד, את החרק הענק בגינת הבית. הזבוב המוזהה בשמו הלאטיני Exsul singularis, נלכד וצולם. הזבוב הענק הזה בעל הכנפיים השחורות נחשב היום לחרק הנדיר ביותר בעולם. ולבד מדוגמת הזבוב שנמצאה לא ידוע מאומה על צורתו או מהלך חייו בשלבי הגלגול האחרים שלו. (צילום רדיו איי פי)

לאחר שישה חודשים על קרקע הים

שוחזרו סרטי ההקלטה של מעבורת החלל צ'אלנג'ר

שאלות רבות ליוו את התרסקותה הטראגית של מעבורת החלל צ'אלנג'ר — שאלות שרשות החלל האמריקאית נאס"א היתה חייבת להשיב עליהן, והפתרון ההכרחי היה באמצעות שיחזור ציוד הבקרה והפיקוח של המעבורת והקלטת השיחות בין אנשי הצוות.

כאשר אותרו הסרטים, לאחר שהיו שישה חודשים במימי האוקינוס בעומק של 30 מטר, הם היו במצב גרוע ביותר והסיכויים לשיחזור הנתונים החשובים שעליהם, היו קלושים ביותר.

לעבודה מסובכת ומורכבת זו נרתמו מהנדסי חברת יבמ. עזרתם הרבה בפתרון הבעיה ובהצלחת השיחזור הוגדרה על־ידי נאס"א כנס.

סיפור ההצלחה של יבמ באירוע זה החל באפריל 1986. נאס"א קיבלה מספר נקודות מוצא מחוקרים מחוץ ליבמ. היות והסרטים לא יוצרו ביבמ, בין החוקרים היה פרופ' טוקסון ואנשי צוותו.

הבעיה היתה שהסרטים היו מכוסים במגנזיום המצוי כתוצאה מפעילות של חומרים ומלחים מהים על סלילי הסרטים. לאחר שאותרה הבעיה נכנסו מהנדסי יבמ לתמונה ופיתחו תערובת כימית מיוחדת שתוכל להמיס את כל החומרים המלחים הללו. הבעיה היתה לפתח תמיסה כימית שתשחרר את הסלילים מחומרים אלה, מבלי לגרום נזק למידע המצוי בהם.

בעזרת התמיסה הכימית החדשה, ניקו את הסלילים והסרטים המקוריים, הוחזרו לאחור את הסרט, הריצו אותו מחדש והקליטו מחדש על סרט אחר.

התברר שהסרטים היו עמידים יותר ממה שציפו בתחילה. מדעני יבמ הופתעו מכושר ההישרדות של הסלילים כאשר הריצו אותם לראשונה.

בסוף שלב זה של השיחזור הרדיעה נאס"א כי עבודתה של יבמ איפשרה שיחזור של למעלה מ־90 אחוז מהמידע שהיה במערכות הפיקוח של המעבורת.

השלב הבא שעמד בפני מדעני יבמ היה שיחזור סרטי רשם הקול שבתא הטייס. משימה זו היתה קשה יותר עבורם, היות ומדובר בשיחה שהתנהלה בין אנשי הצוות במהלך אותם רגעים חשובים ולא בנתונים בלבד כפי שנתגלו בסרטים של מערכות הפיקוח.

הצלחת מדעני יבמ בפיענוח סרטי תא הטייס היתה מרהימה אף יותר. במקרה זה החומר שעל סרט ההקלטה המגנטי נחלש, ובמקרים מסויימים נעלם מהסרט והותיר אותו "עירום". התמיסה הכימית שפיתחו אנשי יבמ איפשרה לנקות גם את הסרטים האלה, ועל־ידי כך נחשפו מחדש הקטעים המוקלטים, וניתן היה לשמוע את הרצף כולו.

מרכז החלל ג'ונסון בארה"ב ציין כי ללא תהליכי השיחזור שביצעו מהנדסי יבמ, כל המידע היה אובד לנצח.

אחד ממהנדסי יבמ שהשתתפו בתהליך השיחזור אמר בסיומו של התהליך — "זו תחושה נעימה כאשר לדעת שהספכנו להיות חלק בלתי נפרד מההיסטוריה".

שטרות אלה ניתנים להרתחה

"כסף מפלסטיק" היה עד כה כינוי לכרטיסי האשראי — להבדילם מכספי הנייר ומטבעות המתכת. אך לא עוד. במסגרת חגיגות ה־200 של אוסטרליה הנפיק הבנק המרכזי של אוסטרליה את שטרי הכסף הראשונים בעולם העשויים מחומר פלאסטי.

השטר החדש, בערך של 10 דולרים אוסטרליים, פותח והודפס בהשקעה של 20 מיליון דולר אוסטרליים. בפיתוחו השתתפו ארגון חבר העמים הבריטי למחקר ופיתוח תעשייתי ומחלקת ההדפסה של הבנק המרכזי של אוסטרליה.

היריעה הפלאסטית שעליה מודפס השטר עמידה הרבה יותר מכל נייר ידוע — ובין השאר נוסתה עמידות השטרות החדשים בהרתחה, בכביסה במשך שעות במכונת כביסה. השטרות החדשים אף נקברו בקרקע למשך תשעה חודשים.

בפינת השטר הושאר מעין "חלון" שקוף ועליו הוטבעה טבעת של צבעים משתנים ובמרכזה דיוקנו של הקפטן קוק. טבעת הצבעים המשתנים דומה לטבעות צבעוניות "תלת־ממדיות" המוכרות מכרטיסי האשראי החדשים והצבעים מתחלפים עם זווית הצפייה. הן הטבעת והן דיוקנו של קוק נראים משני צדי השטר — והטבעתם תקשה, לדברי יוצריו, על כל זיוף שלו. ההדפסה על גבי שאר שטחו של השטר דומה להדפסה רגילה של שטרי כסף וכוללת גם קטעים מובלטים המאפשרים לקבוע את ערכו במישוש.

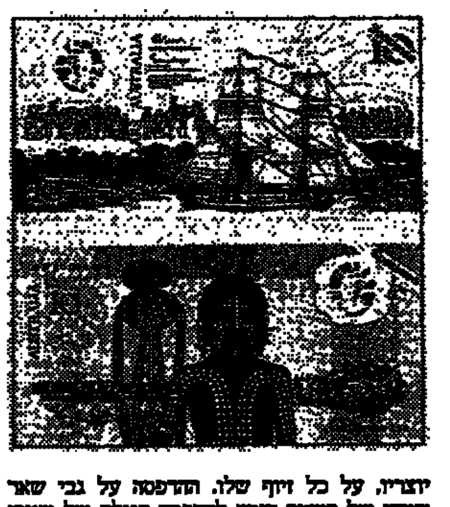

זיכרון של נמלה

מחקר אודות דפוסי ההתנהגות של מושבות נמלים מצביע על מערכת מורכבת של התנהגות ולמידה

מושבותיה של נמלת הקציר — Pogonomyex barbatus — מתקיימות באיזורים צחיחים או צחיחים למחצה, כשבסביבתן מתקיימות מושבות של נמלים אחרות וכן כמה מינים של מכרסמים. כל היצורים האלה מתקיימים על זרעים של צמחים חד־שנתיים. כאשר נראה שכמות המזון היא הגורם המגביל את מספרם של היצורים השונים בסביבה זו.

מושבה של נמלים חייבת, על־פי כללי ההישרדות, להגיב על שינויים בתנאי הסביבה — אך כיצד מגיבה המושבה? מחקר שהופיע בירחון אנימל ביהוויור (כרך 35, עמ' 833) מציע תגובה זו כמשהו מורכב הרבה יותר משאפשר היה לשער. דבורה גורדון מהמוזיאון לזואולוגיה השוואתית של אוניברסיטת הארוורד מציגה במחקרה דגם המעיד על יכולת למידה של מושבת הנמלים כולה — ולא רק של נמלה בודדת.

נמלים העובדות מחוץ לקן ממלאות בדרך כלל אחד מארבעה תפקידים. יש המחפשות זרעים לאורך נתיבים כבושים ומוכרים. אחרות פועלות לתחזוקה סביב הקן תוך ביעור הצמחיה לידו. אחרות סודקות את תלולית העפר שמעל הקן והקבוצה הרביעית מסיירת סביב הקן ולאורך הנתיבים הכבושים כשהן מגיבות לכל שינוי — כגון מחסום חדש או תוספת מזון לאורך הנתיב.

במגמה לבחון כיצד משפיע שינוי בפעילות של קבוצה אחת על פעילות שאר הקבוצות והמושבה בכלל יצרה החוקרת הפרעות שהיו בכל פעם בתחום הטיפול של קבוצה שונה. כך למשל הנחו קיסמי שיניים על התלולית שבפתחו הקן, הציבו מחסומים מפלסטיק על נתיבי המזון והנמלים מבין אחר הנחוו ליד הקן. ההפרעות נגרמו הן למושבות נמלים צעירות והן למושבות ותיקות — כאשר הן שולבו או נעקטו בנפרד.

כצפוי גרמו ההפרעות להגברת פעילות חוזיה של אותה קבוצת נמלים שהיתה אמורה לטפל בגורם החדש. אך התברר כי חלק מן ההפרעות הביא לשינויים בפעילות גם אצל קבוצות אחרות. כך למשל הנחת נמלים זרות גרמה לא רק להגברת הפעילות של הקבוצה המסיירת, אלא גם להפחתה בפעילות האיסוף הרגילה. כך גם הוגברו הסיורים בעקבות הנחת מחסומים בשבילים וקיסמים ליד התלולית.

שילוב של שתי הפרעות או יותר הביא לתוצאות מורכבות יותר: קיסמי שיניים או פלישה הביאו להפחתה באיסוף המזון, אך כאשר נגרמו יחד היתה ההשפעה המשולבת קטנה יותר.

התוצאה המעניינת ביותר של המחקר נוגעת דווקא להבדלים שבהתנהגות בין מושבות ותיקות למושבות צעירות. התגובה להפרעות אצל מושבות נמלים ותיקות, שהצליחו לשרוד במשך כמה שנים, היתה אחידה יותר וניכרו פחות הבדלים בין מושבה למושבה. בעוד שאצל המושבות הצעירות היו התגובות שונות ממושבה למושבה. גם העקביות בתגובות היתה שונה — כאשר המושבות הוותיקות ממשיכות להגיב באותו אופן לאותן הפרעות גם לאחר זמן, בעוד שהמושבות הצעירות הפגינו תגובות שונות משבוע לשבוע.

ככלל נטו המושבות הוותיקות להגיב במתינות על ההפרעות שיזמה גורדון, ושיגרת החיים בהן נפגעה פחות מאשר במושבות הצעירות שהגיבו "בהיסטריה" על כל הפרעה.

תוצאות אלה מעלות שאלות רבות באשר לאופיין של מושבות חרקים ובעיקר באשר לקשר שבין יכולת הלמידה של מושבות כאלה וכושרן להישרד. האם יש במושבות הנמלים "מרכז בקרה" המפעיל את הקבוצות השונות וקובע, למשל, כי בעת שפעילות הסיור מוגברת בשל הפרעה ייצאו פחות פועלות לאיסוף מזון? האם יש מעקב אחר מספר הנמלים העוסק בכל אחד מתחומי הפעילות מחוץ לקן? האם יש גורם המרכז את נתוני התפוקה ומפנה נמלים למשימות אחרות?

כאילו לא די בשאלות אלה שבה ועולה השאלה המסקרנת מכל: מדוע שונה התנהגותן של המושבות הוותיקות? על־פי הערכתה של גורדון, המושבות הוותיקות שבמחקר הן בנות כחמש שנים, והצעירות בנות כשנתיים. אך אורך החיים של נמלה פועלת הוא שנה אחת בלבד או פחות — כך שהתגובות ה"מבוגרות" אינן יכולות להיות תוצאה של למידה על־ידי פרטים. כיצד, אם כן, פועל מנגנון של שינויי התנהגות עם הזדקנות המושבה? מהו ה"שכל הקיבוצי" של קן הנמלים?

ממיין תאים לשיפור המחקר באוניברסיטת תל־אביב

ממיין תאים חדיש (FACS 440) מופעל בפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר באוניברסיטת תל־אביב, ומשרת את מדעני הפקולטה, את מדעני הפקולטה למדעי החיים ע"ש ג'ורג' ס' וייז ואת החוקרים בבתי־החולים המסונפים לאוניברסיטה, ויסייע להם להימצא בחזית המחקר המדעי.

רכישת המכשיר מתוצרת Becton Dickinson Immunocytomems התאפשרה הודות להקצבה של הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת) ליד המועצה להשכלה גבוהה.

ממיין התאים הוא מכשיר מולטי־דיסציפלינרי, החיוני לכל מי ששואל שאלות בביולוגיה, בחקר הסרטן, בגנטיקה, באמבריולוגיה ובפתולוגיה. ממיין התאים ישמש בסיס ליחידה לציטומטריה, שתשרת את כל החוקרים בפקולטה לרפואה. פרופ' ישראל קדר מהחוג למיקרוביולוגיה הומנית הוא הממונה האקדמאי על יחידת ממיין התאים, ומנהל היחידה הוא ד"ר יצחק אושרי, האחראי לניהול ולתפעול היומיומי של היחידה.

ממיין התאים מבצע אנליזה ומיון של תאים חיים לפי סימנים (Markers) פלואורסצנטיים. החוקר מביא למעבדה תרחיף עם תאים צבועים, וממיין התאים מנתח את התרחיף לפי מדדים (פרמטרים) שונים. עד להפעלת ממיין התאים נעשה המיון ידנית, והיה חשוף לטעויות אנוש. המיון האוטומטי יעיל מאוד, מדויק, אמין ומהיר יחסית. בדיקה שעושים בממיין בארבע־חמש שעות נעשתה ידנית משך שבוע, לפיכך, הבדיקה באמצעותו זולה מאוד.

כאמור, עיקר חשיבותו של ממיין התאים בהערכה גנטית ובחקר סרטן. אולם, גם ברפואה יש לו תפקיד חשוב, ובעיקר בתהליכים מורכבים, הדורשים רגישות רבה ביותר בפיקוח עליהם (כמו השתלת מח עצמות). בין השאר יכול ממיין התאים להשיב על שאלות הקשורות ברגישות להורמונים, לאנזימים, לחומרי פירוק, לרעלים, לתרופות על פני התא, או לתוצרים של תאים. כן ניתן לבדוק באמצעותו תגובה של תאים לפרוצדורות כימותרפיות, התגברות של תאים, רגישות תאים (לגילוי איידס, למשל), לגילוי תאים סרטניים ומאמירים ולאיתור מחלות.

התקנתו בפקולטה לרפואה לוותה במאמץ אדיר של כל הגורמים, ובעיקר אנשי המעשה — בנאים, חשמלאים, נגרים ואנשי מערכות — שטרחו על הרכבת המערכת במסגרת הזמן שנקבע.

שמונה מחלקות בפקולטה כבר עובדות באמצעות ממיין התאים.

סיכוי עגום למושתלי כבד

המחקר המקיף הראשון אודות השתלות כבד בבתי־חולים שונים באירופה פורסם בבטאון הרפואי לאנסט, (כרך II, עמ' 674, 1987). במחקר, שנערך על־ידי ה. ביסמוט ואחרים נמצא כי רק 40 אחוז מתוך 1,218 חולים שבגופם הושתל כבד, נותרו בחיים שנתיים לאחר ההשתלה.

מחקרים אחרים שנעשו על־ידי ו. רוניק, (לאנסט כרך I, עמ' 1405, 1987) ועל־ידי פ. דוה גרון, (ניו־אינגלנד מדיקאל ג'ורנאל, מס' 317, עמ' 861, 1987), העלו ממצאים חמורים גם באשר למושתלים שנותרו בחיים. עיקר הממצאים מתייחס לתופעות קשות של התרופה למניעת דחיית השתל — הסיקלוספורין: בין תופעות הלוואי החמורות: רגישות יתר למחלות זיהומיות בעקבות החלשת המערכת החיסונית, עיוות של פני המושתל, בעיקר אצל ילדים מושתלי כליות, ואף פגיעה במערכת העצבים המרכזית.

מכון הווארד יוז — 5 מיליארד דולר למחקר רפואי

מהו מוסד המחקר הרפואי הלא־ממשלתי העשיר ביותר בעולם? לאחר עשור של הליכים משפטיים מייגעים ודיונים עם רשות מס ההכנסה האמריקאי, נראה כי המוסד העשיר ביותר הוא המכון הרפואי הווארד יוז, שנכסיו הוערכו על־ידי הירחון סאיינטיפיק אמריקן ב־5 מיליארד דולר בסוף 1987.

לאחר עשר שנות מאבק משפטי, ולאחר שהמכון מכר את אחזקותיו בחברת התעשיה יוז לחברת ג'נראל מוטורס ב־1985, החל המכון הרפואי הווארד יוז להפוך לגורם שיש ביכולתו להשפיע על מהלך המחקר הביו־רפואי. המכון, שנוסד על־ידי המולטימיליונר, הווארד יוז ב־1953 מרכז עתה תוכנית מחקר שאפתנית שמוקצים לה 170 מיליון דולר מדי שנה — וזאת בנוסף להוצאה של 500 מיליון דולר בעשור הקרוב לצורך תמיכה בחינוך בתחומי הרפואה והביולוגיה.

מכון הווארד יוז מתרכז במחקר רפואי בחמישה תחומים עיקריים: ביולוגיה של התא, גנטיקה (ובכלל זה ניסיון למיפוי גנטי מלא של האדם), אימונולוגיה, נוירולוגיה ומחקר ביומולקולארי. רוב המחקר הממומן על־ידי מכון יוז הוא מחקר בסיסי, אך לחלק ניכר מן המחקרים פוטנציאל ליישום קליני בטווח הקצר. כך מבוצעים מחקרים בתחום המולקולארי של מחלות תורשתיות. מחקרים אלה עשויים להוביל לדיאגנוזה טובה יותר של חולים במחלות אלה ואף למציאת דרכי טיפול. כן מבוצעים מחקרים במערכת החיסונית — תחום החיוני במלחמה באיידס.

המחקרים מבוצעים במכוני מחקר הפזורים באוניברסיטאות בכל רחבי ארה"ב. המערכת המספקת תקציבי מחקר ממכון יוז היא פשוטה וקצרה בהשוואה למערכת הקצאות אחרות. החוקרים פונים אל המכון בכתב, תוך פירוט המחקר והצרכים התקציביים על בסיס שנתי. בניגוד לקרנות מחקר אחרות אין מכון יוז מונע ממי שקיבלו ממנו תקציב מחקר לנסות ולמצוא תקציבי מחקר ממקורות נוספים.

השכר שמקצה המכון לחוקרים אינו גבוה יותר מזה המוקצה על־ידי המכון הלאומי לבריאות של הממשלה הפדראלית, המהווה מקור עיקרי לתקציבי מחקר בארה"ב. אולם נשיא המכון, פורנל צ'ופין, טוען כי החוקרים המסתייעים במכון יוז "נהנים מיותר גמישות ויציבות" מאשר חוקרים המסתייעים בקרנות פדראליות. לאחר שחוקר נבחר פעם אחת לעבוד עבור המכון הוא יכול לסמוך על תמיכה מתמשכת, בתנאי שמחקרו זוכה להערכה חיובית. התמיכה יכולה להימשך לעיתים שבע שנים, כאשר מדיניות המכון היא, לדברי צ'ופין — "ללכת על אנשים, לא על פרוייקטים".

בסוף 1987 היו 170 חוקרים ב־27 מכונים ברחבי ארה"ב, ו־13 מכונים נוספים מצויים בהקמה. בעתיד הקרוב צופים ראשי המכון כי הוא יעסיק 270 חוקרים — חלקם על בסיס של "מכון של איש אחד". לדברי צ'ופין בוחן עתה מכון יוז "לעשמק" את האפשרות למימון מחקרים גם מחוץ לארה"ב.

לצד המחקר תומך מכון יוז, כאמור, גם בחינוך, ובשנה הבאה יעניק 30 מיליון דולר לקולג'ים בארה"ב לחיזוק לימודי הביולוגיה והתחומים קרובים. דגש מיוחד מושם על סיוע לשחורים. וכן מציע המכון 60 מילגות ללימודי דוקטור באוניברסיטאות אמריקאיות — מילגות המיועדות לתושבי ארה"ב ולתושבים זרים. בכוונת המכון להגדיל את מספר המילגות הללו ל־300 בתוך חמש שנים. כן מעניק המכון סכומי כסף ניכרים למטרות מיוחדות. כגון מענק של 9 מיליון דולר למרכז לימוד נוירולוגיה וגנטיקה.

הירחון סאיינטיפיק אמריקן מציין כי נשיא המכון התבטא בצניעות, באומרו כי למרות שלמכון נכסים "ניכרים", הרי שכל רכושו אינו מגיע לתקציב השנתי של המכון הלאומי לבריאות. בכוונת מכון יוז להשלים ולא להתחרות במחקרים של המכון הלאומי. מכל מקום, ההיערכות החדשה של מכון יוז תשפיע השפעה ניכרת על מערך המחקר הביורפואי בארה"ב.

מכון שלום הרטמן
SHALOM HARTMAN INSTITUTE
מכון שלום הרטמן
מזמין את הציבור
להרצאה (באנגלית) של
דוד הרטמן
על הנושא:
ISRAEL - LIVING WITH CONFLICTING VALUES
A PERSPECTIVE FROM THE JEWISH TRADITION
פותח: תום פרידמן, "ניו־יורק טיימס"
ביום שלישי, כ"ח בשבט תשמ"ח,
16 לפברואר 1988
ב־8:00 בערב באודיטוריום של מכון ון ליר
בירושלים, רח' ז'בוטינסקי 43

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL
משרד המשפטים MINISTRY OF JUSTICE
רשם החברות REGISTRAR OF COMPANIES
הודעה בדבר אגרה שנתית של חברות ושותפויות
1. בהתאם לפקודת החברות ועפ"י תקנות החברות (אגרות וטפסים) (תיקון) התשמ"ז 1987, חייבת כל חברה רשומה בישראל לשלם אגרה שנתית.
האגרה לשנת 1988 תהיה כדלקמן:
אם שולמה האגרה עד סוף חודש פברואר 1988 — 200.- ש"ח
אם שולמה האגרה לאחר חודש פברואר 1988 ולפני סוף אותה שנה — 300.- ש"ח
אם שולמה האגרה לאחר סוף אותה שנה — לפי שער האגרה המשולמת לאחר סוף חודש פברואר של שנת התשלום בפועל
2. בהתאם לפקודת השותפויות (נוסח חדש) ועפ"י תקנות השותפויות (רשום האגרות) (תיקון) התשמ"ז 1987, חייבת כל שותפות רשומה בישראל לשלם אגרה שנתית.
האגרה לשנת 1988 תהיה כדלקמן:
אם שולמה האגרה עד סוף פברואר 1988 — 150.- ש"ח
אם שולמה האגרה לאחר חודש פברואר 1988 ולפני סוף אותה שנה — 250.- ש"ח
אם שולמה האגרה לאחר סוף אותה שנה — לפי שער שבתוקף בעת התשלום
3. האגרה תשולם בכל סניפי בנק הדואר לחשבון רשם החברות, לפי שובר מיוחד שנשלח לכל חברה ושותפות לפי הכתובת הרשומה אצל רשם החברות והשותפויות.
4. חברה או שותפות אשר טרם קבלה שובר לתשלום, מתבקשת לפנות מיד לרשם החברות והשותפויות, רחוב יפו 97, בנין "כלל" קומה 13, ירושלים, תוך ציון שמה, מספר התיק שלה וכן כתובתה המדוייקת, על מנת לאפשר משלוח לתשלום האגרה במועד.
ישראל גלובוס, עו"ד
רשם החברות והשותפויות

דחפון
שרות הודעות
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

מיטמ
המרכז הישראלי לניהול
מרכז יישומי טכנולוגיות מידע בניהול ליד המרכז הישראלי לניהול
עדיין ניתן להרשם למסלול המזורז ולמסלול המהיר!
התחרות הארצית בנהול תשמ"ח
קבלת החלטות עיסקיות בעזרת המחשב האישי
כמו בשנים שעברו מקנה התחרות למשתתף התנסות בניהול פירמה ברמה בכירה, הבנה בתהליך קבלת החלטות, תחושת הישג אישי וצוותי, רכישת מיומנות בקבלת החלטות בסיוע כלים ממוחשבים ו... פרסים.
אבל השנה.
* הפרס הראשון הוא יבמ PS/2, מתנת יבמ ישראל, לכל אחד מחברי הצוות הזוכה!
3 מסלולים לבחירתכם:
* מסלול פרוס - בזמנכם החופשי (ההרשמה הסתיימה)
* מסלול מזורז - מתחילים בבית, גומרים במרתון (הרשמה עד 25.2.88)
* מסלול מהיר - יומיים במלון השרון (הרשמה עד 10.3.88)
ובנוסף פרסי תוכנה מתנת "איכות", "לרגו", "ערוך" ו"רשף" עתונות מקצועית מתנת "מירב".
טלפן למיט"מ, טל. 03-257202 לקבלת פרטים ותשקיף מפורט.
בחסות: בית דיסקונט, יבמ ישראל, עיתון הארץ

דחפון 03-611001

כלכלה ועסקים

רוטציה ב"סונול": יולי עופר יתמנה כיו"ר מועצת המנהלים ומנחם אבירם כיו"ר מועצת המנהלים של "גרנית"

מאת יונתן שרמן

מועצת המנהלים של "סונול" תחליט היום על החלפת יו"ר מועצת המנהלים של החברה. מנחם אבירם, ששימש בתפקיד זה במשך השנתיים האחרונות יתפטר מתפקידו ובמקומו יתמנה איש העסקים, יולי עופר.

בד בבד עם צעד זה, יתפטר עופר מתפקידו כיו"ר מועצת המנהלים של החברה האם של "סונול" — חברת "גרנית" ואת מקומו זה יתפוס אבירם.

חילופים אלו הם במסגרת הסכם הניהול הקיים בין קבוצת "דור" ו"כלל" ובין עופר. "כור" ו"כלל" מחזיקות ב־4 מ־11 מניות "גרנית", עופר מחזיק ב־3 מניות, בנק הפועלים ב־3 מניות ואיש העסקים ישעיהו לנדאו מחזיק במניה אחת.

יצויין, כי במהלך השנתיים האחרונות, שבהם שימש אבירם כיו"ר מועצת המנהלים של "סונול", הצליחה החברה להגדיל את מכירותיה ב־15 אחוזים במונחים כמותיים ולשנת '87 היא שיווקה כמות שיא של 1.7 מיליון טונות דלק מסוגים שונים. זאת תוך הקטנה של 8 אחוזים במספר עובדיה ל־315 איש בסוף '87 בהשוואה ל־343 איש בשנת '85.

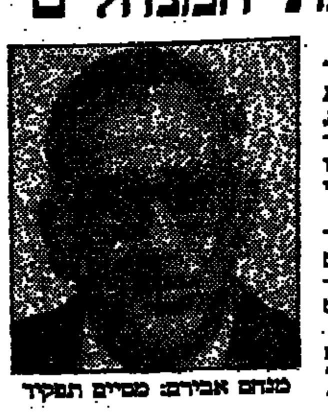
מנחם אבירם: מסיים תפקיד

החברה ביצעה במהלך השנתיים האחרונות גם מספר חילופים ארגוניים ובכלל זה מינוי של רענן אמיר, יוסף טוליפמן ויצחק הירדי להנהלת החברה תוך איחוד אגפי המבצעים והלקוחות במטרה למנוע כפילויות.

ב"סונול" מציינים גם, כי החברה הקטינה את חובותיה ארוכי הטווח והכינה תשתית פיננסית לעתיד ובכלל זה גם המשיכה בגיבוש עמדתה ומדיניותה בנושא הרפורמה במשק הדלק. יצויין, כי חברת "סונול" לא התנגדה לרפורמה זו בעוצמה דומה להתנגדותה של חברת "פז", אך גם לא היתה מתונה בהתנגדותה כמו חברת "דלק".

די.אי.סי. — גיוס ב־6.7 אחוז ל־10 שנים

דו"ח על דו"ח / חיים בן דוד

לוח תשואות לאיגרות חוב לטווח ארוך

סוג האיגרת	שעור תשואה ברוטו
איגרות חוב ממשלתיות	4.5 — 5.2
איגרות חוב של קונצרנים בנקאים	5.5 — 7.0
איגרות חוב של קונצרנים אחרים	6.5 — 7.5

המחבר מכהן כמשנה למנכ"ל בנק משכנתאות ונמנה על סגל המורים בתכנית להשתלמויות בבית הספר לניהול עסקים, האוניברסיטה העברית ירושלים

די.אי.סי. הנפקות אג"ח בע"מ היא חברה בת בבעלות מלאה של חברת השקעות דיסקונט בע"מ. החברה נתאגדה בסוף יולי 1987. מטרת החברה גיוס כספים שיופקדו בידי חברת האם שלה או חברות בנות בבעלותה המלאה של חברת האם לשם מתן הלוואות לחברות הקשורות של חברת האם ומימון השקעותיהן והשתתפותן בפעילויות עסקיות במגזר התעשייתי והמגזרים אחרים.

עד עתה הנפיקה החברה סדרה אחת של אג"ח בסך 18 מיליון ש"ח השבוע הנפיקה סדרה נוספת של אגרות חוב בתשואה של 6.7 אחוז לשנה.

איגרות החוב הונפקו בתשלומי ריבית חצי שנתיים למשך 5 שנים עד 1993. עד שנת 1999 תיפרע הקרן בתשלומים שנתיים כולל קרן וריבית.

במסגרת הרפורמה בשוק ההון

מתן האפשרות לחברות בנות של בנקים, או חברות להשקעה גדולות, או לחברות בורסה אחרות, להנפיק ישירות, הוא חלק ממדיניות שנקבעה לפני כשנתיים במסגרת רפורמה בשוק ההון. למעשה, שוק ההון בארץ היה כמעט מולאם. הממשלה היתה מגייסת את הכספים, קובעת את שיעורי הריבית, קובעת את השימושים, ולמגזר העסקי היה קשה להתחרות בהנפקות הממשלה. כל המעיין בדו"ח ועדת בייסקי נוכח לדעת כי אחד מהטיעונים של הבנקים המסחריים היה חוסר היכולת של המגזר העסקי להתחרות בממשלה השלטת על מרביתו של שוק ההון.

בשנתיים האחרונות לא חדלה הממשלה להנפיק. אדרבא, צרכיה מרובים אף יותר מבעבר כתוצאה ממתן ערבותה למניות הבנקאיות שבהסדר, אולם למרות צרכיה הגדולים היא איפשרה למיגזר העסקי לגייס למעלה מ־2 מיליארד ש"ח באמצעות מה שקרוי "איגרות חוב רפורמה".

תופעה זו, שיש לברך עליה מביאה את האפשרות לגופים מוסדיים כמו קופות גמל, מלכ"רים ואחרים להשקיע באיגרות חוב לא רק של הממשלה אלא גם של פירמות פיננסיות, כפי שמקובל בארצות אחרות.

בהזדמנות זו של גיוס הון ע"י חברת די.אי.סי. הנפקות אג"ח בע"מ, אני מוצא לנכון להרחיב הדיבור על נושא שהוא אוניברסלי.

הקונצרנים משלמים יותר מהממשלה

כאשר הממשלה מנפיקה איגרות חוב, היא מתחרה עם הפירמות האחרות במשק. שוק איגרות החוב מבטא זאת ע"י דרישת ריבית גבוהה יותר מהמנפיקים האחרים לעומת הממשלה. ואכן בעת שהממשלה הנפיקה בשנת 1986 בריבית שנתית אפקטיבית של כ־6 אחוזים ויותר, הקונצרנים הבנקאיים האחרים גייסו אמצעים ב־8 ־8.5 אחוזים. בשנת 1987 המגמה היתה להוזלת עלות הגיוס הממשלתי לשיעור אפקטיבי של כ־5 אחוזים. ואכן גם הריבית האפקטיבית על גיוס ההנפקות מקונצרנים ירדה. ופירמות שגייסו, עשו זאת בעלות שנתית של 6־7 אחוזים.

פירוש הדבר ירידה בעלות גיוס ההון של הממשלה שהתוצאה הברורה בעת ממנה ירידה בעלות גיוס ההון של הפירמות. לכן יש לדעתי השפעה ברוכה, מאחר שהריבית בכלל המגזר המשקי יורדת, וזה משפיע על עלות מוצרים ושרותים. יש לזכור שכאשר לפני שלוש שנים הריבית הצמודה לטווח למשתמשים עמדה על 13 אחוזים, וכיום ריבית זו עומדת על 10 — 11 אחוזים בלבד. כל זה נובע אך ורק מהירידה בגיוס הכספים ע"י הממשלה ובעקבותיה ע"י הקונצרנים, מה שהביא לירידה כוללת בריבית במשק ולהאטת האינפלציה.

מידת הבטיחות בהשקעה באג"ח קונצרני

בהזדמנות זו, כאשר אנו מנתחים דו"ח כספי של פירמה שמניותיה אינן נסחרות בבורסה, הבה נבדוק, מהו הבטחון שמקבל הציבור מהמנפיקים. כאשר הבטחון הוא מירבי ואבסולוטי, נניח כאשר המדינה היא המנפיקה, טבעי הדבר שהתשואה למשקיע תהיה נמוכה יותר. כאידך, כאשר רמת הסיכון של המשקיע גדולה, מגיעה לו תשואה גבוהה יותר.

חברת די.אי.סי. מציינת בתשקיפה כי כבטחון יחיד לתשלום מלא ומדוייק ע"י החברה של קרן איגרות החוב והריבית עליהן, שיעבדה החברה וחברת האם לנאמנים בשיעבוד שוטף בדרגה ראשונה, את כל רכושן הקיים כיום, ושיהיה קיים בכל זמן שהוא, יצויין כי לחברה ולחברת האם שלה יש שיעבודים קיימים, ושיעבודים נוספים בעתיד יכולים להינתן עליהם ללא הגבלה. מכאן השאלה היא, כיצד על המשקיע להתייחס אל השקעות מהסוג הזה. לדעתי יש מקום שכל גוף, וביחוד קופות גמל וגופים אחרים שיש להם אחריות ציבורית, יבדקו את הדו"חות הכספיים של הפירמות המנפיקות. בארה"ב מדרגים את החברות לפני ההנפקה, היינו לפי מידת הסיכון של ההשקעה בהן. ככל שהסיכון גדול, נדרשת רמת ריבית גבוהה יותר למשקיע. על המשקיע לבדוק ולדעת.

אצלנו נושא ה"רייטינג" — קביעת מידרג הסיכון — טרם קיבל ביטוי הולם. למרות שראשי הבורסה המליצו על כך בעבר וגם אנשי בנק ישראל הצדיקו זאת. לדוגמה, כאשר חברת כור הנפיקה בארה"ב, הריבית שנדרשה החברה לקבוע על הנפקתה היתה גבוהה מזו של חברות מהשורה הראשונה בארה"ב. פה בארץ הבורסה מפרסמת חברות ברשימה מקבילה, וכך המשקיע יודע שבחברות אלה רמת הסיכון יותר גדולה, וגם הסיכוי גדול יותר. כך גם יש צורך לעשות באיגרות חוב, היינו לקבוע את מידרג הסיכון. פחות מסוכנות הן אג"ח אוצר ולאחר מכן קונצרנים.

בראיית ההשקעה באג"ח קונצרניות

כאמור, כל גוף המשקיע באיגרות חוב קונצרניות, כמו קופות גמל, קרן נאמנות, מלכ"ר או פירמה עסקית, יכול בהחלט להשקיע חלק מפקדונותיו בהנפקות קונצרניות. יחד עם זאת, אותם גופים, כנאמנים של הציבור, חייבים וצריכים לבדוק את טיב הבטחונות שמציעה החברה המנפיקה, מאחר שכל אלה הם חלק משיקולי המשקיע הפוטנציאלי אם לבצע את ההשקעה או לא. במקרה דנן, כאשר החברה המנפיקה נסמכת על חברת השקעות עם עבר נאות, וכאשר אותו קונצרן מזוהה עם בנק מסחרי גדול, לעובדה זו כלבד אמינות נאותה בציבור, וגוף כאמור יכול לגייס במחיר זול יותר מאשר פירמה ללא גיבוי מוסדי, וכמובן במחיר יקר ממחיר הנפקות הממשלה.

התהליך יימשך ואף יורחב

אם הממשלה אכן תתמיד במדיניות עליה הכריזה לפני שנתיים ותתפתח תחרות הוגנת בין הממשלה לפירמות המסחריות העסקיות, הדבר יביא לתפקוד טוב יותר של שוק ההון, מכיוון שיהיו פירמות וגורמים עסקיים אשר ירחיבו את שוק ההון והתחרות החופשית שבו.

כמו כן, למעגל המצטרפים יתרפו חברות הבנקים למשכנתאות, חברות ביטוח ועוד גופים. אבל כל אלה יחייבו בהחלט מתן תשומת לב לצורך בשכלול הפיקוח ועל שמירת טובתו של הציבור הרחב.

מי ינהל את קופת הפיצויים של בזק

בקופה: 10 מיליון דולר ועוד תורים של 250 אלף שקל לחודש

מאת יהודה שרוני

"לקו הגמר" של התחרות על ניהול קופת הפיצויים של חברת הבזק, הגיעו תשעה גופים פיננסיים, כך נקבע בתום ניפוי שבוצע בשבועות האחרונים. המועמדים הם המטות מנהלי קופות הגמל של הבנקים הגדולים, וכן מנהלי קופות גמל פרטיים, וחברות ביטוח. נראה כי בתוך מספר שבועות תבחר הנהלת הבזק את המועמד המועדף לניהול כספי הפיצויים.

בחברת הבזק מועסקים כ־9000 עובדים. הנהלת הבזק מפרישה מדי חודש בחודשו, סכום של 250 אלף שקל עבור קופת הפיצויים. קופת הגמל שתזכה בניהול כספי הבזק, תקבל סכום נוסף של 10 מיליון דולר, שכן ההצטרפות תיעשה רטרואקטיבית כשנה 1985.

הנהלת הבזק ביקשה בשלב הראשון מהמועמדים לקבל את תשואות העבר של הקופות, וכן את מבנה תיק ההשקעות. מבנה התיק מאפשר להנהלת הבזק לגזור את תזרים המזומנים העתידי של קופת הגמל, עובדה שתסייע לעמוד מקרוב על חוסנה הפיננסי של הקופה.

חברת הבזק מנהלת את קרן הפנסיה של עובדי החברה, באמצעות "מקפת".

גדלנו, עברנו, תרשמו:
אלדור
מחשבים בע"מ
קהילת סלוניקי 11 ת"א,
ת.ד. 24201, 61241
טל: 03-5447744
טלקס: 342619
פקס: 03-5447756
כבר גרים!

מציעים "ערבות בנקאית" כדי לשכנע את הקונים ש"הכל בסדר"

מאוחר יותר מציעים ללקוח ליהנות מהנחה במקום הערבות

מאת אריה לביא

עסקים שונים בעיקר בענפי החשמל ובתחום הרהיטים החלו לאחרונה להציע "ערבות בנקאית" למי שמזמינים סחורה, בניסיון לשכנע את הקונים שאין להם חשש מפני פשיטת הרגל.

במרבית המקרים מציעים את הערבות הבנקאית, על חשבון העסק כאשר בפועל אין זה אלא תרגיל בקידום מכירות. השיטה פועלת כך: העסק מציע ערבות בנקאית על חשבונו, מה שמרגיע את הצרכן, שאין לו ממה לחשוש. בשלב השני, כאשר הלקוח מבקש הנחה, אומר לו המוכר שהוא מוכן לתת הנחה; אך גם הערבות הבנקאית עולה כסף ואם הוא מוכן לוותר על הערבות, "אתה תרוויח ולא הבנק". הלקוח בטוח בשלב זה שמצב העסק "בסדר" והוא מעדיף ליהנות מההנחה.

בתחום זה הגיעו הדברים עד לידי אבסורד כאשר עסק מסוים הודיע שהוא נותן ערבות בנקאית על חשבונו על כל קניה החל מ־40... שקל.

סולל בונה חייבת עדיין למערכת הבנקאות כ־350—400 מיליון דולר

למרות מכירות נכסים בסך של כ־200 מיליון דולר • הושג איזון תפעולי בשלושת החודשים האחרונים של 1987

מאת אריה לביא

קונצרן סולל בונה חייב למערכת הבנקאות כ־350—400 מיליון, למרות המכירה המאסיבית של נכסים במהלך השנה האחרונה. מכירות הנכסים הסתכמו בכ־200 מיליון דולר מזה 90 מיליון דולר שנבעו ממכירת חברת "דיור". [illegible] דולר.

במקביל למימוש הנכסים היו לקונצרן הוצאות מימון גבוהות ותשלומי פיצויים לעובדים שפוטרו רק בחלקם על ידי חברת העובדים.

כתוצאה מכך היקף החובות של הקונצרן גדל.

מרבית החובות, כ־70 אחוז, הינם לבנק הפועלים. כ־20 אחוז מהחוב הינו לבנק לאומי, ובעיקר חובות של החברה לעבודות חוץ של סולל בונה והיתרה לבנקים אחרים.

מהחות כספים פנימיים של החברה נודע כי בשלושת החודשים האחרונים של 1987 הושג [illegible] חברה הביעו ציפיות אופטימיות לגבי ההמשך.

החברה קיבלה לאחרונה עבודות בהיקף של כמה עשרות מיליוני שקלים מחברת שיכון עובדים. דבר שיפר באופן משמעותי את מלאי העבודות של החברה שהיה בשפל.

העורך: נחמיה שטרסלר

כי"ל תוציא 200,000 דולר לחגיגות 40 שנה למדינה

דירקטוריון קונצרן כימיקלים לישראל אישר בישיבתו מסוף השבוע, תקציב של 200 אלף דולר, לצורך חגיגות 40 שנה למדינה. התקציב שאושר יוצא על [illegible] שבמסגרתם תוצג תרומתו של הקונצרן למדינה.

[illegible] הציעו להגדיל את התקציב.

יש לציין כי קונצרן כי"ל לא יהיה היחיד שיתגייס, ובמסגרת 40 שנה להקמת המדינה, מתכננים בהתאחדות התעשיינים אירועים רחבים.

יהודה שרוני

דנקנר עומדת לרכוש מחצית מקרקעות רסקו שליד הכרמל

החברה תשלם כ־2.25 מיליון דולר עבור הקרקעות

מאת אריה לביא

חברת דנקנר מנהלת מו"מ מתקדם עם חברת רסקו במטרה לרכוש מזו את מחצית מקרקעותיה שליד הכרמל, לצורך הקמת פרויקט מגורים.

המדובר בחלקה בת כ־32 דונם. [illegible] ה־60 מחברת [illegible] הממשלה. [illegible] לנצל את הקרקעות הללו לבניה אך מסיבות שונות לא יצאו התכניות אל הפועל.

על הקרקעות ניתן לבנות פרויקט מגורים של 211 יחידות דיור, שבין 3־6 חדרים כל אחת, במבנים [illegible] בין דנקנר לבין רסקו מסתמנת הבנה, טרם נחתם הסכם, לפיו [illegible]

[illegible] במצב הנזילות שלה, ברוחה להסכם שהושג בירושלים עם ה[illegible] כפי שפורסם ב"הארץ" בשבוע שעבר.

שווי קרקע לחדר באיזור מוערך בב־4000—6000 דולר. במסגרת הפרויקט ייבנו כ־900 חדרים, כך [illegible] 2.25 מיליון דולר [illegible]

גידול של 23% במכירות "כור סחר פנים" ב־'87

התוכנית ל־'88: גידול נוסף של 21%

מאת יונתן שרמן

קבוצת סחר הפנים של "כור סחר" סיימה את שנת '87 עם גידול במחזור פעילותה בשיעור ריאלי של 23 אחוזים ומחזור כולל של 350 מיליון דולר. קבוצה זו היתה אחת הרווחיות של "כור סחר" ושל "כור" בכלל והגידול במחזור פעילותה במהלך '87 נבע בעיקר מהתרחבות בתחום שיווק מוצרי החשמל באמצעות חברת "חוסר" וכן הגדלה של הפעילות בתחום שיווק מוצרי עץ ושיווק חומרי גלם מסוגים שונים ובכלל זה פלדה ומוצרי כימיקה.

עמי אביב, מנכ"ל "כור סחר", מסר ל"הארץ", כי תוכנית העבודה לשנת '88 צופה גידול חד נוסף בשיעור של 21 אחוזים ומחזור כולל של 423 מיליון דולר בשנה הנוכחית. יחד עם זאת, הוא ציין, כי הערכה כיום היא שלאחר שתסתיים שנת 88, שהיא שנת בחירות, יהיה מיתון הדבר יבוא לידי ביטוי גם בפעילות "כור סחר פנים" בשנת '89. לדבריו, כבר היום יש סממנים של מיתון ובין השאר ניתן להבחין בכך בגלל בעיית החוסם של חייבים רבים בארץ.

קשיים בשני מפעלי "כור" בקריית שמונה

מאת יונתן שרמן

מפעל "דמים" של קבוצת המתכת של "כור" מצוי כיום בקשיים כספיים חמורים ביותר. המפעל סובל מבעיה של צבר הזמנות קטן ביותר ועודף עובדים ביחס לכמות העבודות שבידיו.

היקף מכירותיו ב־'87 הגיע ל־4 מיליון דולר לערך. אך התחזית היא שמכירות אלו עשויות לקטון השנה, במידה ולא יימצא פתרון לבעיות המפעל. המפעל הוא אחד ממפעלי ההרכבה של "כור מתכת" ומייצר בין השאר תיבות קשר לצבא. מועסקים בו כ־100 עובדים.

יעקב בירותי, מנכ"ל קבוצת המתכת של "כור", אישר כי המפעל מצוי בקשיים כספיים, אך ציין כי בשלב זה לא נשקלת אפשרות סגירתו. לדבריו, נעשים כיום מאמצים להבראתו.

בירותי אישר גם, כי המפעל השני של קבוצת המתכת של "כור" בקריית שמונה נתון בקשיים. הכוונה למפעל לעיבוד שבבי שהוקם בהשקעה של כ־15 מיליון דולר במטרה להשתלב בפרויקט הלביא. מפעל זה סובל כיום ממחסור בהזמנות ולאחרונה הוחלט להעבירו לניהול של מפעל מסל"מ מכרמיאל, העוסק אף הוא בייצור אבזרי תעופה בצורת עיבוד שבבי. שילוב זה אמור להגביר את יכולת הייצוא של המפעל באירופה וארה"ב.

יחד עם זאת, בירותי מציין, כי "כור מתכת" מקווה שמשרד הביטחון יספק למפעל עבודות בהיקף שנתי של כ־5 מיליון דולר, כדי שניתן יהיה להפעילו ולו בצורה מצומצמת. גם במפעל זה מועסקים כ־100 עובדים והוא נחשב לאחד המפעלים המתקדמים בארץ בתחום עיבוד שבבי מתוחכם.

נגב קרמיקה משלימה השקעה של 4 מ' ד' בקו יצור חדש

ההשקעה תביא להכפלת כושר הייצור של החברה

מאת יהודה שרוני

חברת נגב קרמיקה, שמניותיה רשומות למסחר בבורסה, משלימה בימים אלה הקמת קו ייצור חדש בהשקעה של 4 מיליון דולר. בקו הייצור החדש ייצרו אריחי רצפה. והוא ימוקם במפעל החברה שבירוחם. הקמת הציוד החדש נעשתה מחברה איטלקית בעלת שם. על ההשקעה המתוכננת בקו הייצור החדש, נמסרה עוד לפני מספר חודשים, כשהחברה גייסה לראשונה הון בבורסה. חלק הארי של תמורת ההנפקה, יועד להקמת קו הייצור החדש.

מנהלי נגב קרמיקה מעריכים כי השלמת קו הייצור החדש, תביא להכפלת היקף הייצור של החברה: מ־3500 מ"ר ליום, ל־7000 מ"ר ליום. מחזור המכירות ללא מס קניה הסתכם בשנת הפעילות האחרונה של נגב קרמיקה ב־9 מיליון דולר.

אופציה דולרית
אתה שולט היום על שער המחר!
תכנית להבטחת שער הדולר לעומת השקל, לביצוע עיסקות אופציה.
חתמת על חוזה צמוד - דולר ואתה חושש מפיחות?
יש לך השקעות צמודות לדולר ואתה מעדיף הכנסה בשקלים?
לבנק דיסקונט יש תכנית מיוחדת עבורך!
פרטים בסניף, במוקד ההשקעות הקרוב אליך או בטלבנק דיסקונט 03-639888 בשעות 08.00-22.00.
יותר קרוב אליך בנק דיסקונט

מחשבה קדימה
הרצאות, סמינרים וימי עיון על הסדרי רכוש בעסק ובמשפחה
טל: 052-572655, 052-572543

פקסימיליה
MURATA
מורטה
קומפקטית
גם במחיר!
נציגים מקבוצת כלל

משרד האנרגיה והתשתית | אוניברסיטת חיפה
מודיעים על קיומו של יום עיון בנושא:
איכות סביבה וניצול מקורות אנרגיה באיזור חיפה — דגש כלכלי
שיתקיים ביום שלישי, כ"ח בשבט תשמ"ח, 16.2.88, באוניברסיטת חיפה, באולם המצפור קומה 30, מגדל אשכול.
סדר היום:
09.00 התכנסות וכיבוד קל
09.30 דברי פתיחה: מר אפרים עברון, נשיא האוניברסיטה
ברכת פרופ' ארנון סופר, דיקן הפקולטה למדעי החברה ומתמטיקה, אוניברסיטת חיפה
דברים: מר משה שחל, שר האנרגיה והתשתית
מר אריה גוראל, ראש העיר חיפה
10.15 מושב ראשון
התמודדות במישור העקרוני
יו"ר: ד"ר פנחס גליקשטיין, מדען ראשי, משרד האנרגיה והתשתית
פיתוח כלכלי ואיכות הסביבה — הילכו יחדיו
פרופ' מרדכי שכטר, ראש המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה, אוניברסיטת חיפה
בחינת השיקולים לבחירת אתר למיקום תחנת־כח.
ד"ר שלמה ברובנדר, השירות לשמירת איכות הסביבה
יו"ר הועדה המקצועית של המועצה הארצית לתכנון מיקום יחידות 3 ו־4 של חברת החשמל
מודל לקביעת כושר הנשיאה של מזהמים באטמוספירה
ד"ר מיכאל גרבר, ראש מדור איכות אויר, השירות לשמירת איכות הסביבה.
מדיניות משרד האנרגיה לאור תכנית המדא
ד"ר איילה תמרי, יועצת לענייני איכות הסביבה, משרד האנרגיה והתשתית
12.30 ארוחת צהרים (אולם הסנאט, קומה 29 מגדל אשכול)
ברכת פרופ' גבריאל בן־דור, רקטור האוניברסיטה
דברים: ד"ר אורי מרינוב, מנהל השירות לשמירת איכות הסביבה, משרד הפנים
14.00 מושב שני
התמודדות במישור המעשי
יו"ר: מר צבי פורר, מנהל אגד ערים חיפה לאיכות הסביבה
תחנת כח 1100 מגוואט, שיקולים להקמתה בחיפה והיתרונות לאיזור מר משה כץ, מהנדס ראשי, חברת החשמל
ניתוח כלכלי של חלופות למיקום לתחנת הכח הצפון הארץ
מר יהודה אלירז, "אלירז מערכות"
היבטים טכנולוגיים וכלכליים של מניעת זיהום מבתי הזיקוק
מר רומי רוזנברג, מנהל היחידה לאיכות הסביבה
ד"ר יעקב מנע, הפקולטה להנדסה אזרחית, הטכניון ויו"ר ועדת מומחים לבדיקת זיהום האויר מבתי הזיקוק
השפעות כלכליות ישירות ועקיפות של מיקום תחנת כח בחיפה
פרופ' דני שפר, ראש המרכז לחקר עיר ואיזור, הטכניון
16.00 פאנל — בהשתתפות המרצים והקהל
האתגר: פיתוח מקורות אנרגיה תוך חתירה לשיפור איכות הסביבה
יו"ר: ד"ר נתן ארד, מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית

אנחנו
עשינו את
הרוטציה
ולא
רוצים בחירות

אנחנו שמחים להודיע כי אין בכוונתנו לטפל בשום תקציב מפלגתי בבחירות הקרובות.
את כל מעיינו נמשיך להקדיש ללקוחות מסחריים שזקוקים לקידום מכירותיהם כל יום בשנה וכל שנה, כפי שאנו עושים לקונפיטורות ולטובשילים של 778 בית יצחק, לדיאטות קיימברידג', למגדל סנציורי, להלן קרטיס, לשרותי כח אדם של חבר, לציוד התקשורת והצילום של דינמיק, למלון דניאל, למטהרי המים של מי צורים, לשקיות האשפה אשפנית, לקוביות הקרח mr. ice ולאחרים. אם המוצר שלך אינו חי"ב ויש לך חשש שבתקופת הבחירות הוא עלול "להגיע לאופוזיציה", הנה מס' הטלפון שלנו: 03-5465222.
גלר-נסיס
שיווק ותקשורת בע"מ
בזל 9 ת"א 62285 טל. 03-5465222
פקס. 03-5466435

صورة عن الأصل

מכתבים למערכת הארץ

מדינת ישראל: מדינת הישראלים?

במשך חמישים שנות קיומה של התנועה הציונית, עד להקמת מדינת ישראל, הזדהה אתה רק מיעוט בעם היהודי. כך גם מדינת ישראל — רק מיעוט מבין יהודי התפוצות מזדהה עמה באמת, ואחוז אפסי בלבד מיהודים בארצות החופשיות בוחר בעליה כדרך חיים.

בשנים האחרונות, ליתר דיוק מאז מלחמת לבנון, חל שינוי מהותי ביחסי הגומלין ישראל — התפוצות. בעוד היהודים אוהדי ארצות המערב רואים את עצמם משתייכים, ברובם הגדול, אל הזרמים הליברליים, מבחינה פוליטית וחברתית כאחד, גוברת והולכת ההקצנה במדינת ישראל. השתקפות אירועי החודשים האחרונים בכל אמצעי התקשורת בעולם מסבים מבוכה, תסכול, ואף פחדים, בלבות יהודים רבים. סיבוכים נגרמים ליהודי התפוצות מפאת המעמד הכפול: יהודי — ישראלי. הקונפליקט האישי של היום עשוי להדוף יהודי בארה"ב לידי אבחנה בינו כאמריקאי יהודי לבינינו כישראלים יהודים.

נוסיף לכך את משקלה העצום של יהדות ארה"ב והן ברקמת הארגונים היהודיים, כולל הציוניים, ואף כוחן של קהילות יהודיות גדולות בארצות אחרות — ונגיע אל המסקנה, כי מעמדה המוביל הבלעדי של מדינת ישראל הולך ועורער. צעד לא גדול מוליך אל קונצפציה אשר תראה בישראל גורם שווה ליהדות ארה"ב בתוך העם היהודי, או אפילו שני אחרי יהדות ארה"ב. בסוף המאה העשרים עשויות הקהילות הגדולות בעם היהודי להיות: ארצות הברית, ישראל, ברית המועצות, צרפת, בריטניה, וכן הלאה.

משה בר אילן
תל־אביב

מרצים — לאקדמיה

בעיון רב קראתי את מודעת "התנועה הבין אוניברסיטאית למען פתרון מדיני".

ככל שהתעמקתי בה, על מנת להבין הרעיון של הפתרון המדיני המוצע, כן הזכירה לי המודעה את המצב כידוע, בו תלמיד אינטליגנטי אשר אינו בקי בחומר, "מורח" דפים שלמים ולא ניתן לומר כי טעה, ובאותה עת לא אמר ולא כלום.

אני, ובטוחני כי העם ברובו מזדהה עם מודעה נגד אלימות, נגד ידיות במפגינים, ובעד פתרון מדיני.

הייתי מצפה מפרסום מחות של מאות פרופסורים ומרצים, לא לריקת מלים באוויר, אלא להתוויית דרך ולדברים ברורים ומפורשים, סעיפים ותת־סעיפים המציינים עם מי יש לדון, על מה יש לדון, מה יש לתת ומה אסור לתת, האם הבעיה היא ערביי השטחים בלבד או שמא יש לפתור במכלול אחד את בעיית ערביי נצרת וחיפה, יפו וטירה, המצהירים בריש גלי כי הינם פלשתינאים.

זאת לא מצאתי במודעה, כפי שלא מצאתי חתימות המרצים מאוניברסיטת "ביר זית" אשר לגביהם גם בתי החותמים הנכבדים כלולים בשטחים הכבושים ויש לפנותם לאלתר.

אנא רבותי המרצים, הניחו לפעילות פוליטית במסגרת מקום עבודתכם, תנו לנו לראות בכם את שהייתם עד עתה, אנשי רוח, מדע ומחקר מכובדים.

משה בלוך
רמת גן

טרור של רייגן בניקראגואה

במאמר המערכת "כישלון רייגן בקונגרס" (5 פברואר 1988), טוען "הארץ" שבהצבעת בית הנבחרים נגד המשך הסיוע לקונטראס, הקונגרס רוצה "ליטול לידיו סמכויות בקביעת מדיניות־חוץ, שבדרך־כלל שייכות לנשיא". "הארץ" אינו מציין שבמשך שבע שנים האחרונות, מאז כניסתו של רייגן לתפקידו, הוא מנהל מדיניות של הפעלת טרור נגד הממשלה והעם של ניקראגואה, באמצעות הקונטראס, ובניגוד לרצון העם של ארה"ב. כבר שנים רבות כל סקרי דעת הקהל בארה"ב בנושא הסיוע לקונטראס ומדיניות רייגן באמריקה המרכזית מראים שרוב רובו של הציבור בארה"ב מתנגד למדיניות כושלת זאת.

למרות מאמצים של מנהיגי מדינות אמריקה המרכזית להביא לשלום באיזור, ללא התערבותה של ארה"ב או כל מדינה זרה אחרת, הקונטראס של רייגן ממשיכים לחטוף מורים, לשרוף מרפאות, להרוס קואופראטיבים חקלאיים ולחבל בכל הישג של ממשלת ניקראגואה מאז הפלת הדיקטטורה לפני תשע שנים. עתה, ללא הסיוע המאסיבי לקונטראס, יש סיכוי שניקראגואה תוכל להתחיל לשקם את עצמה ולבסס את הדמוקרטיה הצעירה שלה.

אמנון קורת
קיבוץ כרם שלום

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

קונצרט מיוחד
בחסות "קרן דורוך לחנוך ולרווחה"
זובין מהטה
מנצח
ולדימיר פלצמן
פסנתרן
התכנית:
צ'ייקובסקי — סמפוניה מס' 4
רחמנינוב — קונצ'רטו לפסנתר מס' 3
תל אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר. מאן
יום שלישי 1.3.88, בשעה 8.30 בערב
ההכנסות תשמשנה לקיום קונצרטים באזורי פיתוח

כרטיסים בקופת התזמורת (היכל התרבות) בכל יום בשעות 10־13; 17־19. בימי ו' 10־13 בלבד. ובסוכנות "קסטל" אבן גבירול 153, טל. 444725 (03)
בירושלים, בסוכנות "בימות", רח' שמאי 8, בימים א־ה בשעות 9־13; 16־19. בימי ו' 9־13 בלבד.
בחיפה, במשרד התזמורת, בית הקרנות, הרצל 16, בימים א' ב' ד' ה' בשעות 10־13, בימי ג' 16־18. בימי ו' 10־12 בלבד.
הנחה למנויי התזמורת לפי תלוש מס' 103

עיריית תל־אביב־יפו

הודעה

מובא בזאת לידיעת הציבור כי בין התאריכים 8.6.88 — 15.6.88 יתקיים בכיכר מלכי ישראל "שבוע הספר העברי".

העיריה מוכנה להתיר העמדת שולחנות וכסאות על מרפסת בנין העיריה, לשם הגשת משקאות וכיבוד קל למבקרים בארוע, לרבות העמדת הציוד הדרוש לשם כך ("קפה ספרותי"). העיריה תהיה מוכנה לתת היתר כאמור, לבעל בית קפה בעיר, שיש לו רשיון בר־תוקף לעסק, ואשר יהיה מוכן להפעיל את המקום כשלוחה זמנית של עסקו למשך שבוע הספר. ינתן היתר אחד בלבד, אשר יהיה כפוף לעמידה בתנאים ולדרישות של רשות הרישוי.

כל המעונין בהיתר כאמור, יפנה בתוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו אל האגף לרישוי עסקים, ברחוב פילון 5, ת"א.

ג. פרמי
מנהל האגף לרישוי עסקים

חוק התכנון והבניה — 1965
מרחב תכנון מקומי עירון — האדי עארה
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — 1965
כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה מס' ג/ 85/15 בגוש 8828
חלקה 19
כל המעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לועדה האמורה תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יו"ר הועדה המקומית עירון
תאריך: 10/2/88

קבלת מודעות!
מ־8.00 עד 20.00 רצוף
03־227117
03־221896
מבצע מיוחד!

מתי סרי, אברי גלעד ואוסי הלל בהליקופטר המבצעי: העיקר לתפוס את הראש

קולנוע / רחל גורדין

קומדיה מטורפת באמת

"יהושע, יהושע", קולנוע פריז, ת"א

"יהושע יהושע" — מבוים ע"י אבי כהן, כתוב ע"י יצחק גינסברג, מופק ע"י יצחק גינסברג ודורון ערן, ומכוכב ע"י אברי גלעד ואוסי הלל — הוא סרט שיש לו כל הנתונים להפוך ל"פולחן" דוגמת "מופע האימים של רוקי", "סיפור בזיג זג", "מציצים", או סרטים אחרים המשכים בני־נוער לביקורים חוזרים בסרטי חצות, כשהם ממלמלים את הטכסט עוד לפני השחקנים. מה שחסר לסרט לשם כך הוא אולי קצת סגנון — הקדשת יותר תשומת־לב לצורה של התנועה וההעמדה.

זוהי קומדיה מטורפת באמת, רעננה בכמה מקומות, בנאלית בכמה מקומות אחרים. העיקר כאן הוא "לתפוס את הראש". מי שבא ב"ראש" אחר יגיד שזה טפשי. גס, או משהו אחר שיוכיח שהוא פשוט לא הבין את הסרט. זה לא סרט לרגישים וגם לא למי שנרתע ממלים גסות. אך גם מי שמקווה לגירויי מין יתאכזב. אף כי הסרט סובב כביכול סביב הנושא המיני — זה מין מבזיק. אוהבי תרבות ימצאו ש"יהושע יהושע" זה לא בדיוק תומס מאן. גם לא וודי אלן, ואפילו לא מל ברוקס, שההומור האבסורדי שלו כבר נעשה ממוסד ומפורסם.

למי כן נועד הסרט — קודם כל לקוראי פטריק קים, שאם להתחשב בשירות המילואים — מהווים חלק נכבד מאוהדי הארץ הזאת. כאשר מדברים על "גבריות להזות, המתפרצת מבעד למכנסי הגיבור", או על "ידידי המטוקסות, שעיסו את שריה בתנועה מעגלית" — הדברים לא יאחרו להרעיד נימים סמויות בנפשם. הסרט נועד גם למאזיני התוכנית "מה יש" ברדיו, ולא רק בגלל הופעתו של אברי גלעד, בתפקיד הראשי. מי שאהב סרטים כמו "בריאן כוכב עליון", וידיאו קליפס, או סרטים מצויירים דוגמת "פריץ החתול", מי שנהנה משבירת מוסכמות, מי שאינו רואה עצמו כ"אנין טעם", וכן בני־נוער שמוצאים בקומדיה מטורפת צורה של מרד בממסד, בהורים, במה שנאה או לא נאה להגיד ולעשות — כל אלה ימצאו את מקומם ב"יהושע יהושע".

יהושע (אברי גלעד) הוא סופר. "ידידיו של ויברטור" הוא רק אחד בשורה של יצירות מופת פרי עטו. המו"ל שלו מפגיש אותו עם בועז (מתי סרי) — טייס וג'יגולו מצליח, המבקש לכתוב את הביוגרפיה שלו. בועז חי בלהט את עובדות החיים שיהושע מתאר בספריו. בין זיונים לניסיונות התאבדות, הוא מחליט לחזור בתשובה, ונעשה לטייס של "הליקופטר המיצוות" המרחף מעל העיר, נכון לנתק לקריאתו של כל אובד־דרך. יהושע חושק במזכירתו הנמושה של בועז, יעל (אוסי הלל), ומתקתק על מכונת הכתיבה, כסגנונו הרגיל, את פרשת התשוקה המשליכה אותם זו לזרועותיו של זה, על אף תגרת הצניעות שכתובה בעולה יעל ע"י צחי (דורי כהן), המכונה גם "האגרול", על שמה של רשת המסעדות הסיניות שבבעלותו. תוכלו לפגוש גם את אביה של יעל, המצחצח את שיניו בויסקי, את אמה, המוכנה למכור את נשמתה תמורת סנגו סועד, ואת אחיה הקטן והמתוחכם (מיכה אלמוג) המנהל את העולם ממושבו, מול צג המחשב הביתי.

הסרט מזכיר סרטים מצויירים למבוגרים — לא רק בגלל קטעי האנימציה המשולבים בו (ע"י טלי אן דר אוזן). העריכה הקופצנית, קולו של המספר ברקע, סוג ההומור, ובעיקר הטיפוסים הפלקטיים, כמו קריקטורות, אופייניים ל"קרטונס" או "קומיקס" מודרניים. הליהוק של דורי כהן בתפקיד של "אגרול" הילד מיכה אלמוג כאחיה המחשב — הוא בחירה מוצלחת מאוד. אברי גלעד ואוסי הלל מגלמים טיפוסים פחות קיצוניים, אך גם הם עושים זאת היטב.

הבימוי והתסריט משתעשעים במשחק חופשי שבו הכל מותר. השלטים ברחובות העיר והקריינית בטלוויזיה מצביעים על מצב יחסיו של הגיבור עם הגיבורה, ה"מציאות" מתחלפת בהזיות מצויירות, סיפור הרקע יוצר ניגוד קומי למתרחש בפועל בתמונה, והמציאות מתארגנת לפי שיר הנושא (כתב עדי רנרט, מבצע אלון אליארצ'יק). בקטעים הלא־כל־כך מוצלחים זה די משעמם. בקטעים היותר טובים נוצרת הרגשה של חופש מסוים.

התזמורת הקאמרית הישראלית
"בית אסיה", רח' ויצמן 4, ת"א

"על המוצרט"
קונצרט מס' 3
מנצח ומנהל: יואב תלמי
סולנים:
אבירם רייכרט, פסנתרן
רעיה גונר־זיסקינד, סופראן
יצירות מאת:
מוסורגסקי, צ'ייקובסקי,
דה פאלה, ראוול.
ת"א היכל התרבות
יום ה' 18.2.88 בשעה 17.30
(כל הסדרות)
כרמיאל, היכל התרבות
יום ג' 16.2.88 בשעה 18.00
* * * * * *
מנצח: יואב תלמי
סולנים:
אליהו שולמן,
דוד בראודה, כנרים
טארד ואן נס, מצו־סופראן.
בתכנית מיצירות:
אבני: הרהורים על דרמה
שנברג: "שיר קנת היער" מתוך שירי "גורה"
באך: קונצ'רטו ברה מינור לשני כינורות.
הינדמית: מוסיקה קאמרית אופ' 24 מס' 1
היידן: סימפוניה, מס' 45 "הפרידה"
דה פאלה: שבעה שירים ספרדים עממיים
כרמיאל היכל התרבות
יום ג' 16.2.88
אודיטוריום חיפה
יום א' 21.2.88
תיאטרון ירושלים
יום ג' 23.2.88
ת"א, אכסדרת מוזיאון ת"א
יום ב' 22.2.88 קונצרט מס' 6
סדרה 2
היכל התרבות ת"א
יום ה' 25.2.88 קונצרט מס' 6
סדרות 1, 3, 4
כל הקונצרטים מתחילים בשעה 20.30
כרטיסים במקום

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 7
כריסטוף אשנבאך
מנצח
דניאל בנימיני
ויולה
התכנית:
שומאן — "הכלה ממסינה"
וולטון — קונצ'רטו לויולה
שומאן — סמפוניה מס' 4
סדרה א': הערב 14.2.88
סדרה ב': יום ג' 16.2.88
סדרה ג': יום ד' 17.2.88

תל אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 6
כריסטוף אשנבאך
מנצח
דניאל בנימיני
ויולה
התכנית כמו בת"א סדרות א־ג
סדרה ד': יום ה' 18.2.88
סדרה ה': מוצ"ש 20.2.88

תל אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 6
כריסטוף אשנבאך
מנצח
מרצל ברגמן
צ'לו
התכנית:
ברג — שלושה קטעים לתזמורת אופ. 6
צ'ייקובסקי — וריאציות על נושא רוקוקו
שומאן — סמפוניה מס' 4
סדרה ו': יום א' 21.2.88
סדרה ז': מוצ"ש 27.2.88

ירושלים, בנייני האומה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 5
כריסטוף אשנבאך
מנצח
דניאל בנימיני
ויולה
התכנית כמו בת"א סדרות א־ג
יום ב' 15.2.88

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 4
כריסטוף אשנבאך
מנצח
מרצל ברגמן
צ'לו
התכנית כמו בת"א סדרות ו־ז
סדרה ד': יום ב' 22.2.88

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 6
כריסטוף אשנבאך
מנצח
מרצל ברגמן
צ'לו
התכנית כמו בת"א סדרות ו־ז
סדרה א': יום ג' 23.2.88
סדרה ב': יום ד' 24.2.88
סדרה ג': יום ה' 25.2.88

התזמורת הסימפונית ירושלים
קלאסיקל 3
מנצח
האנרי אליס דיקסון
סולן
גלעד מישורי (פסנתר)
רוסיני, הנדל, שטראוס,
רימסקי־קורסקוב, פראנק,
ביזה, סאליבאן, אופנבאך
יום שני 15.2.1988
8.30 בערב אולם הנרי קראון

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 14.2:
התיאטרון הבימה:
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30
מירלה אפרת: כפר מנחם: 21.00
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים — בקאמרי: 20.00
סולמות: בצוותא
חבלי משיח: אודיטוריום דוהל
אהבה מאוחרת: בת"ל חיפה

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־9 בערב עד לשעה 7 בבוקר בתורנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 525155
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
מרים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03־433300
שח"ר — שירות רפואי פרטי (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום — 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898
מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר
שקים — שירות רפואי לקט (ת"א)
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24:
טל' 03־7549111 "שקם" קוד מנוי 222
שיל"ה — שירות רפואי לקט (חיפה) בימי חול בשעות 19—24, בימי שישי 14—24, בשבת 08—24 טל' 04־380541 קוד מנוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
רינגוף מגור שף 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49
טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 יום ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קופ"ח לבית —
שרות מתנדבים לרפואה, סיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575
איתורית 7549111 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261115
חיפה 672222/3
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־660111
יד ביד — אוזן קשבת לילד ולהורים
תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00, 222732.
ירושלים — 243358
חיפה ונהריה — 229488
הגליל המערבי — 04־922222
מרכז סיוע לנפגעי לחץ במוקש "מעגלים"
א' ד'ה 11.00־13.00
ב' ד'ד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאנה 18 תל־אביב
קו אל"י — האגודה למען הילד עזרה לנפגעי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00־20.00
ארגון לשירות אחים — חברה סיעודית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה: 03־5461727/8
שח"ל — שירותי ניידות טיפול נמרץ לחולי לב (פרטי) 350848
ויצו — 24 שעות קו ארום לנשים מוכות. טל: 03—5461133, 08—550586
הקו למהנה באידים — הסברה ומידע לחולים, מידע כוכלם 24 שעות בטלפון 03־290101, 03־203121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00, ת.ד. 36602 תל־אביב.
תורנות כורית בטלפון — ויחטן ת"א 011011, 246363, 239952
ויחטן ירושלים 226335
ויחטן חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים ביקור חולים — (כירורגית)
חיפה ע"כ — (אורטופדית, ילדים, עיניים, א.א.ג.)
שערי צדק — (פנימית, נשים)

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב ארלוזורוב ארלוזורוב 76 230746
קופ"ח מכבי בלפור 2 299856
ירושלים מרפאת רוממה הר"ג 28 525191
חיפה יפה אבן סינא 7 672288
נתניה קופ"ח כללית ברודצקי 31 611125
רעננה אסתא ז'בוטינסקי 41 7511874
חולון אחוה הפיין 52 889155
בת ים גני בת ים הנביאים 3 5515671
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות הרמן ממפנה מודיעין 715136
חדרה צליק בן הנשיא 322126
רחובות טבל הרצל 134 451228

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00. רמב"ם 9, 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' רד' 16.00־19.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—304304 03—432777 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 תלמוד (כ)
08.40 מסך לספרות
09.00 אנגלית ו'
09.20 השעה שלנו
10.00 שעת כושר
10.10 אנגלית ז'
10.30 פרפר נחמד
11.00 השכן ה'
11.15 צרפתית עליסודי
11.30 גאוגרפיה כללית
12.00 ספרות ז'־ט'
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
13.30 היסטוריה כללית.
14.00 עד כאן. רצף דפי טלטקסט
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 גברת פלפלת
15.10 רחוב סומסום
15.40 שעת כושר
15.50 דפי מידע
15.55 הקוסם מארץ עוץ
16.20 מכשפלות מכה שנית
16.50 40 עד כאן
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 זרבובים
17.40 המלך ארתור
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) רוצה פתרון
18.45 (ע) חידושים המבצעות
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פופ
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 לקראת שידור
21.50 שושלת
22.40 מצב רוח. תרבות ואמנות
23.30 קלי קלות. סדרה משעשעת
23.55 פסוקו של יום וחדשות

ערוץ 2

18.30 קימבה, האריה הלבן
19.00 האחים
19.50 מחול בניו־יורק
20.00 הבאסקים

ירדן ערוץ 6

18.00 רחוב קרנו
18.30 כשרונות צעירים
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 קרקס
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית
20.30 פרינגטון
21.10 אוסטרליה
22.00 חדשות באנגלית
22.20 הצבא הסורי

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים
14.00 מועדון 700
14.30 מעשיות משפחות
15.00 זרזל בגידור
15.30 הבית המעופף
16.00 שובבי הטלים
16.30 סרט
18.00 משפחת הלבון
19.00 60 דקות
20.00 מופעים קלאסיים
21.00 סרט
22.30 מעשיות משפחות

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 מוסיקה ליום ראשון
18.00 האירוח המוסיקלי
19.00 מוסיקה קלאסית קלה
20.05 אינטרלוד
20.30 ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1987
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

16.05 רדיו־עשרה
17.10 צבעי הקשת
18.06 מבזק ערב
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים
22.05 ילדים להורים גרושים

רשת ב'

18.06 בעין כחולה
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל
20.05 אומר בשבדון
22.05 בינינו לבין עצמנו
00.05 יומן חצות
00.15 להראות בחלום

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.05 ארום עתיק
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

16.54 "באומן מילולי"
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות
19.05 רדיו ספורט
20.05 בעיקר מוסיקה
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 עשרים וארבע
23.55 שיחות חצות
00.05 צפורי לילה
02.05 לא רוצים לישון
05.05 צלילי בוקר

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיוקל. עברית קלה
08.05 השעה הזה
08.27 משפט המאיזק. שידור חי
13.05 שירים עבריים
14.06 באוש צעיר. מאומן לילדים
14.30 האוניברסיטה המשודרת
15.57 משפט המאיזק. שידור חי
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 שעשים עניין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הרשת
12.10 אלף־אלף בכב
13.05 מבט היום. חדשות ומוסגים
14.06 לראות או לא לראות. תרבות
14.30 בהיכנסן. הוי הומור
15.05 שירים ושיקופים
15.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מסכים ואנשים
17.05 רגבייקום

רשת ג'

06.04 בוקרה לאומר. להיטים
07.07 שירי בבוקר־בוקר
09.05 מה כבר תשמע עם אבי אתגר
10.05 רבנים מובים. עם שמידה צימבר
11.05 שבעים מי יודע? שירי שנות השבעים
12.05 אנבה יומיומית. עם יוסי סיאס
13.05 רק בימי חול. עם מנחם פרי
14.00 לי ולך שיר וברכה
15.05 הרש תרים ומודה. עם שוש עטרי
16.05 הבנה יומית. עם יקיר אביב

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה מהודרת
06.30 מקשים עין־חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אלתרוקה. עם אלי ישראלי
10.05 עשר. שירים עבריים
11.05 נכון לעכשיו
13.05 הדרה דגן
13.55 40 לאחר. סיפור היום מתשת
14.05 פגישה יומית. עם יצחק קרנר
15.05 שירים לוה. עם ארז טל
16.05 ארבע אחר־הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 8 עד 8
21.57 הודעות לחיילים
22.05 הפסקת עבר
23.05 קול הבאו הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — זיווג משמים 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — לילה מגניב 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — שגעון בחלל 11.15
בן יהודה — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
גורדון — ארמה זו שלי היא 4.30, 7.15, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
דיזנגוף 1 — לאן דה פלורט 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.30
דיזנגוף 2 — מורים 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.30
דיזנגוף 3 — תקוה ותהילה 11.00, 13.45, 7.15, 9.30, 13.30, 4.30, 7.30, 9.45
דקל — חשוד 7.00, 9.30
דרייב אין — נאדין 7.15, 9.30, סרט סקס 12.00
הוד — ריקוד מושחת 5.00, 7.15, 9.30
הקולנוע: בית ציוני אמריקה — האב בלילה 4.30, 7.30, 9.30
חן 1 — מעקב צמוד 2, 5, 7.30, 9.30
חן 2 — יום במלכודת 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.50
חן 4 — הנסיכה מבברלי הילס 11—2—5, 7.25, 9.50
חן 5 — מלון הוד המיות 11—2—5, 7.30, 9.55
לימור — ללא מוצא 7.15, 9.30
לב 1 — נערות עובדות 2, 5, 8, 10.00
לב 2 — מלאכים בשמי ברלין 2.00—4.45, 7.30, 9.50
לב 3 — ריקוד בחושך 2־5־7.40־9.50
לב 4 — מגדל הזרים 2, 5, 7.30, 9.50
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.15
התדריך הישראלית — קרוקודיל דנדי 10.00
סינמטק ישראלי — לגן החיות המסע 7.00, 9.30
סין — חכמת רחוב 5.00, 7.30, 9.40
פאר — יופיו של החטא 4.30, 7.15, 9.30
פריז — יהושע יהושע 12—2־4־7.15, 9.30
קולנוע פייסון — טעם החיים 11.30 בלילה
צפון המחודש — מאגן 4.30—7, 9.30
שחף — עבור הבאים 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — ילדה גדולה + עוקבים 7.30, 9.40
תכלת — איזה 5.00, 7.30, 9.45
ת"א — העם של כבוד 5.00, 7.15, 9.30
מוקס (רמת־אביב) — רוקי 4 8.00
אהבה בשחקים 10.00

נתניה

כנודיור — סגור לרגל שפוצים
שרון — ללא מוצא 5, 7, 9.15
דור — לא יכולה בלי זה 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — הנסיכה מבברלי הילס 4.30, 7.00, 9.00
אור־גיל — מעקב צמוד 4.30־7־9.15
אורנן — יום במלכודת 4.30, 6.45—9
בית אגרון — האחים בלוז 4.00
כל מה שרצית לדעת על המין 6.15
סרט אילם 8.00
1984 — 9.15
מאיר — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
מיטשל — מערה סער 7.00, 9.15
רון — חשוד 4.30־7־9.15
תיאטרון ירושלים — לאן דה פלורט 7.00
מאנן 9.30 עדן — המורד 4.30־7־9
סמדר — סממשו 7.00, 9.15
סינמטק 1 — לה טראוויאטה 7.00
מפרץ מוסקיטו 9.30
סינמטק 2 — רוצח מפלורידה + ורכים 9.30

עפולה

היכל התרבות — מותו של סוכן
9.00 ממפתרון — גבי 9.00

חולון

כנגס קרית שרת — החלילן מהמלין 4.00
מגדל הרבורים 7.00־9.30
מגדי — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
רינה — ריקוד מושחת 7.15, 9.30
מגדל — מעקב צמוד 7.15, 9.30
ארמון — יופיו של החטא 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ג. רון 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
ג.ג. רון 2 — עבור הבאים 5.00־7.15, 9.30

רחובות

בית העם — לאן דה פלורט 7.00, 9.30
הוד — מאגן 7.00, 9.30
חן — ריקוד מושחת 4.30־7.00, 9.15

עכו

אודיטוריום — הזיד אמריקאי 7.00, 9.15

בת־ים

אורנים — אבא גנב 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — ריקוד מושחת 5, 7.15, 9.30

ק. אונו

מופת — נער הקוקה קולה 7.15, 9.30

צפת

בית אלון — אבא גנב 7.00, 9.15

ק. אתא

מופת — אבא גנב 7־9.15

חדרה

הדרה — מלחמות 4, 7.00, 9.15
חוף — אבא גנב 4.30, 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — יהושע יהושע 4.30־7, 9.15
אורלי — מלאכים בשמי ברלין 6.30, 9.00
בית העם — כוחו הנוף 9.15
חן — לילה בגניב 7.00, 9.15
סינמטק — יגאטס 9.30
עצמון 1 — עבור הבאים 4.30, 7, 9.15
עצמון 2 — שגעון בחלל 4.30, 7, 9.15
עצמון 3 — ללא מוצא 4.30, 6.45, 9.10
פאר — מעקב צמוד 4.15, 6.45, 9.15
קרן אור המחודש — יופיו של החטא 4.30, 7.00, 9.15
לגמרי 11.30 בלילה
ציון — לאבד את הבתולים בסיווגאה 7.00, 9.15
רון — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 — השחור 6.30, 9.00
רב גת 2 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
אורות — המאבק לחיים 7.00, 9.15
כפיר — שבוע עדן 7.00, 9.15
סביון — המשמה 6.30 — 9
שביט — מורים 6.45, 9.15
יובל — אבא גנב 7.00, 9.15

הרצליה

דוד — ללא מוצא 7.15, 9.30
חן אביביה — האלמנה השחורה 7.00, 9.30
מלון דניאל — תקוה ותהילה 7.15, 9.30
היכל — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
תפארת — יום במלכודת 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — הבלתי משוחדים 7.00, 9.30

רמת גן

ארמון — מעקב צמוד 4.30, 7.25, 9.45
אורדע — חיזור גורלי 7.00, 9.30
הדר — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
לילי — יופיו של החטא 7.15, 9.30
שבועות — אבא גנב 5.00, 7.15, 9.30
רב גן 1 — ריקוד מושחת 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 3 — יום במלכודת 5.00, 7.25, 9.55
רב גן 4 — ללא מוצא 5.00, 7.25, 9.55

כפר סבא

חן — זעקת הנשרים 7.00, 9.15
עמל — יום במלכודת 4.30
אבא גנב 7.00, 9.15

בית שאן

מתנ"ס — השוטר מלוס אנג'לס 9.00

פתח־תקוה

היכל 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — שגעון בחלל 5, 7.15, 9.30
היכל 3 — יום במלכודת 4.30, 7.30, 9.30

טבריה

יד שמריהו — ללא מוצא 7.00 — 9.15

תיאטרון מאולם אחר

הקאמרי באודיטוריום דו־הל

לוח הצגות

"קידוש" 13.2 שעה: 2.30
"חבלי משיח" 14.2, 15.2 שעה: 20.30
"מצות" 22.2 שעה: 20.30
"רכוש נטוש" 25.2, 27.2, 28.2, 29.2 שעה: 20.30

הסעה חינם לדוהל וחזרה

תחנה 1 * שעה לפני ההצגה * בכיכר מלכי ישראל ליד קו 10
תחנה 2 * 50 ד' לפני ההצגה * בדיזנגוף 97 ליד קו 5
תחנה 3 * 40 ד' לפני ההצגה * בשד' רוטשילד ליד הבימה ליד קו 5
תחנה 4 * 35 ד' לפני ההצגה * בתחנה המרכזית רח' הגליל פינת סלומון

* לבאים ברכב פרטי בנתיבי איילון יציאה 12 קיבוץ גלויות

אודיטוריום דוהל המרכז החדש לאמנויות הבמה • בית דני. שכונת התקווה
טל. 382580, 03־372860
חברת מוסדות חינוך ותרבות ת"א
עיריית תל־אביב יפו מינהל החינוך הנוער והתרבות
שירה • נוא'ר • שוב'עני • שקולניק